

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Czeladź, 2016

Spis treści

Spis treści.....	2
1. Wprowadzenie.....	4
2. Słownik pojęć dotyczących rewitalizacji	6
3. Powiązanie GPR z dokumentami strategicznymi i programowymi.....	8
4. Diagnoza społeczno - gospodarcza obszaru rewitalizacji	23
4.1. Proces delimitacji podobszarów kryzysowych oraz podobszarów wskazanych do rewitalizacji.....	23
4.2. Diagnoza obszaru rewitalizacji	33
5. Analiza SWOT.....	98
6. Delimitacja obszarów rewitalizacji	104
7. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	118
8. Cele Rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań.....	120
9. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych	128
9.1. Lista Planowanych Przedsięwzięć Rewitalizacyjnych	128
9.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	193
9.3. Inne przedsięwzięcia rewitalizacyjne	196
10. Zapewnienie komplementarności działań	198
10.1. Komplementarność przestrzenna.....	198
10.2. Komplementarność problemowa	198
10.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	203
10.4. Komplementarność międzyokresowa	204
10.5. Komplementarność źródeł finansowania.....	205
11. Zintegrowane podejście Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź	206
12. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji.....	216
12.1. Ramy finansowe Programu Rewitalizacji.....	216
12.2. Potencjalne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych	220
13. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta w proces rewitalizacji.....	228
14. System realizacji (wdrażania) i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji	232
14.1. Podmioty zaangażowane w realizację i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź.....	232
14.2. Procedury zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji.....	235

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

14.3.	Uspołecznienie procesu Rewitalizacji	237
15.	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	241
15.1.	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21. Ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu Cywilnego	241
15.2.	Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3.....	241
16.	Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	242
16.1.	Specjalna Strefa Rewitalizacji	242
16.2.	Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	242
	Załącznik nr 1. Karty zadań do przedsięwzięć dodatkowych.....	243
	Załącznik nr 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy SPOŁECZNEJ wg dzielnic Miasta	256
	Załącznik nr 3. Okręgi Szkół podstawowych i Gimnazjalnych w Mieście CZELADŹ wg ulic	258
	Załącznik nr 4. Granice obwodów głosowania	259

1. Wprowadzenie

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji pod pojęciem rewitalizacji należy rozumieć: „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji” (art. 2.1.).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 został opracowany w lutym 2016 roku przez konsultantów Centrum Doradztwa Strategicznego s.c. D. Bieńkowska, C. Ułasiński, J. Szymańska z Krakowa we współpracy z władzami Miasta Czeladź oraz Zespołem ds. Rewitalizacji, pracownikami urzędu, przedstawicielami instytucji społecznych, publicznych, a także środowiska gospodarczego i organizacji pozarządowych.

Zastosowana metoda prac nad dokumentem programu rewitalizacji stanowiła wyważone połączenie prac eksperckich i dyskusji publicznej nad zagadnieniami związanymi ze strategicznym planowaniem rozwoju miasta. Dodatkowo przeprowadzono wiele konsultacji społecznych odwołując się do szeregu metod – począwszy od spotkań warsztatowych, przez badania społeczne na próbie reprezentatywnej dla liczby mieszkańców miasta (n=100), indywidualne rozmowy z przedstawicielami środowiska gospodarczego miasta Czeladź oraz organizacji pozarządowych, informacje prasowe (prasa lokalna), po stale otwartą stronę internetową służącą do konsultacji, zgłaszania propozycji rozwiązań do programu rewitalizacji bezpośrednio przez mieszkańców.

Horyzont czasowy Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź obejmuje lata 2016 – 2023.

Przekazany dokument Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 został przygotowany i opracowany zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 roku, a także Ustawą z dnia 9 października o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777).

Tym samym zarówno jego struktura, jak i zawartość merytoryczna koresponduje wprost z zaleceniami dla tego typu opracowań.

Dokument Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 składa się z 15 rozdziałów głównych. Struktura i ich zakres przedstawiają się następująco:

- rozdział pierwszy to wstęp prezentujący kontekst całego opracowania,
- rozdział drugi zawiera definicje najważniejszych pojęć dotyczących procesu rewitalizacji,
- rozdział trzeci wskazuje na zgodność GPR z innymi dokumentami gminnymi, wojewódzkimi oraz krajowymi,
- rozdział czwarty to diagnoza obszarów rewitalizacji w pięciu głównych obszarach wraz z opisem wyników badań ankietowych z mieszkańcami oraz badań jakościowych z lokalnymi ekspertami,

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- rozdział piąty zawiera analizę SWOT, a więc wskazuje na mocne i słabe strony obszarów, w tym bezpośrednie potrzeby rewitalizacyjne – określa czynniki i zjawiska kryzysowe,
- rozdział szósty odnosi się do delimitacji przestrzennej obszarów, czyli wskazuje konkretne obszary miasta, które poddane zostaną działaniom rewitalizacyjnym,
- rozdział siódmy to wizja zmian – czyli wskazanie kierunku wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej,
- rozdział ósmy to opis celów rewitalizacji wraz ze wskazaniem beneficjentów działań,
- rozdział dziewiąty obejmuje wykaz przedsięwzięć podstawowych – zadań rewitalizacyjnych wraz z ich szczegółowym opisem, a także charakterystykę pozostałych, dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- rozdział dziesiąty pokazuje komplementarność procesu rewitalizacji, a rozdział jedenasty integralność,
- rozdział jedenasty wykazuje zgodność GPR z Wytycznymi Ministerstwa w zakresie zachowania komplementarności działań Programu,
- rozdział dwunasty to ramy finansowe dla przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- rozdział trzynasty opisuje mechanizmy włączania mieszkańców do prac nad programem rewitalizacji, czyli w jaki sposób partnersko / partycypacyjnie myśli się i działa w Czeladzi w kwestiach działań rewitalizacyjnych,
- rozdział czternasty przedstawia system monitoringu i wdrażania procesu rewitalizacji, w tym przede wszystkim mechanizmy zarządzania Programem, jego ewaluacji (on-going, ex-post) oraz włączenie mieszkańców i grup interesariuszy w realizację GPR,
- rozdziały: piętnasty i szesnasty wskazują konieczne do realizacji zmiany w uchwałach i innych dokumentach gminy.

2. Słownik pojęć dotyczących rewitalizacji

REWITALIZACJA:

to kompleksowy proces wyprowadzania ze **stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych** poprzez **działania całościowe** (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję **na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie** i prowadzone w sposób **zaplanowany** oraz **zintegrowany** poprzez **programy rewitalizacji**.

(wytyczne MIR z dnia 03.07.2015 r.)

6

OBSZAR ZDEGRADOWANY:

jest to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu **koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym,

ponadto, gdy na wskazanym obszarze występuje, co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- ✓ **Gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
- ✓ **Środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- ✓ **Przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- ✓ **Technicznych** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

(Ustawa z dn. 9 października 2015 o Rewitalizacji, art. 9)

OBSZAR REWITALIZACJI

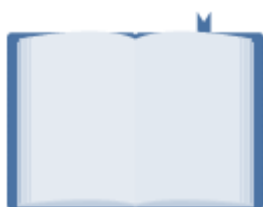

To obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (w tym zjawisk społecznych oraz gospodarczych lub środowiskowych lub przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

(Ustawa z dn. 9 października 2015 o Rewitalizacji, art. 10)

7

PROGRAM REWITALIZACJI:

inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

(wytyczne MIR z dnia 03.07.2015 r.)

PROJEKT REWITALIZACYJNY:

zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

(wytyczne MIR z dnia 03.07.2015 r.)

3. Powiązanie GPR z dokumentami strategicznymi i programowymi

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź opracowany został w oparciu o istniejące dokumenty programowe oraz planistyczne Miasta Czeladź, Województwa Śląskiego oraz kraju. Jedną z cech charakteryzujących programy rewitalizacji jest ich komplementarność z programami strategicznymi w gminie, ale i na szczeblu regionalnym czy krajowym. Z tego względu ważne są powiązania GPR z dokumentami określającymi kierunki rozwoju, tj. dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy, a także ich powiązania z diagnozą społeczną i gospodarczą gminy przedstawionymi w ww. dokumentach oraz wyznaczonymi celami rewitalizacji dla obszarów rewitalizacji.

Poniżej przedstawiono najważniejsze założenia poszczególnych dokumentów, które są spójne z założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź.

3.1. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z innymi dokumentami strategicznymi Miasta

3.1.1. Strategia Rozwoju Gminy

W dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Wizja rozwoju miasta Czeladź do 2023 roku skupia się wokół 5 celów strategicznych, ukierunkowanych na powstanie miasta przyjaznego, spokojnego i bezpiecznego, w którym dobrze się mieszka, pracuje, bywa oraz prowadzi biznes. Jest to spójne również z wizją stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji w Czeladzi, która koncentruje się wokół działań służących poprawie jakości życia mieszkańców poprzez zrównoważony rozwój prowadzony przy udziale lokalnej społeczności, podniesienie atrakcyjności gospodarczej miasta i poprawę warunków pracy, a także wzrost poczucia bezpieczeństwa indywidualnego czy poprawę jakości przestrzeni publicznej.

Powiązanie GPR ze Strategią Rozwoju Miasta widoczne jest również w zdefiniowanych wyzwaniach Czeladzi w perspektywie do 2023 roku, na które cele rewitalizacji zawarte w Programie Rewitalizacji odpowiadają. Mowa tu w szczególności o Wyzwaniu II: Zapewnienie osobom starszym godnych warunków życia, Wyzwaniu III: Intensyfikacja współpracy z mikro i małymi przedsiębiorstwami a także Wyzwaniu IV: Pogodzenie atrakcyjności miasta dla mieszkańców z atrakcyjną ofertą dla odwiedzających. Powyższe wyzwania znajdują wprost odzwierciedlenie w Celach strategicznych Programu Rewitalizacji i odpowiadających im kierunkach działań, które koncentrują się wokół takich kwestii, jak stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych, tworzenia warunków dla rozwoju działalności gospodarczej a także modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej oraz poprawą jakości przestrzeni publicznych.

Przechodząc do analizy powiązań celów zawartych w GPR z celami Strategii Rozwoju Miasta Czeladzi zauważyć należy korelacje, jeśli chodzi o następujące obszary:

- **Cel strategiczny 1: Miasto bezpieczne i spokojne dla każdego.** W analizowanej Strategii Rozwoju cel ten skupia się wokół kwestii bezpieczeństwa mieszkańców zarówno

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

w wymiarze indywidualnym, jak i bezpieczeństwie komunikacyjnym (w ruchu drogowym). Z drugiej strony nawiązuje do poprawy stanu sieci technicznej Czeladzi oraz walki z niską emisją. Obszary te powiązane są z kierunkami działań zdefiniowanymi w Gminnym Programie rewitalizacji Miasta Czeladzi w ramach Celu strategicznego 1. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej. Powyższy cel odnosi się do sfer związanych z modernizacją i poprawą jakości infrastruktury technicznej miasta, poprawie jakości środowiska naturalnego (w tym przeciwdziałanie niskiej emisji).

- **Cel strategiczny 2: Miasto z bogatą ofertą możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.** W tym wypadku rozwój Miasta Czeladź ukierunkowany jest na poprawę oferty spędzania czasu wolnego oraz oferty kulturalnej, a także zagospodarowania terenów pod te funkcje. Nawiązując do Celu strategicznego 3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna oraz Cel strategicznego 1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzan, zawartych w GPR należy również w tym punkcie stwierdzić powiązanie obu dokumentów. Opracowany Program Rewitalizacji skoncentrowany jest na działaniach, służących rozwojowi oferty czasu wolnego skierowanej do dzieci i młodzieży, ale i przestrzeni dla aktywności osób dorosłych i seniorów. Kolejnym wymiarem jest również stworzenie atrakcyjnej, dostosowanej do potrzeb różnych grup użytkowników przestrzeni wspólnej, w tym wzmocnienie funkcji centrotwórczych wybranych przestrzeni publicznych.
- **Cel strategiczny 3: Miasto przyjazne dla młodych rodzin.** Powyższy cel nawiązuje do kwestii rozwoju infrastruktury mieszkaniowej, budownictwa komunalnego i społecznego, a także infrastruktury społecznej i spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi. Cel ten koresponduje również z kierunkami działań zawartych w GPR. Mowa tu w szczególności o Celu strategicznym 1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzan oraz Celu strategicznym 2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców Czeladzi. Wspomniane cele ukierunkowane są na takie działania, jak rozwój oferty mieszkalnictwa komunalnego, poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej a także stworzenie oferty dla spędzania czasu wolnego dla najmłodszych.
- **Cel strategiczny 4: Miasto przyjazne dla osób starszych.** Cel ten skoncentrowany na poprawie warunków i jakości życia seniorów jest ściśle powiązany z planowanymi kierunkami działań zawartymi w opracowanym Programie Rewitalizacji. Korelacja ta jest widoczna w ramach Celu strategicznego 1. i odpowiadającemu mu celowi operacyjnemu: Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych. Działania podjęte w ramach tego celu koncentrować się będą przede wszystkim na zapobieganiu wykluczeniu społecznemu różnych grup społecznych, w tym seniorów poprzez dostosowanie przestrzeni i stworzenie oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych.
- **Cel strategiczny 5: Miasto przyjazne dla mikro i małych przedsiębiorstw.** Ostatni z analizowanych celów zawartych w Strategii Rozwoju Miasta skupia się wokół działań ukierunkowanych na rozwój przedsiębiorczości, wzrost atrakcyjności gospodarczej Czeladzi a także rozwijanie kompetencji osób o niskim i średnim wykształceniu. W Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź, w ramach Celu strategicznego 3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

i półpubliczna, podejmowane będą działania na rzecz tworzenia warunków dla rozwoju działalności gospodarczej w szczególności handlu. Można zatem uznać, iż również punkcie oba dokumenty są ze sobą spójne.

3.1.2. Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Czeladź na lata 2016-2022.

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź wpisują się w Miejską Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Czeladź na lata 2016-2022. Jest to najważniejszy dokument określający cele prowadzonej polityki społecznej w gminie, stąd jego komplementarność z programem rewitalizacji, ukierunkowanym przede wszystkim na niwelowanie negatywnych zjawisk w sferze społecznej jest kluczowe.

Celem głównym rzeczoności dokumentu jest „dynamiczny i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy zapewniający wzrost jakości życia mieszkańców Czeladzi oraz spójność wspólnoty lokalnej”. Nawiązując z kolei do celu głównego prowadzonych działań rewitalizacyjnych w Mieście Czeladzi jakim jest ożywienie społeczne i gospodarcze oraz rozwój infrastrukturalno-przestrzenny dzielnic miasta Czeladź z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju przy udziale lokalnej społeczności, należy wykazać już w tym punkcie komplementarność obu dokumentów.

Szczególne korelacje GPR ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych można dostrzec w następujących obszarach i w przyporządkowanym im celach strategicznych:

Obszar: Pomoc i integracja społeczna.

Obszar ten ukierunkowany jest na rozwój systemu pomocy społecznej oraz oferowanych usług społecznych. W ramach niego, wyróżnić należy w szczególności poniższe cele, które najsilniej korelują z kierunkami działań zawartymi w Gminnym Programie Rewitalizacji:

- **C.1 Rozwój form pomocy dla bezrobotnych mieszkańców miasta.** Cel ten nawiązuje przede wszystkim do działań, ukierunkowanych na wsparcie osób pozostających bez pracy i rozwój przedsiębiorczości. Z tego względu jest on spójny z Celem strategicznym 3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna, zawartym w GPR, który skupia się wokół kwestii tworzenia warunków dla rozwoju działalności gospodarczej, a co za tym idzie, powstawania nowych miejsc pracy i niwelowania bezrobocia.
- **C.3 Rozwój infrastruktury społecznej w związku z procesem starzenia się społeczeństwa.** W odniesieniu do niniejszego celu, Strategia Rozwoju Miasta Czeladź nakierowana jest na zapewnienie odpowiedniej infrastruktury i oferty dla osób starszych. Cel ten jest spójny z zapisami Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności w odniesieniu do Celu strategicznego 1., gdzie w ramach działań rewitalizacyjnych planowane jest stworzenie przestrzeni dla aktywności seniorów.
- **C.4 Przeciwdziałanie marginalizacji oraz tworzenie warunków rozwoju i aktywności dla osób z niepełnosprawnością.** Powyższy cel koncentruje się głównie na realizacji zadań mających na celu wsparcie osób wykluczonych społecznie, w tym osób niepełnosprawnych. Odnosząc się do Gminnego Programu Rewitalizacji należy zauważyć, iż koresponduje on z Celem strategicznym 1. Zintegrowana, aktywna społecznie

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

i zawodowo społeczność Czeladzan, gdzie jeden z celów operacyjnych zakłada reintegrację i aktywizację grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. W związku z tym planowane działania rewitalizacyjne będą miały na celu przeciwdziałać marginalizacji społecznej i wsparciu osób, które z różnych przyczyn są wykluczone z życia społecznego.

Obszar: Rynek pracy i edukacja.

Obszar „Rynek pracy i edukacja” ma na celu wzmocnienie potencjału placówek edukacyjnych i dostosowanie ich do wymagań nowoczesnego rynku pracy. Z tego względu należy zauważyć jego powiązanie z Celem strategicznym 3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna. Dokumenty te są ze sobą spójne zwłaszcza w odniesieniu do następującego obszaru:

- **C.1 Tworzenie przyjaznego klimatu inwestycyjnego dla potencjalnych i obecnych przedsiębiorców pragnących tworzyć miejsca pracy w Czeladzi.** Cel ten zakłada realizację kompleksowych działań służących wspieraniu rozwoju przedsiębiorczości w Czeladzi i stworzenie płaszczyzny współpracy z przedsiębiorcami i systemu zachęt dla inwestorów. Z kolei w GPR, w ramach Celu strategicznego 3. zakłada się podjęcie działań skoncentrowanych na tworzeniu warunków dla rozwoju działalności gospodarczej w szczególności handlu, co przyczyni się to rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców Czeladzi. W związku z powyższym należy zauważyć powiązanie obu dokumentów również w tej dziedzinie.

Obszar: Aktywność społeczna, kulturalna i sportowa mieszkańców.

Obszar, którego celem głównym jest stworzenie warunków do rozwijania aktywności społecznej, kulturalnej i sportowej mieszkańców Czeladzi, koresponduje za założeniami opracowanego Programu Rewitalizacji. Obszar ten w Strategii Rozwoju Miasta realizowany jest przez 5 celów strategicznych, jednakże szczególne korelacje zauważyć należy w odniesieniu do dwóch z nich, a mianowicie:

- **C.1 Podtrzymanie sprzyjającego klimatu w mieście dla dalszego rozwoju istniejących organizacji społecznych realizujących zadania pożytku publicznego w Mieście.** W analizowanej strategii, cel ten realizowany będzie poprzez rozwijanie współpracy międzysektorowej, wsparcie trzeciego sektora w realizacji zadań własnych oraz stałą wymianę informacji na linii NGO-samorząd. Mając na uwadze zapisy GPR, należy zauważyć, iż cel ten odpowiada kierunkom działań przyjętych w ramach Celu strategicznego 1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzan, gdzie zakłada się wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora. Podjęte działania rewitalizacyjne w tym zakresie będą ukierunkowane zarówno na promowanie aktywności społecznej mieszkańców, jak i wsparci istniejących inicjatyw. W tym punkcie należy zatem zauważyć szczególne powiązania Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Czeladź z Gminnym Programem Rewitalizacji.

Obszar: Zdrowie, seniorzy, osoby z niepełnosprawnością .

Kolejny obszar koncentruje się wokół trzech dziedzin tj. seniorzy, zdrowie oraz niepełnosprawni. Jedną z nich nawiązuje wprost do założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź, a mianowicie: seniorzy. W tym wymiarze Strategia Rozwoju Miasta nakierowana jest na stworzenie systemu wsparcia i aktywizacji osób starszych. Dokonując porównania obu dokumentów w tym zakresie należy zauważyć, iż korespondują one w szczególności w odniesieniu do następującego celu:

- **C.2 Aktywizowanie osób starszych w środowisku lokalnym.** Niniejszy cel zakłada stworzenie oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb seniorów a także inicjowanie działań miejsc integracji środowiskowej (np. Klub Seniora). Cel ten jest ściśle powiązany z Celem strategicznym 1. Gminnego Programu Rewitalizacji, który skoncentrowany jest wokół działań służących stworzeniu przestrzeni aktywności dla osób starszych, w tym utworzenie oferty rekreacyjno-kulturowej w Czeladzi.

12

Obszar: Jakość życia.

W ramach niniejszego obszaru, dążenie do poprawy jakości życia Czeladzian ma odbyć się poprzez stworzenie warunków do mieszkania, pracy i wypoczynku i rozwój infrastruktury przyjaznej mieszkańcom. Nawiązując do założeń Programu Rewitalizacji, wyróżnić należy następujące cele strategiczne, których korelacje z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są największe:

- **CS. 1. Wzmocnienie komunalnych zasobów mieszkaniowych.** Działania planowane w ramach Strategii w tym zakresie, związane są z rozwojem budownictwa indywidualnego i rodzinnego, poprawą stanu technicznego istniejącego zasobu mieszkaniowego ale i rozbudową mieszkania socjalnego i komunalnego. Odnosząc się do tych założeń, należy zauważyć, iż GPR koresponduje ze SRPS w szczególności w ramach Celu strategicznego 2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców Czeladzian, gdzie zakłada się takie działania, jak: rozwój oferty mieszkalnictwa komunalnego, poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej oraz modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.
- **CS. 4. Dbłość o przestrzeń wspólną i infrastrukturę publiczną miasta.** Z uwagi na charakter działań planowanych w ramach tego celu (m.in. porządkowanie terenów zielonych, rozbudowa terenów rekreacyjnych, dbłość o przestrzeń publiczną), jest on głównie komplementarny z Celem strategicznym 3. Cel strategiczny 3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.

3.1.3. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Czeladź (aktualizacja 2013)

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego jest podstawowym dokumentem planistycznym na szczeblu lokalnym. Opisuje ono stan zagospodarowania przestrzeni i wytycza kierunki prowadzenia polityki przestrzennej gminy lub miasta. Celem aktualizacji SUIKZP było dostosowanie proponowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego do obecnych potrzeb miasta, z tego względu jest to najbardziej aktualny dokument planistyczny miasta.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Przeprowadzona analiza powiązań obu dokumentów wykazała, że cele zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź skorelowane są również z rzeczonym Studium. Spójność dokumentów należy zauważyć w różnych sferach, szczególnie w następujących trzech celach strategicznych określających generalne kierunki rozwoju miasta:

- **Cel strategiczny 1. Poprawa warunków mieszkaniowych w mieście.** Powyższy cel wpisuje się w założenia Gminnego Programu Rewitalizacji, zawarte w szczególności w Celu strategicznym 1. Zakłada ono poprawę warunków bytowych mieszkańców, na których prowadzone będą działania rewitalizacyjne poprzez m.in. rozwój oferty mieszkalnictwa komunalnego, poprawę i modernizację energochłonności tkanki architektonicznej, rozbudowę infrastruktury technicznej oraz poprawę jakości środowiska naturalnego (m.in. poprzez kreowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców). Studium uwarunkowań z kolei zakłada, że rozwój miasta oraz polityka przestrzenna samorządu prowadzona będzie poprzez m.in. realizację potrzeb mieszkaniowych zgodnie z wizją miasta otwartego zachęcającego do osiedlania się ludności w Czeladzi, podniesienie standardu osiedli i mieszkań istniejących, rozbudowę systemów infrastruktury miejskiej zgodnie z założeniami do planu zaopatrzenia miasta w infrastrukturę techniczną oraz przeciwdziałanie zjawiskom niskiej emisji występującej głównie w budynkach jednorodzinnych. Należy zatem wykazać, iż w tym punkcie zarówno cele polityki przestrzennej zawarte w Studium jak i założenia działań rewitalizacyjnych Programu Rewitalizacji są ze sobą powiązane.
- **Cel strategiczny 2. Rewitalizacja Starego Miasta.** Jednym z obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi jest Stare Miasto. Również analizowane Studium zakłada podjęcie działań mających na celu kontynuację rewitalizacji zespołu staromiejskiego jako zabytkowego układu urbanistycznego, w tym kształtowanie historycznego centrum miasta poprzez zwiększenie funkcji centrotwórczych. Powyższe założenia są spójne z planowanymi przedsięwzięciami do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji. Program zakłada m.in. przebudowę i modernizację budynku Rynek 22 i nadanie mu nowych, społecznie użytecznych funkcji czy działania mające na celu poprawę dostępności do infrastruktury społecznej dla mieszkańców Starego Miasta
- **Cel strategiczny 2. Rozwój terenów inwestycyjnych pod potrzeby rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.** Powyższy cel zapisany w Studium zakłada m.in. kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych w ramach rewitalizacji istniejących założeń i w ramach nowych inwestycji. Co więcej, w założonej wizji rozwoju miasta, Czeladź ma stać się miastem otwartym na otoczenie, stawiającym na dalszy rozwój handlu i usług, drobną wytwórczość i przetwórstwo. W związku z powyższym należy wykazać, iż również w tym punkcie oba dokumenty są ze sobą powiązane. Wynika to z tego, iż jednym z kierunków działań Gminnego Programu Rewitalizacji jest tworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej w szczególności handlu.
- **Cel strategiczny 3. Zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych.** W ramach tego celu, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Czeladź zakłada odnowę i wykorzystanie obiektów pozostałych po kopalni węgla

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

kamienno „Saturn” dla atrakcyjnego programu usługowego o znaczeniu ponadlokalnym. Gminny Program Rewitalizacji z kolei zakłada objęcie działaniami rewitalizacyjnymi wspomniany teren kopalni „Saturn”. Obie wizje zagospodarowania tego terenu są zatem ze sobą spójne i komplementarne. Planowane przedsięwzięcia w ramach GPR związane są z aktywizacją gospodarczą terenu byłej KWK Saturn i stworzenie dla nich nowych funkcji społeczno-gospodarczych.

Proponowane w Programie przekształcenia przestrzenne i funkcjonalne oraz zadania rewitalizacji zdegradowanych obszarów są zgodne z ustaleniami Studium.

14

3.2. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z dokumentami strategicznymi Powiatu Będzińskiego

3.2.1. Strategia Rozwoju Powiatu Będzińskiego na lata 2009-2020 (aktualizacja 2014)

Działania ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji zawierają się w priorytetach określonych w Strategii Rozwoju Powiatu Będzińskiego na lata 2009-2020. Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź przyczynią się do spełnienia wizji ujętej w Strategii Rozwoju, a zatem powiatu, który zapewnia mieszkańcom wysoką jakość życia poprzez zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju, właściwe zarządzanie przestrzenią i dbałość o ochronę środowiska. W wizji podkreślano mocne przywiązanie do tradycji mieszkańców powiatu będzińskiego oraz ich aktywność i przedsiębiorczość. Odnosząc powyższe założenia do celu głównego, który przyświeca Gminnemu Programowi Rewitalizacji Miasta Czeladź należy zauważyć, że miasto w wyniku podjętych działań dążyć będzie do ożywienia społecznego i gospodarczego oraz rozwoju infrastrukturalno-przestrzennego dzielnic miasta Czeladź z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, przy udziale lokalnej społeczności. W obu dokumentach akcentowane są podobne obszary rozwojowe, a zatem są one ze sobą spójne.

Analiza zapisów Strategii Rozwoju Powiatu Będzińskiego pozwala dodatkowo stwierdzić, iż opracowany GPR jest spójny ze wszystkimi priorytetami i odpowiadającymi im celami strategicznymi rozwoju powiatu. Mowa tu w szczególności o następujących obszarach:

Obszar priorytetowy I. Kapitał ludzki.

Obszar ten koncentruje się wokół kwestii kapitału ludzkiego mieszkańców powiatu oraz tworzeniu warunków pozwalające na aktywizację ludności oraz wspomagające ich przedsiębiorczość. Kluczowe jest również wsparcie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Realizowanie tych założeń ma odbyć się m.in. poprzez wyrównanie szans rozwojowych mieszkańców powiatu, rozwój usług społecznych czy zapobieganie marginalizacji osób wykluczonych społecznie. Jest to zbieżne z założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji, którego działania ukierunkowane są przede wszystkim na niwelowanie negatywnych zjawisk społecznych poprzez m.in. reintegracja i aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych lub wsparcie społecznych inicjatyw oddolnych (Cel strategiczny 1. Cel strategiczny 1. Zintegrowana, aktywna społecznie zawodowo społeczność Czeladzan)

Obszar priorytetowy II. Środowisko naturalne i kulturalne

Ważnym priorytetem rozwojowym powiatu będzińskiego jest realizowanie polityki zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju. W tym punkcie kluczowe są zatem takie kwestie jak pielęgnacja lokalnego dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego, dbanie o ład przestrzenny i jakość środowiska. Gminny program rewitalizacji Miasta Czeladź w ramach Cel strategiczny 2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej zakłada podjęcie działań ukierunkowanych na poprawę jakości środowiska naturalnego. Widać zatem iż oba dokumenty są w tym zakresie ze sobą spójne i przyświecają im podobne cele.

15

Obszar priorytetowy III – Infrastruktura

Kolejny obszar priorytetowy analizowanej Strategii koncentruje się wokół kwestii jakości infrastruktury technicznej. Mowa tu zarówno o rozwoju infrastruktury związanej z dostępnością komunikacyjną powiatu, jak i turystycznej, rekreacyjnej czy zdrowotnej. Odnosząc te założenia do Programu Rewitalizacji należy zauważyć, iż Cel strategiczny 2 wpisuje się w tę koncepcję. Proponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczą m.in. poprawy dostępności komunikacyjnej (budowa zintegrowanego systemu połączeń rowerowych, utworzenie punktów przesiadkowych w mieście), poprawą dostępności do infrastruktury społecznej oraz oferty czasu wolnego dostosowanej do potrzeb mieszkańców.

Obszar priorytetowy IV – Partnerstwo na rzecz rozwoju

Priorytety rozwoju powiatu będzińskiego w ramach tego obszaru skupiają się na podejmowaniu działań partnerskich, inicjowaniu współpracy i integracji z innymi jednostkami samorządowymi oraz instytucjami biznesowymi, pozarządowymi, itp. Założenia te są zbieżne Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Czeladź, gdzie w ramach podejmowanych kierunków działań planuje się wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora (np. Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych czy Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej SATURN).

3.2.2. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Będzińskiego na lata 2014-2020

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016-2020 jest spójny z zapisami w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Będzińskiego na lata 2014-2020. Cele polityki społecznej określonej Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pokrywają się z celami Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie podnoszenia jakości i poziomu życia mieszkańców dzięki sprawnie działającemu systemowi wsparcia społecznego, ukierunkowanego na integrację i aktywizację społeczną, ograniczenie bezrobocia i przeciwdziałanie jego skutkom, wyrównanie szans osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W szczególności są to określone cele strategiczne i operacyjne:

— **Cel strategiczny 1: Ograniczenie liczby osób bezrobotnych i przeciwdziałanie długotrwałym skutkom bezrobocia**, zwłaszcza cele operacyjne:

- 1.1 Promocja zatrudnienia, aktywizacja osób bezrobotnych oraz podnoszenie poziomu wiedzy, kwalifikacji i umiejętności osób długotrwale bezrobotnych.
- 1.2 Przeciwdziałanie zjawisku „bezrobotny styl życia”, czyli utrwalającemu się bezrobociu.
- 1.3. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości.
- 1.4 Przeciwdziałanie zjawisku dziedzicznego bezrobocia.

W odniesieniu do powyższych założeń, Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź wpisuje się w politykę społeczną powiatu związaną z przeciwdziałaniem bezrobociu. Spójność obu dokumentów w tym zakresie należy zauważyć przede wszystkim w odniesieniu do obszarów działań podejmowanych w ramach GPR – np. aktywizacja gospodarcza terenu byłej kopalni „Saturn” i stworzenie tam nowych funkcji społeczno-gospodarczych. Zakładane rezultaty tych działań wiążą się z powstaniem nowych miejsc, co przyczyni się do ograniczenia liczby osób bezrobotnych.

— **Cel strategiczny 3: Zapobieganie marginalizacji osób szczególnie narażonych na zjawisko wykluczenia społecznego**, zwłaszcza cele operacyjne:

- 3.1. Podnoszenie aktywności społecznej i aktywności zawodowej grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców Czeladzi, w tym grup marginalizowanych jest jednym z obszarów, w ramach których podejmowane będą działania rewitalizacyjne. Na terenie Starego Miasta planowane jest utworzenie m.in. Czeladzkiego Centrum Wsparcia Rodziny – Centrum Usług Społecznych (głównym celem funkcjonowania Centrum będzie przeciwdziałanie degradacji społecznej rodzin, narażonych na wykluczenie społeczne w różnych aspektach) a także projekty służące integracji i reintegracji społecznej osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.

— **Cel strategiczny 4: Tworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz aktywizacja osób starszych.**

W tym wypadku należy zauważyć, iż podejmowane działania rewitalizacyjne w ramach GPR będą ukierunkowane również na osoby wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów. Jednym z proponowanych przedsięwzięć jest utworzenie miejsca integracji i aktywizacji społecznej osób starszych/seniorów, czy podjęcie działań służących aktywizacji rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. Można zatem uznać, iż oba dokumenty są również w tym obszarze zbieżne ze sobą.

3.3. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z dokumentami strategicznymi Województwa Śląskiego

3.3.1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”

Kolejnym dokumentem strategicznym, w którego cele wpisuje się Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź jest Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Dokument ten stanowi, że województwo śląskie powinno dążyć do bycia regionem m.in. stwarzającym szanse rozwojowe mieszkańcom, dającym poczucie bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i socjalnego. W tym kontekście, jako cenne dla przyszłości województwa będą takie wartości jak integracja społeczna czy umiejętność działania w sieciach współpracy w oparciu o zasady partnerstwa.

Powiązania celowe obu dokumentów występują w następujących obszarach:

- **Cel strategiczny A.3: Konkurencyjna gospodarka województwa oparta na elastyczności i specjalizacji firm oraz strukturach sieciowych** (zwłaszcza kierunek działań A.1.1: wsparcie rozwoju infrastruktury ułatwiającej lokowanie i prowadzenie działalności gospodarczej). Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź dąży m.in. do poprawy kondycji gospodarczej terenów rewitalizowanych oraz poprawy jakości przestrzenno-funkcjonalnej obszarów. W tym celu planowane są działania związane z zagospodarowaniem przestrzeni inwestycyjnej, służącej przyciąganiu nowych inwestorów i przedsiębiorców do miasta, co przyczyni się do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy. Można zatem uznać, iż oba dokumenty w tej sferze są ze sobą.
- **Cel strategiczny A.2: Otwarty i atrakcyjny rynek pracy** (zwłaszcza kierunek działania A.2.1: Podnoszenie stopnia absorpcji kapitału ludzkiego przez regionalny rynek pracy w wyniku tworzenia miejsc pracy i wzmacniania ich atrakcyjności). Niniejszy cel odnieść należy również do działań rewitalizacyjnych prowadzonych w obszarze gospodarczym. Ich efektem ma być utworzenie nowych miejsc pracy w Czeladzi i poprawa kondycji gospodarczej.
- **Cel strategiczny B.1: Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa** (zwłaszcza kierunek działania B.1.4: Tworzenie warunków dla aktywnego i zdrowego trybu życia, w tym rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej). W odniesieniu do analizowanego kierunku działań (B.1.4.) należy stwierdzić, iż również w tym punkcie dokument GPR jest spójny z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego. W ramach planowanych działań „twardych” Programu, zakłada się tworzenie otwartych przestrzeni publicznych, dostosowanych do potrzeb użytkowników związanych z ofertą czasu wolnego (np. zadanie Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Saturn lub Rewitalizacja poprzez kulturę – odnowienie budynku Traffic i przywrócenie mu funkcji centrum kulturalno-społecznego dzielnicy).

- **Cel strategiczny B.2: Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców** (zwłaszcza kierunek działania B.2.1: Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach nauczania odpowiadającej potrzebom rynku pracy oraz kształtującej postawę przedsiębiorcze i kreatywne; oraz kierunek działania B.2.10: Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty kultury, sportu i rekreacji oferujących możliwości rozwoju mieszkańców oraz atrakcyjnego spędzania wolnego czasu). Proponowane zadania rewitalizacyjne wpisują się również w kierunki działań Strategii związanej z ogólnie rozumianym kapitałem ludzkim oraz ofertą czasu wolnego. Między innymi wspomniane w punkcie powyżej zadania odpowiadają na te potrzeby.
- **Cel strategiczny B.3: Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców** (zwłaszcza kierunek działania B.3.4: Wyposażenie przestrzeni publicznych w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych). Analizowany kierunek działań Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego jest zbieżny z Celem strategicznym 3. GPR, który zakłada tworzenie atrakcyjnej, dostosowanej do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeni publicznej.
- **Cel strategiczny C.3: Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni** (zwłaszcza kierunek działania C.3.6: Rewitalizacja osiedli mieszkaniowych, w tym starych dzielnic; kierunek działania C.3.7: Wspieranie powstawania atrakcyjnych terenów mieszkaniowych w miastach oraz przeciwdziałanie procesom suburbanizacji).

3.3.2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź wpisuje się również w cele Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego. Plan stanowi podstawowy dokument planistyczny na szczeblu regionalnym, kojarzący strategię rozwoju społeczno – gospodarczego województwa z planem jego zagospodarowania przestrzennego.

Plan zagospodarowania przestrzennego, podobnie jak Gminny Program Rewitalizacji, odnosi się do zdiagnozowanych głównych problemów zarówno w sferze społecznej, gospodarczej jak i przestrzennej, zaobserwowanych w ostatnich latach w regionie. Problemy te dotyczą całego województwa, jak i poszczególne jednostki, z tego względu ważne jest, by oba dokumenty dążyły do tych samych celów służących niwelowaniu negatywnych zjawisk.

Zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź cele, są spójne z celami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego w różnych obszarach, szczególnie w następujących celach strategicznych określających ogólne kierunki rozwoju miasta:

- **Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni miasta**
- **Rozwój systemów infrastruktury**
- **Wspieranie tworzenia warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości**
- **Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej.**

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Planowane działania rewitalizacyjne odnoszą się do powyższych kierunków rozwoju. W wizji Czeladzi po przeprowadzeniu rewitalizacji, podkreśla się zrównoważony rozwój prowadzony przy udziale lokalnej społeczności, która chętnie angażuje się w projekty służące poprawie jakości życia przestrzeni publicznych. By mogło się to zadziać, ważne są również działania służące rozwojowi infrastruktury technicznej i poprawie warunków życia mieszkańców. Kolejny wymiar podkreślany również w rewitalizacji – to wymiar gospodarczy. Poprawa kondycji lokalnego rynku pracy, aktywizacja gospodarcza, rozwój przedsiębiorczości – to również cele przyświecające Gminnemu programowi Rewitalizacji.

Modyfikacja przestrzeni i zadania rewitalizacji zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji, są zgodne z wytycznymi zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

19

3.4. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego 2014-2020

Główne cele zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź korespondują również z założeniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Spójność dokumentów i zbieżność celów dostrzec można w osiach priorytetowych:

Oś priorytetowa VII. Regionalny Rynek Pracy

Priorytet inwestycyjny 8i. Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników, a w szczególności rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Priorytet inwestycyjny 8iii. Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź jest spójny z założeniami RPO WSL w zakresie rynku pracy. Analizowany priorytet dotyczy interwencji, służących przede wszystkim wzrostowi poziomu zatrudnienia, poprzez efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego w tworzeniu wysokiej jakości miejsc pracy. Zapisy te korespondują z głównymi celami rewitalizacji Czeladzi, która w wyniku podjętych działań ma być miejscem, w którym zauważalne jest ożywienie gospodarcze miasta i poprawa kondycji lokalnego rynku pracy.

Oś priorytetowa IX. Włączenie społeczne

Priorytet inwestycyjny 9i. Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie, w szczególności wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne.

Priorytet inwestycyjny 9v. Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

W odniesieniu do IX. Osi priorytetowej należy stwierdzić, że Gminny program Rewitalizacji jest mocno ukierunkowany na działania związane z integracją i reintegracją społeczną oraz przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu. Wynika to m.in. z charakteru projektów rewitalizacyjnych takich jak np. 2.3. Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, 2.4. Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi – Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn..

Oś Priorytetowa X. Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna.

Priorytet inwestycyjny 9a. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych, w szczególności lepszy dostęp do usług społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

Priorytet inwestycyjny 9b. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich, w szczególności zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny.

Ważnym wymiarem rewitalizacji Miasta Czeladź jest dostosowanie przestrzeni publicznych do osób ją użytkujących. Dotyczy to zarówno działań służących podniesieniu jakości i dostępności do infrastruktury społecznej czy rekreacyjno-sportowej, ale i prowadzeniu działań tzw. „miękkich” służących aktywizacji i włączeniu mieszkańców w życie społeczności lokalnej. Jest to spójne założeniami X. Osi priorytetowej, stąd można w tym punkcie mówić o powiązaniu obu dokumentów.

20

3.5. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z dokumentami strategicznymi rozwoju kraju

W ramach wykazania komplementarności i spójności Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z politykami na szczeblu krajowym przeanalizowano również najważniejsze dokumenty strategiczne i planistyczne kraju. Łącznie analizie poddano cztery dokumenty krajowej polityki tj.;

- Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo.
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności.
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie.

Na podstawie przeprowadzonej analizy zaprezentowano te obszary, cele lub kierunki działań, których spójność z podejmowanymi działaniami rewitalizacyjnymi dla Miasta Czeladzi jest największa.

3.5.1. Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź w swoich założeniach nawiązuje również do celów Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Cel główny określony w tym dokumencie to „wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności”, a perspektywa czasowa sięga do 2020 roku. Szczególne korelacje obu dokumentów można dostrzec w następujących celach:

- Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela (zwłaszcza priorytet I.3.2. Rozwój kapitału społecznego).
- Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki (w szczególności priorytet II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej).
- Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego (priorytet II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej).
- Cel III.1. Integracja społeczna (zwłaszcza priorytet III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym).

3.5.2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności.

Założenia i cele Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź korespondują także z Długookresową Strategią Rozwoju Kraju. Ten dokument wyższego szczebla o charakterze analityczno-rekomendacyjnym za główny cel obiera poprawę jakości życia Polaków, w powiązaniu z modernizacją i rosnącą jakością gospodarki.

Korelacja między dokumentami zachodzi w następujących obszarach:

- Cel 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki (zwiększenie dostępności powszechnych programów kształtowania postaw przedsiębiorczych i wspierania przedsiębiorczości opartej o postawy proinnowacyjne, kreatywne, umiejętność współpracy).
- Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”.
- Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju. Zwłaszcza następujące kierunki interwencji: Promocja partycypacji społecznej i obywatelskiej (poprzez docenianie ludzi zaangażowanych w działalność społeczną, kampanie społeczne, wykorzystywanie nowoczesnych technologii, wprowadzanie nowych technik głosowań i komunikowania się administracji z obywatelami) oraz uproszczenie mechanizmów zrzeszania ludzi (poprzez ograniczenie procedur i obciążeń dla stowarzyszeń, fundacji i inicjatyw obywatelskich).

3.5.3. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź nawiązują i są zbieżne z dokumentem planistycznym najwyższego szczebla, czyli Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Dokument ten prezentuje kompleksowe podejście do rozwoju kraju, zgodnie, z którym zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Określa też cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania kraju oraz tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Szczególne korelacje można dostrzec w następujących celach:

- Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów (zwłaszcza działania nakierowane na wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych oraz restrukturyzację i rewitalizację obszarów zdegradowanych i miast).
- Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego (szczególnie związane tu kierunki działań, takie jak ochrona interesu publicznego (przeciwdziałanie zawłaszczaniu przestrzeni publicznej i troska o przestrzeń publiczną) oraz tworzenie korzystnych warunków dla działalności gospodarczej.

22

3.5.4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź jest spójny z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR). Ta strategia to **rządowa wizja rozwoju polskich regionów** do 2020 roku, która określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Jednym z celów szczegółowych KSRR jest **niwelowanie różnic w rozwoju poszczególnych obszarów kraju**. Spójność dokumentów przejawia się w następujących obszarach:

- Cel 2.1. Wzmacnianie spójności w układzie krajowym (wzmacnianie istniejącej sieci miast i wspomaganie urbanizacji, rozwój zasobów ludzkich i kapitału społecznego, rozwój przedsiębiorczości oraz tworzenie infrastrukturalnych i instytucjonalnych warunków do zwiększania poziomu inwestycji i wzrostu wydajności pracy).
- Cel 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.

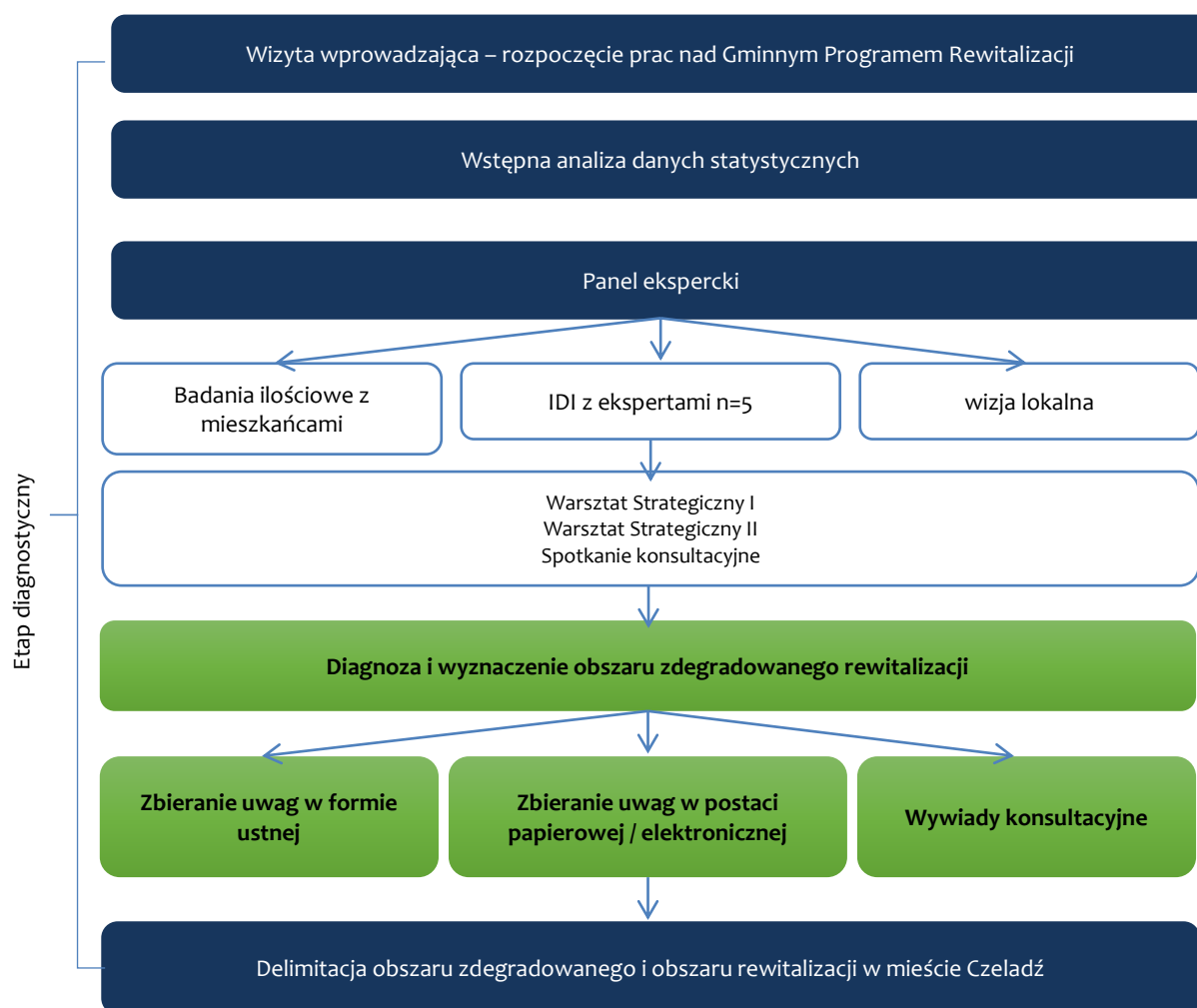
4. Diagnoza społeczno - gospodarcza obszaru rewitalizacji

4.1. Proces delimitacji podoblaszów kryzysowych oraz podoblaszów wskazanych do rewitalizacji.

Proces wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji rozpoczął się we wrześniu 2015 roku i został zakończony w lutym 2016 roku, kiedy to Rada Miejska w Czeladzi podjęła uchwałę o przyjęciu obszaru zdegradowanego i obszar rewitalizacji.

Całość procesu przedstawia poniższy schemat:

Rysunek 1. Schemat procesu delimitacji obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne

Wizyta wprowadzająca:

Prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji rozpoczęły się w dniu 7 września 2015 roku od spotkania osób, które w ramach swojej pracy zawodowej zajmują się diagnozowaniem i rozwiązywaniem problemów społecznych na terenie Czeladzi, w tym przedstawiciele Urzędu Miasta Czeladź, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz służb porządkowych – zwanych dalej Zespołem ds. Rewitalizacji, a także zewnętrznych ekspertów na co dzień zajmujących się doradztwem w zakresie opracowywania dokumentów strategicznych, w tym programów rewitalizacji. Na spotkaniu wspólnie ustalono sposób delimitacji obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, a także przedstawiono listę wskaźników i danych, które są niezbędne do opracowania diagnozy.

24

Wśród najważniejszych wskaźników znalazły się: poziom bezrobocia (stopa bezrobocia, odsetek bezrobotnych wśród grup szczególnie wrażliwych – kobiet, osób w wieku 50+, niepełnosprawnych oraz osób młodych), wyniki egzaminów gimnazjalnych oraz egzaminów VI-klasisty, liczba przestępstw i wykroczeń, frekwencja wyborcza, saldo migracji oraz saldo ruchu naturalnego, poziom przedsiębiorczości, poziom zanieczyszczenia powietrza, wód oraz gleby, liczba awarii sieci wodno-kanalizacyjnych itp.

Pozyskiwanie danych statystycznych i analiza statystyczna:

Pozyskiwanie danych statystycznych od różnych jednostek publicznych okazało się procesem długotrwałym i nie zawsze skutecznym. Instytucje publiczne dysponujące danymi, w szczególności danymi wrażliwymi nie są przygotowane do tego, aby przekazywać te dane w podziale na mniejsze jednostki terytorialne niż gmina, głównie dotyczy to jednostek, które działają na obszarze ponadgminnym, jak na przykład Powiatowe Urzędy Pracy.

W związku z problemem pozyskania wszystkich danych w podziale na ulice Miasta skoncentrowano się na kilku wskaźnikach, które Zespół ds. Rewitalizacji uznał za kluczowe w zdiagnozowaniu problemów społecznych. Uznano, iż są to: liczba osób korzystających z pomocy społecznej (wskaźnik ten mówi nam bowiem, ile osób jest zagrożony różnego rodzaju problemami społecznymi, w tym ubóstwem, bezrobociem itp.), średnie wyniki egzaminów dla szkół podstawowych oraz szkół gimnazjalnych według obwodów, których dotyczą (wskazujące na poziom kapitału ludzkiego) oraz średnią frekwencję wyborczą według okręgów wyborczych (mówiącą o uczestnictwie i zaangażowaniu w życiu publicznym oraz świadomości obywatelskiej).

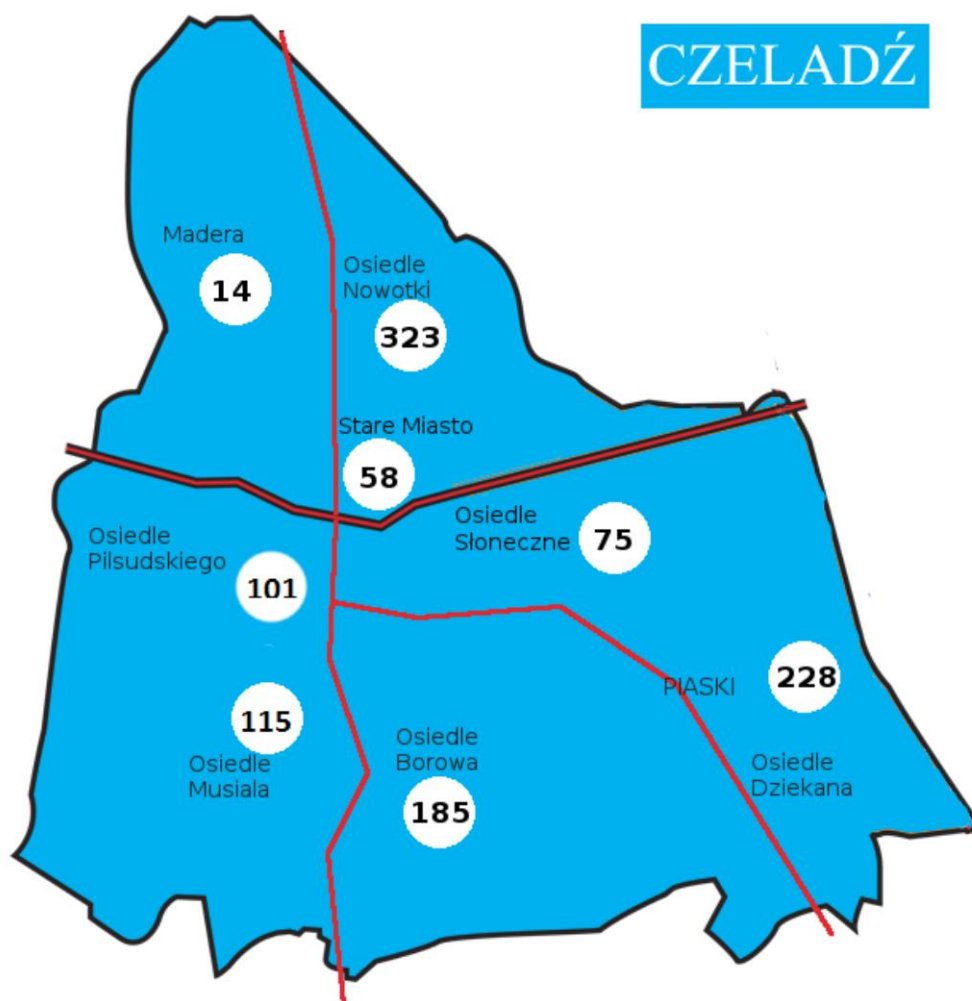
Zebrane dane przedstawiono na mapach poniżej. Zaś dokładna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wg ulic oraz obwody szkół i komisji wyborczych znajdują się w załącznikach.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Mapa 1. Przestrzenna mapa rodzin korzystających z pomocy społecznej.

25

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi

Opracowanie:

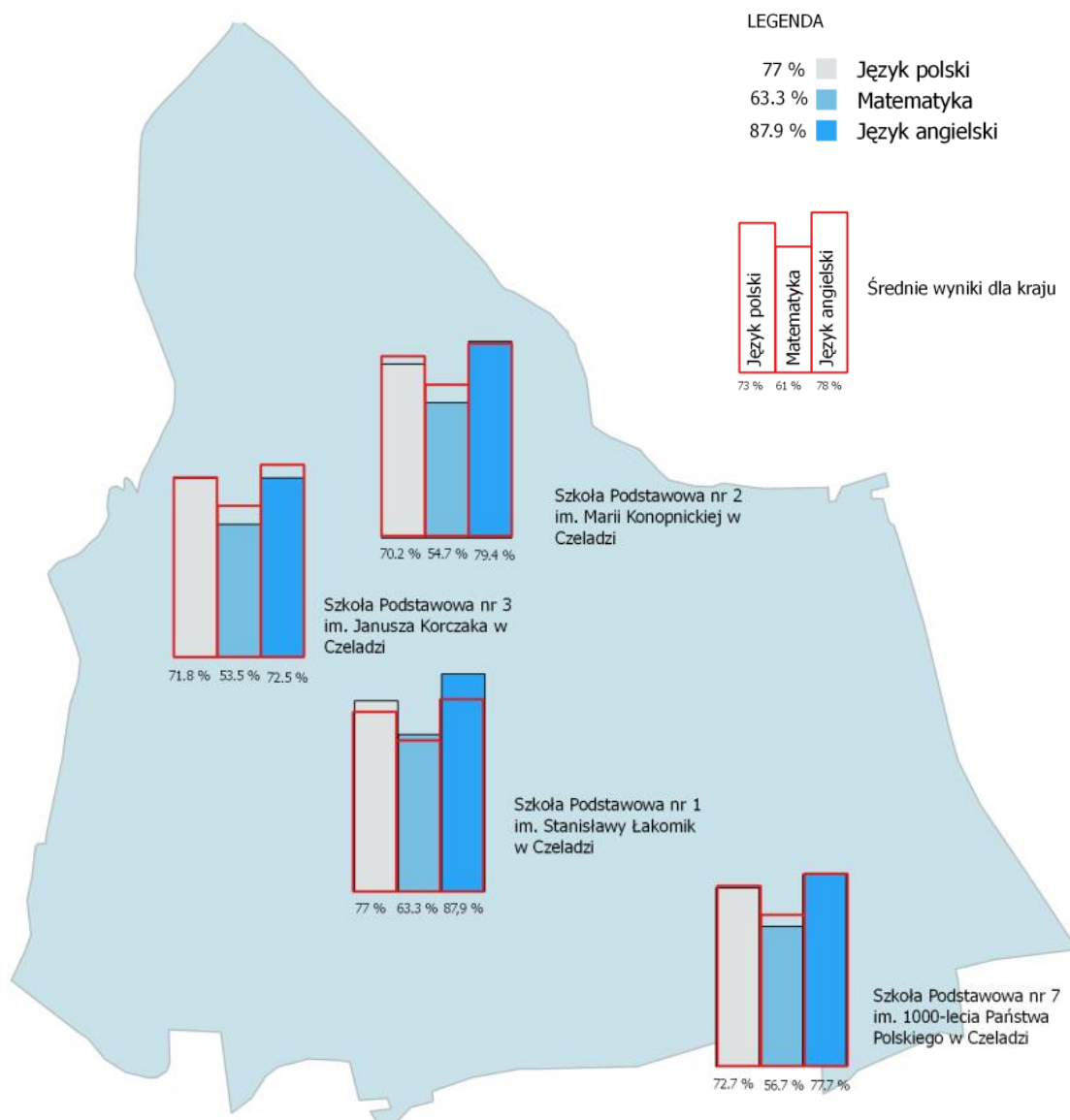
Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Mapa 2. Średnie wyniki uczniów szkół podstawowych ze Sprawdzianu VI-klasisty z 2015 roku na tle wyników dla Polski.

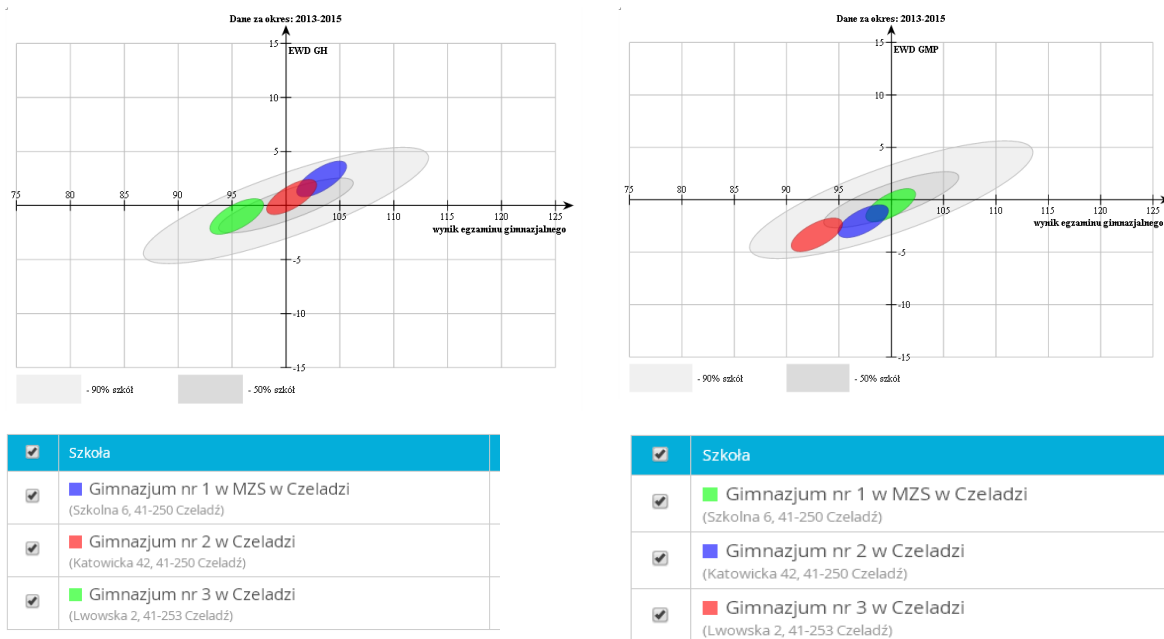

Źródło: własne, na podstawie danych z OKE Jaworzno, 2015

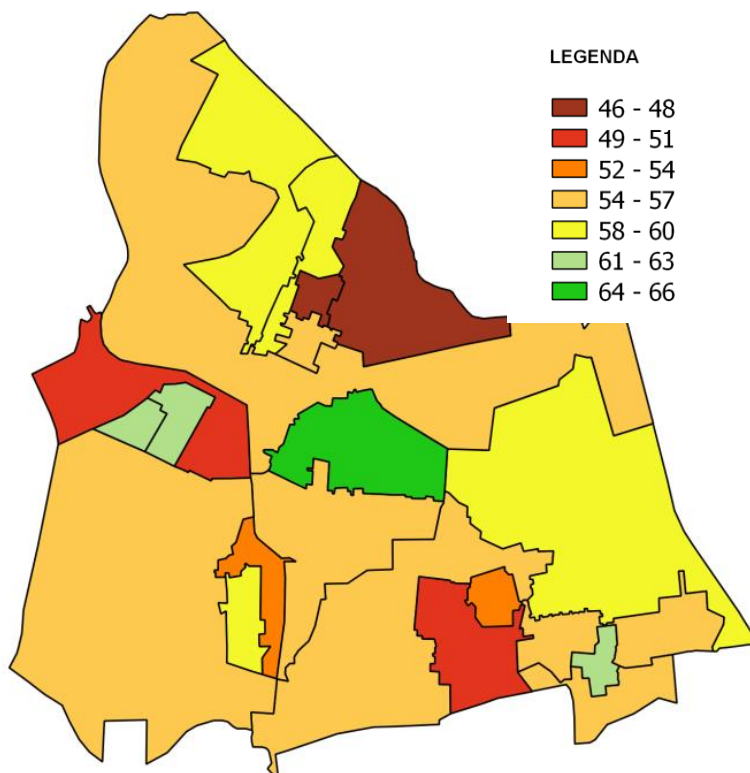
Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Rysunek 2. Wartość wskaźnika EWD osiągnięta przez szkoły gimnazjalne funkcjonujące na terenie Gminy Czeladź z przedmiotów humanistycznych (okres 2013 - 2015).

Źródło: <http://ewd.edu.pl/>

Mapa 3. Frekwencja wyborów prezydenckich z 2015 roku w podziale na okręgowe komisje wyborcze.

Źródło: własne, na podstawie danych PKW, 2015

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Proces delimitacji obszarów o koncentracji problemów społecznych przebiegał następująco: w pierwszej kolejności wykazano ulice, na których mieszkają klienci pomocy społecznej, ponieważ uznano, że problemy tych rodzin są najważniejsze w kontekście procesów rewitalizacji. Każdej z ulic przyporządkowano wartość od 1 do 7, ze względu na liczbę mieszkających na niej rodzin (1 dla ulic, na których mieszka do 10 rodzin, 2 – do 20, ..., 6 – do 60 rodzin, 7 – 60 rodzin i więcej). W dalszej analizie do każdej ulicy w mieście, na której pojawiła się choć jedna rodzina korzystająca z pomocy społecznej, dodano wskaźniki wskazujące na jakość edukacji oraz poziom zaangażowania społecznego (frekwencja wyborcza). Jakość edukacji dla poszczególnych ulic wyrażona była średnią oceną wyników szkół podstawowych oraz wskaźnikiem edukacyjnej wartości dodanej dla szkół gimnazjalnych. Każda ulica, należąca do obwodu konkretnej szkoły podstawowej otrzymała wartość od 1 do 4 (gdzie 1 oznaczało szkołę z najlepszymi wynikami, a 4 z najgorszymi wynikami), oraz wartość od 1 do 3 dla szkół gimnazjalnych, gdzie oznaczało szkołę z najlepszymi wynikami, a 3 szkołę z najgorszymi wynikami wg wskaźnika Edukacyjnej Wartości Dodanej (uznano, że wartość EWD jest lepszym miernikiem jakości nauczania niż wyniki egzaminów, ponieważ pokazuje także wkład szkoły w nauczania uczniów, wskaźnik ten jest jednak niedostępny dla szkół podstawowych). Wskaźnik jakości edukacji jest sumą obu wskaźników.

28

Z kolei wskaźnik poziomu zaangażowania społecznego wyrażony został przez wartość frekwencji wyborów prezydenckich z 2015 roku. Do analizy zdecydowano wybrać się wybory najbardziej aktualne na dzień prowadzenia analizy. Obwody wyborcze zostały podzielone na kategorie 1 – 7, świadczące o wysokości frekwencji (1 oznaczało najwyższą, a 7 najniższą frekwencję). Na podstawie tych danych stworzono wskaźnik syntetyczny, który posłużył do wyznaczenia obszarów zdegradowanych.

Obszary zdegradowane zostały wyznaczone tak, aby objąć te ulice, które charakteryzowały się najwyższym nagromadzeniem problemów społecznych. W granicach tychże obszarów znalazły się jednak również ulice, które nie pojawiły się jako ulice o wysokim wskaźniku kryzysu, ze względu na utrzymanie spójności obszarów, co jest jednym z wyznaczników delimitacji obszarów zdegradowanych (spójność przestrzenno-funkcjonalna). Obszary zdegradowane zostały zatem wyznaczone w taki sposób, aby zachować najwyższą spójność, obejmując przy tym obszary o zasadniczym znaczeniu dla rozwoju miasta. Warto zaznaczyć, że dodatkowo, poza delimitacją wskaźnikową, jako obszar kryzysowy *a priori*, wskazany został obszar Starego Miasta, którego potrzeba rewitalizacji została wskazana w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Czeladź. Jednakże analiza wskaźników społecznych również potwierdziła konieczność ujęcia tychże obszarów. Dodatkowo do wskazanych obszarów zamieszkałych postanowiono włączyć tereny niezamieszkałe, które mają potencjał rozwojowy i zgodnie z art. 10 ust. 3 Ustawy o Rewitalizacji mogą przyczynić się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym. Włączone obszary to: tereny pokopalniane byłej KWK „Saturn”, niezamieszkałe tereny przy ul. Scheiblera, niezamieszkałe tereny gospodarcze przy ul. Wojkowickiej, a także tereny przemysłowe przy ul. Francuskiej (obszar byłej kopani KWK „Piaski”). Wyznaczone obszary charakteryzujące się problemami społecznymi, nazwano roboczo: Nowym Miastem, Starym Miastem, Kolonią Saturn oraz Starymi Piaskami.

Zgodnie z ustawą o Rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. obszar gminy, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych można

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

wyznaczyć jako obszar zdegradowany, w przypadku występowania na nim negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. W związku z powyższym kolejnym krokiem, jaki został zrealizowany było sprawdzenie, czy we wskazanych obszarach zdegradowanych społecznie zachodzą inne negatywne zjawiska.

Sfera gospodarcza. Jednym ze wskaźników, mówiących o złym stanie lokalnej gospodarki, który wskazuje *Ustawa o Rewitalizacji* jest wskaźnik przedsiębiorczości, a więc liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców. W przypadku obszarów, które wykazywały się problemami społecznymi wskaźnik ten przyjmował wartości bardzo niskie od 95 na Nowym Mieście i 94 w Kolonii Saturn po 61 na Starych Piaskach. Są to wartości świadczące o bardzo niskim poziomie przedsiębiorczości tych trzech obszarów. W związku z tym można mówić o złej kondycji lokalnej gospodarki wskazanych obszarów.

Sfera środowiskowa. Miasto Czeladź charakteryzuje się bardzo negatywnymi wskaźnikami mówiącymi o stanie jakości powietrza, Czeladź należy bowiem do tak zwanej strefy śląskiej, charakteryzującej się przede wszystkim przekraczaniem normami pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu. Wszystkie cztery obszary wykazujące się problemami społecznymi charakteryzują się zwiększoną średnią roczną obecnością w powietrzu pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu, na co wskazuje tabela 1 oraz mapy zamieszczone w rozdziale dotyczącym diagnozy obszarów rewitalizowanych.

Tabela 1. Dane na temat zanieczyszczenia powietrza dla gminy miejskiej Czeladź oraz obszarów wykazujących się problemami społecznymi.

	Miasto Czeladź	Stare Miasto	Saturn	Nowe Miasto	Stare Piaski
Średnie roczne stężenie pyłu PM ₁₀	50 µg/m ³	>50 µg/m ³	>50 µg/m ³	>50 µg/m ³	>50 µg/m ³
Stężenie dobowe pyłu PM ₁₀	> 80 µg/m ³	> 80 µg/m ³	> 80 µg/m ³	> 80 µg/m ³	> 80 µg/m ³
Średnie roczne stężenie pyłu PM _{2,5}	31,5-135,78 µg/m ³	31,5-135,78 µg/m ³	31,5-135,78 µg/m ³	31,5-135,78 µg/m ³	31,5-135,78 µg/m ³
Średnie roczne stężenie benzo(a)pirenu	10,51-40,1 µg/m ³	10,51-40,1 µg/m ³	10,51-40,1 µg/m ³	10,51-40,1 µg/m ³	10,51-40,1 µg/m ³
Średnie roczne stężenie NO ₂	25,01-30 µg/m ³	30,01-35 µg/m ³	25,01-30 µg/m ³	25,01-30 µg/m ³	25,01-30 µg/m ³
Najwyższe stężenie dobowe SO ₂	85,01-95 µg/m ³	105,01-115 µg/m ³	85,01-95 µg/m ³	105,01-115 µg/m ³	95,01-105 µg/m ³

Źródło: Geoportal Województwa Śląskiego <http://www.orsip.pl/uslugi/ochrona-srodowiska> oraz Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Kolejnym zjawiskiem kryzysowym w sferze środowiskowej jest możliwość promieniowania elektromagnetycznego, pochodzącego z instalacji elektrycznych. Główny punkt zasilania w Czeladzi zlokalizowany jest w okolicy Szpitala Miejskiego na ul. Szpitalnej, co sprawia, że okolica ta jest narażona na promieniowania. Ponadto problemem w sferze środowiskowej, jaki można zdiagnozować jest wzmożony hałas oraz zanieczyszczenia związane z sąsiedztwem drogi krajowej nr 94, na które szczególnie narażone są obszary leżące przy tej trasie.

Ponadto problem hałasu na terenie Miasta występuje także ze względu na istniejące zakłady przemysłowe, które znajdują się z dzielnicy Piaski.

Reasumując, występowanie problemów natury środowiskowej pokrywa się z obszarami, na których koncentrują się problemy natury społecznej. Są to przede wszystkim okolice drogi krajowej nr 94, dzielnica Piaski oraz okolice Szpitala Miejskiego. Dodatkowo zdiagnozowano poważne problemy związane z jakością powietrza, które obejmują całą gminę, w tym także obszary, w których występują problemy społeczne.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna. Obszary, na których wykazano koncentrację negatywnych zjawisk społecznych poddano badaniu terenowemu, tzw. wizji lokalnej, która pozwoliła wskazać, czy na tych obszarach zauważalna jest także koncentracja negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Wszystkie obszary zostały dokładnie zbadane i potwierdziły występowanie na tych obszarach również problemów w tych dwóch sferach. Wśród najważniejszych z nich należy wskazać:

Obszar Starego Miasta. Niska jakość techniczna obiektów zlokalizowanych przy Rynku oraz w jego okolicach, zauważalny brak użytkowników przestrzeni Rynkowej, zarówno mieszkańców, korzystających z tej sfery, jak i obiektów użytkowych (barów, restauracji), które przyciągałyby swoją ofertą. Dodatkowo zauważono znaczący chaos i bałagan przestrzenny na osi wjazdu do miasta, co bezpośrednio wpływa negatywnie na możliwość wykorzystania wartości historycznych i kulturowych miejsca. W przestrzeni tego obszaru znajdują się pustostany kreujące negatywny wizerunek miejsca oraz tzw. przestrzenie „niczyje”, które są dewastowane przez użytkowników tej przestrzeni i sprzyjają popełnianiu wykroczeń (picie alkoholu w miejscach publicznych, akty wandalizmu itp.)

Obszar Nowe Miasto. Głównym problemem, jaki zauważono w tym obszarze jest niedostateczna jakość i ilość przestrzeni publicznych. Na niewielkich podwórkach parkują samochody, które zawłaszczają przestrzeń publiczną, która powinna służyć mieszkańcom, co rodzi konflikty natury społecznej. Dodatkowo brak jest ciągłości chodników, zapewniających bezpieczne poruszanie się pieszych po drogach i osiedlach. W obszarze tym znajduje się znaczna część instytucji publicznych, co z jednej strony stanowi o niewątpliwie dużym znaczeniu tego obszaru dla rozwoju miasta, z drugiej zaś strony powoduje znaczny ruch samochodów i osób, które chcą z tych instytucji korzystać.

Obszar Kolonia Saturn. Najważniejszym problemem natury przestrzenno-funkcjonalnej, jak i technicznej tego obszaru jest istnienie budynków byłej Kopalni Węgla Kamiennego „Saturn”, które są w bardzo złym stanie technicznym, zagrażając zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców. Pomimo tego jest to obszar o bardzo dużym potencjale rozwojowym, o czym może świadczyć

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

remont jednego z budynków kopali i powstanie w jego przestrzeni niesamowitej Galerii Sztuki „Elektrownia”.

Obszar Stare Piaski. Charakteryzuje się on niską jakością przestrzeni publicznych i półpublicznych, a także niską jakością techniczną budynków, należących do historycznego układu urbanistycznego. Na obszarze tym brak jest miejsc, która stanowiłaby ciekawą ofertę przestrzenną, służącą aktywizacji społecznej i integracji mieszkańców.

Przeprowadzone badania potwierdziły zatem, iż na obszarach o koncentracji problemów społecznych występują również problemy natury przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej, technicznej oraz gospodarczej. W związku z powyższym wybrane obszary zostały w dalszej części prac wskazane jako obszary kryzysowe i poddane konsultacjom społecznym.

31

Panel ekspercki:

Wskazane obszary kryzysowe na terenie Miasta Czeladź obejmowały łącznie ponad 42% mieszkańców całego miasta. Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o Rewitalizacji zakłada, iż w obszarze rewitalizacji może mieszkać jedynie 30% mieszkańców, w związku z powyższym obszar rewitalizacji w przypadku Miasta Czeladź musiał zostać wybrany z obszaru zdegradowanego. W tym przypadku postanowiono skonsultować się najpierw z przedstawicielami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy z racji swojego doświadczenia zawodowego posiadają największą wiedzę odnośnie występujących problemów społecznych. Panel z ekspertami pozwolił na doprecyzowanie obszarów rewitalizacji i wybranie obszarów, które charakteryzują się z jednej strony największą koncentracją problemów społecznych, a z drugiej strony posiadają największy potencjał rozwojowy dla Miasta.

Badania z mieszkańcami:

Kolejnym etapem delimitacji były przeprowadzone badania sondażowe z mieszkańcami Miasta. Ankiety prowadzona na terenach wskazanych jako obszary kryzysowe. Przeszkoleni ankieterzy prowadzili sondaż na temat najważniejszych problemów, które występują na terenie Miasta, jednak, co najważniejsze dopytywano także o kształt obszarów wskazanych do rewitalizacji i pytano o akceptację, wstępnie wyznaczonych granic tych obszarów. Największą akceptacją wśród badanych cieszył się obszar Starych Piasków (73% badanych wskazało, że powinien on zostać poddany rewitalizacji). Pozostałe obszary również zostały zaakceptowane przez większość badanych, 59% głosów na tak uzyskał obszar Starego Miasta, 56% Kolonii Saturn, a 55% Nowego Miasta. Wśród głosów dotyczących zmian granic obszarów pojawiły się także pomysły na włączenie do obszarów rewitalizacji Parku Grabek. Mieszkańcy uznali, że jest to obszar o dużym potencjale dla miasta, bardzo mocno tkwiący w świadomości mieszkańców, jako miejsce wartościowe dla rozwoju mieszkańców. Z drugiej strony mieszkańcy podkreślali mocno zaniedbany charakter przestrzeni parku. W związku z tymi postulatami i opiniami pomysł został przyjęty do realizacji i część parku została dołączona do obszaru rewitalizacji.

Warsztaty strategiczne z przedstawicielami środowisk lokalnych:

W trakcie I warsztatu strategicznego pracowano nad kształtem obszarów i diagnozowano problemy występujące na wskazanych obszarach. W trakcie warsztatów strategicznych postulowano włączenie do obszaru zdegradowanego terenu sportowego wraz ze stadionem przy ul. Mickiewicza na Starych Piaskach, ze względu na jego zły stan techniczny oraz duże znaczenie, jako infrastruktury społecznej i rekreacyjnej dla mieszkańców tej dzielnicy. Postulat ten ostatecznie został zaakceptowany i stadion został włączony do obszaru rewitalizacji.

Otwarte konsultacje społeczne z mieszkańcami:

W trakcie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji pojawiło się wiele możliwości zgłaszania uwag, zarówno do części diagnostycznej, jak i części strategicznej. W trakcie konsultacji wpłynęła (pocztowo) uwaga o włączenie do rewitalizacji obszaru Józefowa. Przedstawiono argument mówiący, iż jest to „najbardziej zdegradowana część Czeladzi”. W odpowiedzi na uwagę przeanalizowano wskaźniki odnoszące się do obszaru Józefowa, jednakże nie stwierdzono w ramach tej części miasta znaczących problemów natury społecznej, dlatego też uwaga została odrzucona. Kolejną uwagą, jaką wskazali mieszkańcy (podczas otwartego spotkania konsultacyjnego na terenie Starych Piasków) była konieczność włączenia w obszar rewitalizacji obszaru Szkoły Podstawowej nr 7. Podkreślono, iż jest to instytucja istotna dla rozwoju społecznego mieszkańców dzielnicy Piaski, bowiem ma znaczący wpływ nie tylko na uczniów, ale także na animację społeczności lokalnej. Z uwagi na mocne argumenty odnośnie działalności szkoły na rzecz lokalnej społeczności uwaga została uwzględniona i Szkoła Podstawowa nr 7 ostatecznie znalazła się w obszarze rewitalizacji. Z kolei w trakcie przeprowadzonych wywiadów respondenci zgodzili się, iż wskazane wstępnie obszary kryzysowe i obszary rewitalizacji mają istotne znaczenie dla Miasta, a równocześnie są obszarami, które koncentrują w sobie negatywne zjawiska społeczne i gospodarcze. Warto podkreślić, że za szczególnie ważny obszar dla rozwoju Miasta została wskazana Wschodnia Strefa Ekonomiczna.

Połączenie działań eksperckich oraz wniosków płynących od mieszkańców i grup zainteresowanych pozwoliło na wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

4.2. Diagnoza obszaru rewitalizacji

Poniższa diagnoza stanowi kompleksowy opis sytuacji obszarów rewitalizacji w Mieście Czeladź. Powstała ona dzięki połączeniu wniosków płynących z pozyskanych danych statystycznych, a także ze spotkań warsztatowych, w których wzięło udział grono interesariuszy.

Obszary rewitalizacji zostały wyznaczone na podstawie zróżnicowanych narzędzi, metod i technik badawczych, co wykazano powyżej. Podstawą do analizy były dane statystyczne uzyskane z ogólnodostępnych źródeł takich jak Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie (dane dla całego Miasta) oraz dane agregowane przez różne Wydziały Urzędu Miasta, jednostki miejskie oraz inne podmioty publiczne (m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Straż Miejska, Szkoły, Zakład Budynków Komunalnych).

Należy mieć na uwadze, iż świat społeczny ma bardzo złożoną strukturę i nie wszystkie problemy widoczne są dzięki statystykom. Przykładem może być ukryte bezrobocie. Jest to sytuacja, w której osoby zdolne i chętne do podjęcia pracy, z różnych powodów nie są zarejestrowane w urzędach pracy lub innych jednostkach pomocowych. Cierpią one zatem ze względu na problem bezrobocia, jednakże w statystykach ich problem nie występuje. Wiedzę na temat ogólnie panującej sytuacji w Mieście posiadają lokalni eksperci, których poproszono o identyfikację najważniejszych problemów oraz próbę wskazania koncentracji tych problemów. Dodatkowo po wstępnym nakreśleniu obszarów kryzysowych w Mieście przeprowadzono ankietę (sondaż uliczny) z mieszkańcami, która potwierdziła istnienie pewnych negatywnych zjawisk we wskazanych obszarach.

W celu zdiagnozowania problemów natury funkcjonalno-przestrzennej zorganizowana została tzw. wizja lokalna (spacer badawczy), podczas której odwiedzano wszystkie wstępnie wybrane obszary, na których zdiagnozowano kryzys w sferze społecznej. Wyjście w teren pozwoliło na wykazanie problemów w sferze funkcjonalnej, z jakimi zmagają się mieszkańcy obszarów.

Całość działań diagnostycznych zwieńczona została dwoma warsztatami strategicznymi, na których spotkali się przedstawiciele różnych środowisk i instytucji. Podczas warsztatów dyskutowano o istniejących problemach, a także potencjałach rozwojowych obszarów.

4.2.1. Sfera społeczna

Człowiek jest podstawowym podmiotem zainteresowań działań sektora publicznego. To dla mieszkańców i dla ich komfortu życia, prowadzona jest polityka publiczna. Dlatego też problemy społeczne zostały uznane za najważniejsze w procesie rewitalizacji. Należy jednak pamiętać, iż problemy społeczne są kategorią bardzo szeroką. Wychodząc temu naprzeciw niniejszy rozdział pokazuje różne aspekty życia i funkcjonowania w przestrzeni miasta właśnie ludzi, poczynając od zjawisk demograficznych, przez jakość i dostępność usług publicznych (edukacji, ochrony zdrowia, kultury), aż po zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne. Dopiero tak szeroka diagnoza pozwoli na poznanie faktycznego stanu życia i problemów społecznych, z jakimi muszą borykać się mieszkańcy.

Ludność i demografia

Według danych BDL GUS w 2014 roku Miasto Czeladź zamieszkiwało 32 266 osób (stan na 31.12.2014 r.). A więc blisko 22% mieszkańców całego powiatu będzińskiego. Miasto Czeladź charakteryzuje się także bardzo wysokim wskaźnikiem gęstości zaludnienia – 1994 osoby na 1 km² (najwyższym w powiecie będzińskim). Wysoki wskaźnik gęstości zaludnienia wskazuje, iż na małej przestrzeni zamieszkuje duża liczba osób, co może przyczyniać się do eskalacji problemów społecznych czy środowiskowych w mieście.

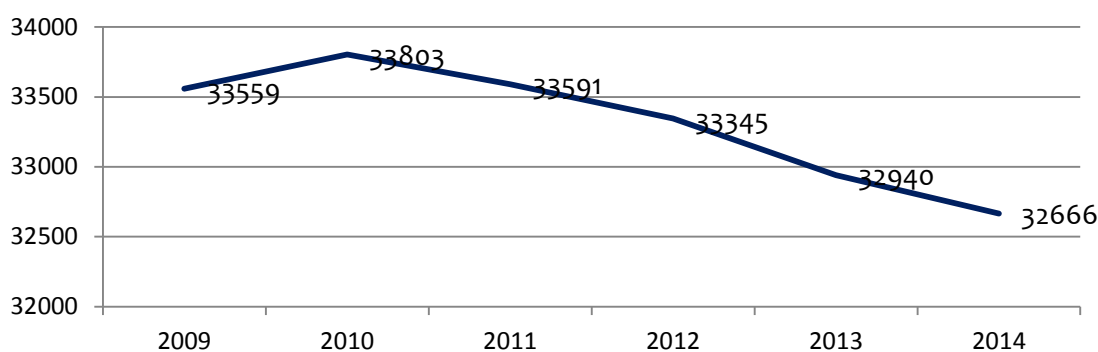
Warto podkreślić, że wśród obszarów wskazanych do rewitalizacji najwyższym wskaźnikiem gęstości zaludnienia charakteryzuje się obszar Nowego Miasta. Dla wskazanego obszaru jest to duży problem, nie tylko ze względów społecznych (większe natężenie problemów społecznych), ale także problemów przestrzenno-funkcjonalnych. Z jednej strony brakuje infrastruktury obsługującej ruch samochodowy (mała ilość parkingów, wąskie ulice), z drugiej zaś strony brak jest także miejsc, w których można odpocząć, spędzić czas wolny w sposób aktywny. Występuje nieustanna „gra o przestrzeń” i konflikt interesów między poszczególnymi grupami mieszkańców.

Jednym z problemów, jaki występuje na terenie Czeladzi jest wyludnianie się miasta. Liczba ludności w mieście od lat 90-tych ulega nieustannemu spadkowi. Biorąc pod uwagę ostatnich pięć lat (od roku 2010), liczba ludności w mieście zmniejszyła się o 1 137 osób (z poziomu 33 803 w roku 2010), a więc o 3,5%. Jest to większy procentowy spadek liczby ludności niż w województwie śląskim i powiecie będzińskim, gdzie w latach 2009-2014 odnotowano zmniejszenie się liczby ludności odpowiednio o 1,2% i 0,14% [BDL GUS 2015].

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 1. Liczba mieszkańców w gminie Czeladź na przestrzeni lat 2009 - 2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS 2015

35

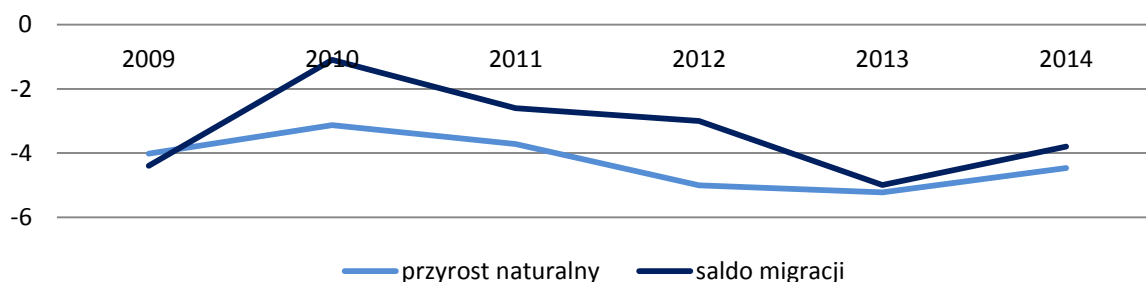
Na przyrost liczby ludności w gminie mają wpływ dwa wskaźniki: saldo ruchu naturalnego (różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów) oraz saldo ruchu wędrówkowego (saldo migracji), które wskazuje na różnicę pomiędzy zameldowaniami nowych mieszkańców, a wymeldowaniami mieszkańców z terenu gminy.

Zarówno przyrost naturalny, jak i saldo migracji w Czeladzi na przestrzeni lat 2009 – 2014 przyjmowały wartości ujemne. W 2010 r. odnotowano nieznaczny wzrost wartości tych wskaźników w stosunku do roku poprzedniego, a w kolejnych trzech latach spadek do poziomu -5,2‰ w przypadku przyrostu naturalnego oraz -5‰ – saldo migracji.

Niepokojący jest jednak fakt, że przyrost naturalny w Czeladzi (-4,7‰) jest znacznie niższy niż w kraju (-0,03‰), województwie śląskim (-1,1‰) i powiecie będzińskim (-3,8). Również saldo migracji w Czeladzi (-3,8‰) jest o kilka punktów promilowych niższe niż w kraju (-0,4‰), województwie śląskim (-1,6‰) oraz powiecie będzińskim (0,6‰) [BDL GUS 2015].

Problem depopulacji dotyka bezpośrednio obszarów rewitalizacji, co zostało podniesiony w trakcie spotkań warsztatowych (z interesariuszami procesu rewitalizacji) oraz wywiadów eksperckich. Wskazywano, iż Czeladź sama w sobie jest dobrym miejscem do życia dla młodych mieszkańców, jednak występują problemy ze znalezieniem dobrze płatnej pracy, w związku z tym większość młodych ludzi wyjeżdża do większych ośrodków miejskich. Odpływ młodych mieszkańców miasta jest zauważalny i powoduje, iż Czeladź „się starzeje”, w samym mieście zostają bowiem osoby starsze.

Wykres 2. Saldo ruchu naturalnego (przyrost naturalny) oraz saldo ruchu wędrówkowego (migracji) w gminie Czeladź w latach 2009 – 2014 (‰).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS 2015

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

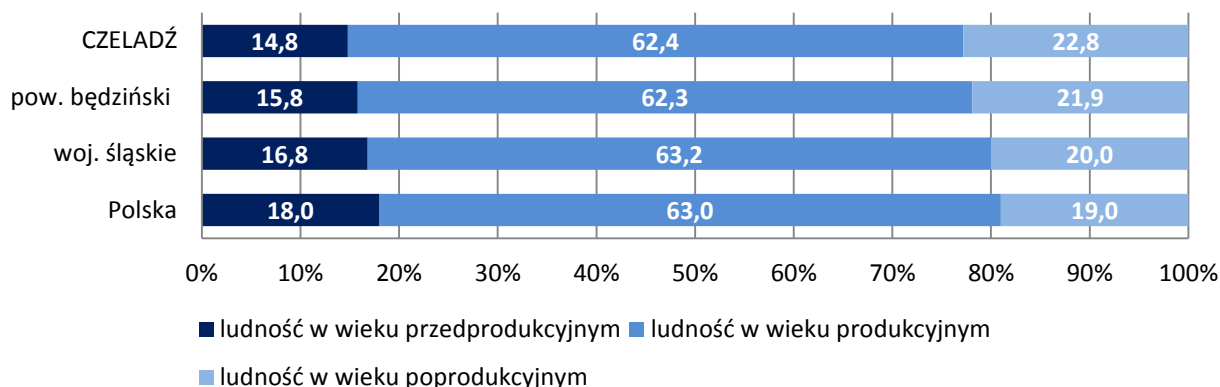

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

W związku z powyższym kolejnym ważnym problemem, pojawiającym się w Mieście jest starzenie się społeczeństwa. Analizy struktury wiekowej w niniejszej analizie dokonano dla całego Miasta, przez wzgląd na brak danych dla mniejszych jednostek (ulic czy dzielnic). Analiza demograficzna obejmuje trzy grupy wiekowe: osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), produkcyjnym (18-59 lat kobiety i 18-64 lat mężczyźni) oraz poprodukcyjnym (powyżej 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn).

Wykres 3. Struktura mieszkańców według ekonomicznych grup wieku (wiek przedprodukcyjny, wiek produkcyjny, wiek poprodukcyjny) w Czeladzi na tle kraju, województwa śląskiego i powiatu będzińskiego w 2014 r. (%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS 2015

Według danych BDL GUS struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w Czeladzi jest niekorzystna w porównaniu ze strukturą ludności w Polsce, województwie i powiecie. Szczególnie niepokojący jest niski odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (14,8%), który jest zdecydowanie niższy niż w kraju (18%) oraz województwie śląskim (16,8%), a także powiecie będzińskim (15,8%).

Tak niski odsetek osób młodych, zamieszkujących obecnie Czeladź potwierdza słowa ekspertów o emigracji młodych ludzi. W Czeladzi zostają osoby starsze lub grupy społeczne mniej mobilne (np. ludność gorzej wykształcona, biedna). O procesach starzenia się społeczeństwa w Czeladzi świadczyć może także nadreprezentacja osób w wieku poprodukcyjnym. W mieście Czeladź bowiem aż 22,8% ludności jest w wieku poprodukcyjnym, podczas gdy w powiecie będzińskim jest to 21,9%, w województwie śląskim 20%, a w kraju 19% [BDL GUS 2015].

Problemy starzenia się społeczeństwa dotyczą całego miasta, jednak najbardziej widoczne są one na obszarze Nowego Miasta, Starych Piasków oraz Kolonii Saturn. Zarówno w trakcie spotkania warsztatowego, jak i konsultacji społecznych z mieszkańcami potwierdzone zostało, iż wskazane obszary charakteryzują się zamieszkiwaniem znacznej liczby osób starszych (w wieku poprodukcyjnym). Problemem zauważonym w tym kontekście jest brak przygotowanej infrastruktury dla tej grupy wiekowej. Konieczne jest zatem stworzenie usług tzw. „srebrnej gospodarki”. Obecnie ani na terenie Nowego Miasta, ani na obszarze Kolonii Saturn nie ma odpowiedniej infrastruktury, która służyłaby poprawie jakości życia grupy seniorów oraz osób starszych.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Liczba mieszkańców naszego miasta systematycznie spada, poza tym nasze społeczeństwo się starzeje i oczekuje konkretnych rozwiązań. Powinno powstać centrum usług dla osób starszych, które zapewni aktywność, rozrywkę, zorganizuje im czas wolny.

Repondent IDI

Edukacja i kapitał ludzki

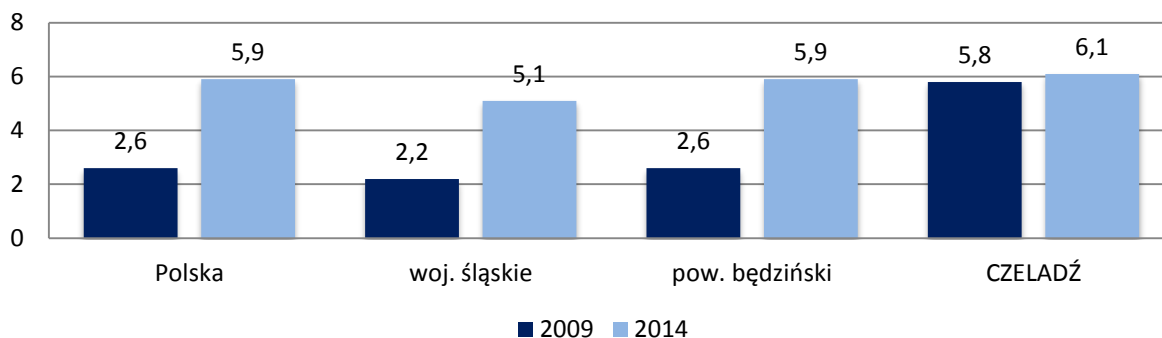
Edukacja jest bardzo ważnym elementem polityki społecznej w mieście, a instytucje oświatowe nie tylko pełnią rolę edukacyjną, ale także wychowawczą czy integrującą społeczność lokalną. W związku z tym są bardzo ważnymi instytucjami w kontekście podejmowanych działań rewitalizacyjnych, nawet, jeśli same placówki miałyby nie zostać włączone do obszaru objętego rewitalizacją, niezmiennie będą funkcjonalnie powiązane z takimi obszarami, poprzez swoich uczniów czy ich rodziców, którzy na wyznaczonych obszarach mieszkają. Ponadto szkoły mogą podejmować wiele działań wychodzących poza swoje mury – lekcje w terenie, sprzątanie świata itp.

37

Wychowanie przedszkolne

W 2014 r. w Czeladzi opieką żłobkową objętych było 47 dzieci przy 48 miejscach w Żłobku Miejskim (ul. 35-lecia PRL 6, 41-250 Czeladź) wraz z filią przy ul. Krótkiej 4. Jednakże brak jest żłobków zlokalizowanych na terenach objętych rewitalizacją.

Wykres 4. Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową w Czeladzi na tle kraju, województwa śląskiego i powiatu będzińskiego w 2009 i 2014 r. (%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS 2015

Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową (rozumiany jako stosunek liczby wszystkich dzieci objętych opieką w żłobkach, oddziałach żłobkowych oraz od 2012 r. w klubach dziecięcych, do liczby dzieci w grupie wieku do lat 3, bez trzylatków, wyrażony procentowo) jest w Czeladzi (6,1%) nieco wyższy niż średnio w Polsce (5,9%), województwie śląskim (5,1%) i powiecie będzińskim (5,9%). W porównaniu z rokiem 2009 wskaźnik ten utrzymuje się na podobnym poziomie (wzrost o 5%), podczas gdy w Polsce nastąpił wzrost o ok. 127%.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

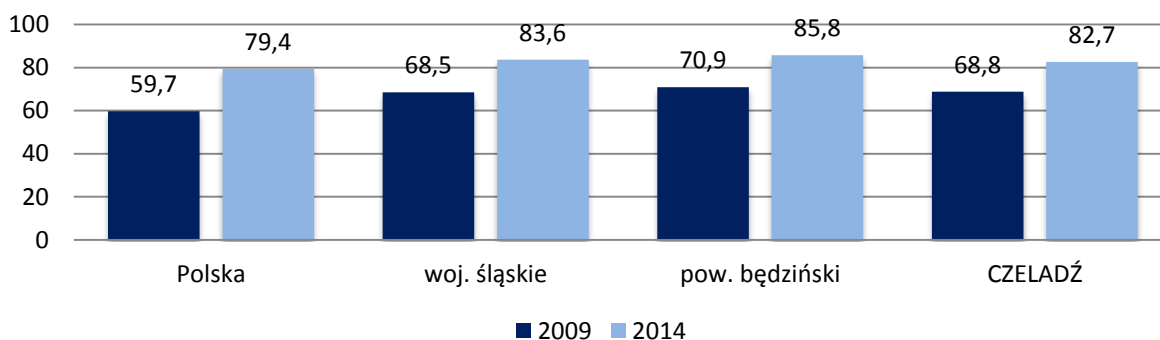
W 2014 r. w Czeladzi funkcjonowało 10 przedszkoli, w tym następujące przedszkola publiczne:

- **Przedszkole Publiczne nr 1** (ul. Cieczotta 4, 41-250 Czeladź),
- **Przedszkole Publiczne nr 4** (ul. Miasta Auby 14, 41-250 Czeladź),
- **Przedszkole Publiczne nr 5** (ul. Krótka 1, 41-253 Czeladź),
- **Przedszkole Publiczne nr 7** (ul. Waryńskiego 19, 41-250 Czeladź),
- **Przedszkole Publiczne nr 9** (ul. 35-lecia PRL 8, 41-250 Czeladź),
- **Przedszkole Publiczne nr 10** (ul. Żeromskiego 19, 41-253 Czeladź),
- **Przedszkole Publiczne nr 11** (ul. Kombatantów 2, 41-250 Czeladź).

W 2014 r. 748 dzieci w wieku 3–5 lat objętych było w Czeladzi wychowaniem przedszkolnym – o 164 dzieci więcej, niż w roku 2009. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jest w Czeladzi (82,7%) wyższy niż średnio w kraju (79,4%), lecz niższy niż w województwie śląskim (83,6%) i powiecie będzińskim (85,8%). Na przestrzeni ostatnich pięciu lat wskaźnik ten systematycznie wzrastał, co jest zgodne z ogólnopolską tendencją. W porównaniu z rokiem 2009, odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Czeladzi zwiększył się o 20%, podczas gdy w kraju nastąpił wzrost o 33%.

38

Wykres 5. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w Czeladzi na tle kraju, województwa śląskiego i powiatu będzińskiego w 2009 i 2014 r. (%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS 2015

Szkolnictwo podstawowe

Na terenie gminy Czeladź funkcjonują cztery szkoły podstawowe:

- **Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisławy Łakomik w Czeladzi** (ul. Władysława Stanisława Reymonta 80, 41-250 Czeladź).
- **Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w MZS w Czeladzi** (ul. Szkolna 6, 41-250 Czeladź).
- **Szkoła Podstawowa nr 3 im. Janusza Korczaka w Czeladzi** (Stanisława Staszica 47, 41-250 Czeladź)
- **Szkoła Podstawowa nr 7 im. 1000-lecia Państwa Polskiego** (ul. Spacerowa 2, 41-253 Czeladź)

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Z których dwie zlokalizowane są na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji:

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w MZS w Czeladzi (ul. Szkolna 6, 41-250 Czeladź).

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej wraz z Gimnazjum nr 1 wchodzi w skład Miejskiego Zespołu Szkół w Czeladzi. Zajęcia odbywają się w odnowionym budynku. Oprócz sal przedmiotowych uczniowie mają do dyspozycji salę gimnastyczną, zespół boisk sportowych, świetlicę, stołówkę, bibliotekę, sklepik uczniowski oraz salę zabaw dla najmłodszych dzieci. W szkole działa Izba Regionalna i Sztolnia – miejsce, w którym uczniowie mogą poznawać specyfikę pracy górników oraz tradycje i historię regionu. Działa tutaj również Szkolne Koło Caritas, organizujące różnorodne akcje charytatywne oraz występy artystyczne w Domu Seniora. Szkoła dysponuje szeroką ofertą zajęć pozalekcyjnych: kół przedmiotowych, zajęć dydaktyczno-wychowawczych, rewalidacyjnych, wokalnych, tanecznych i plastycznych. Zespół taneczny Misz Masz oraz dwa zespoły wokalne: Bell Canto i Mini Babki, odnoszą liczne sukcesy. Dla młodzieży uzdolnionej sportowo tworzone są klasy sportowe. Szkoła uzyskała certyfikat „Szoły w ruchu”.

Szkoła ta jest otwarta na propozycje uczniów, a sprawnie działający Samorząd Uczniowski podejmuje nowe inicjatywy, organizuje akcje, imprezy szkolne i konkursy. Szkoła współpracuje z wieloma podmiotami, wśród których można wymienić Urząd Gminy, Bibliotekę Miejską, Straż Miejską, Dom Seniora, Parafię św. Stanisława Biskupa i Męczennika oraz zagraniczne szkoły partnerskie w ramach programu Erasmus Plus¹.

Szkoła Podstawowa nr 7 im. 1000-lecia Państwa Polskiego (ul. Spacerowa 2, 41-253 Czeladź).

Zajęcia odbywają się w dwóch odnowionych budynkach. Uczniowie mają do dyspozycji boisko szkolne i plac zabaw, dwie świetlice oraz świetlicę środowiskową „Klub Szerszeni”. Dzięki bogatej ofercie zajęć pozalekcyjnych wszyscy uczniowie mogą rozwijać swoje talenty i zainteresowania. Angażują się w organizowanie akcji i wydarzeń (np. „Warto być dobrym”, „Posprzątaj po swoim psie”, „Zakręcona noc w szkole”) oraz współdziałają ze Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych „Familia”. Szkoła jest otwarta na potrzeby środowiska lokalnego i często z nim współpracuje, np. poprzez organizację uroczystości integrujących (np. Piknik Familijny, Odpust Parafialny) lub służących kształtowaniu postaw patriotycznych (np. „Rocznica Zbrodni Katyńskiej”, „11 Listopada Dniem Niepodległości”)².

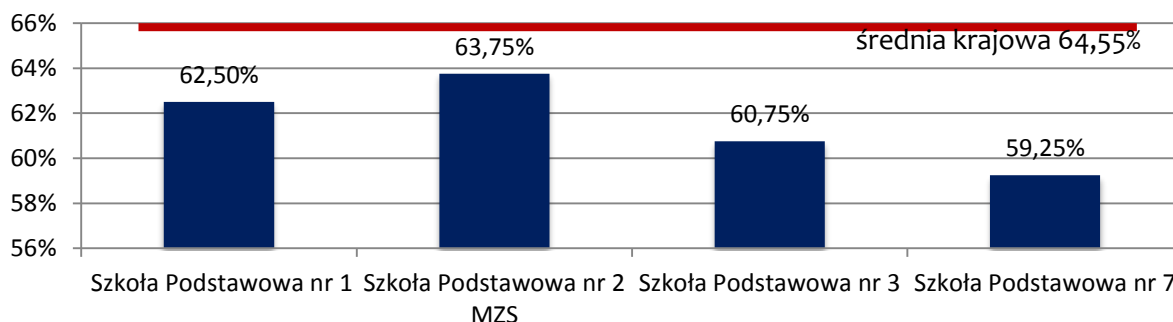
Jednym ze wskaźników, który może świadczyć o jakości kształcenia szkół na poziomie podstawowym są wyniki egzaminów po VI klasie. Jest to tzw. sprawdzian szóstoklasisty – zestandaryzowany, powszechny egzamin o charakterze ponadprzedmiotowym. Sprawdza on umiejętności czytania ze zrozumieniem, pisania, korzystania z informacji oraz wykorzystywania wiedzy w praktyce. Uczniowie mogą uzyskać na egzaminie wynik od 0 do 40 punktów. W niniejszej diagnozie wyniki zostały przedstawione w jednostkach procentowych, dzięki czemu czytelnikowi łatwo wyobrazić sobie poziom uzyskanych przez uczniów wyników, dodatkowo wartości procentowe można porównywać z innymi wynikami uczniów, np. z egzaminów gimnazjalnych.

¹ Raport z ewaluacji problemowej, Szkoła Podstawowa nr 2 w Czeladzi, Kuratorium Oświaty w Katowicach

² Raport z ewaluacji całościowej, Szkoła Podstawowa nr 7 im. 1000-lecia Państwa Polskiego, Kuratorium Oświaty w Katowicach

Wykres 6. Przeciętne wyniki sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych w Gminie Czeladź w roku 2014 [%] w porównaniu ze średnią krajową.

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE w Jaworznie

Na wykresie 6. porównano wyniki uzyskane w szkołach gminy Czeladź w 2014 roku ze średnią krajową wynoszącą 64,55%. Niepokojący jest fakt, iż w 2014 roku średni wynik ze sprawdzianu szóstoklasisty dla szkół miasta Czeladź (62,3%) był niższy niż średnia krajowa (64,55%), wojewódzka (63,6%) i powiatowa (63,6%). Wszystkie szkoły na terenie Czeladzi osiągnęły wyniki niższe niż średnia krajowa. Najlepiej wypadła Szkoła Podstawowa nr 2 ze średnim wynikiem 25,5 punktów, co stanowi 63,75% możliwych do uzyskania punktów. Jest to wartość niższa od średniej krajowej o mniej niż jeden punkt procentowy, a jednocześnie wyższa niż średnia dla województwa śląskiego i powiatu będzińskiego. Na drugim miejscu znajduje się Szkoła Podstawowa nr 1 ze średnim wynikiem 25 punktów (62,5%), na trzecim – Szkoła Podstawowa nr 3 ze średnim wynikiem 24,3 punktów (60,75%). W 2014 roku najslabiej pod względem wyników Sprawdzianu wypadła Szkoła Podstawowa nr 7 – średnio 23,7 punktów, co stanowi 59,25%.

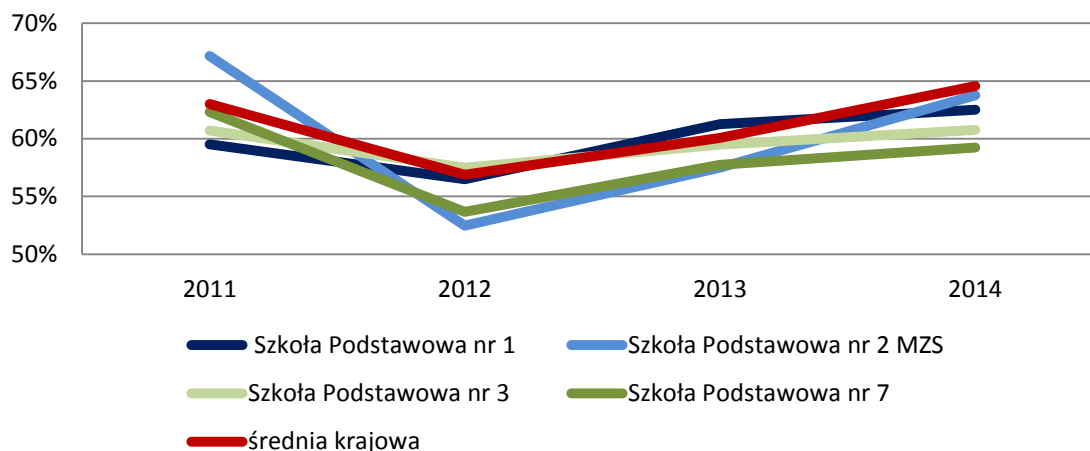
Jak widać na wykresie, średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w latach 2011 – 2014 kształtowały się w Czeladzi podobnie jak w Polsce – zgodnie z tą tendencją wyniki były wyższe w 2011 roku niż w roku 2012, by w latach 2013 – 2014 znów obserwowalny był wzrost przeciętnych wyników zarówno dla kraju, jak i Czeladzi.

Największą dynamiką zmian wyników podczas Sprawdzianu VI-klasisty charakteryzowała się Szkoła Podstawowa nr 2 – w 2011 roku średnia w tej szkole wyniosła ponad 67%, a rok później zaledwie 52,5%. W latach 2013 i 2014 nastąpił wzrost przeciętnych wyników w tej szkole do poziomu 63,8%.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 7. Średnie wyniki sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych w Gminie Czeladź w latach 2011 - 2014 [%] w porównaniu ze średnią krajową.

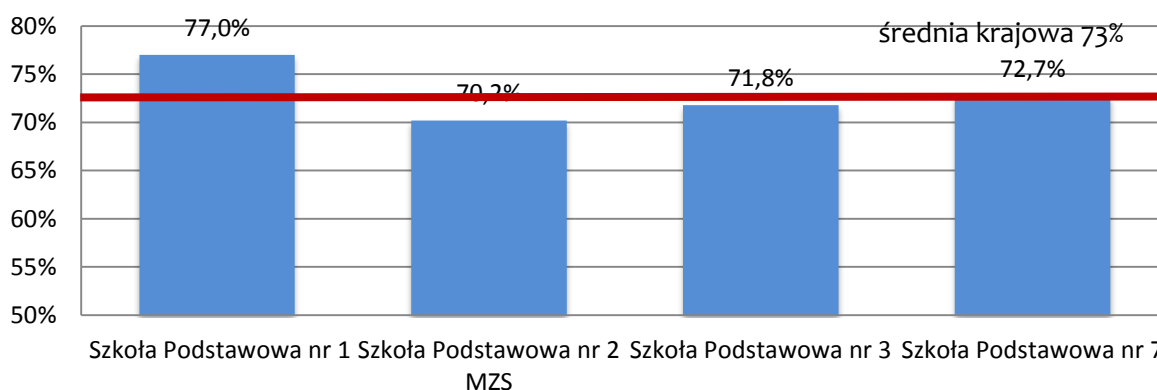
41

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE w Jaworznie

Od 2015 roku nastąpiła zmiana w formule przeprowadzania Sprawdzianu VI-klasisty. Odwołuje się on obecnie do trzech kluczowych przedmiotów, którymi są: język polski, matematyka i język obcy nowożytny, z tym że podstawą do wielu zadań są teksty i informacje z zakresu historii i przyrody.

Egzamin posiada dwie części: pierwsza obejmuje zadania z matematyki i języka polskiego, a druga z języka obcego nowożytnego. Na wykresach 8 – 10 przedstawiono wyniki ze sprawdzianu uzyskane w 2015 roku przez poszczególne szkoły podstawowe w Czeladzi w porównaniu do średniej krajowej.

Wykres 8. Średnie wyniki części z języka polskiego ze sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych w Gminie Czeladź w roku 2015 [%] w porównaniu ze średnią krajową.

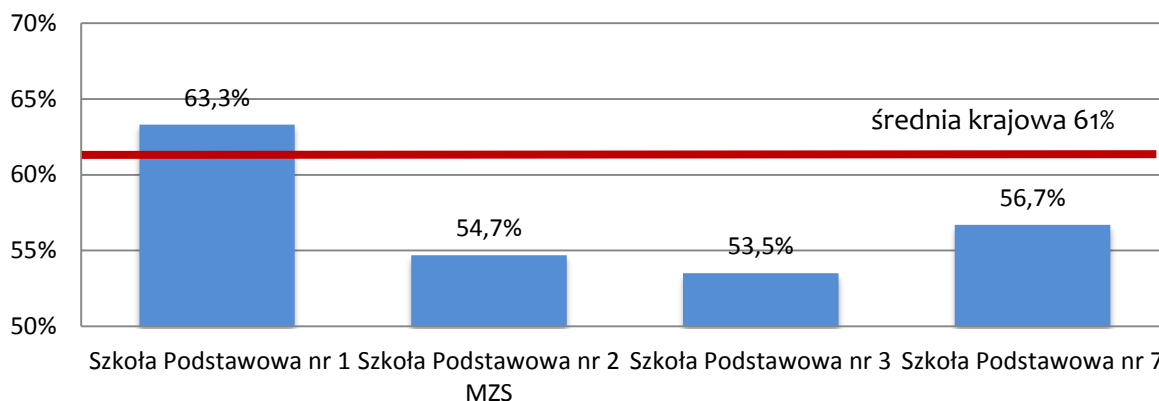

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE w Jaworznie

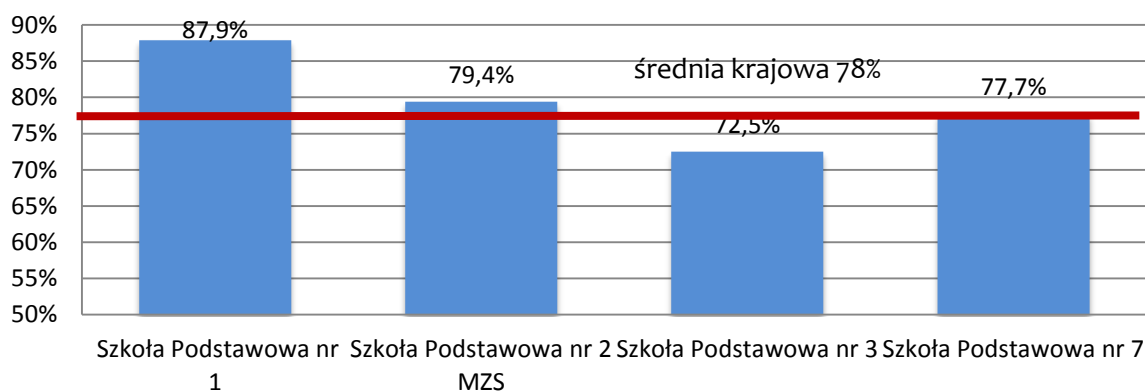
Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 9. Średnie wyniki części matematycznej sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych w Gminie Czeladź w roku 2015 [%] w porównaniu ze średnią krajową.

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE w Jaworznie

Wykres 10. Średnie wyniki z języka angielskiego ze sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych w Gminie Czeladź w roku 2015 [%] w porównaniu ze średnią krajową.

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE w Jaworznie

W 2015 spośród wszystkich szkół podstawowych funkcjonujących na terenie Miasta Czeladź Sprawdzian Szóstoklasisty wypadł najlepiej w Szkole Podstawowej nr 1 zarówno w części obejmującej matematykę, język polski, jak i język angielski. W odniesieniu do każdej części egzaminu jest to wynik lepszy niż średnia krajowa. Świadczy to na korzyść szkoły, gdyż jeszcze rok wcześniej (2014) uzyskiwane wyniki uczniów były niższe od średniej krajowej, a w samej Czeladzi szkoła ta znajdowała się na drugim miejscu pod względem osiągniętych przez uczniów wyników, za Szkołą Podstawową nr 2.

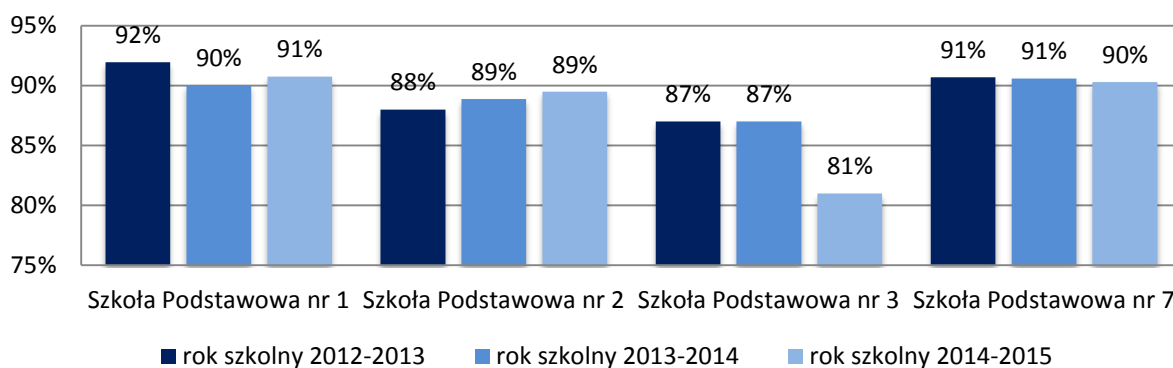
W odniesieniu do egzaminów z przedmiotów takich jak matematyka i język polski, w 2015 roku na drugim miejscu w gminie znalazła się Szkoła Podstawowa nr 7 z wynikami niższymi od średniej krajowej. Z kolei w przypadku wyników osiągniętych z egzaminu z języka angielskiego na drugim miejscu w 2015 roku wśród czeladzkich szkół znalazła się Szkoła Podstawowa nr 2, której uczniowie średnio uzyskali 79,4% punktów, osiągając tym samym wynik lepszy od średniej dla kraju o ponad 1 punkt procentowy.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Najniższy wynik z egzaminu z matematyki i języka angielskiego uzyskała Szkoła Podstawowa nr 3 (odpowiednio 53,5% oraz 72,5%), lecz w części egzaminu dotyczącej języka polskiego uzyskała wyższy wynik niż Szkoła Podstawowa nr 2 (odpowiednio 71,8% oraz 70,2%).

Wykres 11. Średnia frekwencja uzyskana przez uczniów szkół podstawowych w Czeladzi w latach: 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015.

43

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych w Czeladzi

Na przestrzeni lat 2012 – 2015 najniższą frekwencję odnotowano w Szkole Podstawowej nr 3. W każdym z badanych okresów czasowych jest ona niższa niż średnia frekwencja obliczona dla czterech czeladzkich szkół podstawowych na przestrzeni lat 2012 – 2015 (88,81%) i wynosi 87% w latach 2012 – 2014 oraz 81% w roku 2014 – 2015.

Szkolnictwo gimnazjalne

Na terenie gminy Czeladź funkcjonują 3 szkoły gimnazjalne:

- **Gimnazjum nr 1 w Miejskim Zespole Szkół w Czeladzi** (ul. Szkolna 6, 41-250 Czeladź)
- **Gimnazjum nr 2** (ul. Katowicka 42, 41-250 Czeladź)
- **Gimnazjum nr 3 im. Polskiej Macierzy Szkolnej w Czeladzi** (ul. Lwowska 2, 41-253 Czeladź)

Tabela 2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w szkołach działających na terenie Miasta Czeladź na tle porównywanych jednostek w 2015 roku.

Jednostka terytorialna / szkoła	Część humanistyczna		Część matematyczno-przyrodnicza	
	Średnia [%]		Średnia [%]	
	Język polski	Historia i WOS	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze
Polska	62	64	48	50
województwo śląskie	61,88	63,52	47,25	49,45
powiat będziński	60,75	63,15	45,31	48,19
miasto Czeladź	60,15	62,63	42,59	45,12
Miejski Zespół Szkół - Gimnazjum nr 1	64,79	69,25	49,30	52,13

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Gimnazjum nr 2	62,23	61,65	43,12	43,95
Gimnazjum nr 3	53,53	56,81	35,29	39,08

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Jaworznie

O jakości kształcenia placówek gimnazjalnych świadczyć mogą wyniki egzaminów gimnazjalnych. Jak możemy zauważyć w tabeli 2. w 2015 roku najlepszymi wynikami z egzaminów gimnazjalnych cieszyło się Gimnazjum nr 1. W szkole tej uczniowie uzyskali wyniki zdecydowanie wyższe niż średnie zarówno dla całego kraju, województwa czy powiatu ze wszystkich przedmiotów (j. polski, historia i WOS, matematyka oraz przedmiotów przyrodniczych). Warto podkreślić, że w Gimnazjum nr 1 z przedmiotów historia i WOS (69,63%) uczniowie uzyskali wyniki lepsze o ponad 5 punktów procentowych niż średnia dla kraju, która wyniosła w 2015 roku 64%.

44

Najślabiej w wynikach egzaminów gimnazjalnych w mieście Czeladź wypadła szkoła Gimnazjum nr 3, w której to uczniowie uzyskiwali wyniki z poszczególnych przedmiotów o około 10 punktów procentowych niższe niż średnia dla kraju. Również Gimnazjum nr 2 nie najlepiej wypadło ze względu na oceny uzyskane przez uczniów w Egzaminie Gimnazjalnym. Poza egzaminem z języka polskiego uczniowie średnio otrzymywali wyniki niższe niż średnia dla kraju, województwa śląskiego, czy nawet powiatu będzińskiego.

Same wyniki egzaminów gimnazjalnych nie pokazują w sposób obiektywny jakości kształcenia w danej szkole. Istotne jest również uwzględnienie efektywności nauczania. Dlatego też pod uwagę wzięto kolejny wskaźnik – tzw. „Edukacyjną Wartość Dodaną” (EWD) – pokazujący nie tylko ostateczne wyniki osiągane przez uczniów na egzaminach gimnazjalnych, ale również autentyczny wkład szkoły w edukację uczniów. Pozycja osiągnięta przez daną szkołę przedstawiana jest w układzie współrzędnych w postaci elipsy (jest to obszar, w którym z 95% pewnością znajduje się gimnazjum ze względu na wynik egzaminu i EWD; wielkość elipsy odzwierciedla niepewność szacowania wskaźników dla szkoły: im więcej danych, tym mniejsza niepewność i mniejsza elipsa). Oś pozioma wskazuje średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego, a oś pionowa symbolizuje trzyletnią EWD danej szkoły. Umieszczenie szkoły w układzie współrzędnych pozwala na wyróżnienie pięciu typów szkół:

- **Szkoły neutralne** – charakteryzują się średnimi w skali kraju wynikami egzaminacyjnymi oraz przeciętną efektywnością nauki. Na wykresie elipsa takiej szkoły znajduje się na przecięciu osi.
- **Szkoły sukcesu** – posiadają wysokie wyniki z egzaminów oraz wysoką efektywność nauczania (na wykresie pierwsza ćwiartka).
- **Szkoły wspierające** – osiągają przeciętne wyniki egzaminacyjne, jednak efektywność nauczania jest wysoka (na wykresie druga ćwiartka).
- **Szkoły wymagające pomocy** – uzyskują zarówno niskie wyniki na egzaminach gimnazjalnych, jak i niską efektywność nauczania (na wykresie trzecia ćwiartka).
- **Szkoły niewykorzystanych możliwości** – uzyskują wysokie wyniki egzaminu gimnazjalnego, lecz posiadają słabą efektywność nauczania (na wykresie czwarta ćwiartka).

Jak można zauważyć na rysunku 1, biorąc pod uwagę wyniki z egzaminów i efektywność nauczania przedmiotów humanistycznych w latach 2013 – 2015, najlepiej wypada Gimnazjum

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

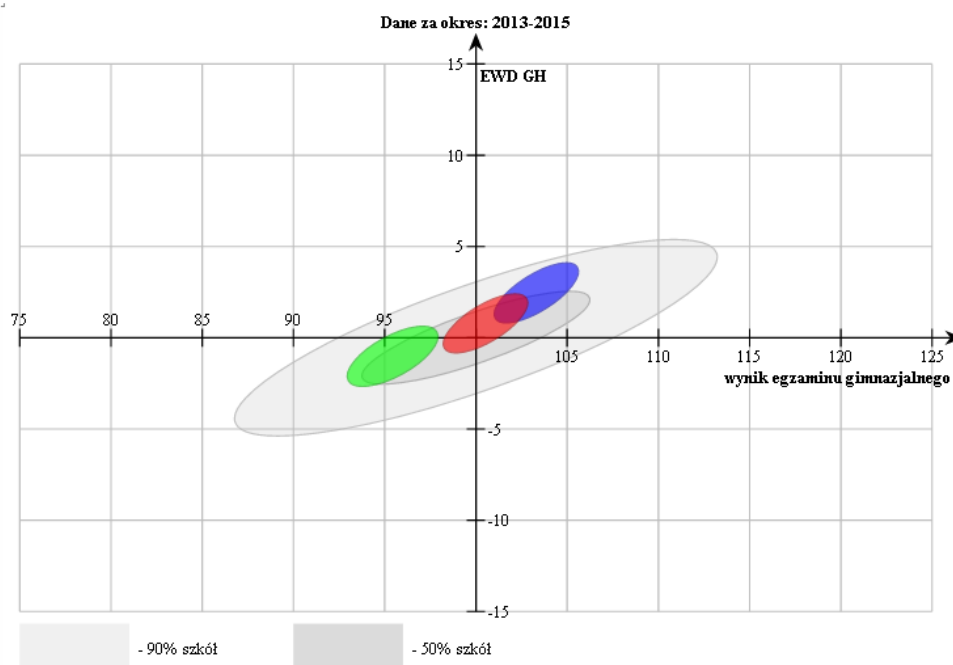
Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

nr 1 w MZS w Czeladzi – jest to szkoła sukcesu. Zarówno Edukacyjna Wartość Dodana, jak i wyniki egzaminów w Gimnazjum nr 2 wypadają przeciętnie. Jest to zatem szkoła neutralna. Natomiast Gimnazjum nr 3 według danych EWD jest to szkoła wymagająca pomocy. Efekty nauczania są zbliżone do przeciętnych, ale wyniki egzaminu gimnazjalnego plasują się poniżej średniej.

Bardzo interesujące wydaje się porównanie wskaźnika na przestrzeni kilku lat. Jeszcze w 2011 roku wszystkie szkoły gimnazjalne w Czeladzi charakteryzowały się zbliżonym poziomem nauczania oraz osiąganymi wynikami w przedmiotach humanistycznych. Na lepsze poprawiła się sytuacja Gimnazjum nr 1. Natomiast w Gimnazjum nr 3 zarówno poziom nauczania, jak i wyniki egzaminów, uległy nieznacznemu pogorszeniu. W niewielkim stopniu pogorszyła się również sytuacja Gimnazjum nr 2.

45

Rysunek 3. Wartość wskaźnika EWD osiągnięta przez szkoły gimnazjalne funkcjonujące na terenie Gminy Czeladź z przedmiotów humanistycznych (okres 2013 - 2015).

☒	Szkoła	Liczba uczniów
☒	 Gimnazjum nr 1 w MZS w Czeladzi (Szkolna 6, 41-250 Czeladź)	178
☒	 Gimnazjum nr 2 w Czeladzi (Katowicka 42, 41-250 Czeladź)	185
☒	 Gimnazjum nr 3 w Czeladzi (Lwowska 2, 41-253 Czeladź)	177

Źródło: <http://ewd.edu.pl/>

Gimnazja wypadają zdecydowanie gorzej pod względem osiąganymi wynikami, jak i poziomu nauczania przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Jak widać na rysunku 4, tylko Gimnazjum nr 1 jest w tym zakresie szkołą neutralną (lata 2013 – 2015). Zarówno Gimnazjum nr 2, jak i Gimnazjum nr 3 wymagają pomocy – efekty nauczania i wyniki egzaminów plasują się poniżej średniej. W porównaniu z przedziałem czasowym 2009 – 2011, ewidentnie pogorszyła się sytuacja

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

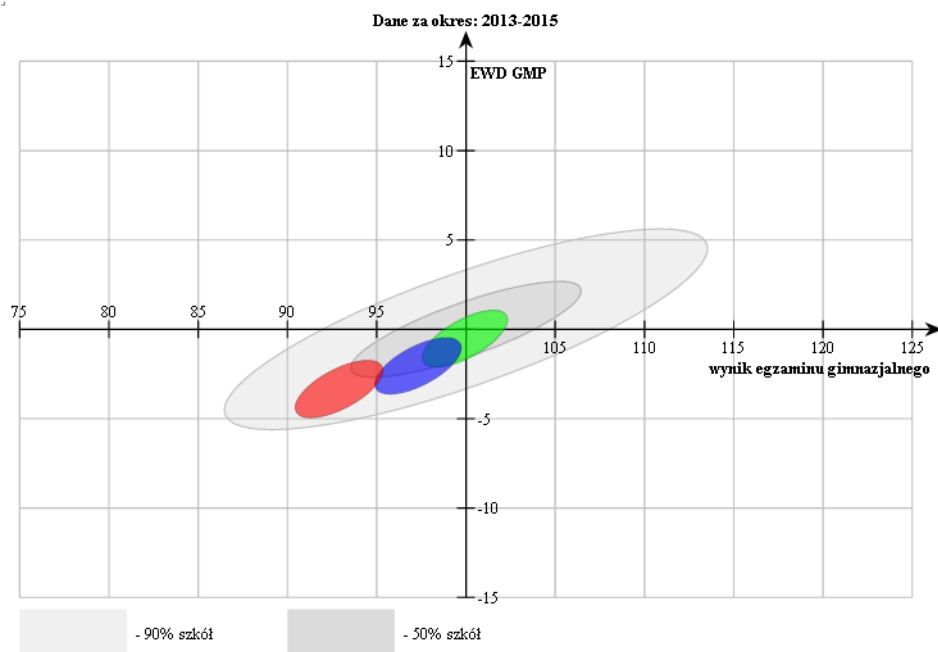

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Gimnazjum nr 2 – jeszcze w 2011 roku była to szkoła neutralna. Już w 2011 roku Gimnazjum nr 3 było szkołą wymagającą wsparcia, a jego sytuacja dodatkowo pogorszyła się na przestrzeni kilku lat, zarówno pod względem Edukacyjnej Wartości Dodanej, jak i wyników egzaminów.

Rysunek 4. Wartość wskaźnika EWD osiągnięta przez szkoły gimnazjalne funkcjonujące na terenie Gminy Czeladź z przedmiotów matematyczno – przyrodniczych (okres 2013 - 2015).

☒	Szkoła	Liczba uczniów
☒	■ Gimnazjum nr 1 w MZS w Czeladzi (Szkolna 6, 41-250 Czeladź)	179
☒	■ Gimnazjum nr 2 w Czeladzi (Katowicka 42, 41-250 Czeladź)	185
☒	■ Gimnazjum nr 3 w Czeladzi (Lwowska 2, 41-253 Czeladź)	177

Źródło: <http://ewd.edu.pl/>

Szkolnictwo ponadgimnazjalne

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych są bardziej mobilni i często wybierając szkołę kierują się jakością kształcenia i własnymi zainteresowaniami. Rozważając wybór szkoły myślą oni raczej o swojej przyszłości, pracy, studiach niż o bliskości położenia szkoły. W związku z tym w niniejszym rozdziale dotyczącym szkół ponadgimnazjalnych analizie poddane zostaną szkoły ponadgimnazjalne znajdujące się w całym powiecie będzińskim. Wyniki w tych szkołach będą natomiast dotyczyć uczniów, którzy zamieszkują obszary rewitalizacji.

Nie będzie to zatem analiza jakości kształcenia w tych szkołach a raczej analiza kierunków migracji edukacyjnej uczniów oraz osiągniętych przez nich wyników.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Na terenie miasta Czeladź funkcjonuje jedna szkoła ponadgimnazjalna w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi (ul. Grodziecka 29).

W ramach szkoły działają:

- **Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie**
 - Możliwość kształcenia w klasie: ogólnej, wojskowej oraz o profilu biznesowo-językowym.
- **Technikum nr 1**
 - Możliwość kształcenia w zawodach: technik hotelarstwa, technik logistyk, technik ochrony środowiska, technik spedytor, technik organizator reklamy, technik handlowiec.

Do szkół tych w 2015 roku uczęszczały łącznie 44 osoby z terenów rewitalizacji w mieście. Liczba uczniów z tych obszarów ulega systematycznemu zmniejszeniu na przestrzeni ostatnich lat w 2012 roku uczyły się tutaj 59 osób z tych obszarów, w 2013 – 56, a w 2014 już tylko 52 osób. Najwięcej uczniów z terenów uznanych za zdegradowane mieszka na terenie dzielnicy Nowe Miasto – 29 osób. Jest to jednak naturalna kolej rzeczy, ze względu na bliskość tej placówki oświatowej. Z obszaru Starych Piasków w szkołach tych w 2015 roku uczyło się 5 uczniów, ze Starego Miasta – 7, a z Kolonii Saturn – 3.

– I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Będzinie

W 2015 roku do szkoły tej uczęszczało łącznie 21 uczniów z terenów objętych rewitalizacją w Mieście Czeladź, z czego najwięcej z obszaru Nowego Miasta (12 osób) oraz z Kolonii Saturn (6 osób). Z kolei 2 uczniów mieszkało w dzielnicy Stare Piaski, a 1 na terenie Starego Miasta. Warto podkreślić, że liczba uczniów dojeżdżających z terenów rewitalizowanych wzrasta z roku na rok, w 2012 roku było to, bowiem tylko 15 uczniów, podczas gdy w 2013 – 20, a w 2014 roku – 19 uczniów. Może być to spowodowane wysokim poziomem nauczania, jaki jest reprezentowany przez szkołę, której uczniowie średnio osiągają wyniki z egzaminów maturalnych wyższe niż dla całego kraju czy powiatu będzińskiego.

– II Liceum Ogólnokształcące w Będzinie

W 2015 roku do II Liceum Ogólnokształcącego w Będzinie uczęszczało łącznie 20 osób z terenu wybranego do rewitalizacji w Czeladzi, podczas gdy w przeciągu ostatnich 4 lat liczba ta ulegała niewielkim wahaniom, w 2012 roku do szkoły uczęszczały bowiem 23 osoby, w roku 2013 – 30 osób, a w 2014 21 uczniów. Według danych uzyskanych ze szkoły można określić, iż maturzyści z Czeladzi radzili sobie całkiem dobrze podczas egzaminów, uzyskując uśrednione wyniki ze wszystkich egzaminów w granicach 60% (najlepszy uczeń osiągnął średni wynik 77,2%, a najgorszy 46%).

– III Liceum Ogólnokształcące w Będzinie

Jest to szkoła, do której w 2015 roku uczęszczało jedynie 7 uczniów z terenów wybranych do rewitalizacji w Czeladzi. Uczniowie ci zamieszkiwali dzielnice Kolonia Saturn, Stare Piaski (po trzech uczniów) oraz Nowe Miasto (1 uczeń). Wyniki z egzaminu maturalnego dla tych uczniów wypadły również bardzo korzystnie. Z języka polskiego uczniowie uzyskali średnio 78%, z języka obcego 77%, a z matematyki 56%.

– **Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wojkowicach**

Do Zespołu Szkół w Wojkowicach w 2015 roku uczęszczało łącznie 18 osób mieszkających na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji w Czeladzi, najczęściej pochodziło z dzielnicy Kolonia Saturn (8) i kolejno Nowe Miasto (4) oraz Stare Miasto i Stare Piaski (po 3). Warto podkreślić, że w z roku na rok w tej szkole uczy się coraz więcej dzieci ze wspomnianych terenów, w 2010 roku było to jedynie 10 uczniów, rok później 14, a od 2014 roku jest to 18 uczniów. Brak jest danych na temat wyników uczniów z egzaminów końcowych.

– **Zespół Szkół Techniczno-Usługowych w Będzinie.**

Zespół Szkół Techniczno-Usługowych w Będzinie w 2015 roku uczył 27 osób z terenów rewitalizowanych, najczęściej z obszaru Starych Piasków (12). Z dzielnicy Nowe Miasto do szkoły w Będzinie uczęszczało 5 osób, z Kolonii Saturn 7, a ze Starego Miasta 3 osoby. Liczba uczniów z tych terenów podlega wahaniom. W 2014 roku uczyło się tutaj 34 uczniów, rok później jedynie 15, a w roku 2014 – 20. Brak jest danych na temat wyników uczniów z egzaminów końcowych, jednakże wiadomo, iż w 2014 roku do egzaminu maturalnego przystąpiło 9 osób, a zdało go 5 osób.

Ochrona zdrowia i opieka medyczna

Usługi z zakresu ochrony zdrowia i opieki medycznej stanowią bardzo istotny element usług o charakterze publicznym. Dostępność różnorodnych placówek opieki zdrowotnej, jak np. szpitali, ośrodków zdrowia, poradni i specjalistycznych przychodni lekarskich przekłada się na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Na obszarze rewitalizacji Nowe Miasto działa Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej, świadczący usługi medyczne w ramach działalności podstawowej i pomocniczej. Działalność podstawowa prowadzona jest w szpitalu liczącym 292 łóżka i 20 miejsc dziennego pobytu psychiatrycznego, w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym liczącym 35 łóżek oraz w Przychodni Specjalistycznej z 19 poradniami specjalistycznymi, podstawową opieką zdrowotną (również nocną i świąteczną) oraz medycyną pracy. Działalność pomocnicza dotyczy Działu Diagnostyki Medycznej i Analitycznej oraz Zakładu Fizjoterapii i Rehabilitacji. Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej ma również swoją siedzibę w Będzinie, gdzie obejmuje szpital, Przychodnię Specjalistyczną, Dział Diagnostyki Medycznej i Analitycznej oraz Zakład Rehabilitacji Leczniczej³.

W Czeladzi funkcjonują następujące oddziały szpitalne⁴: Izba Przyjęć, Oddział Chorób Wewnętrznych II, Oddział Rehabilitacji, Oddział Urazowo-Ortopedyczny, Oddział Otorinolaryngologiczny, Oddział Neurologiczny, Oddział Udarowy, Oddział dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, Dzienny Oddział Psychiatryczny, Oddział Dziecięcy, Oddział Opieki Paliatywnej, Dział Anestezjologii.

Warto podkreślić, że cała gmina Czeladź, jak i poszczególne obszary rewitalizacji charakteryzują się stosunkowo wysokim poziomem dostępności do usług ochrony zdrowia w zakresie leczenia otwartego, a mieszkańcy podczas konsultacji społecznych, ani warsztatów strategicznych nie

³ <http://bip-pzzoz.powiat.bedzin.pl/bipkod/002/001>

⁴ <http://bip-pzzoz.powiat.bedzin.pl/bipkod/001/001>

poruszali tematyki związanej z problemami w tej sferze. Obszar ochrony zdrowia jest jednak niezwykle istotny, jeśli brać pod uwagę problemy obszarów rewitalizacji związane ze starzeniem się społeczeństwa. Należy zatem pamiętać o zapewnieniu odpowiedniej infrastruktury zdrowotnej (usług rehabilitacyjnych, geriatrycznych) na obszarach rewitalizacji.

Pomoc społeczna

Zakres prowadzonych działań rewitalizacyjnych w znacznym stopniu uzależniony jest od rozpoznania problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji. Dlatego też analiza istniejących problemów i zakresu działalności instytucji pomocy społecznej stanowi istotny element diagnozy.

Instytucje pomocy społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie Czeladź realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi (ul. 17 Lipca 27, 41-250 Czeladź, znajdujący się w granicach obszaru rewitalizacji Nowe Miasto).

W ramach pomocy dla rodzin dysfunkcyjnych i problemowych, dzieci mogą korzystać z pomocy Zespołu ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego rodziny (ul. Zwycięstwa 6, 41-253 Czeladź) zlokalizowanego w Starych Piaskach oraz Filii Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie, Placówka Wsparcia Dziennego w Czeladzi (ul. 11 Listopada 8, 41-250 Czeladź), położonej w Nowym Mieście⁵.

Sekcja Opiekuńczo-Wychowawcza obejmuje swym zasięgiem tylko dzielnicę Piaski, natomiast z Filii Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie korzystają dzieci z centralnej części Czeladzi. Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze w świetlicach realizowane są w formie grupowej i indywidualnej poprzez rozwijanie zainteresowań i uzdolnień indywidualnych zgodnie z zasadami pracy socjalnej. Jest tu realizowana działalność opiekuńczo-wychowawcza, diagnostyczna i socjoterapeutyczna. Dzieciom w placówkach stworzono warunki do odrabiania lekcji i wyrównywania braków w procesie kształcenia. Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie, Filia w Czeladzi podjął w latach 2010 – 2015 szereg inicjatyw celem przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Czeladź, m.in.⁶: organizacja pikników internetowych pt. „Sieciaki na wakacjach” w celu zapobiegania cyberprzemocy, realizacja autorskich programów wzmacniających profilaktykę rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie pt. „Przygody w Stumilowym Lesie” oraz „Robaczki z Zaginionej Krainy”, realizacja spotkań z postanowień Sądu Rodzinnego na terenie Ośrodka, pomiędzy rodzicami i dziećmi, indywidualne konsultacje psychologiczne z osobami doświadczającymi przemocy i sprawcami przemocy w rodzinie, konsultacje rodzinne prowadzone przez psychologa, udział w grupach roboczych i zespołach interdyscyplinarnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie i demoralizacji dzieci i młodzieży, wsparcie klientów doświadczających przemocy w sporządzaniu pism urzędowych, organizacja Dnia Rodziny na terenie Ośrodka w ramach wzmacniania więzi między rodzicami

⁵ <http://www.mops.czeladz.pl/content/view/93/43/>

⁶ Informacje z Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie, Filia w Czeladzi

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

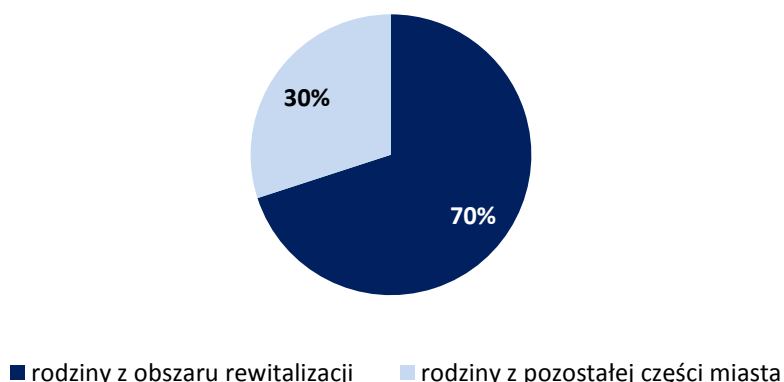
i dziećmi oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W latach 2010 – 2015 z pomocy Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie, Filia w Czeladzi skorzystało 89 osób.

Problemy społeczne na obszarze rewitalizacji⁷

Spośród 1099 rodzin korzystających z pomocy społecznej na terenie miasta Czeladź w 2014 r. aż 764 rodzin (70%) mieszkało na obszarach rewitalizacji. Procentowy stosunek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 12. Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej w Czeladzi.

50

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi za rok 2014

Spośród czterech podobszarów obszaru rewitalizacji w 2014 r. najwięcej rodzin korzystało z pomocy społecznej w Nowym Mieście (298 rodzin), a w dalszej kolejności na Starym Mieście (211), Starych Piaskach (195) i Kolonii Saturn (133). W tab. 3 przedstawiono liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w odniesieniu do poszczególnych ulic obszaru rewitalizacji.

⁷ Ze względu na brak danych uszczegółowionych do poziomu adresów, w niniejszym podrozdziale posłużono się danymi dla całych ulic również wówczas, gdy część ulicy należy do obszaru rewitalizacji. Opisana sytuacja dotyczy ulic

Starego Miasta:

Katowicka (na obszarze zdegradowanym od nr 1 do 45, od początku do ul. 1 Maja),
Staszica (od nr 5 do nr 43, od ul. Mysłowickiej do SP nr 3),
Przełajska (do nr 26, od początku do Sadowej),
Reymonta (do numeru 51, do ul. Nowopogońskiej),
Mysłowicka (nr 2 i 3, od początku do ul. Reymonta),

Kolonii Saturn:

Legionów (parzyste od nr 2 do 36, od początku do ul. Równoległej),

Starych Piasków:

Nowopogońska (od nr 210 do nr 242 parzyste),

Nowego Miasta:

Wojkowicka (do nr 14 i 15)

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Tabela 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi w 2014 r. w odniesieniu do poszczególnych ulic obszaru rewitalizacji.

STARE MIASTO		NOWE MIASTO		STARE PIASKI		KOLONIA SATURN	
ulica	liczba rodzin	ulica	liczba rodzin	ulica	liczba rodzin	ulica	liczba rodzin
Bytomska	24	Juliana Tuwima	42	Płocka	0	Legionów	46
Kilińskiego	7	11 Listopada	8	Krzywa	5	Węglowa	14
Nadrzeczna	0	Armii Krajowej	21	Warszawska	21	21 Listopada	50
Podwalna	1	Szkolna	25	Kościuszki	24	Dehnelów	21
Pieńkowskiego	4	17 Lipca	43	Zwycięstwa	19		
Związku Orła Białego	0	Szpitalna	68	3 Kwietnia	34		
Katowicka	61	Wojkowicka	9	Sikorskiego	2		
Grodziecka	0	Waryńskiego	31	Francuska	3		
Rynkowa	5			Trznadla	3		
Rynek	6			Betonowa	22		
Kacza	6			Nowopogońska	42		
Ciasna	2						
Mysłowicka	13						
Walna	1						
1 Maja	0						
Żabia	0						
Staszica	14						
Przełajska	11						
Reymonta	49						
Cmentarna	0						
Poprzeczna	6						
Górna	0						
Modrzejowska	1						
Kościelna	0						
RAZEM	211	RAZEM	247	RAZEM	175	RAZEM	131

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi za rok 2014

Jak można zauważyć w powyższej tabeli, najwięcej rodzin korzysta z pomocy społecznej w Nowym Mieście (247 osób). Jest to obszar gęsto zaludniony, na którym koncentrują się różne negatywne zjawiska społeczne. Spośród wszystkich osób korzystających z pomocy MOPS-u na tym obszarze aż 62% mieszka przy ul. Szpitalnej, 17 Lipca i Juliana Tuwima. Ekspert w trakcie wywiadów, a także warsztatów strategicznych podkreślali jednak, że ta część miasta w dużej mierze zamieszkiwana jest przez osoby starsze i to ta grupa wymaga tutaj szczególnego wsparcia. Dodatkowymi problemami, które pojawiają się w ramach tego obszaru są konflikty społeczne o przestrzeń. Osoby starsze chętnie korzystałyby z niewielkich terenów zielonych oraz obiektów małej architektury (przede wszystkim ławek). Niestety obszar Nowego Miasta charakteryzuje się również dużą ilością instytucji publicznych, które przyczyniają się do zwiększenia ruchu samochodowego i pieszego. W związku z dużą ilością „przyjezdnych”, korzystających z przestrzeni i obiektów publicznych, mieszkańcy osiedli są zmuszeni pozostawać w domu lub w celach rekreacyjnych wyjeżdżać do innych części miasta, co jest trudniejsze w przypadku osób starszych, a także nie sprzyja integracji lokalnej społeczności.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Na obszarze Starego Miasta pod względem liczby osób korzystających z pomocy społecznej szczególnie wyróżniają się trzy ulice: Katowicka, Reymonta i Bytomska. Według ekspertów, obszar Starego Miasta charakteryzuje się dużą koncentracją różnego rodzaju problemów społecznych. Osoby zamieszkujące te obszary i korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wykazuje się ubóstwem, a także problemem z uzależnieniami, w tym alkoholizmem. Pojawia się także nieporadność wychowawcza i przekazywanie negatywnych wzorców życiowych kolejnym pokoleniom – mieszkańcy mogą zatem wpaść w krąg ubóstwa.

Mieszkańcy korzystający z pomocy opieki społecznej, mający problemy finansowe i społeczne, często mniejszą uwagę przywiązują do dbałości o przestrzeń, co spowodowało, iż kamienice i tereny wokół nich, w tej okolicy są mocno zaniedbane. Podobne wnioski wynikły z rozmów indywidualnych z ekspertami.

W obszarze Kolonii Saturn, aż 73% osób korzystających z pomocy społecznej mieszka przy ulicach: 21 Listopada i Legionów. W Kolonii Saturn dużym problemem są uzależnienia, ale jest to złożone zjawisko: bezrobociu towarzyszy bieda i uzależnienia, w tym przede wszystkim alkoholizm. Narkomania zdarza się bardzo rzadko. Warto podkreślić, że na obszarze Kolonii Saturn pojawiają się także problemy związane z dużą ilością osób starszych, które nie mają zapewnionej odpowiedniej infrastruktury dla spełnienia swoich potrzeb.

Z kolei dzielnica Piaski, to dwie skrajności: „Piaski bogate” (nowe) i „Piaski biedne” (stare). Mieszkańcy Nowych Piasków (nie objętych rewitalizacją) to część bogatych mieszkańców miasta, np. os. Dziekana – osoby te są bardzo mobilne i chętniej wyjeżdżają do okolicznych miast (np. Katowic) w celach kulturalnych, czy rekreacyjnych. W starej zabudowie (objętej rewitalizacją) mieszkają w dużej mierze dawni pracownicy kopalni i / lub ich rodziny. Jest to społeczność uboższa i charakteryzująca się mniejszą mobilnością. Najwięcej osób korzysta z pomocy społecznej przy ul. Betonowej i Nowopogońskiej. Wstępują tam takie problemy jak alkoholizm, bezrobocie, niezaradność w podjęciu jakiegokolwiek decyzji życiowej. Jest dużo osób samotnych, którzy mają problemy związane z uzależnieniami, mieszkają oni przede wszystkim na ul. Kościuszki, Betonowa i 3 kwietnia, gdzie czynsze są niskie. Ludzie żyją głównie ze zbieractwa – puszek, butelek, surowców wtórnych. Nie płacą czynszu za mieszkanie, potem są wyeksmitowani. Pojawia się zatem również problem związany z bezdomnością.

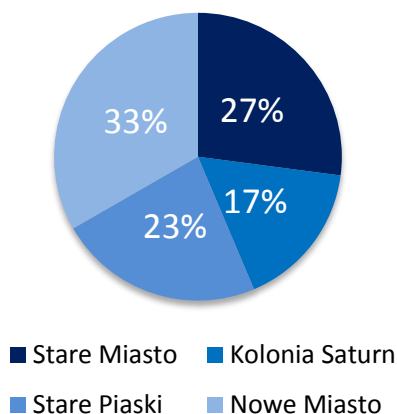
Obszary rewitalizacji zostały także potwierdzone podczas warsztatów strategicznych przy pracach nad Gminnym Programem Rewitalizacji, jak również przy okazji warsztatów podczas tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podczas spotkań tych, grono przedstawicieli różnych instytucji gminnych, powiatowych i pozarządowych miało szansę wypowiedzieć się w kwestii najważniejszych problemów, ich przyczyn i obszarów występowania.

Procentowy udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na poszczególnych podobszarach w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji przedstawiono na wykresie 13.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 13. Procentowy udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na poszczególnych podobszarach rewitalizacji w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej na tym obszarze w 2014 r.

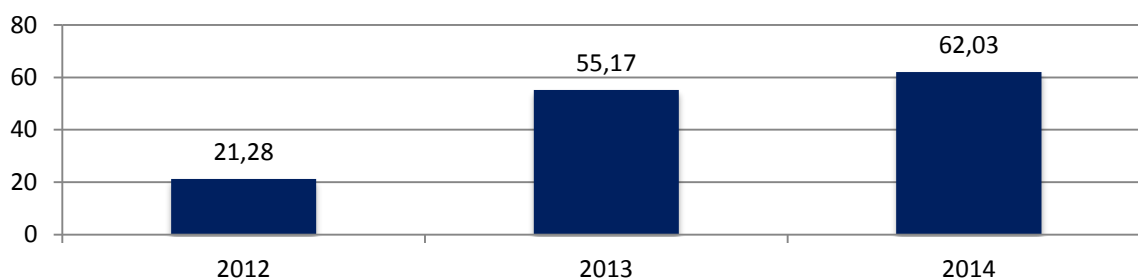

53

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi za rok 2014

Istotnym problemem, który w ostatnich latach nasila się na obszarze rewitalizacji, jest przemoc w rodzinie. Jak wynika z danych Komisarzatu Policji w Czeladzi w 2014 r. na obszarze tym wydano w sumie 49 Niebieskich Kart, co stanowi aż 62% Niebieskich Kart wydanych na terenie miasta. Szczególnie niepokojący jest fakt, że udział Niebieskich Kart wydanych na obszarze rewitalizacji w ogólnej liczbie wszystkich Niebieskich Kart wydanych na terenie miasta dynamicznie wzrasta, co przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 14. Udział Niebieskich Kart wydanych na obszarze rewitalizacji w ogólnej liczbie wszystkich Niebieskich Kart wydanych na terenie miasta Czeladź w latach 2012 – 2014 (%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisarzatu Policji w Czeladzi

Rynek pracy

Problemy związane z rynkiem pracy są niezwykle istotne z punktu widzenia obszarów rewitalizacji. Brak lub utrata pracy przez mieszkańców tychże obszarów może przyczyniać się do pogłębiania się problemów społecznych – pojawia się marazm, niechęć do podejmowania jakichkolwiek działań społecznych, czy też odpływ młodych ludzi do innych miast. Niestety Powiatowy Urząd Pracy nie udostępnił danych dotyczących liczby bezrobotnych zamieszkujących poszczególne ulice. Również Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nie był w stanie podać danych statystycznych odnoszących się do tego problemu. W związku z powyższym w niniejszej

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

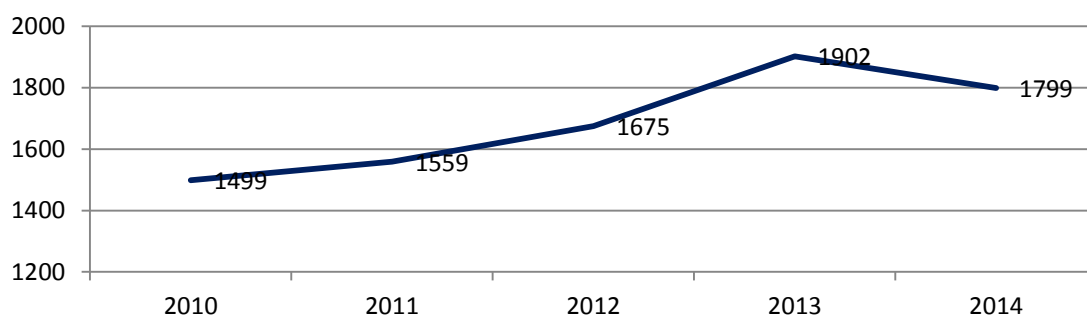

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

diagnozie znów posłużono się danymi dla całego Miasta oraz wnioskami płynącymi z badań jakościowych w tym z warsztatów strategicznych oraz wywiadów indywidualnych z ekspertami.

W końcu trzeciego kwartału 2014 roku⁸ na terenie Miasta Czeladź zarejestrowanych było 1799 osób bezrobotnych, a zatem o 300 osób więcej niż w roku 2010. Należy zwrócić uwagę na to, iż od 2010 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych sukcesywnie rosła, osiągając najwyższy poziom (1902 osoby) w roku 2013. Dopiero w roku 2014 odnotowano mniej osób bezrobotnych niż w roku poprzednim. Taki stan rzeczy jest odbiciem efektów światowego kryzysu gospodarczego, który rozpoczął się w 2007 roku.

Wykres 15. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie miejskiej Czeladź w latach 2010-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Będzin, 2015

Ważnym wskaźnikiem mówiącym o kondycji rynku pracy na danym terenie jest udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wartość tego wskaźnika w Czeladzi jest wysoka (8,3%) w porównaniu do średniej dla kraju (7,5%), województwa śląskiego (6,1%) i powiatu będzińskiego (7,6%). Wydaje się zatem, że bezrobocie jest poważnym problemem na terenie Czeladzi. Również dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują na problemy związane z bezrobociem na terenie całego Miasta. W 2014 roku 696 rodzin (1651 osób w rodzinach) korzystało ze środowiskowej pomocy społecznej z tytułu bezrobocia.

Należy zauważyć, iż najliczniejszą grupą (28,9%) osób pozostających bez pracy są osoby młode, w wieku od 25 do 34 roku życia. Aż 38,2% osób bezrobotnych nie ukończyło jeszcze 34 roku życia. Jest to niepokojąca tendencja, gdyż może skłaniać młodych ludzi do migracji w celu poszukiwania pracy. Z drugiej strony aż 39,4% bezrobotnych to osoby w wieku powyżej 45 lat, jest to zatem kolejna grupa wymagającej wsparcia.

Kolejna istotna kwestia związana z bezrobociem to wykształcenie osób bezrobotnych. Poziom wykształcenia osób bezrobotnych często świadczy o niedopasowaniu kompetencji do rynku pracy. Najwięcej osób bezrobotnych w Czeladzi w 2014 roku to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (32,1%), a w dalszej kolejności osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (24,6%) oraz zasadniczym zawodowym (22,7%). Stosunkowo wysokie bezrobocie wśród osób z wykształceniem zawodowym może świadczyć o niedopasowaniu wykształcenia kierunkowego do rzeczywistych potrzeb lokalnego rynku pracy. Najniższe

⁸Z powodu braku danych na koniec roku w niniejszej diagnozie rynku pracy wykorzystano dane PUP w Będzinie z końca trzeciego kwartału 2014 r.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

bezrobocie odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (8,9%) oraz wyższym (11,7%).

Kolejnym elementem, który zostanie poddany analizie jest czas pozostawania bez pracy osób bezrobotnych. W 2014 roku w Czeladzi co czwarty bezrobotny (23,7%) pozostawał bez pracy dłużej niż 2 lata. Z kolei 22% bezrobotnych pozostawało bez pracy od roku do dwóch lat. Należy zatem podkreślić, że ponad 45% bezrobotnych w 2014 r. na terenie gminy miejskiej Czeladź pozostawało bez pracy dłużej niż rok, co oznacza, że nie są to osoby dotknięte bezrobociem sezonowym. Problem ten wymaga zatem systemowego wsparcia.

Zdecydowanie najmniej jest bezrobotnych o stażu pracy powyżej 20 lat (17,5%), w tym osoby o stażu pracy 30 lat i więcej stanowią zaledwie 4,8% ogółu bezrobotnych. Oznacza to, że osoby o dużym doświadczeniu zawodowym są bardzo cenione w gminie. Z kolei co trzeci bezrobotny posiada stosunkowo krótki staż pracy – do 5 lat (35%). Problem bezrobocia dotyczy w znacznej mierze osób bez żadnego stażu pracy (18,1%), a więc tych, którzy nigdy wcześniej nie pracowali. Takiej grupie bezrobotnych ciężko jest znaleźć pracę, ponieważ nie posiadają żadnego doświadczenia zawodowego.

Kolejnym istotnym wskaźnikiem mówiącym o sytuacji na rynku pracy jest liczba bezrobotnych w podziale na płeć. W Czeladzi liczba bezrobotnych mężczyzn i kobiet jest zbliżona, z lekkim wskazaniem na kobiety (51,5%), co jest w przybliżeniu zgodne ze średnią dla Polski.

Czeladź wypada bardzo korzystnie pod względem liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych, jako osoby bezrobotne. Co osiemnasta osoba bezrobotna jest osobą niepełnosprawną, podczas gdy w Polsce, co siódma osoba bezrobotna jest równocześnie niepełnosprawna.

Niestety, co zostało wspomniane na początku rozdziału w trakcie prac nad GPR Miasta Czeladź nie udało się pozyskać danych dotyczących bezrobocia w poszczególnych obszarach miasta, w tym obszarach rewitalizacji. W związku z powyższym analizę rynku pracy w poszczególnych obszarach została przeprowadzona jakościowo poprzez wywiady eksperckie oraz w trakcie spotkań warsztatowych i spotkań konsultacyjnych.

Respondenci wywiadów eksperckich podkreślali, że z problemami związanymi z lokalnym rynkiem pracy i bezrobociem dotyczą wszystkich obszarów wskazanych do rewitalizacji. Każdy z tych obszarów posiada jednak własną specyfikę. Obszar Nowego Miasta w ostatnich latach dotknął problem związany z upadaniem małych lokali usługowych, na rzecz sklepów wielkopowierzchniowych. Spowodowało to zwiększenie się problemu bezrobocia lub spowodowało pogorszenie się warunków pracy (niższe zarobki, wydłużony czas pracy itp.). W przestrzeni zauważalne są pustostany lokalowe, które mogłyby zostać wykorzystane, jednak mieszkańcy boją się podejmować ryzyka prowadzenia własnej działalności w tym obszarze, ze względu na panującą tam sytuację, a pustostany „odstraszają”, zamiast przyciągać chętnych do zainwestowania.

Obszar Kolonii Saturn w kwestii rynku pracy również wypada niekorzystnie, w szczególności zaś ze względu na niewykorzystanie potencjału terenów byłej Kopalni „Saturn”.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Z dużym problemem bezrobocia zmagają się także obszary Starych Piasków oraz Starego Miasta.

Na obszarze Starych Piasków wiele z osób bezrobotnych narażonych jest także na problem ubóstwa, trudnią się oni zbieraniem puszek, butelek czy innych surowców wtórnych. Warto podkreślić, że specyfika tej dzielnicy mocno wpływa na pogłębianie się problemu bezrobocia. Istnieje tutaj bardzo niewiele przedsiębiorstw czy działalności gospodarczych. Jest to także dzielnica oddalona mocno od centrum miasta, przez mieszkańców często zwana „sypialnią” Czeladzi. Budownictwo mieszkaniowe – stare, zaniedbane pokopalniane bloki często mają nieuregulowany status prawny, przez co czynsze są tutaj zdecydowanie niższe, niż np. na sąsiednim osiedlu Dziekana. Dzięki czemu jest to atrakcyjna dzielnica dla osób biednych, a to z kolei sprzyja gettoizacji i pogłębianiu się problemów społecznych w przestrzeni.

56

Obszar Starego Miasta również dotyka problem bezrobocia i znów sytuacja ta jest związana z niewielkim zainteresowaniem przedsiębiorców zakładaniem swoich działalności w tym obszarze. Duże problemy występują także na Rynku, który obecnie nie jest uczęszczany przez Czeladzian, w związku z powyższym powstające tam lokale gastronomiczne szybko zostają zamknięte.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Miasta Czeladź o bezpieczeństwo publiczne dbają przede wszystkim służby mundurowe, takie jak policja oraz straż miejska. Komisariat Policji w Czeladzi (ul. Staszica 5, 41-250 Czeladź, Stare Miasto) jest jednostką Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Pracuje w nim dziewięciu dzielnicowych. Komenda Straży Miejskiej, w której pracuje trzynastu dzielnicowych, znajduje się przy ul. Katowickiej 45, na terenie Starego Miasta (ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź).

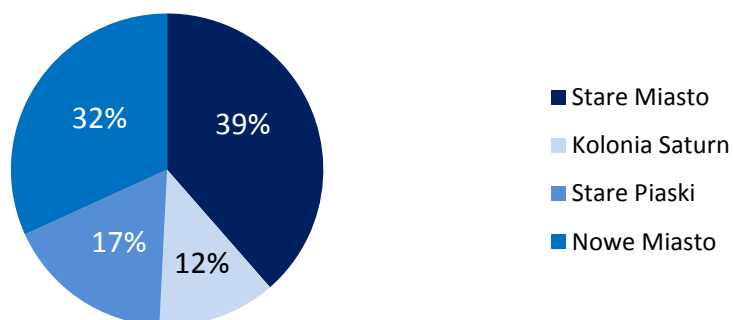
Zgodnie z danymi Straży Miejskiej w Czeladzi, w 2014 r. na obszarze rewitalizacji odnotowano łącznie 695 wykroczeń, co stanowi prawie 60% wszystkich wykroczeń odnotowanych na terenie całego miasta.

Spośród wszystkich podobszarów obszaru rewitalizacji w 2015 r. najwięcej wykroczeń (268) odnotowano na Starym Mieście, a w dalszej kolejności w Nowym Mieście (221), Starych Piaskach (121) i Kolonii Saturn (85). Procentowy udział liczby wykroczeń na poszczególnych podobszarach w ogólnej liczbie wykroczeń odnotowanych w 2015 r. na obszarze rewitalizacji przedstawiono na wykresie 16.

Wykres 16. Udział liczby wykroczeń odnotowanych na poszczególnych podobszarach obszaru rewitalizacji w ogólnej liczbie wykroczeń odnotowanych przez Straż Miejską na tym obszarze w 2014 r. (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Czeladzi

W skali całego obszaru rewitalizacji ulicą o największej liczbie odnotowanych wykroczeń była w 2014 r. ul. Katowicka (92 wykroczenia). W Kolonii Saturn aż 93% wykroczeń odnotowano tylko na dwóch ulicach: Dehnelów i Legionów (odpowiednio 49 i 31 wykroczeń). W Starych Piaskach wyróżniającą się pod tym względem ulicą jest ul. Nowopogońska (67). W Nowym Mieście uwagę zwracają trzy ulice: Szpitalna, Ogrodowa i 17 Lipca, na których odnotowano odpowiednio 85, 68, 64 wykroczeń.

w 2014 r. na obszarze rewitalizacji odnotowano łącznie 120 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu, co stanowi aż 67,8% wszystkich wykroczeń tego typu odnotowanych na terenie miasta. Należy zauważyć, że na przestrzeni lat 2012 – 2014 wskaźnik ten wzrósł na obszarze rewitalizacji o 4,6%, podczas gdy w całym mieście zmniejszył się o 19,7%. Udział liczby wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu na obszarze rewitalizacji w ogólnej liczbie wykroczeń tego rodzaju na terenie miasta był wprawdzie nieco niższy w roku 2014 niż rok wcześniej, jednak porównując rok 2014 z 2012 obserwujemy wzrost wskaźnika aż o 30,2%. Spośród czterech podobszarów obszaru rewitalizacji, najwięcej wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu odnotowano na obszarze Nowego Miasta (37%), a w dalszej kolejności na obszarze Starego Miasta (36%).

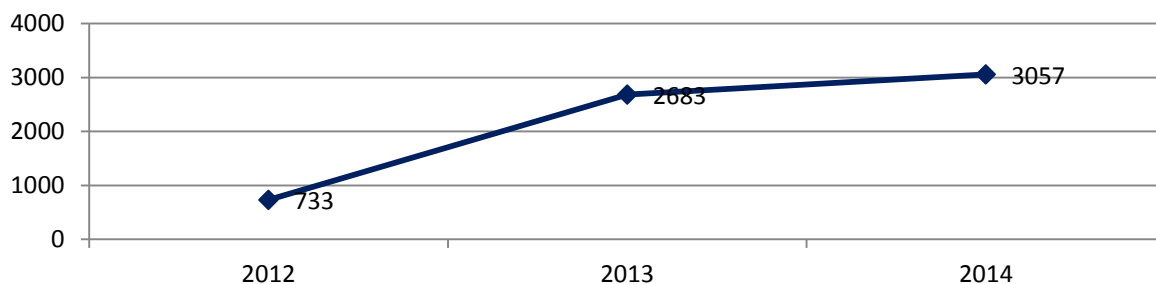
W skali całego obszaru rewitalizacji najwięcej wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu odnotowano na ul. Szpitalnej w Starych Piaskach (20 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu, tj. 16,4% wykroczeń tego rodzaju na całym obszarze rewitalizacji). Na uwagę zasługuje fakt, że w Kolonii Saturn na 31 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu aż 30 odnotowano tylko na dwóch ulicach: Legionów i Dehnelów. W Starym Mieście wyróżnia się pod tym względem ul. Staszica (13 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu, tj. 33,3% wykroczeń tego typu na obszarze Starego Miasta), a na Starych Piaskach odnotowano jedynie dwa tego typu zdarzenia.

W 2014 r. Policja interweniowała na obszarze rewitalizacji, aż 3057 razy, a więc cztery razy więcej niż zaledwie dwa lata wcześniej. Spośród czterech podobszarów Policja interweniowała zdecydowanie najczęściej w Nowym Mieście – 1412 razy, co stanowi aż 46% interwencji Policji na obszarze rewitalizacji. W Starych Piaskach Policja interweniowała 665 razy (22%), w Starym Mieście 536 razy (18%), a w Kolonii Saturn 444 razy (15%).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

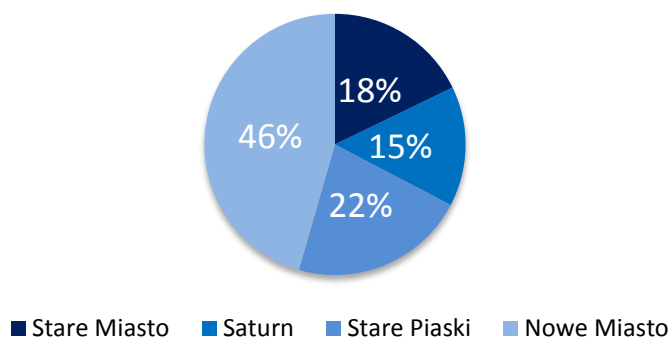
Wykres 17. Liczba interwencji Policji na obszarze rewitalizacji w latach 2012 – 2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Czeladzi

58

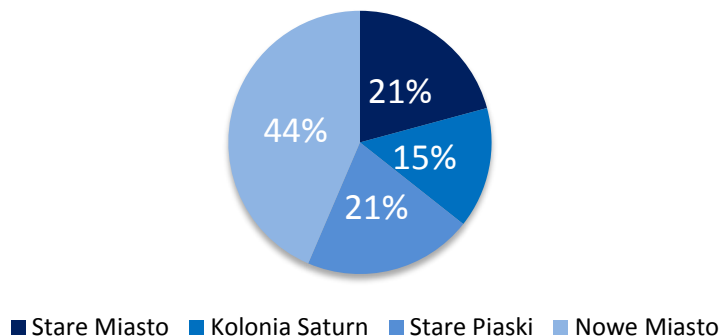
Wykres 18. Udział liczby interwencji na poszczególnych podobozarach w ogólnej liczbie interwencji Policji na całym obszarze rewitalizacji w 2014 r. (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Czeladzi

Łącznie w 2014 r. Straż Miejska i Policja interweniowały na obszarze rewitalizacji 4430 razy. Zdecydowanie najwięcej interwencji miało miejsce w Nowym Mieście (1933) – ponad dwukrotnie więcej niż w Starych Piaskach (940) i Starym Mieście (914) oraz trzykrotnie więcej niż w Kolonii Saturn (643). Procentowy udział interwencji na poszczególnych podobozarach w łącznej liczbie interwencji Straży Miejskiej i Policji na obszarze rewitalizacji w 2014 r. pokazano na wykresie poniżej.

Wykres 19. Udział liczby interwencji na poszczególnych podobozarach w łącznej liczbie interwencji Straży Miejskiej i Policji na obszarze rewitalizacji w 2014 r. (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji oraz Straży Miejskiej w Czeladzi

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Zdaniem przedstawicieli służb mundurowych, z którymi przeprowadzono wywiady IDI, trudno jest wskazać na terenie miasta najbardziej niebezpieczny obszar. Z kolei z wywiadu z przedstawicielem pomocy społecznej wynika, że są w Czeladzi miejsca szczególnie nie sprzyjające osiedlaniu się, wychowaniu dzieci, rozwojowi i wypoczynkowi, gdyż oceniane są jako złe, niebezpieczne, gdzie konieczne jest zwiększenie liczby patroli i zamontowanie monitoringu. Dotyczy to zwłaszcza następujących ulic: Bytomskiej (Stare Miasto), Betonowej (Stare Piaski) i Ogrodowej (Nowe Miasto). Przedstawiciele służb mundurowych wskazują, że na terenie Starego Miasta, Nowego Miasta, Starych Piasków i Kolonii Saturn pojawiają się różne problemy, jednak wszędzie dochodzi do zdarzeń na tle alkoholowym, w tym do przemocy w rodzinach.

- ✓ **Stare Miasto** jest raczej miejscem bezpiecznym i cichym, mieszkańcy chcą mieć spokój i nawet najmniejsze zakłócenie ciszy zostaje zgłaszane. Nie dochodzi tu do żadnych drastycznych wydarzeń, niemniej jednak pojawiają się różne zdarzenia, głównie w związku z nadmiernym spożyciem alkoholu. Występują przypadki przemocy rodzinnej.
- ✓ **Nowe Miasto** to obszar, w którym z reguły odnotowuje się największą liczbę interwencji w związku z zakłócaniem porządku publicznego i spożywaniem alkoholu. Zdarzają się też dewastacje mienia w budynkach oraz włamania i uszkodzenia samochodów, co często wynika z niedostatecznej infrastruktury parkingowej. Jak i w pozostałych podobszarach obszaru rewitalizacji, pojawiają się tu przypadki przemocy w rodzinach.
- ✓ W **Kolonii Saturn** zdarzają się włamania, kradzieże pojazdów, rozboje, zakłócanie porządku, sąsiedzkie nieporozumienia, problemy wynikające z nadmiernego spożywania alkoholu, również przemoc w rodzinie. Stosunkowo dużo wykroczeń ma miejsce na terenie parku.
- ✓ **Stare Piaski** to obszar, w którym dochodzi głównie do wykroczeń wynikających z nadmiernego spożycia alkoholu, np. przemoc w rodzinach lub awantury i konflikty przy ul. Betonowej. Przy ul. Zwycięstwa i A. Mickiewicza zdarzają się problemy z kradzieżą węgla wśród sąsiadów, ale nie ma zgłoszeń zakłócania ciszy i porządku.

Kolejną kwestią związaną z bezpieczeństwem publicznym jest bezpieczeństwo ruchu drogowego. Zgodnie z danymi Komisarzatu Policji w Czeladzi, spośród czterech podobszarów obszaru rewitalizacji w 2014 r. najwięcej kolizji i wypadków miało miejsce w Starym Mieście. Odnotowano tu 212 kolizji (41,9% wszystkich, które miały miejsce na obszarze rewitalizacji) – znacznie więcej, niż w Nowym Mieście (147), Starych Piaskach (120) i Kolonii Saturn (27). W Starym Mieście w 2014 r. odnotowano 19 wypadków, w Nowym Mieście i Starych Piaskach po 13, a w Kolonii Saturn żadnego. Liczba rannych była w 2014 r. wyższa w Starym Mieście (20) niż w pozostałych podobszarach – w Starych Piaskach (17), w Nowym Mieście (14) i Kolonii Saturn (0). Z analizy przedstawionych danych wynika, iż pod względem bezpieczeństwa ruchu drogowego w skali całego obszaru rewitalizacji najlepiej wypada Kolonia Saturn, zaś najgorzej – Stare Miasto.

Odnosząc się do danych uzyskanych z badań prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej należy zauważyć, że większość ludzi jest zadowolonych z poczucia bezpieczeństwa w Czeladzi (58%). Jednakże mieszkańcy wskazali także miejsca ich zdaniem najbardziej niebezpieczne. Wśród ulic, które okazały się być najczęściej wskazywane, wszystkie leżą na obszarach rewitalizacji, a były to: ul. 17 lipca (8%), ul. Bytomska (6,8%), ul. Tuwima (6%).

Tabela 4. Rozkład odpowiedzi na pytania o najbardziej niebezpieczne miejsce w Mieście.

Lp.	ULICE I DZIELNICE CZELADZI SZCZEGÓLNIIE NIEBEZPIECZNE ZDANIEM MIESZKAŃCÓW	%
1	PARKI (Grabek, Miejski, Prochownia i pozostałe)	11,7
2	17 LIPCA	8,0
3	BYTOMSKA	6,8
4	Tzw. BETONY (ul. Betonowa)	6,6
5	TUWIMA	5,9
6	CENTRUM	4,5
7	MUSIAŁA	4,2
8	KATOWICKA	4,0
9	TERENY PO KOPALNI I OKOLICE	3,9
10	ZWYCIĘSTWA	2,6
11	NOWOTKI	2,1
12	POZOSTAŁE	39,7

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi

Oferta kulturalna

Oferta kulturalna jest jednym z istotnych czynników wpływających na poziom życia mieszkańców. Pełni także ważną rolę w ich aktywizacji – zwłaszcza oferta edukacyjna umożliwia nabycie nowych umiejętności i rozwój. Wartość dodaną w przypadku oferty kulturalnej stanowi także integracja różnych środowisk. Współpraca między nimi może przyczynić się do wzrostu świadomości lokalnej, a w konsekwencji zaowocować wieloma wartościowymi projektami i inicjatywami obywatelskimi. Dostępność i atrakcyjność oferty kulturalnej ma także istotne znaczenie w obliczu braku niektórych instytucji kultury, takich jak kina czy teatry, których w Czeladzi nie ma (poza małymi, rozproszonymi inicjatywami podejmowanymi przez mieszkańców).

Oferta kulturalna powinna być skierowana do wszystkich grup społecznych, jednak warto wśród nich wyróżnić dzieci i młodzież oraz osoby starsze. Osoby z tych grup mają więcej wolnego czasu, który mogą przeznaczyć na dodatkowe zajęcia lub inne aktywności. W ich przypadku istotne znaczenie ma oferta edukacyjna. Osoby starsze są szczególnie narażone na wykluczenie cyfrowe i społeczne, z kolei dzieci i młodzież powinny mieć możliwość rozwijania swoich zainteresowań, poznawania własnych preferencji i talentów. Oferta kulturalna jest dla nich często jedyną wartościową formą spędzania wolnego czasu, zwłaszcza w biedniejszych dzielnicach. Trzeba zaznaczyć, że oferta kulturalna czeladzkiej instytucji jest w ogromnej części bezpłatna (poza niektórymi zajęciami prowadzonymi w Domu Kultury „Odeon”).

Na obszarach rewitalizacji działa kilka instytucji kulturalnych, spośród których należy wymienić następujące:

- Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Nogajowej,
- Galeria Sztuki Współczesnej „Elektrownia”,
- Muzeum Saturn,
- Spółdzielczy Dom Kultury "Odeon" Czeladzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Nogajowej (ul. 1 Maja 27)

Miejska Biblioteka Publiczna w Czeladzi składa się z Biblioteki Centralnej i 5 filii miejskich. W Bibliotece Centralnej mieszczą się: wypożyczalnia dla Dorosłych, Czytelnia Naukowa i Czasopism, Oddział dla Dzieci i Młodzieży. Filie są zlokalizowane w różnych częściach miasta: Filia nr 1 na ulicy 11 listopada 8, Filia nr 2 na ul. Nowopogońskiej 227 e, Filia nr 3 na ul. Szpitalnej 40, Filia nr 4 na ul. 35-lecia PRL 1A, Filia nr 5 na ul. Dehnelów 35.

Tabela 5. Liczba czytelników i wielkość zbiorów poszczególnych filii Miejskiej Biblioteki Publicznej w Czeladzi.

Oddział/Filia	Liczba czytelników	Wielkość zbiorów
Wypożyczalnia dla Dorosłych	1666	37.020 woluminów
Czytelnia Naukowa i Czasopism	bd	12.329 woluminów, 74 tytuły prasy codziennej i czasopism
Oddział dla Dzieci i Młodzieży	818	17.411 woluminów, 4 tytuły czasopism
Filia nr 1	958	37.757 woluminów, 22 tytuły prasy codziennej i czasopism
Filia nr 2	1556	29.418 woluminów, 35 tytułów prasy codziennej i czasopism
Filia nr 3	132	4.428 woluminów, 8 tytułów czasopism
Filia nr 4	787	24.248 woluminów, 19 tytułów prasy codziennej i czasopism
Filia nr 5	670	16.678 woluminów, 15 tytułów prasy codziennej i czasopism
Razem	6587	179 289 woluminów

Źródło: <http://www.mbp.czeladz.pl/content/view/67/51/>

Jednym z czynników decydujących o liczbie czytelników jest lokalizacja biblioteki. Tłumaczy to popularność Biblioteki Centralnej zlokalizowanej na Starym Mieście oraz Filii nr 2, która działa na terenie Starych Piasków i jest znacząco oddalona od pozostałych oddziałów. Nieco wyższa niż w pozostałych placówkach liczba użytkowników Filii nr 1 może wynikać z popularności tej dzielnicy, która jest coraz częściej wybierana na miejsce zamieszkania. Z kolei małą liczbę czytelników Filii nr 3 można wytłumaczyć jej specjalistycznym charakterem, małą liczbą woluminów i bliskością pozostałych bibliotek.

Miejska Biblioteka Publiczna oprócz standardowej oferty bibliotecznej świadczy także inne usługi. Oprócz wypożyczania książek czeladzkie biblioteki oferują dostęp do Internetu, co minimalizuje ryzyko wykluczenia cyfrowego. Kolejna istotna rola biblioteki sprowadza się do informowania, co dla wielu użytkowników stanowi pierwszy krok do podjęcia działań. Placówki biblioteczne pełnią także funkcje edukacyjne, często realizowane we współpracy ze szkołami poprzez organizację lekcji bibliotecznych, warsztatów tematycznych, zajęć plastyczno-edukacyjnych dla dzieci.

Miejska Biblioteka Publiczna organizuje także wystawy obrazów i fotografii, otwarte dyskusje i wykłady, spotkania autorskie, gry miejskie, a także przygotowuje programy na wydarzenia okolicznościowe (warto wspomnieć o spotkaniach w ramach Festiwalu Nordalia, który jest bardzo popularną imprezą poświęconą krajom nordyckim). Dodatkowo Miejska Biblioteka Publiczna bierze udział w akcjach społecznych m.in. Pełna Miska dla Schroniska.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Widoczne jest duże otwarcie na użytkownika i jego potrzeby, co można stwierdzić na podstawie oferowanych usług: wypożyczaniu wszystkich typów materiałów do domu (zazwyczaj nie jest to możliwe w przypadku prasy), świadczeniu usług kserograficznych, donoszeniu książek do domu osobom starszym i niepełnosprawnym (filia nr 4), organizowaniu stałego kiermaszu taniej książki (filia nr 5), prowadzeniu bloga o bezpieczeństwie w sieci (filia nr 1). Filia nr 1 przystąpiła do projektu "MegaMatma uczy w bibliotece!", który umożliwia bezpłatny dostęp do specjalnej platformy edukacyjnej, co stanowi wartościową alternatywę dla płatnych korepetycji⁹.

Aktywność Miejskiej Biblioteki Publicznej przejawia się także we współpracy z innymi instytucjami i udziale w zewnętrznych projektach. Biblioteka uczestniczy w programie Cała Polska czyta dzieciom, bierze udział w projekcie Akademia Orange dla bibliotek oraz współpracuje ze Śląską Biblioteką Cyfrową, która zdigitalizowała najcenniejsze czeladzkie zbiory.

Miejska Biblioteka Publiczna w Czeladzi jest organizatorem i koordynatorem wielu projektów aktywizujących, wśród których należy wymienić kluby dyskusyjne, Uniwersytet Trzeciego Wieku i Czeladzkie Koło Gospodyń Miejskich.

W ramach Biblioteki działają:

- **Dyskusyjny Klub Książki**, który jest otwartą inicjatywą o nieformalnym charakterze, której celem jest aktywizacja i integracja czytelników poprzez wspólną dyskusję. Dodatkową atrakcją stanowią spotkania autorskie;
- **Dyskusyjny Klub Książki dla Dzieci i Młodzieży**, którego zadaniem jest popularyzacja czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży poprzez promocję wartościowej literatury. Projekt realizowany jest pod honorowym patronatem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego¹⁰;
- **Dyskusyjny Klub Filmowy**, podobnie jak Dyskusyjny Klub Książki, zakłada integrację i aktywizację użytkowników, co jest szczególnie wartościowe w obliczu braku kin w Czeladzi.

Miejska Biblioteka Publiczna jest organizatorem i koordynatorem czeladzkiego **Uniwersytetu Trzeciego Wieku**. Jego misją jest edukacja, integracja i aktywizacja osób starszych. Istota projektu obejmuje zminimalizowanie ryzyka związanego z wykluczeniem osób starszych, zarówno w kwestii wykluczenia technologicznego, jak i społecznego. Działania podejmowane w ramach UTW zmierzają do wzrostu aktywności życiowej osób starszych¹¹.

Biblioteka to także miejsce spotkań **Czeladzkiego Koła Gospodyń Miejskich**. Projekt ten ma charakter społeczny. Jest realizowany w ramach konkursu grantowego "Tu mieszkam, tu zmieniam" Banku Zachodniego WBK. Projekt jest skierowany do wszystkich kobiet, zakłada ich integrację, aktywizację, a w konsekwencji zbudowanie wspólnoty międzypokoleniowej kobiet

⁹ http://www.mbp.czeladz.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=1008&Itemid=

¹⁰ <http://www.mbp.czeladz.pl/content/view/265>

¹¹ <http://www.mbp.czeladz.pl/content/view/349/78/>

i zwiększenie integracji społecznej mieszkanki Czeladzi. Koło organizuje wiele warsztatów rękodzielniczych oraz projekcji filmowych z zakresu kina kobiecego¹².

Galeria Sztuki Współczesnej „Elektrownia” (ul. Dehnelów 45). Galeria powstała w najlepiej zachowanym budynku kopalnianej elektrowni, który ze względu na zabytkowy charakter został wpisany na Szlak Zabytków Techniki Województwa Śląskiego. Zamiarem było zachowanie pamięci o roli kopalni Saturn, która odegrała znaczącą rolę w życiu mieszkańców miasta. Sam budynek jest interesujący pod względem architektonicznym. W jego wnętrzu zachowało się oryginalne wyposażenie dawnej elektrowni, co świadczy o wysokiej wartości historycznej. Galeria zajmuje się przede wszystkim działalnością wystawienniczą, choć nie tylko. Niewątpliwym atutem tej instytucji jest bogata oferta kulturalna m.in. wystaw malarstwa, grafiki, rzeźby, fotografii, wydarzeń muzycznych, warsztatów tańca, małych form teatralnych itp. Warte podkreślenia jest działalność edukacyjna, którą galeria realizuje w postaci warsztatów. Warto dodać, że przy galerii istnieje park tematyczny ze stałą wystawą poświęconą tematyce dziedzictwa przemysłowego oraz historii kopalni „Saturn”. Ogromnym atutem galerii jest darmowy wstęp na wszystkie imprezy i wystawy organizowane w galerii, co stanowi dodatkową zachętę dla zwiedzających. Duży atut galerii to także możliwość zwiedzania od wtorku do niedzieli i zaplecze parkingowe, co może sprzyjać zwiększeniu liczby zwiedzających, zwłaszcza spoza Czeladzi. Galeria oferuje możliwość wirtualnego zwiedzania¹³.

Stowarzyszenie Miłośników Czeladzi (ul. 1 Maja 27). Stowarzyszenie jest organizacją pozarządową działającą przy Miejskiej Bibliotece Publicznej. Jego działalność koncentruje się na prowadzeniu badań nad przeszłością miasta, społecznej opiece nad zabytkami, upowszechnianiu wiedzy o Czeladzi, upowszechnianiu twórczości mieszkańców Czeladzi oraz twórczości dotyczącej miasta. Stowarzyszenie prowadzi działalność popularyzatorską, wśród której warto wyszczególnić cykliczne spotkania z ludźmi kultury związanymi z Czeladzią oraz autorami publikacji dotyczących miasta. Oprócz tego Stowarzyszenie prowadzi działalność wydawniczą i wystawienniczą¹⁴.

Muzeum Saturn (ul. Dehnelów 10). Muzeum jest organizatorem wystaw dotyczących historii Czeladzi na przestrzeni wieków. Oferta jest uzupełniana przez wystawy okolicznościowe. Ważnym punktem w działalności Muzeum jest edukacja w postaci lekcji muzealnych i wycieczek historycznych. Muzeum jest także organizatorem cykli spotkań dotyczących historii regionu, konferencji naukowych, koncertów, konkursów (m.in. konkursu wiedzy o Czeladzi). Ograniczenie mogą stanowić godziny otwarcia, Muzeum jest otwarte od wtorku do piątku od 9:00 do 15:30 lub 17:00, co może wpływać na mniejszą liczbę zwiedzających. Muzeum prowadzi także działalność wydawniczą. Warto wspomnieć o periodyku *Oficina Saturnowska*, dzięki któremu Muzeum informuje o swojej działalności oraz zamieszcza materiały dotyczące historii miasta i regionu.

¹² <http://www.mbp.czeladz.pl/content/view/1098/>

¹³ <http://www.galeria-elektrownia.czeladz.pl/galeria-3/o-galerii.html>

¹⁴ <http://smc.czeladz.pl/historia>

Dodatkowo Muzeum prowadzi bazę danych *who is who* zawierającą informacje o ludziach ważnych dla Czeladzi i regionu¹⁵.

Spółdzielczy Dom Kultury "Odeon" Czeladzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej (ul. Szpitalna 9).

Spółdzielczy Dom Kultury „Odeon” w Czeladzi prowadzi działalność w kilku obszarach. Działalność artystyczna obejmuje warsztaty plastyczne, wokalne, taneczne, rytmikę oraz imprezy artystyczne. Z kolei w ramach działalności edukacyjnej pracownicy Domu Kultury udzielają lekcji gry na instrumentach muzycznych: pianino, keyboard, gitara, organizują kursy języka angielskiego oraz zajęcia z pedagogiem dziecięcym. Działalność rekreacyjna przejawia się w organizacji zajęć sportowych, takich jak joga, fitness oraz „Akcja Lato” i „Akcja Zima” – są to warsztaty i imprezy rekreacyjne dla dzieci i młodzieży organizowane w ramach ferii letnich i zimowych. Dom Kultury zajmuje się także organizacją imprez rekreacyjnych organizowanych przez PTTK (tzw. Złazy Spółdzielcze) oraz takich wydarzeń jak Spółdzielczy Piknik Osób Niepełnosprawnych oraz miejskie festyny. Dodatkowo Spółdzielczy Dom Kultury "Odeon" organizuje imprezy cykliczne i okazjonalne takie jak Niedzielnny Teatr dla Najmłodszych, wernisaże i wystawy, konkursy plastyczne (Tradycje Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia), spotkania Klubu Rodów Czeladzkich, prelekcje dla Koła Osób Niepełnosprawnych „Przyjaciele”¹⁶.

Pomimo szerokiego wachlarza instytucji kulturalnych działających na obszarze rewitalizacji warto podkreślić, iż nie zapewniają one oferty dopasowanej wszystkich grup społecznych.

Pierwszą z uwag, jaka pojawiła się podczas warsztatów strategicznych, a także podczas konsultacji społecznych jest niewystarczająca oferta kulturalna skierowana do osób starszych. Warto podkreślić, że na terenie całego Miasta działa tylko jeden Klub Seniora (na terenie Starych Piasków). Osoby starsze nie są tak mobilne jak ludzie młodzi, w związku z powyższym mogą mieć problemy z dojazdem do tego typu placówek. Jak zostało wspomniane wcześniej osoby starsze to duża część mieszkańców Miasta, a także liczna grupa mieszkańców obszarów rewitalizacji. Postulowano zatem stworzenie kolejnych placówek z usługami skierowanymi do tej grupy wiekowej.

Innym problemem, jaki zauważyli mieszkańcy i interesariusze w trakcie warsztatów oraz konsultacji społecznych były problemy integracyjne dzielnicy Stare Piaski. Dzielnica Piaski powstała jako osada górnicza. Sprowadzili się tu „obcy”, którzy przyjechali do pracy i nie zintegrowali się z rodowitymi mieszkańcami. Dodatkowo zauważalne jest zjawisko atomizacji społecznej – ludzie nie chcą się integrować w środowisku lokalnym, wolą spędzać czas w swoich rodzinach. Prowadzi to do zaniku więzi społecznych i powoduje brak chęci zaangażowania w sprawy wspólne. Konieczne jest zatem prowadzenie działań integrujących w tej dzielnicy, aby mieszkańcy sami angażowali się w projekty, sami je tworzyli, co także pozwoli budowanie świadomości społecznej. W przypadku Starych Piasków brakuje instytucji, która mogłaby się zająć animacją lokalnej społeczności.

¹⁵ http://www.muzeum-saturn.czeladz.pl/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1

¹⁶ <http://www.sdk-odeon.pl/index.html>

Sport i rekreacja

Oferta sportowo-rekreacyjna w Czeladzi jest dość bogata i zróżnicowana. Zajęcia są prowadzone dla wielu grup wiekowych o różnym poziomie zaawansowania, zarówno dla amatorów, jak i profesjonalistów. W ofercie znajdują się zajęcia dla dzieci, kobiet, osób starszych. Warto także zwrócić uwagę na bezpłatny charakter większości zajęć. Oferta sportowa w Czeladzi koncentruje się wokół działalności Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, który znajduje się poza obszarem rewitalizacji. W jego ramach działają dwa piłkarskie kluby sportowe: CKS Czeladź i KS Górnik Piaski. MOSiR jest także organizatorem wielu imprez sportowych. W trakcie opracowywania programu rewitalizacji jedyną uwagą, jaka pojawiała się w kontekście oferty rekreacyjnej była chęć stworzenia ścieżek rowerowych, które mogłyby połączyć wszystkie obszary rewitalizacji, tak by ich mieszkańcy mogli korzystać z dostępnej infrastruktury społecznej. Poza tym obszar sportu i rekreacji został pozytywnie oceniony.

65

Aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców

Istotną kwestią uzupełniającą działalność samorządu oraz wyznacznikiem wysoko rozwiniętego społeczeństwa obywatelskiego są aktywnie działające organizacje pozarządowe oraz aktywność obywatelska mieszkańców.

Wśród organizacji pozarządowych działających na obszarze Czeladzi, a współpracujących z władzami miasta wyróżnić można ze względu na prowadzoną działalność następujące typy organizacji pozarządowych:

- Pomoc i integracja społeczna – 3 organizacje
- Kultura fizyczna i sport – 7 organizacji
- Kultura, rekreacja, edukacja – 11 organizacji
- Ekologia i ochrona zwierząt – 3 organizacje
- Zdrowie i bezpieczeństwo – 6 organizacji.

Niestety w badaniach prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi okazało się, że trzech na czterech badanych nie jest zaangażowanych w działania żadnej organizacji społecznej, ani też nie działają na rzecz lokalnej społeczności. Powody tego są różne, najwięcej osób przyznało, że nie ma czasu na tego typu aktywność (34,4%), a co czwarty badany (24,7%) przyznał, że nie interesuje się tego typu rzeczami.

Tabela 6. Rozkład odpowiedzi na pytanie czy mieszkańcy miasta są zaangażowani w działania lokalnej społeczności.

ZAANGAŻOWANIE RESPONDENTÓW W DZIAŁANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	%
Tak, jestem członkiem organizacji społecznej	3,0
Tak, jestem wolontariuszem	2,6
Nie mam czasu	34,4
Tak, angażuję się w pomoc sąsiedzką	20,0
Nie interesuje mnie to	24,7
Nie mam informacji gdzie działać	15,3

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Niewielka ilość badanych przyznała również, że słyszała o działających na terenie miasta organizacjach społecznych (21,6%). Warto zauważyć, że większość z organizacji, o których badani słyszeli to instytucje i organizacje o zasięgu co najmniej regionalnym lub krajowym (Caritas, Szlachetna Paczka). Wśród lokalnych organizacji mieszkańcy słyszeli o takich instytucjach jak CKS Górnik Piaski, czy Uniwersytet III Wieku.

Aktywność społeczną i obywatelską można mierzyć za pomocą wskaźnika uczestnictwa w wyborach. Biorąc pod uwagę aktywność obywatelską mieszkańców (mierzoną frekwencją wyborczą) wszystkie obszary rewitalizacji wypadają poniżej średniej dla gminy, która w 2015 roku podczas wyborów prezydenckich wyniosła 55,15%. Poniżej w tabeli zaprezentowano frekwencję dla poszczególnych komisji wyborczych, które znajdują się w obszarach rewitalizacji. Warto zwrócić uwagę, że jedynie w przypadku trzech okręgów wskaźnik frekwencji dla wyborów prezydenckich przekroczył średnią dla kraju, a w czterech przypadkach frekwencja była niższa niż 50%. Jeszcze gorzej wyniki kształtowały się w wyborach parlamentarnych z 2015 roku, bowiem aż w 8 okręgach do urn poszło mniej niż co drugi wyborca.

66

Tabela 7. Średnia frekwencja w okręgach wyborczych znajdujących się w obszarach rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji	Numer okręgu wyborczego	Frekwencja w wyborach Prezydenckich 2015	Frekwencja w wyborach Parlamentarnych 2015
Stare Miasto	1	54,83	49,83
	5	47,33	44,21
	7	63,31	62,09
	11	49,45	45,30
Koloniasaturn	12	53,36	47,87
	14	54,74	53,16
Nowe Miasto	2	57,13	52,38
	3	57,52	52,55
	4	46,96	41,99
	6	55,31	48,53
Stare Piaski	16	52,73	49,34
	17	48,94	46,43
	21	55,34	57,24
Miasto Czeladź	-	55,15	52,55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Podsumowanie sfery społecznej:

Sfera społeczna, jak zostało to zaprezentowane w niniejszym rozdziale jest bardzo złożona. Odnosi się ona zarówno do problemów społecznych (takich jak bieda, ubóstwo, bezrobocie, czy brak bezpieczeństwa), ale również do zapewnienia dostępności do odpowiednich instytucji społecznych i publicznych (np. żłobki, szkoły, ośrodki ochrony zdrowia). Życie społeczne mieszkańców miasta uzależnione jest zatem od wielu czynników, a także instytucji społecznych i publicznych, co więcej na jakość życia wpływ mają także sami mieszkańcy, ich zaangażowanie, inicjatywy czy codzienne wybory. Dopiero suma wszystkich tych zdarzeń, działań i aktywności

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

pozwała określić nam jakość życia mieszkańców i wskazać potrzeby mieszkańców w zakresie jej poprawy.

Wstępnie wybrane obszary do analizy (Stare Miasto, Nowe Miasto, Kolonia Saturn, Stare Piaski), wskazywane przez ekspertów jako wymagające największego wsparcia potwierdziły się na różnych płaszczyznach analizy. Na szczególną uwagę zasługują zaś dane dotyczące pomocy społecznej i bezpieczeństwa, jako te wskazujące na konkretne problemy społeczne (wysoka przestępczość, bieda itp.). Nie wolno jednak zapominać o takich problemach jak dostępność do instytucji kultury czy aktywności organizacji nieformalnych. Wszystkie dane, zarówno te „twarde” dane liczbowe, jak i rozmowy z ekspertami, czy spotkania warsztatowe z przedstawicielami różnych instytucji społecznych i publicznych potwierdzają, iż wskazane obszary niewątpliwie wymagają pomocy, ale pomocy kompleksowej, biorącej pod uwagę różne czynniki i różne działania. Stąd też po przeprowadzeniu diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej potwierdziła się konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych w celu ożywienia przestrzeni i pomocy społeczności lokalnej zamieszkującej wskazane obszary. Kompleksowość działań rewitalizacyjnych przyczyni się bowiem nie tylko do poprawy sytuacji życiowej mieszkańców wskazanych obszarów zdegradowanych, ale także do rozwoju całego Miasta.

67

4.2.2. Sfera gospodarcza

Procesy kształtujące sferę gospodarczą jednostki terytorialnej mają znaczący wpływ na jej kondycję społeczno-ekonomiczną. Na szczeblu lokalnym (miasta, gminy), czasem niewielkie zmiany ekonomiczne mogą mieć istotny wpływ na kierunek i dynamikę procesów w pozostałych sferach. Przykładowo, działalność przemysłu przekształca krajobraz naturalny i elementy środowiska przyrodniczego, natomiast rozwój nowoczesnych technologii wiąże się z zapotrzebowaniem na wykwalifikowaną kadrę pracowników. Kondycja lokalnej gospodarki oddziałuje również na sferę rozwoju społecznego – determinuje miejscowy rynek pracy, a co za tym idzie – sytuację majątkową mieszkańców. Ponadto, kondycja lokalnej gospodarki pośrednio wpływa na sytuację i możliwości finansowe jednostek samorządu terytorialnego – ich płynność finansową i zdolność do działań rozwojowych.

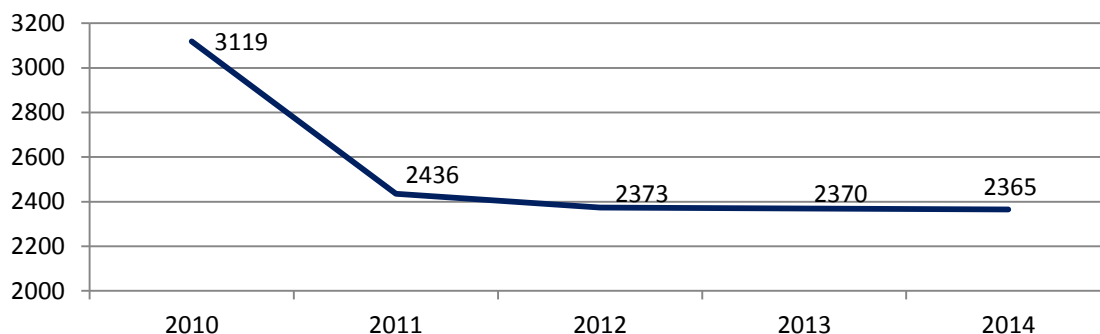
Zgodnie z danymi UM Czeladź w 2014 roku na terenie Miasta zarejestrowanych było 2365 podmiotów gospodarczych. Jak można zauważyć na wykresie 20 liczba podmiotów gospodarczych od 2010 roku ulega nieustannemu zmniejszeniu, jednakże największy spadek odnotowano w latach 2010 – 2011, natomiast w latach kolejnych notowany spadek jest niewielki.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 20. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w Czeladzi w latach 2010-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta.

Warto podkreślić, iż na obszarach rewitalizacji w 2014 roku funkcjonowało jedynie 888 podmiotów gospodarczych, a więc 38% ze wszystkich działających w tym czasie na terenie Miasta. Najwięcej podmiotów gospodarczych swoją działalność gospodarczą prowadziło na terenie obszaru Nowego Miasta – łącznie 377 podmiotów, a więc 16% wszystkich podmiotów działających w Mieście. Zdecydowanie mniej podmiotów gospodarczych działało w pozostałych obszarach kryzysowych, bowiem na Starym Mieście było to jedynie 196 podmiotów (8%), w kolonii Saturn 159 (7%), a na Starych Piaskach 156 (7%).

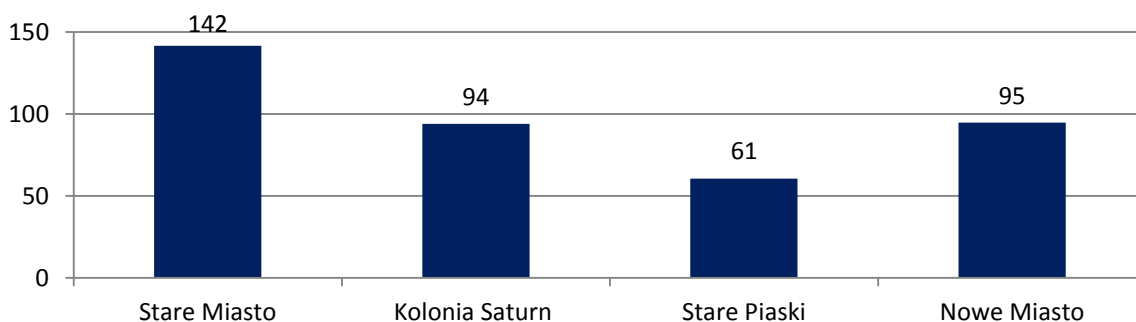
Są to przede wszystkim małe przedsiębiorstwa, na terenach wskazanych do rewitalizacji brak jest dużych zakładów oraz firm generujących miejsca pracy dla lokalnej społeczności.

Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych według prowadzonej działalności na terenie obszarów kryzysowych w 2014 roku

Nazwa obszaru	Handel	Produkcja	Usługi	SUMA
Stare Miasto	75	8	113	196
Kolonia Saturn	48	2	109	159
Stare Piaski	37	11	108	156
Nowe Miasto	138	14	225	377
SUMA	298	35	555	888

Źródło: zestawienie własne na podstawie danych Urzędu Miasta.

Wykres 21. Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców) na podobszarach rewitalizacji w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Warto również przyrzeć się wskaźnikowi przedsiębiorczości dla poszczególnych obszarów rewitalizacji, a więc liczbie podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców. W tym wypadku bardzo korzystnie wypada dzielnica Starego Miasta, w której wskaźnik ten przyjmował wartość 142. W przypadku pozostałych obszarów wskaźniki przyjmowały wartości bardzo niskie od 95 na Nowym Mieście i 94 w Kolonii Saturn po 61 na Starych Piaskach. Są to wartości świadczące o bardzo niskim poziomie przedsiębiorczości tych trzech obszarów.

Warto także podkreślić, iż eksperci podczas wywiadów pogłębionych, a także warsztatów strategicznych wielokrotnie podkreślali, iż na terenach Nowego Miasta występuje duży problem z przedsiębiorczością. Pomimo faktu, iż w tym obszarze istnieje pewna koncentracja podmiotów gospodarczych, w ostatnim czasie zauważalny jest znaczny spadek ilości działalności gospodarczych, a zakładane firmy czy przedsiębiorstwa często prowadzą swoją działalność tylko w jednym sezonie by w kolejnym z niej zrezygnować.

Ważnym gospodarczo rejonem jest także Stare Miasto. W jego obszarze znajduje się Czeladzki Rynek oraz Kościół św. Stanisława będący ważnym elementem kulturowym dla mieszkańców oraz przyjeżdżających tutaj turystów. Wokół rynku istnieje kilka kawiarni i punktów gastronomicznych, jednak mają one problemy z osiąganiem zysków, zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym, co jest spowodowane słabym zainteresowaniem mieszkańców tą częścią Miasta i wysokimi czynszami za wynajem lokali. Pomimo ogromnych problemów gospodarczych, w tej części miasta, Rynek ma ogromny potencjał i przy odpowiednio dobranych działaniach rewitalizacyjnych i współpracy z mieszkańcami może stać się **centrum turystyki jednodniowej**. Należy zatem skupić się na wspieraniu punktów gastronomicznych i przedsiębiorców oferujących ciekawe produkty / usługi.

Uczestnicy warsztatów podkreślali także, iż teren Kolonii Saturn posiada bardzo duży potencjał inwestycyjny. Teren należy do Miasta i stanowi jego wyróżnik. Znajdująca się tam zabudowa Kopalni Saturn wydaje się być bardzo ciekawym miejscem, które należy rozwijać, by lokalna społeczność mogła czerpać z niego korzyści. Obecnie na tym terenie znajduje się już Galeria Sztuki Współczesnej „Elektrownia”, która ukazuje możliwości, jakie stare budynki ze sobą niosą, wokół nich można by rozwinąć działalność rozwojową i turystyczną. Problemem tego obszaru jest z pewnością jego słaba promocja. Sami mieszkańcy miasta znają to miejsce, jednak już osoby z zewnątrz, spoza Czeladzi nie wiedzą o jego istnieniu.

Dzielnica Stare Piaski, jak wskazują na to dane, ale także prowadzone rozmowy i warsztaty z ekspertami jest dzielnicą głównie sypialnianą, na której zauważalne są duże problemy społeczne, które pociągają za sobą marazm i brak przedsiębiorczości wśród mieszkańców. W granicach obszaru znajduje się teren pokopalniany KWK „Piaski”, z którym związani są mieszkańcy tego osiedla – większość z nich to byli górnicy i ich rodziny.

Reasumując sferę gospodarczą należy podkreślić, iż jest to jeden z największych problemów Miasta Czeladź. Problemy związane są z likwidacją tradycyjnych działalności przemysłowych (wydobycie węgla kamiennego) i brakiem pomysłu mieszkańców na nowe działalności. Wszystkie cztery wskazane obszary wymagają pomocy oraz pobudzenia przedsiębiorczości zarówno wewnętrznej, w tym zachęcania w szczególności młodych ludzi do samodzielności i otwierania

własnych firm, jak i zewnętrznej przejawiającej się w przygotowaniu terenów inwestycyjnych i przyciągania inwestorów spoza miasta.

4.2.3. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

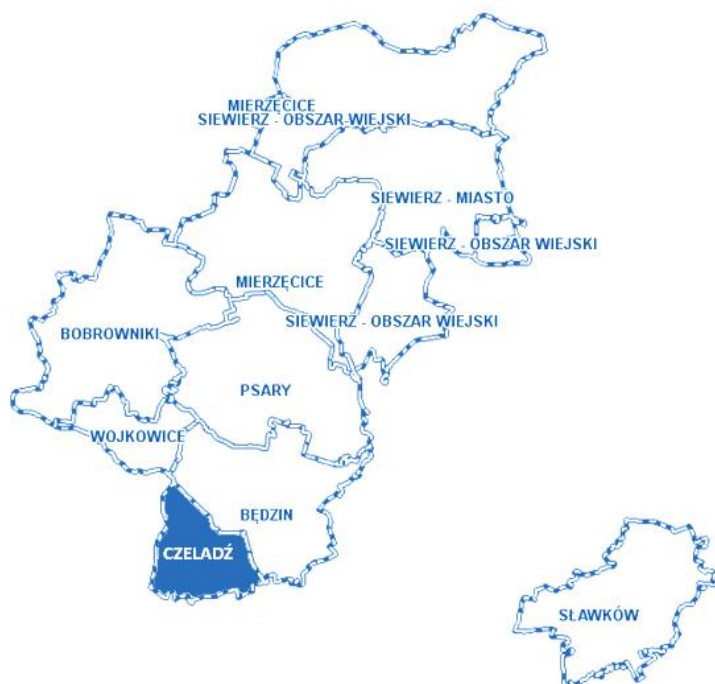
Sfera przestrzenno-funkcjonalna Miasta jest odzwierciedleniem złożonego systemu, wzajemnie powiązanych ze sobą struktur, zjawisk i procesów społecznych, które w tym mieście zachodzą. Struktura przestrzeni kształtowana była przez wiele lat i jest odzwierciedleniem historii, która uczyniła Miasto Czeladź jedynym w swoim rodzaju. Obecny stan zagospodarowania oraz dalszego rozwoju miasta został przedstawiony w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania gminy Czeladź. Niniejszy rozdział przedstawia zatem, najważniejsze elementy wchodzące w skład struktury funkcjonalnej Miasta Czeladź oraz obszarów rewitalizacji.

70

Położenie w przestrzeni geograficznej

Miasto Czeladź położone jest w centralnej części województwa śląskiego w granicach powiatu będzińskiego. Wchodzi w skład Subregionu Centralnego oraz Metropolii Górnośląskiej. Czeladź graniczy od południa z Katowicami i Sosnowcem, od wchodu oraz północy z Będzinem, natomiast od zachodu z Siemianowicami Śląskimi.

Rysunek 5. Położenie Miasta Czeladź na tle powiatu będzińskiego.

Źródło: <http://geo.powiat.bedzin.pl/>

Miasto Czeladź zajmuje powierzchnię 16,4 km², co stanowi 4,5% powierzchni powiatu będzińskiego. Obszar Miasta w 2014 roku zamieszkiwany był przez 32 666 osób, a więc gęstość zaludnienia osiągnęła 1994 os./km² [BDL GUS].

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Tabela 9. Liczba ludności, powierzchnia i gęstość zaludnienia według gmin powiatu będzińskiego w 2014 roku.

L.p.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności [osoby]	Powierzchnia [km ²]	Gęstość zaludnienia [osoby / km ²]
1.	Będzin (m)	58205	37	1558
2.	Bobrowniki (w)	11941	52	232
3.	Czeladź (m)	32666	16	1994
4.	Mierzęcice (w)	7614	49	154
5.	Psary (w)	11859	46	257
6.	Siewierz (m-w)	12284	114	108
7.	Sławków (m)	7135	37	195
8.	Wojkowice (m)	9033	13	706
X	powiat będziński	150737	364	414

Uwagi: m – gmina miejska, w – gmina wiejska, m-w – gmina miejsko - wiejska.

Źródło: BDL GUS 2015

Miasto Czeladź umiejscowione jest w obrębie obszarów funkcjonalno-przestrzennych o znaczeniu krajowym oraz regionalnym, do których zaliczają się: subregion centralny, centralny obszar funkcjonalny, Metropolia Górnośląska. Lokalizacja Czeladzi na terenie obszarów funkcjonalnych o ponadprzeciętnej, w skali kraju, koncentracji ludności oraz działalności gospodarczych, istotnie warunkuje możliwości rozwojowe tego miasta.

Czeladź cechuje się bardzo korzystnym położeniem na tle systemu (układu) transportowego kraju i regionu, a co za tym idzie wysoką dostępnością komunikacyjną. Przez obszar miasta przebiega droga krajowa nr 94 (Zgorzelec – Korczowa), będąca bezpłatną trasą alternatywną dla autostrady A4. Równocześnie wzdłuż wschodniej granicy miasta przebiega droga krajowa nr 86, która łączy Katowice i miasta Zagłębia Dąbrowskiego z drogą krajową nr 1, a tym samym z Częstochową oraz Łodzią. Ponadto Czeladź odznacza się bardzo korzystnym umiejscowieniem względem głównych szlaków komunikacji drogowej (autostrady A1 i A4, droga ekspresowa S1, drogi krajowe) i węzłów transportowych (w tym węzeł Gliwice-Sośnica, łączący autostrady A1 i A4 oraz drogę krajową nr 44, a także węzeł Mysłowice-Brzęczkowice, łączący autostradę A4 z drogą ekspresową S1). Warto jednocześnie zwrócić uwagę na korzystną lokalizację miasta względem międzynarodowego portu lotniczego Katowice-Pyrzowice (odległość około 25 km).

Czeladź powiązana jest przestrzenno-funkcjonalnie i komunikacyjnie z innymi miastami konurbacji śląsko-dąbrowskiej. Miasto Czeladź jest jedną z gmin członkowskich Komunikacyjnego Związku Komunalnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (KZK GOP). Czeladź posiada bezpośrednie powiązanie tramwajowe z Będzinem i Dąbrową Górniczą. Ponadto Miasto posiada bezpośrednie połączenia autobusowe z: Katowicami, Dąbrową Górniczą, Sosnowcem, Bytomiem, Mysłowicami, Siemianowicami Śląskimi, Piekarami Śląskimi, Wojkowicami i Będzinem¹⁷.

Określa się jednak, iż wewnętrzny system komunikacyjny Czeladzi jest niewystarczający i nie zapewnia prawidłowego funkcjonowania, co powoduje utrudnienia i korki w godzinach szczytu

¹⁷ Rozkład jazdy KZK GOP [<http://www.kzkgop.com.pl>].

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

w mieście. Problem ten związany jest z brakiem rozdziału między ruchem miejskim, a ruchem tranzytowym, który koncentruje się na drodze nr 94 (ulicy Staszica) [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

Obecna struktura przestrzenno-funkcjonalna Czeladzi jest wynikiem procesów rozwojowych tego miasta w minionych okresach historycznych. Czeladź jest jednym z najstarszych miast w regionie (miasto lokowane było na prawie magdeburskim w XIII wieku). Pomimo przekształceń, do chwili obecnej zachowały się charakterystyczne elementy miasta lokacyjnego (m.in. centralnie położony rynek wraz z głównymi ciągami komunikacyjnymi). Istotny wpływ na ukształtowanie obecnej struktury przestrzenno-funkcjonalnej Czeladzi wywarł rozwój przemysłu górniczego w mieście na przełomie XIX i XX wieku. Wówczas, w szybkim tempie, na południe od centrum miasta, rozwinęły się dwie osady przykopalniane (Piaski i Saturn), natomiast największy obszar przemysłowy (28 ha) zlokalizowany jest w północnej części gminy i obejmuje składy, magazyny oraz zakłady wytwórcze. Ważnym elementem wpływającym na zachowanie ładu przestrzennego jest otoczenie obszarów przemysłowych terenami zielonymi, parkami, murami, ogrodzeniami, ścianami budynków. W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wyznaczono także tereny zniszczone przez działalność człowieka, które powinny zostać poddane rekultywacji. Zidentyfikowano następujące obszary:

- Teren po byłym szybie „Jan”
- Zwałowisko „Węglowa” i staw osadowy „Hieronim”
- Zwałowisko (hałda) „Graniczna”
- Staw osadowy „Alfred”
- Niecka w rejonie ulic Nowopogońskiej i Poniatowskiego. [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

Ze względu na zróżnicowany charakter procesów kształtujących osadnictwo w Czeladzi w minionych okresach historycznych, w granicach miasta wydzielić można kilka odrębnych jednostek przestrzennych, które były odmiennie kształtowane w różnych przedziałach czasowych. Jednostkami tymi są: Stare Miasto, Przedmieścia (zachodnie i południowe), a także osiedla i kolonie robotnicze (tj. Osiedle Piaski oraz kolonie robotnicze przy ulicach: Legionów, Dehnelów i 21 Listopada) [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

Obecny model zagospodarowania przestrzennego miasta kształtowany jest w oparciu o zasadę satelitarnego układu osiedli mieszkaniowych. Część śródmiejska pełni rolę ośrodka usługowego, w granicach którego zlokalizowane są usługi mające charakter centrotwórczy. Jednocześnie śródmieście jest bezpośrednio sprzężone z przyległymi jednostkami, tj. osiedlami mieszkaniowymi [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

Istotnym problemem, z którym obecnie musi mierzyć się Czeladź, jest niedopasowanie elementów nowej zabudowy do struktury urbanistycznej. Ta kwestia najsilniej ujawnia się na Starym Mieście, gdzie obok historycznej zabudowy znajdują się elementy nowe, niekomponujące się w historyczny układ. Zostały stworzone specjalne wytyczne konserwatora zabytków dla tej części miasta, które dotyczą między innymi nowej architektury mającej pasować do tradycyjnej zabudowy oraz zachowania historycznego układu miasta. Problem ten uwidacznia się również na obszarze dawnej kopalni Saturn, gdzie obok zabudowy osiedla kopalni, stoją cechujące się niską estetyką bloki mieszkalne [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Do najcenniejszych terenów w strukturze przestrzennej Czeladzi należy zaliczyć Stare Miasto oraz dzielnicę Piaski z kompleksem zabudowy osiedla górniczego [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

Funkcje spełniane przez Miasto Czeladź

W systemie i hierarchii osadniczej kraju i regionu Czeladź pełni rolę ośrodka o znaczeniu lokalnym pełniącego szereg różnych funkcji (m.in. administracyjnych, gospodarczych i usługowych) przede wszystkim na rzecz własnych mieszkańców. Niemniej jednak należy odnotować, że w zakresie niektórych funkcji oddziaływanie miasta wykracza poza jego granice. Czeladź odznacza się ponadlokalnym oddziaływaniem w zakresie ochrony zdrowia (obecność szpitala oraz przychodni specjalistycznej, które wchodzą w skład Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Będzinie), a także w zakresie funkcji edukacyjnych (funkcjonowanie placówek szkolnictwa średniego – Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi, funkcjonowanie placówek szkolnictwa wyższego – Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Czeladzi).

73

Funkcje pełnione przez obszary wyznaczone do rewitalizacji

Obszar wyznaczony do rewitalizacji zajmuje powierzchnię ok. 2,04 km² (12,4% terenu miasta). Teren zamieszkuje około 9633 mieszkańców, co stanowi 30% ludności gminy miejskiej Czeladź.

Tabela 10. Liczba ludności i powierzchnia Czeladzi i obszaru wyznaczonego do rewitalizacji.

L.p.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności [osoby]	Odsetek ludności zamieszkujący poszczególne obszary rewitalizacji	Powierzchnia [ha]	Odsetek powierzchni obejmujący obszar rewitalizacji
1	Czeladź (m)	32123	-	1640	-
2	Obszar wyznaczony do rewitalizacji łącznie	9633	30%	204,12	12,4%
3	Stare Miasto	1384	4,2%	48,06	2,9%
4	Nowe Miasto	3983	12,4%	72,83	4,4%
5	Kolonia Saturn	1693	5,2%	37,3	2,3%
6	Stare Piaski	2573	8,0%	45,93	2,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS 2015 oraz analizy materiałów UM Czeladź.

Poniżej znajduje się opis wyszczególnionych terenów, które podlegają rewitalizacji.

Stare Miasto

Stare Miasto spełnia funkcje centrum administracyjnego, a także usługowo-handlowego Czeladzi. W strukturze użytkowania ziemi na obszarze Starego Miasta dominujący udział posiadają tereny usługowe i tereny mieszkaniowe (przede wszystkim tereny zabudowy jednorodzinnej). Obszar ten obejmuje najstarszą (tj. lokacyjną) część miasta wraz Rynkiem i neoromańskim kościołem p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika oraz tereny późniejszej zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Obszar Starego Miasta pełni szereg istotnych funkcji usługowych względem

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

mieszkańców całego miasta. W granicach rozpatrywanego obszaru zlokalizowane są budynki użyteczności publicznej pełniące funkcje administracyjne (Urząd Miasta Czeladź), kulturalne (Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Nogajowej). Ponadto na obszarze Starego Miasta znajdują się Dom Pomocy Społecznej „Senior” im. J. Kaczmarka oraz Komisariat Policji wchodzący w struktury Komendy Powiatowej Policji w Będzinie, a także Poczta Główna. Poza wymienionymi wyżej, obszar Starego Miasta pełni również szereg innych funkcji o znaczeniu ogólnomiejskim na rzecz mieszkańców, wśród których wypada wymienić funkcje: rekreacyjno-wypoczynkowe (Park Kościuszki położony w zachodniej części obszaru), komunikacyjne (pętla tramwajowa przy ul. Kombatantów) i handlowo-usługowe (plac targowy przy ul. Grodzieckiej oraz liczne obiekty handlowe i usługowe).

74

Nowe Miasto

Obszar Nowego Miasta pełni funkcje mieszkaniowe, przemysłowe i usługowe (w tym w zakresie usług publicznych o znaczeniu ogólnomiejskim oraz ponadlokalnym). W strukturze użytkowania ziemi na obszarze Nowego Miasta dominujący udział posiadają tereny mieszkaniowe (w głównej mierze tereny wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej), a także tereny przemysłowe (położone wzdłuż ulicy Wojkowickiej). Jednocześnie obszar Nowego Miasta spełnia szereg istotnych funkcji w zakresie usług publicznych. W granicach tego obszaru zlokalizowany jest szpital (przy ul. Szpitalnej), wchodzący w skład Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Będzinie. Na obszarze Nowego Miasta znajduje się także siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi (przy ul. 17 Lipca 27). Ponadto w granicach omawianego obszaru funkcjonują miejskie placówki oświatowe i wychowawcze (tj. Przedszkole Publiczne nr 7, Szkoła Podstawowa nr 2 im. M. Konopnickiej, Gimnazjum nr 1), jak również Zespół Szkół Specjalnych w Czeladzi (jednostka organizacyjna powiatu będzińskiego). Równocześnie na obszarze Nowego Miasta zlokalizowana jest siedziba Kolegium Pracowników Służb Społecznych (przy ul. Tuwima 14a) – publicznej szkoły wyższej kształcącej pracowników socjalnych. W granicach rozpatrywanego obszaru funkcjonuje także Spółdzielczy Dom Kultury „Odeon”. Poza wymienionymi powyżej, obszar Nowego Miasta pełni także szereg innych funkcji na rzecz mieszkańców miasta, do których należy zaliczyć funkcje: komunikacyjne (pętla autobusowa przy ul. Wojkowickiej), handlowe (plac targowy przy ul. Miasta Auby i liczne obiekty handlowe), usługowe, itp.

Kolonia Saturn

Obszar Kolonii Saturn w głównej mierze spełnia funkcje mieszkaniowe i usługowe. Istotny udział w strukturze zagospodarowania terenu na omawianym obszarze posiadają tereny mieszkaniowe (przede wszystkim tereny zabudowy wielorodzinnej). Tereny mieszkaniowe na obszarze Kolonii Saturn obejmują zarówno zabudowę dawnych kolonii i osiedli robotniczych (budynki przy ulicach: 21 Listopada, Dehnelów i Legionów), jak również osiedla współczesnej zabudowy wielorodzinnej (np. bloki mieszkalne przy ul. Legionów). Znaczną część rozpatrywanego obszaru zajmują także tereny poprzemysłowe (tereny i obiekty dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Saturn”). Ponadto w granicach opisywanego obszaru znajdują się tereny sportowe oraz rekreacyjno-wypoczynkowe (kompleks basenów otwartych wraz z zapleczem socjalnym, a także fragment Parku Grabek wraz z amfiteatrem). W granicach obszaru zlokalizowane są siedziby dwóch istotnych instytucji kultury, a mianowicie Muzeum Saturn oraz Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia”.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Stare Piaski

Stare Piaski są obszarem pełniącym przede wszystkim funkcje mieszkaniowe, a także w mniejszej skali funkcje usługowe i przemysłowe. W strukturze użytkowania ziemi na rozpatrywanym obszarze dominujący udział mają tereny mieszkaniowe (głównie tereny zabudowy wielorodzinnej). Tereny mieszkaniowe na obszarze Starych Piasków obejmują dawne osiedla i kolonie robotnicze (budynki położone m.in. przy ulicach: 3 Kwietnia, Tadeusza Kościuszki, Francuskiej, Warszawskiej, Krzywej, Betonowej), a także osiedla współczesnej zabudowy mieszkaniowej (np. bloki mieszkalne przy ul. Zwycięstwa). W południowej części opisywanego obszaru znajdują się tereny poprzemysłowe (tj. tereny dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Czeladź”). Z kolei w zachodniej części Starych Piasków zlokalizowane są tereny sportowe i rekreacyjno-wypoczynkowe (stadion sportowy oraz park przy ul. Adama Mickiewicza). Ponadto w granicach tego obszaru znajduje się Szkoła Podstawowa nr 7 wraz z zapleczem sportowym. Znaczna część budynków położonych na omawianym obszarze (tj. zabudowa przykopalnianego osiedla robotniczego Piaski) została wpisana do rejestru zabytków. Do rejestru zabytków wpisany został także zespół zabudowań parafii kościoła p.w. Matki Bożej Bolesnej (położony przy skrzyżowaniu ulic Tadeusza Kościuszki i Francuskiej).

75

Objawy stanu kryzysowego w obszarach rewitalizowanych

W niniejszym podrozdziale ukazane zostaną wyniki badania terenowego tzw. wizji lokalnej, która została przeprowadzona w dniu 9 listopada 2015 roku. W badaniu wzięli udział przedstawiciele instytucji społecznych i publicznych, a także eksperci z zakresu urbanistyki miasta. Wizja lokalna miała na celu uchwycenie problemów przestrzenno-funkcjonalnych, które ciężko jest pokazać w sposób ilościowy poprzez wskaźniki. Całość badania została udokumentowana, a jej efekty przedstawiono poniżej.

Stare Miasto

Zdjęcie 1. Rynek w centrum Czeladzi

Źródło: własne

Zdjęcie 2. Okolice Rynku w Czeladzi

Źródło: własne

Zdjęcie 3. Ulica Będzińska 5 w okolicach Rynku

Źródło: własne

Zdjęcie 4. Targowisko przy ul. Grodzieckiej

Źródło: własne

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Zdjęcie 5. Pustostan ul. Bytomska 70 w strefie Stare Miasto

Źródło: własne

Zdjęcie 6. Ciąg komunikacyjny w centrum Miasta

Źródło: własne

Zdjęcie 7. Ulica Bytomska nr 110 oraz 112 z zabudową mieszkaniową w strefie Stare Miasto

Źródło: własne

Zdiagnozowane problemy w przestrzeni Starego Miasta:

- brak użytkowników przestrzeni Rynku, niewykorzystywany potencjał miejsca (Zdjęcie 1);
- niewystarczająca, w stosunku do potencjału, liczba podmiotów wnoszących nową jakość w życie kulturalne i towarzyskie strefy centralnej miasta, tj. restauracji, kawiarni, galerii, klubów, butików itp. (Zdjęcie 2);
- niska jakość pojedynczych obiektów zlokalizowanych przy Rynku (Zdjęcie 3);
- chaos i bałagan przestrzenny na osi wjazdu do miasta. Brak wykorzystania wartości historycznych i kulturowych miejsca (Zdjęcie 4);
- pustostany kreujące negatywny wizerunek miejsca (Zdjęcie 5);
- niedostateczna jakość przestrzeni publicznej w postaci braku ciągłości systemu komunikacji pieszej (Zdjęcie 6);
- przestrzeń „niczyje” oraz niezagospodarowane tereny zieleni rekreacyjnej dla mieszkańców dzielnicy (Zdjęcie 7).

Nowe Miasto

Zdjęcie 8. Zabudowa mieszkaniowa na Nowym Mieście

Źródło: własne

Zdjęcie 9. Przestrzeń publiczną w dzielnicy Nowe Miasto

Źródło: własne

Zdjęcie 10. Przykładowy ciąg komunikacyjny

Źródło: własne

Zdjęcie 11. Garaże zlokalizowane w dzielnicy

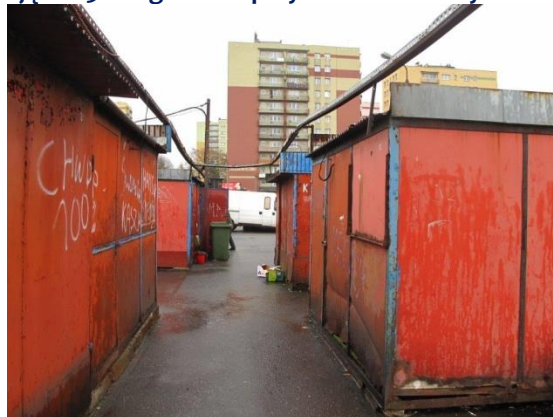
Źródło: własne

Zdjęcie 12. Targowisko przy ul. Miasta Auby

Źródło: własne

Zdjęcie 13. Targowisko przy ul. Miasta Auby

Źródło: własne

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Zdjęcie 14. Przestrzeń publiczna na Nowym Mieście

Źródło: własne

Zdjęcie 15. Przestrzeń usługowa na Nowym Mieście

Źródło: własne

79

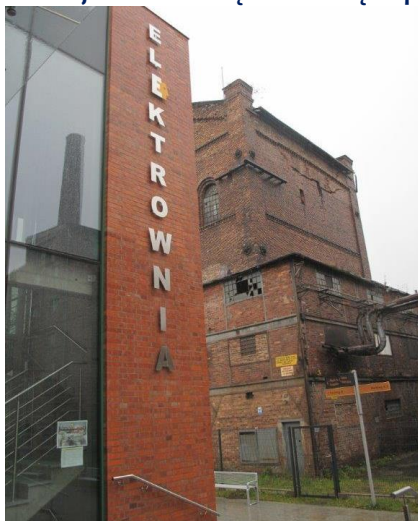
Zdiagnozowane problemy w przestrzeni Nowego Miasta:

- zanik wartości jakości historycznej zabudowy centrum dzielnicy (Zdjęcie 8);
- niedostateczna jakość przestrzeni publicznej (Zdjęcie 9);
- brak ciągłości systemu komunikacji pieszej (Zdjęcie 10);
- obszary „niczyje” zawładnięte przez subkultury społeczne (Zdjęcie 11);
- brak zorganizowanych miejsc parkingowych oraz uporządkowanej zieleni rekreacyjnej dla mieszkańców osiedla (Zdjęcie 12, Zdjęcie 13);
- niewłaściwe wykorzystanie przestrzeni generujące bałagan przestrzenny i miejsca niebezpieczne (Zdjęcie 14);
- bałagan przestrzenny i niewłaściwie użytkowana przestrzeń centrum dzielnicy (Zdjęcie 15).

Kolonia Saturn

Zdjęcie 16. Odnowiony budynek Galerii Sztuki Współczesnej wraz ze starą zabudową Kopalni

Źródło: własne

Zdjęcie 17. Zabudowa Kopalni Saturn

Źródło: własne

Zdjęcie 18. Zabudowa Kopalni Saturn

Źródło: własne

Zdjęcie 19. Zabudowa Kopalni Saturn

Źródło: własne

Zdjęcie 20. Zabudowa Kopalni Saturn

Źródło: własne

Zdjęcie 21. Dawny Dom Ludowy ul. 21 Listopada

Źródło: własne

Zdiagnozowane problemy w przestrzeni Kolonii Saturn:

- niekorzystny styk nowe-stare negatywnie wpływający na wizerunek miejsca (Zdjęcie 16);
- niewykorzystany potencjał wartościowej architektury (Zdjęcie 17)
- pogarszający się stan techniczny budynków, generujący zagrożenia i wymuszający tymczasowe działania naprawcze (Zdjęcie 18, Zdjęcie 19);
- brak ciągłości w realizacji działań rewitalizacyjnych (Zdjęcie 20);
- brak koncepcji zagospodarowania dla całego obszaru. Niebezpieczeństwo parcelacji terenu.

Stare Piaski

81

Zdjęcie 22. Przestrzeń publiczna na osiedlu Stare Piaski

Źródło: własne

Zdjęcie 23. Zabudowa mieszkaniowa osiedla Stare Piaski

Źródło: własne

Zdjęcie 24. Zabudowa mieszkaniowa osiedla Stare Piaski

Źródło: własne

Zdjęcie 25. Przestrzeń publiczna na osiedlu Stare Piaski

Źródło: własne

Zdjęcie 26. Przestrzeń publiczna na osiedlu Stare Piaski

Źródło: własne

82

Zdiagnozowane problemy w przestrzeni Starych Piasków:

- niska jakość przestrzeni publicznej, brak miejsc spotkań i rekreacji (Zdjęcie 22);
- niszczące budynki będące częścią historycznego układu urbanistycznego (Zdjęcie 23);
- brak zorganizowanych miejsc parkingowych i zieleni rekreacyjnej dla mieszkańców osiedla (Zdjęcie 24);
- niska jakość bezpośredniego otoczenia budynków mieszkalnych (Zdjęcie 25);
- przestrzeń „niczyje” zagrażające ładowi przestrzennemu i społecznemu (Zdjęcie 25);
- brak dopasowanej do potrzeb społecznych oferty przestrzeni spotkań i aktywności społecznej (Zdjęcie 26).

4.2.3. Sfera środowiskowa

Środowisko przyrodnicze jest nierozdzielnie związane z człowiekiem i jego działalnością, przez którą nieustannie, środowisko to podlega przekształceniom. Należy pamiętać, że rozwój społeczno-gospodarczy powinien odbywać się z poszanowaniem przyrody, aby był on rozwojem zrównoważonym. Jeśli natomiast środowisko zostało już nadmiernie przekształcone, należy poczynić wszelkie starania, aby proces degradacji został odwrócony.

Powietrze atmosferyczne

Według danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach w 2014 roku w Mieście Czeladź ze względu na ochronę roślin powietrze otrzymało:

- **klasę A** dla tlenów azotu i dwutlenku siarki;
- **klasę C** dla poziomu docelowego na stacji tła regionalnego wskaźnik AOT 40 uśredniony dla trzech lat (2011, 2012 i 2014, wybranych ze względu na kompletność danych) wyniósł $19\,868\ (\mu\text{g}/\text{m}^3)\cdot\text{h}$, przy poziomie docelowym wynoszącym $18\,000\ (\mu\text{g}/\text{m}^3)\cdot\text{h}$;
- **klasę D₂** uśredniony dla roku wyniósł $17\,997\ (\mu\text{g}/\text{m}^3)\cdot\text{h}$, przy poziomie celu długoterminowego wynoszącym $6\,000\ (\mu\text{g}/\text{m}^3)\cdot\text{h}$.

Natomiast w klasyfikacji ze względu na ochronę zdrowia odnotowano:

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- **Klasę A** dla zanieczyszczeń takich jak: benzen, ołów, arsen, kadm, nikiel, tlenek węgla, dwutlenek azotu oraz dwutlenek siarki.
- **Klasę D2** ze względu na przekroczenie poziomu długoterminowego.
- **Klasę C** dla ozonu, benzo(α)piranu, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5.¹⁸

Jakość powietrza wykazywana jest za pomocą skal klasowych, których objaśnienia rozpisane zostały poniżej¹⁹:

Klasa A – jeśli stężenia zanieczyszczenia na terenie danej jednostki nie przekraczały odpowiednio: poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów długoterminowych.

Klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczenia przekraczały poziomy dopuszczalny lub docelowy powiększone o margines tolerancji, w przypadku, gdy ten margines jest określony.

Klasa D1 – jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego

Klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

Miasto Czeladź pod względem jakości powietrza zalicza się do tak zwanej strefy śląskiej, charakteryzującej się przede wszystkim przekraczaniem normami pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu. Wszystkie cztery obszary wytypowane do rewitalizacji charakteryzują się zwiększoną średnią roczną obecnością w powietrzu pyłu PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu, na co wskazuje tabela 11 oraz poniżej zamieszczone mapy.

Tabela 11. Dane na temat zanieczyszczenia powietrza dla gminy miejskiej Czeladź oraz obszarów wstępnie wytypowanych do rewitalizacji

	Gmina miejska Czeladź	Stare Miasto	Saturn	Nowe Miasto	Stare Piaski
Średnie roczne stężenie pyłu PM10	50 µg/m ³	>50 µg/m ³	>50 µg/m ³	>50 µg/m ³	>50 µg/m ³
Stężenie dobowe pyłu PM10	> 80 µg/m ³	> 80 µg/m ³	> 80 µg/m ³	> 80 µg/m ³	> 80 µg/m ³
Średnie roczne stężenie pyłu PM2,5	31,5-135,78 µg/m ³	31,5-135,78 µg/m ³	31,5-135,78 µg/m ³	31,5-135,78 µg/m ³	31,5-135,78 µg/m ³
Średnie roczne stężenie benzo(a)pirenu	10,51-40,1 µg/m ³	10,51-40,1 µg/m ³	10,51-40,1 µg/m ³	10,51-40,1 µg/m ³	10,51-40,1 µg/m ³
Średnie roczne stężenie NO ₂	25,01-30 µg/m ³	30,01-35 µg/m ³	25,01-30 µg/m ³	25,01-30 µg/m ³	25,01-30 µg/m ³

¹⁸ Stan środowiska w województwie śląskim w roku 2014, WIOŚ, Katowice, 2015

¹⁹ Trzynasta ocena powietrza w województwie śląskim 2014.

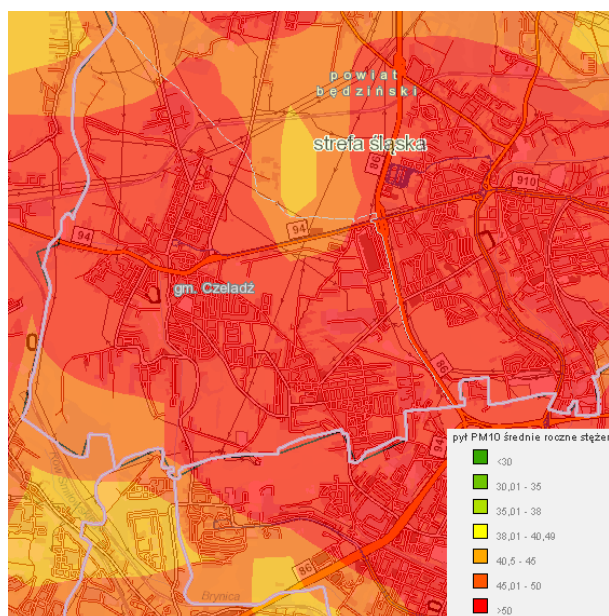

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Najwyższe stężenie dobowe SO ₂	85,01-95 µg/m ³	105,01-115 µg/m ³	85,01-95 µg/m ³	105,01-115 µg/m ³	95,01-105 µg/m ³
---	----------------------------	------------------------------	----------------------------	------------------------------	-----------------------------

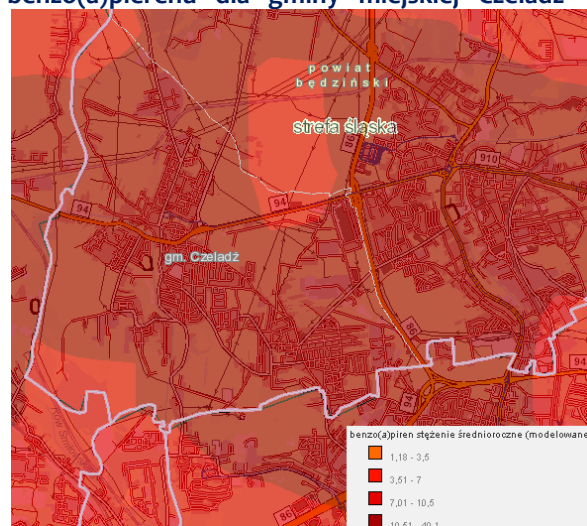
Źródło: Geoportal Województwa Śląskiego <http://www.orsip.pl/uslugi/ochrona-srodowiska> oraz Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020.

Mapa 4. Średnie roczne stężenia pyłu PM₁₀ dla gminy miejskiej Czeladź

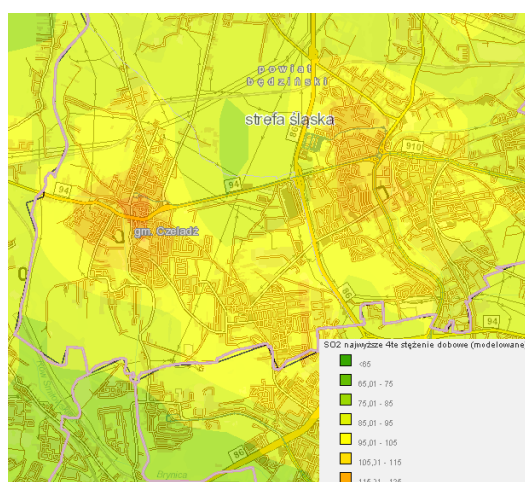
Źródło: Geoportal Województwa Śląskiego <http://www.orsip.pl/uslugi/ochrona-srodowiska>

Mapa 5. Średnie roczne stężenia benzo(a)pirenu dla gminy miejskiej Czeladź

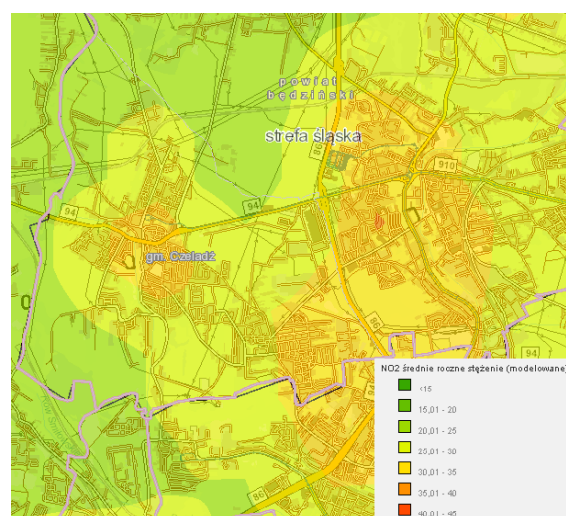

Źródło: Geoportal Województwa Śląskiego <http://www.orsip.pl/uslugi/ochrona-srodowiska>

Mapa 6. Najwyższe stężenia dobowe SO₂ dla gminy miejskiej Czeladź

Mapa 7. dobowe średnie roczne stężenie NO₂ dla gminy miejskiej Czeladź

Źródło: Geoportal Województwa Śląskiego <http://www.orsip.pl/uslugi/ochrona-srodowiska>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023

Na terenach ograniczonych ulicami: Wiejską, Robotniczą, 27 Stycznia, Nowopogońską oraz Kombatanów, Grodziecką, Staszica S, 1 Maja występują zbiorcze emitery przemysłowe [mczeladz.e-mapa.net].

Według ekspertów, którzy mieli okazję wypowiedzieć się na warsztatach strategicznych, głównym problemem środowiskowym, który pojawia się na wszystkich obszarach rewitalizacji jest korzystanie przez mieszkańców z palenisk przydomowych. Brak podłączenia do zbiorczej sieci ciepłowniczej oraz niski stopień termomodernizacji budynków powoduje, że mieszkańcy korzystają z najtańszych form ogrzewania bloków i mieszkań, jakimi są piece.

Obszary Nowego Miasta oraz Starego Miasta są narażone także na wzmożony hałas oraz zanieczyszczenia związane z bliską odległością od drogi krajowej nr 94. Według danych prowadzonych przez Generalny Pomiar Ruchu, udział samochodów ciężarowych wśród wszystkich pojazdów na omawianej trasie wyniósł 9 %²⁰. W sąsiedztwie drogi 94 emisja hałasu komunikacyjnego wynosi 70-75 db, z kolei w odległości do 150 m od trasy przedział ten wynosi 60-70 db. Średnia dla całego obszaru Starego Miasta wynosi poniżej 50 db. Ze względu na wykonanie map akustycznych jedynie dla terenów położonych w sąsiedztwie ważnych ciągów komunikacyjnych: autostrad i dróg krajowych, brak jest danych na temat emisji hałasu komunikacyjnego w obrębie trzech pozostałych obszarów wskazanych do rewitalizacji²¹. Ponadto, tereny Starych Piasków narażone są na zwiększony poziom hałasu przemysłowego z zakładów o znaczeniu lokalnym.

Na terenie miasta Czeladź istnieje wiele źródeł promieniowania elektromagnetycznego, pochodzącego z instalacji energetycznych. Główny punkt zasilania zlokalizowany jest w okolicy Szpitala Miejskiego na ulicy Szpitalnej, co sprawia, że najbardziej narażonym obszarem na zwiększone promieniowanie jest obszar Nowego Miasta.²²

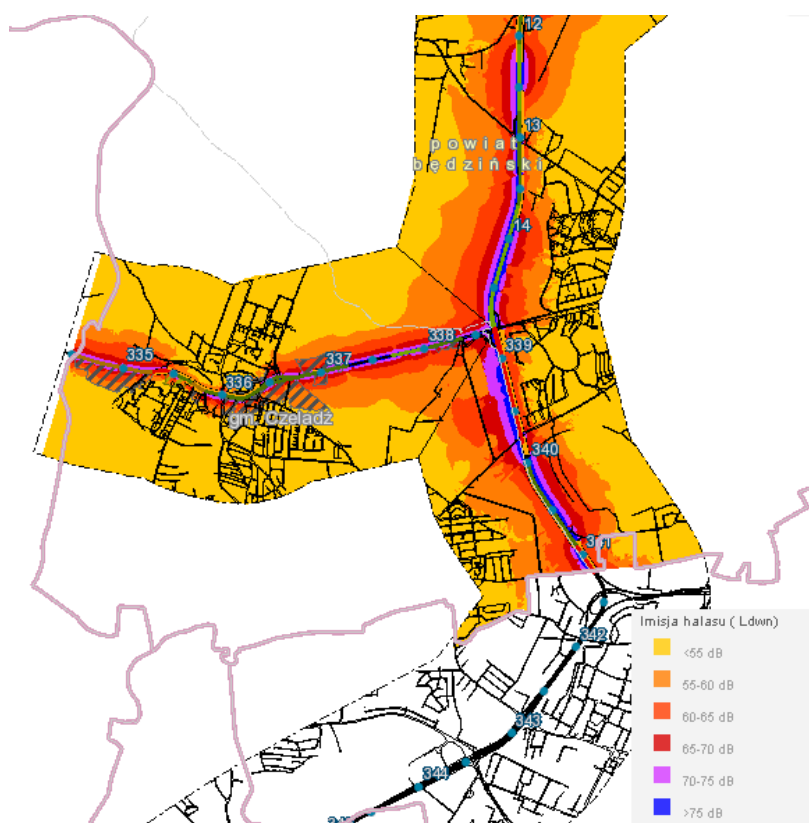
²⁰ Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020.

²¹ Mapa akustyczna dróg krajowych <http://mapy.orsip.pl/imap/?locale=pl&gui=new&sessionID=61460>

²² Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020.

Mapa 8. Emisja hałasu na terenach przyległych do dróg krajowych w gminie miejskiej Czeladź

Źródło: Geoportal Województwa Śląskiego <http://www.orsip.pl/uslugi/ochrona-srodowiska>

Gleby

Najczęściej występującymi glebami na terenie miasta Czeladź są rędziny brunatne, z tym, że przede wszystkim zlokalizowane są one we wschodniej części gminy oraz w rejonie Madery. W części zachodniej Czeladzi dominują gleby brunatne właściwe oraz brunatne wyługowane i kwaśne. Natomiast w części południowo-zachodniej można znaleźć znaczne płaty nieużytków (zrekultywowane hałdy).

Na terenie Czeladzi dominują gleby klas średnich, w tym przede wszystkim klas: III b, IV a i IV b. Można znaleźć także gleby klas III a oraz V. Zanieczyszczenie gleb na terenie Czeladzi związane jest z obecnością w glebach metali ciężkich, jak kadm, nikiel, ołów, miedź czy cynk. Zanieczyszczenia te występują głównie na obszarach położonych w bliskości dużych zakładów przemysłowych oraz dróg o dużym natężeniu pojazdów.²³

Gleby występujące na wszystkich czterech obszarach wskazanych do rewitalizacji należą do gleb średnich i gleb obszarów zurbanizowanych. Zanieczyszczenia na obszarze Kolonii Saturn są związane z prowadzoną działalnością przemysłową zarówno na terenie omawianego obszaru (tereny po byłej Kopalni), jak i w jego sąsiedztwie. Południowo – zachodnia część miasta

²³ Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020.

charakteryzuje się również największym zakwaszeniem gleb²⁴. Działalność przemysłowa prowadzona jest również w południowo – wschodniej części miasta, co negatywnie wpływa na jakość gleb na obszarze Starych Piasków. W obrębie Starego Miasta emitowane są zanieczyszczenia związane z intensywnym ruchem komunikacyjnym, które przebiegają w układzie pasmowym, wzdłuż głównej trasy. Zanieczyszczenia te wiążą się przede wszystkim z przedostaniem się do gleb substancji ropopochodnych, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych i metali ciężkich. Ponadto, wszystkie obszary wskazane do rewitalizacji, charakteryzują się silną intensyfikacją zabudowy i antropopresją na środowisko naturalne, co obniża jakość gleb i możliwość ich wykorzystania.

Dziedzictwo przyrodnicze

Na terenie całej gminy nie występują formy ochrony przyrody podlegające ochronie prawnej na podstawie Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku, ani na podstawie uchwały Rady Miasta. Jednakże na terenie miasta wytypowano kilka obszarów, które są cenne pod względem przyrodniczym, wśród nich jeden znajduje się na obszarze rewitalizacji Stare Miasto i jest to skarpa dawnego kamieniołomu przy Urzędzie Miasta. Jest to część ściany dawnego kamieniołomu, stanowiąca enklawę zieleni o znaczeniu lokalnym. Skarpa porośnięta drzewami – klon, jawor, bez czarny oraz głąg. Na terenie skarpy można spotkać niewielkie ssaki, bezkręgowce oraz ptaki.²⁵

Warto wspomnieć, że tereny zielone zlokalizowane są głównie z południowej części miasta oraz wzdłuż rzeki Brynicy. Najmniej terenów zielonych i rekreacyjnych występuje na obszarze trzecim wskazanym do rewitalizacji – Nowe Miasto.

Stosunki wodne

Miasto Czeladź charakteryzuje się występowaniem niewielkiej sieci hydrograficznej. Głównym ciekim wodnym przechodzącym przez Miasto jest rzeka Brynica, która przepływa przez zachodnie i środkowe obszary miasta. Brynica jest niewielką rzeką o długości 59 km i powierzchni dorzecza 518 km², należy do zlewni Wisły, jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Czarna Przemsza. Koryto rzeki jest uregulowane i wybetonowane.

Rzeka Brynica jest potencjalnym zagrożeniem powodziowym dla Miasta. Obserwacje rzeki pozwoliły na opracowanie mapy terenów zagrożonych zalaniem lub podtopieniami, łącznie jest to około 44 ha terenów. Najbardziej zagrożonym powodzią obszarami, ze wszystkich wskazanych do rewitalizacji jest Kolonia Saturn. Dodatkowo, wszystkie obszary narażone na zagrożenie przeciwpowodziowe są osłabione poprzez szkody górnicze.

²⁴ Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020.

²⁵ Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020.

Rysunek 6. Lokalizacja obszarów zalewowych na terenie gminy Czeladź

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020.

4.2.4. Sfera techniczna

Infrastruktura techniczna obejmuje sieci przesyłowe, urządzenia, trakty komunikacyjne i zasoby mieszkaniowe. Ich dostępność wpływa na poziom życia mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną gminy.

Zgodnie z danymi Zakładu Budynków Komunalnych w Czeladzi Miasto jest właścicielem 1847 lokali mieszkaniowych, z czego najwięcej mieszkań znajduje się w obszarze rewitalizowanym Nowe Miasto – 1753 (w 77 budynkach), kolejno także na Starych Piaskach – 58 (w 8 budynkach) i na Starym Mieście – 10 (w 4 budynkach). Miasto nie posiada natomiast żadnych lokali mieszkaniowych w obszarze Kolonii Saturn.

Warto przyjrzeć się jakości zasobów komunalnych w Czeladzi. Wśród budynków, w których mieszczą się komunalne lokale mieszkaniowe, zdecydowana większość – 99% posiada przyłączenie do wodociągów oraz kanalizacji (jedynie budynek przy ulicy Kościuszki 14 nie posiada przyłączenia do tych sieci). Jest to zgodne ze średnią wartością dla całego Miasta.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Z kolei do sieci gazowej przyłączenie posiada 96% wszystkich budynków komunalnych. Patrząc na budynki ze względu na ich lokalizację widzimy, że najlepszą jakością mieszkań pod względem infrastruktury technicznej cieszą się mieszkańcy Nowego Miasta, tam bowiem wszystkie budynki są wyposażone w sieci: wodociągową, kanalizacyjną oraz gazową. Gorzej wskaźnik wypada pod względem przyłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej – do której podłączonych jest jedynie 9% bloków (7 bloków), znajdujących się w zarządzie komunalnym.

W dzielnicy Stare Miasto trzy na cztery bloki (75%) podłączone są do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, dwa bloki (50%) do sieci gazowej, a jedynie jeden (25%) do zbiorczej sieci ciepłowniczej.

W przypadku dzielnicy Stare Piaski wszystkie bloki (8) posiadają podłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, natomiast jedynie 5 bloków (63%) posiada przyłączenie do sieci gazowej, z kolei żaden z bloków nie jest podłączony do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Tabela 12. Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej oraz zbiorczej sieci ciepłowniczej w budynkach z mieszkaniami komunalnymi w 2015 roku (%).

Obszar rewitalizacji	Liczba budynków	Odsetek budynków z mieszkaniami komunalnymi wyposażonych w sieć (%)			
		wodociągowa	kanalizacja / sanitarna	gazowa	zbiorcza sieć ciepłownicza
Stare Miasto	4	75	75	50	25
Nowe Miasto	77	100	100	100	9
Stare Piaski	8	100	100	63	0
Kolonia Saturn	0	x	x	x	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZBK Czeladź

O jakości sfery technicznej budynków komunalnych mówi nam także liczba awarii tych sieci. Łącznie, w 2015 roku na terenie miasta Czeladź, w budynkach będących własnością gminy, odnotowano 1 awarię sieci wodociągowej, 21 awarii sieci kanalizacyjnej, 5 awarii sieci gazowej oraz 12 awarii zbiorczej sieci ciepłowniczej.

Awaria sieci wodociągowej nastąpiła jedynie przy ulicy 11 listopada. W przypadku sieci kanalizacyjnej najwięcej interwencji w celu naprawy sieci podjęto na Nowym Mieście (15). Warto jednak odnotować, że w tej dzielnicy jest najwięcej bloków. Biorąc zatem pod uwagę dane względne, można stwierdzić, iż na Nowym Mieście awarię odnotowano w 19% bloków, natomiast na Starym Mieście awarie kanalizacji wydarzyły się we wszystkich blokach komunalnych (100%) podpiętych do sieci kanalizacyjnej (3 bloki). W przypadku sieci gazowej awarie odnotowano trzy razy na Nowym Mieście (a więc w 4% bloków z mieszkaniami komunalnymi) oraz jednokrotnie na Starych Piaskach (a zatem w 20% bloków z mieszkaniami komunalnymi podpiętymi do sieci gazowej). Z kolei w przypadku sieci ciepłowniczej awarie występowały dwunastokrotnie (zawsze na Nowym Mieście), jednak tylko w 4 budynkach, w tym na ulicy Grodzieckiej oraz ulicy 17 lipca. Mając na uwadze fakt, iż jedynie 7 budynków na Nowym Mieście jest podpiętych do sieci oznacza to, że w 57% budynków dochodziło do awarii.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Tabela 13. Roczna liczba awarii sieci instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej oraz zbiorczej sieci ciepłowniczej w budynkach z mieszkaniami komunalnymi w 2015 roku.

	Liczba budynków	Roczna liczba awarii sieci			
		wodociągowa	Kanalizacja / sanitarna	gazowa	Zbiorcza sieć ciepłownicza
Stare Miasto	4	0	3	0	0
Nowe Miasto	77	1	15	3	12
Stare Piaski	8	0	1	1	0
Kolonia Saturn	0	x	x	x	x
Budynki z mieszkaniami komunalnymi w Czeladzi	100	1	21	5	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZBK Czeladź

Ważnym wnioskiem, jaki pojawił się na warsztatach dotyczących sfery technicznej na wskazanych obszarach jest ogólnie zły stan budynków mieszkaniowych na tych terenach. Na Starym Mieście wiele kamienic charakteryzuje się bardzo niskim standardem. Konieczne jest wykonanie remontów elewacji oraz mieszkań.

Podobny problem pojawia się na Starych Piaskach. W tym przypadku dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż zabudowa w tej dzielnicy należy do zabytkowego układu urbanistycznego, który powinien zostać zachowany.

Mieszkańcy i interesariusze podczas warsztatów zwracali uwagę również na problemy z brakiem lub niedostateczną jakością przestrzeni wspólnych. Problem ten pojawia się zarówno w obszarze Starych Piasków, jak i Nowego Miasta. Zauważono, iż na Starych Piaskach brakuje przestrzeni dla ludzi pomiędzy istniejącymi budynkami. Dodatkowo istniejąca infrastruktura techniczna wymaga poprawy, w tym konieczna jest budowa chodników i zieleńców z małą architekturą. W przypadku Nowego Miasta sytuacja jest jeszcze gorsza. Jest to dzielnica, która charakteryzuje się największą gęstością zaludnienia. Dodatkowo istnieje tam dużo instytucji publicznych, które przyciągają mieszkańców innych dzielnic. Jest to przyczyną wielu konfliktów przestrzennych – parkingi (których jest już dużo w uliczkach obszaru) kontra przestrzeń zielona, rekreacyjna. Brak miejsc, w których można usiąść i odpocząć (np. ławeczek, a te które istnieją są dziurawe), co jest ważne szczególnie z punktu widzenia osób starszych. Problemem jest niedoświetlenie niektórych ulic, np. ul. Tuwima.

Problemem natury technicznej wskazanym podczas warsztatów strategicznych jest przede wszystkim bardzo zły (zagrożający życiu i zdrowiu) stan techniczny budynków KWK „Saturn”. Z drugiej strony, co zostało już wspomniane w sferze gospodarczej jest to ogromny wyróżnik Miasta, który ma szansę stać się „lokomotywą napędzającą” lokalną gospodarkę.

Reasumując sferę techniczną w Czeladzi warto podkreślić znaczenie obszaru Nowego Miasta, jako terenu koncentrującego najwięcej mieszkań w zarządzie miejskim, a także, na którym zauważalne są problemy z awariami infrastruktury technicznej (sieci ciepłowniczej oraz

kanalizacyjnej)). Dodatkowo obszary rewitalizacji borykają się z problemami związanymi z jakością budynków oraz brakiem odpowiednio dostosowanej do potrzeb przestrzeni miejskiej.

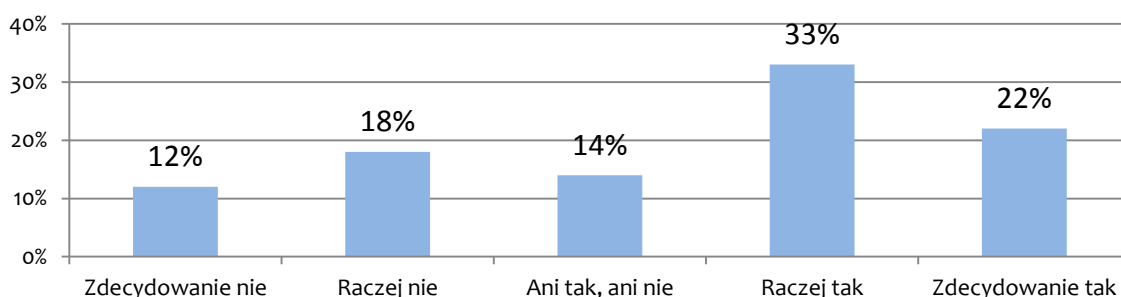
4.2.5. Analiza badań ankietowych

Badania ankietowe z mieszkańcami Czeladzi stanowią jeden z elementów włączenia społecznego w przygotowanie procesu rewitalizacji miasta. Metoda ankiety bezpośredniej (sondażu ulicznego) została wybrana ze względu na dogodny jej charakter. Pozwala ona bowiem w stosunkowo niewielkim okresie czasu zapytać o opinię mieszkańców miasta.

Badania zostały przeprowadzone w dwóch terminach: 21.09 oraz 16.10.2015 roku. Łącznie wzięło w nich udział 100 osób. Próba do badania (100 osób) osób została wybrana, tak, aby prezentowane wyniki były reprezentatywne dla całej populacji miasta przy 10% błędzie próby.

Badania przeprowadzone zostały we wstępnie wybranych do rewitalizacji obszarach (Nowym Mieście, Starym Mieście, Kolonii Saturn oraz Starych Piaskach).

Wykres 22. Czy wizerunek miasta wymaga zmian według mieszkańców? Rozkład odpowiedzi na pytania.

Źródło: opracowanie własne

Jak można zauważyć na wykresie 22 ponad połowa badanych (55%) uznała, że wizerunek miasta wymaga zmian. Jest to o tyle ważne pytanie, iż pozwala ocenić gotowość mieszkańców do zaangażowania się w proces rewitalizacji, albowiem to, że zauważamy konieczność zmian, może mieć wpływ na nasze podejście i chęci wzięcia udziału w procesie tych zmian.

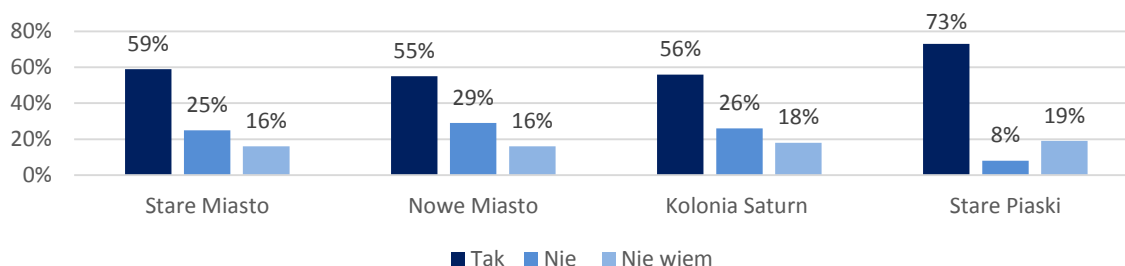
Jednym z kluczowych pytań ankiety była kwestia dotycząca tego, czy dane obszary powinny zostać poddane rewitalizacji. Warto podkreślić, iż podczas prowadzenia ankiety, ankierzy mieli ze sobą mapy, na których zaznaczone były obszary wyznaczone do rewitalizacji, a na początku ankiety każdy badany został poinformowany czym rzeczony proces rewitalizacji jest, tak aby mieć pełną wiedzę i świadomość odpowiadając na to pytania. Na wykresie 30. widać rozkład odpowiedzi wszystkich respondentów na wskazane pytanie. Jak można zauważyć we wszystkich przypadkach zdecydowana większość badanych stwierdzała, iż wskazane obszary zdecydowanie wymagają rewitalizacji. Najwięcej osób przyznało, iż to dzielnica Stare Piaski powinna zostać poddana rewitalizacji.

Dodatkowo wśród respondentów biorących udział w badaniu do rewitalizacji wskazany został Park Grabek – dwukrotnie oraz plac przy ulicy Zwycięstwa i Kościuszki. Dwie osoby stwierdziły również, że rewitalizacji mogłoby być poddane całe miasto.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 23. Czy dzielnice wymagają rewitalizacji? Rozkład odpowiedzi na pytania.

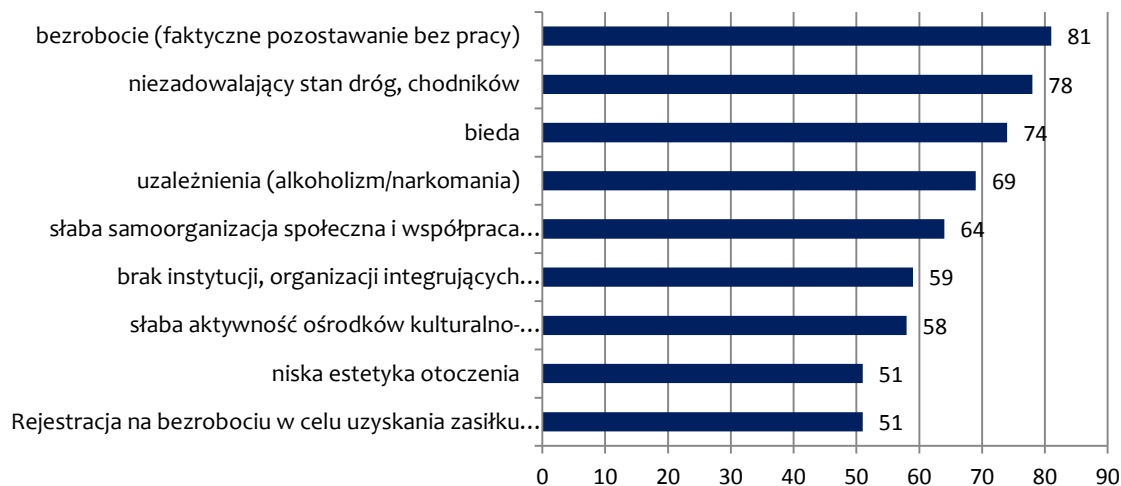

Źródło: opracowanie własne

92

Ankietowani zostali także poproszeni o ocenę występowania poszczególnych problemów w mieście Czeladź. Na wykresie 23. zostały zaprezentowane problemy, które zostały wskazane przez połowę lub więcej ankietowanych. Jak można zaobserwować czterech na pięciu badanych (81%) wskazywało, że problemem, z którym muszą borykać się mieszkańcy Miasta to bezrobocie. Równie duża liczba ankietowanych (78%) wykazywała, że problemem są także niedostatki w infrastrukturze drogowej – niezadowalający stan chodników i dróg. Warto podkreślić, że na czołowych miejscach pod względem występowania problemów uplasowały się problemy społeczne. Jak zostało wspomniane na pierwszym miejscu uplasował się problem bezrobocia, ale ponadto mieszkańcy Czeladzi uznawali, że problemami są także bieda (74%), uzależnienia (69%) czy słaba organizacja społeczna (64%), rozumiana, jako niska aktywność społeczna oraz brak współpracy i zaangażowania mieszkańców w życie miasta.

Wykres 24. Czy Pana zdaniem na terenie Miasta występuje wskazany problem? Rozkład odpowiedzi twierdzących na zadane pytanie.

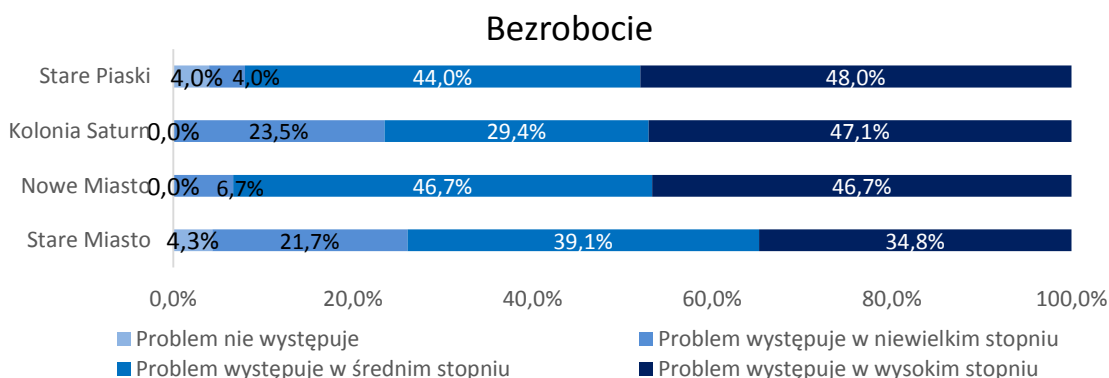
Źródło: opracowanie własne

Należy przyrzeć się bliżej problemom, jakie zostały uznane jako te występujące najczęściej w mieście. W tym celu pokazane zostaną rozkłady odpowiedzi na pytanie dotyczące występowania najpopularniejszych problemów z wydzieleniem na poszczególne obszary miasta.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 25. Czy Pana zdaniem na terenie Miasta występuje problem bezrobocia? Rozkład odpowiedzi na zadane pytanie w podziale na dzielnicę, w której została przeprowadzona ankieta.

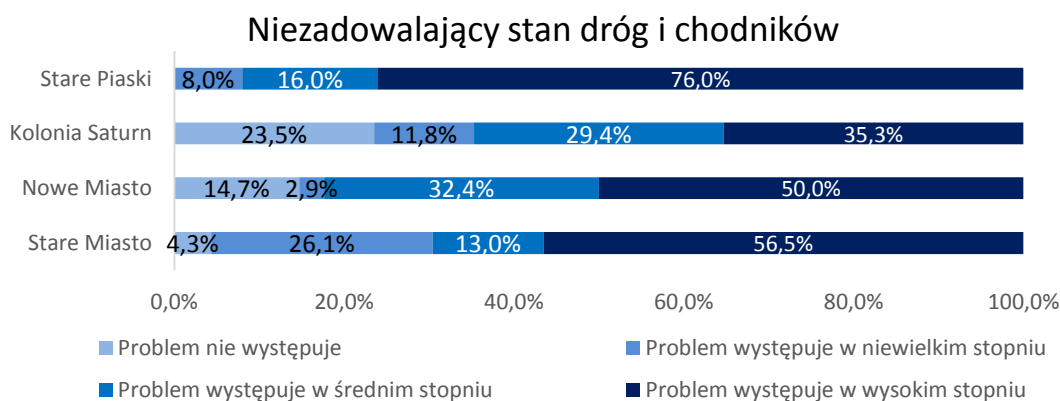

93

Źródło: opracowanie własne

Na wykresie 25 przedstawiony został rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące problemu bezrobocia. Jak widzimy problem ten jest nie tylko zauważalny, ale traktowany jako problem występujący w stopniu wysokim. W trzech dzielnicach (Nowe Miasto, Kolonia Saturn oraz Stare Piaski) prawie połowa ankietowanych uznawała, iż jest to problem występujący w stopniu wysokim. Dla porównania na Starym Mieście było to prawie 35% ankietowanych. Co więcej w dzielnicach Kolonia Saturn oraz Nowe Miasto żaden z ankietowanych nie zanegował występowania tego problemu. Jest to zatem priorytetowa kwestia do rozwiązania.

Wykres 26. Czy Pana zdaniem na terenie Miasta stan chodników i dróg jest niezadawalający? Rozkład odpowiedzi na zadane pytanie w podziale na dzielnicę, w której została przeprowadzona ankieta.

Źródło: opracowanie własne

W czołówce problemów występujących na terenie Miasta pojawił się także problem infrastrukturalny związany z niezadawalającym stanem infrastruktury drogowej. W przypadku tej kwestii najgorzej wypada dzielnica Stare Piaski. Aż 76% ankietowanych twierdzi iż jest to problem o wysokim natężeniu a kolejne 16% że problem o średnim natężeniu. Nikt z badanych nie uznał, że problem ten nie istnieje. Ponad 50% badanych uważa zły stan infrastruktury drogowej za bardzo duży problem także w dzielnicach Stare Miasto oraz Nowe Miasto. Najlepiej zaś sytuacja

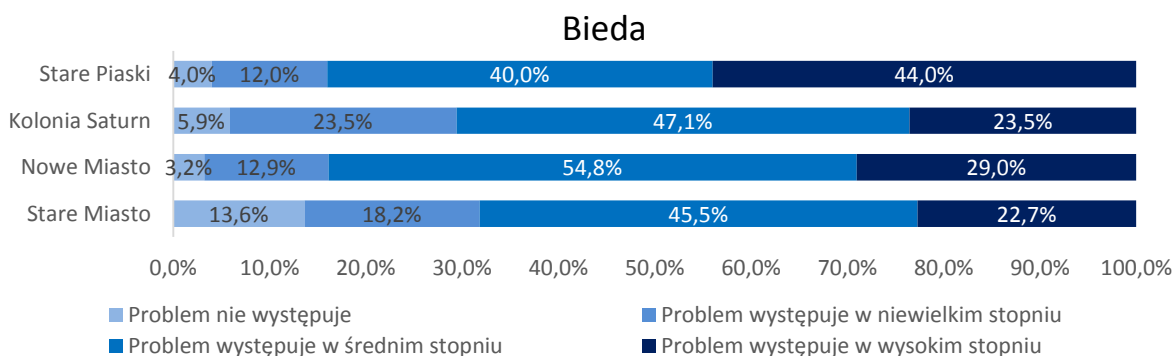
Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

kształtowała się w dzielnicy Kolonia Saturn, choć i tam co trzeci badany uważał stan chodników i dróg za poważny problem, a kolejne 30% osób za problem o średnim natężeniu.

Wracając do problemów społecznych wskazanych przez mieszkańców omówiony zostanie teraz problem biedy i ubóstwa. Znowu dzielnica Stare Piaski wydaje się przodować we wskazaniu tego problemu jako najbardziej palącego, aż 44% badanych z tej dzielnicy wskazało, że jest to problem o wysokim natężeniu. Jak widać na wykresie poniżej problem biedy i ubóstwa dotyczy nie tylko Starych Piasków, ale każdej ze wskazanych dzielnic. Wszędzie bowiem problem ten był wskazywany jako występujący w wysokim stopniu lub średnim przez minimum 70% mieszkańców. Niewątpliwie problem biedy może być mocno powiązany z problemem bezrobocia, bowiem osoby nie pracujące, nie posiadające dochodów cierpią ze względu na brak środków finansowych do życia.

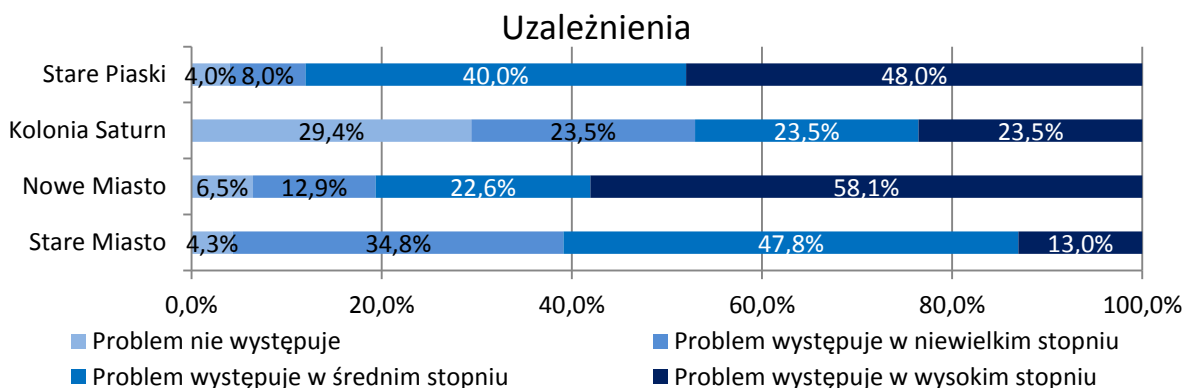
94

Wykres 27. Czy Pana zdaniem na terenie Miasta występuje problem biedy lub ubóstwa? Rozkład odpowiedzi na zadane pytanie w podziale na dzielnicę, w której została przeprowadzona ankieta.

Źródło: opracowanie własne

Wykres 28. Czy Pana zdaniem na terenie Miasta występuje problem uzależnień? Rozkład odpowiedzi na zadane pytanie w podziale na dzielnicę, w której została przeprowadzona ankieta.

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym problemem, który zostanie omówiony są uzależnienia. Jak pokazują dane jako problem o wysokim natężeniu był on wskazywany w dzielnicy Nowe Miasto. Prawie sześć na dziesięć osób

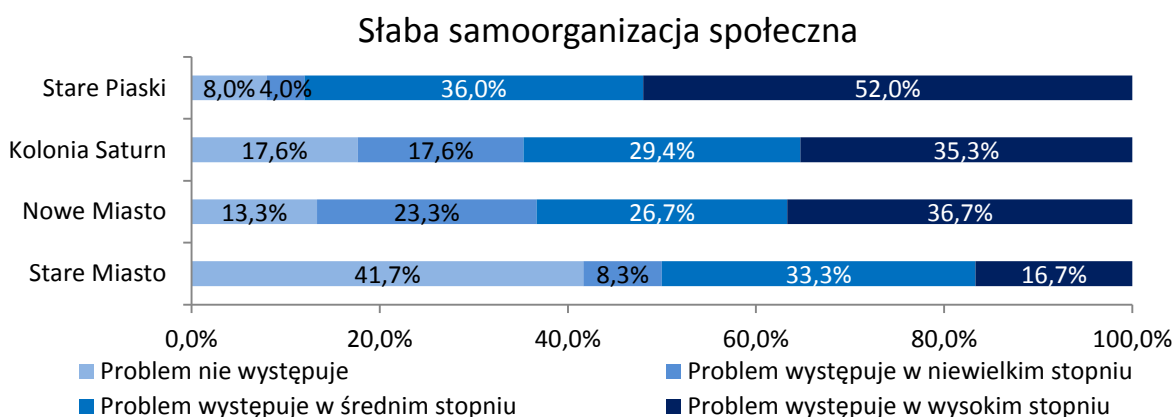
Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

było takiego zdania. Również w dzielnicy Stare Piaski problem ten jako znaczący wskazywała prawie połowa badanych (48%). Najmniej zauważalny problem uzależnień okazał się być w dzielnicy Kolonia Saturn, gdzie prawie co trzeci badany (29,4%) wskazał, iż uzależnienia nie są w ogóle problemem. Pomimo tego warto jednak pamiętać, iż pozostałe 70% osób zauważyło ten problem w dzielnicy, z czego dwie trzecie uznały za problem o natężeniu średnim lub wysokim.

Ostatnim omówionym tutaj szczegółowo problemem, będzie samoorganizacja społeczna. Mówiąc samoorganizacja mamy na myśli zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne, samopomoc sąsiedzką czy też udział w różnego typu inicjatywach społecznych.

Wykres 29. Czy Pana zdaniem na terenie Miasta występuje problem słabej samoorganizacji społecznej? Rozkład odpowiedzi na zadane pytanie w podziale na dzielnicę, w której została przeprowadzona ankieta.

95

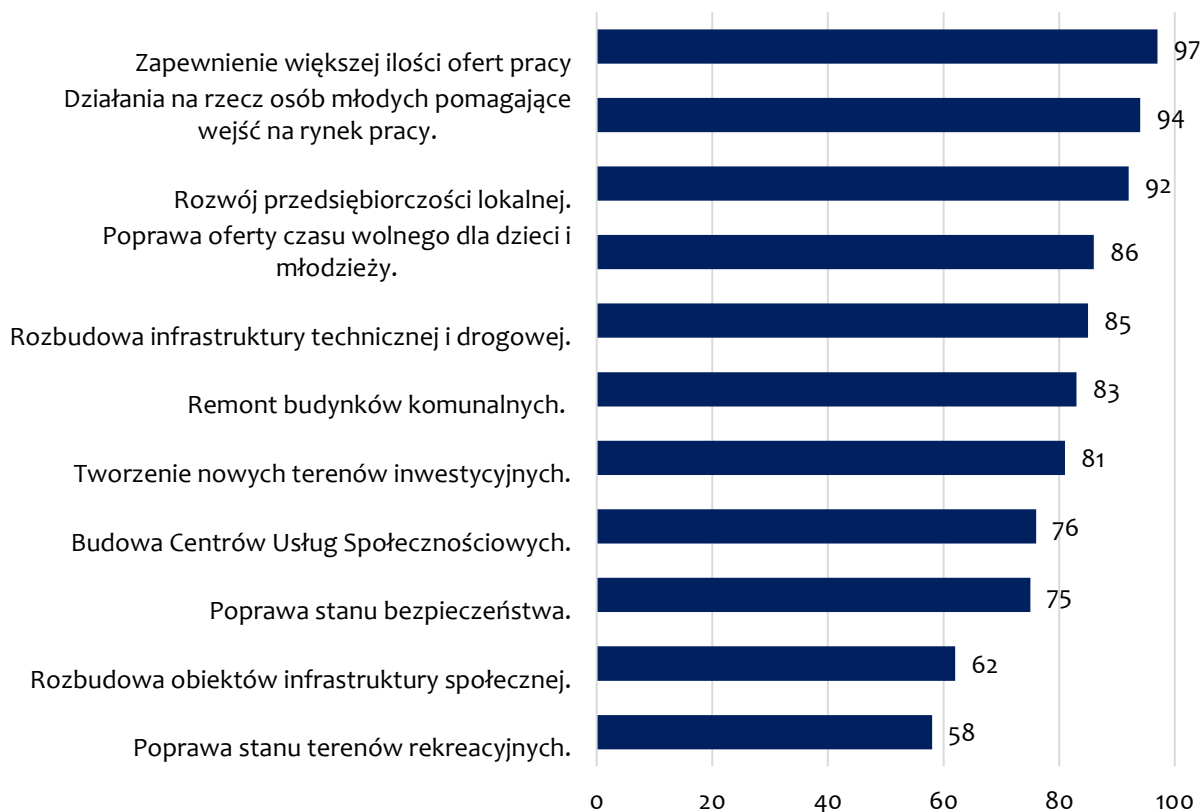
Źródło: opracowanie własne

Jak się okazuje największy marazm społeczny zauważyli mieszkańcy dzielnicy Stare Piaski. Tam ponad połowa mieszkańców wskazała, iż jest to problem o wysokim natężeniu, a kolejne 36% uznało, że problem występuje w średnim stopniu. Jedyne 8% mieszkańców Starych Piasków uznało, iż problem ten nie występuje wcale. W dzielnicach Kolonia Saturn oraz Nowe Miasto rozkład odpowiedzi jest dość podobny. Ponad 1/3 mieszkańców tych dzielnic słabą organizację społeczną i małe zaangażowanie traktuje jako duży problem, a kolejna 1/4 uważa to za problem o średnim natężeniu. Jednakże w dzielnicach tych pojawiają się także osoby, które uważają, że takiego problemu nie ma i jest to odpowiednio 17,6% mieszkańców Kolonii Saturn oraz 13,3% mieszkańców Nowego Miasta. Sytuacja wygląda zupełnie inaczej w przypadku Starego Miasta. Tam 4 na 10 respondentów nie zauważa problemu niskiej aktywności i zaangażowania społecznego, a jedynie 16,7% mieszkańców traktuje ten problem jako problem o natężeniu wysokim. Może to wynikać z faktu, iż na terenie Starego Miasta działa Biblioteka Publiczna, która przez mieszkańców tej dzielnicy była często wskazywana jako miejsce, w którym „dużo się dzieje” i przyciąga ona mieszkańców swoją ofertą.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 30. Jakie zmiany są najbardziej potrzebne w Czeladzi? Rozkład odpowiedzi na zadane pytanie.

96

Źródło: opracowanie własne

Ostatnim elementem ankiety było pytanie dotyczące zmian, proponowanych przez mieszkańców. Na wykresie 30. widzimy rozkład odpowiedzi na to pytanie. Mieszkańcy Czeladzi zwracali przede wszystkim na szeroko zakrojone działania związane z walką z bezrobociem, a więc zapewnienie większej ilości ofert pracy, pobudzanie przedsiębiorczości lokalnej. Na wysokim miejscu, a więc wskazywana przez dużą liczbę osób pojawiła się również odpowiedź dotycząca poprawy oferty spędzania czasu wolnego. Na dalszych miejscach ankietowani zwracali uwagę na działania techniczne.

Poza wskazanymi konkretnymi działaniami poproszono respondentów o spontaniczną odpowiedź o konieczne zmiany, jakie powinny zostać zrealizowane w najbliższym czasie. Wśród odpowiedzi pojawiły się:

- Poprawa oferty spędzania czasu wolnego m.in. budowa i renowacja parków, siłowni na wolnym powietrzu, placów zabaw dla dzieci, otwarcie kina, ożywienie przestrzeni na rynku.
- Poprawa infrastruktury drogowej m.in. remont dróg, chodników, wyznaczenie bezpiecznych przejść dla pieszych, oświetlenie.
- Poprawa kondycji lokalnej gospodarki, zwiększenie ilości miejsc pracy.
- Termomodernizacja budynków, docieplenie.
- Budowa kanalizacji.
- Budowa ścieżek rowerowych.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- Remont budynku Urzędu Miasta.
- Zapewnienie pomocy prawnej dla osób potrzebujących, zwiększenie nakładu gazety "Echo Czeladzi", oczyszczenie Brynicy, budowa mieszkań socjalnych, rekultywacja terenów pokopalnianych.

Podsumowując badania ankietowe należy zauważyć, iż mieszkańcy Czeladzi w dużej mierze zauważają wokół siebie problemy społeczne. Podkreślają oni także, iż część tych problemów, jak np. bezrobocie, ubóstwo czy alkoholizm są ze sobą mocno powiązane, dlatego też konieczne jest prowadzenie działań mających na celu poprawę sytuacji osób, które znalazły się w trudnej życiowej sytuacji, dzięki czemu wizerunek miasta będzie mógł ulec poprawie, a mieszkańcom będzie żyło się lepiej.

5. Analiza SWOT

W niniejszym rozdziale zaprezentowana zostanie analiza SWOT dla wskazanych obszarów rewitalizacji. Jest ona podsumowaniem diagnozy społeczno – gospodarczo – przestrzennej, a także wskazuje na najważniejsze zidentyfikowane zjawiska kryzysowe i potencjały rozwojowe poszczególnych obszarów. Prace nad analizą SWOT zostały przeprowadzone w trakcie I spotkania warsztatowego, na którym spotkali się interesariusze procesu rewitalizacji z różnych sektorów (społecznej, publicznej oraz gospodarczej), łącznie około 40 osób. Wspólnie debatowano nad najważniejszymi problemami i potencjałami, jakie znajdują się na obszarach rewitalizacji. Uzupełnieniem niniejszej analizy były wnioski płynące z danych statystycznych oraz badań z mieszkańcami miasta w trakcie badania PAPI. Łącznie pozwoliło to wytypować najważniejsze mocne oraz słabe strony obszarów rewitalizacji, a także szans i zagrożeń.

STARE MIASTO	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Zrewitalizowany rynek, charakteryzujący się ciekawą architekturą i układem urbanistycznym. – Istnienie w granicach obszaru zabytkowego Kościoła p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika – miejsce przyciągające turystów, odznaczające się potencjałem turystycznym. – Korzystne położenie komunikacyjne obszaru – centralna część miasta, dobrze skomunikowana za pomocą komunikacji miejskiej. – Funkcjonowanie wielu budynków użyteczności publicznej, ważnych dla mieszkańców – Urząd Miasta, Posterunek Policji, Biblioteka Miejska, Poczta Główna.	– Brak centrowych funkcji rynku, niewykorzystany potencjał przestrzeni do integracji mieszkańców – mała ilość imprez. – Niedopasowanie elementów nowej zabudowy do tradycyjnego układu urbanistycznego. – Słaby potencjał gospodarczy Starego Miasta – niewielka ilość podmiotów gospodarczych prowadzących swoją działalność (8% wszystkich podmiotów gospodarczych działających na terenie Miasta). – Brak dużych firm, generujących miejsca pracy dla lokalnej społeczności. – Występujące problemy z prowadzeniem działalności gospodarczej w obszarze Starego Miasta – niewielkie zainteresowanie mieszkańców korzystaniem z dostępnej oferty gospodarczej w tej części miasta, zmuszający przedsiębiorców do zamykania lokali. – Niewystarczająco rozwinięty system komunikacyjny; utrudnienia w centrum spowodowane brakiem rozdziálu dla ruchu miejskiego oraz tranzytowego. – Mała ilość terenów zieleni urządzonej i terenów rekreacyjnych. – Zły stan infrastruktury technicznej budynków – brak przyłączy budynków do sieci kanalizacyjnej, występujące awarie sieci. Brak scentralizowanego systemu

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

	ogrzewania; indywidualne ogrzewania niskiej jakości w domach jednorodzinnych. – Zły stan dróg oraz chodników. – Duże natężenie występowania problemów społecznych w obszarze Starego Miasta – 19% klientów pomocy społecznej w Czeladzi zamieszkuje wyznaczony obszar. – Występowanie zróżnicowanych problemów społecznych potwierdzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – uzależnienia, bieda, ubóstwo, nieporadność życiowa. – Niski poziom bezpieczeństwa publicznego – występowanie licznych wykroczeń oraz przestępstw.
--	--

99

NOWE MIASTO

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Istnienie dobrych połączeń komunikacyjnych z pozostałymi częściami miasta; – Dobre zaplecze instytucjonalne – na terenie Nowego Miasta funkcjonuje Powiatowy Zespół Zakładów Opieki zdrowotnej – Szpital w Czeladzi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedszkole, Szkoła Podstawowa, Filia Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny. – Duża ilość lokali użytkowych do wynajęcia.	– Bardzo zły stan techniczny i sanitarny funkcjonujące targowiska. – Zły stan infrastruktury drogowej – dróg oraz chodników. – Niedostateczna ilość parkingów wpływająca na zawłaszczanie przez samochody chodników oraz przestrzeni publicznych. – Duża liczba mieszkańców – wysoka gęstość zaludnienia wpływająca na eskalację problemów społecznych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz środowiskowych – Brak oferty kulturalnej, rekreacyjnej skierowanej do osób starszych. – Niedostateczna do zgłaszanego zapotrzebowania ilość zieleni i terenów rekreacyjnych stanowiących ciekawą ofertę rekreacyjną dla mieszkańców w każdym wieku. – Uciążliwość linii energetycznych wysokiego napięcia dla zagospodarowania przestrzennego. – Słaby stan techniczny budynków mieszkaniowych – brak dostępu do centralnego ogrzewania. – Wysoki stopień występowania problemów społecznych – 27% klientów pomocy społecznej to mieszkańcy Nowego Miasta (wskazywane problemy społeczne: problem ubóstwa w starych budynkach,

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

	patologie społeczne, uzależnienie od alkoholu, zakłócanie ciszy, dewastacje). – Zwiększona liczba osób w wieku poprodukcyjnym, starzenie się społeczeństwa. – Natężenie hałasu komunikacyjnego oraz istnienie źródeł promieniowania elektromagnetycznego z istniejącej sieci energetycznej
KOLONIA SATURN	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Funkcjonowanie na terenie Kolonii Saturn placówek kultury (m.in. GSW Elektrownia, Muzeum Saturn, Termy Rzymskie wraz z Pałacem Saturna) stanowiących duży potencjał rozwojowy dla obszaru – możliwość stworzenia ciekawej oferty dla turystów i mieszkańców miasta. – Niezagospodarowane tereny po Kopalni Saturn będące własnością Miasta – ogromny potencjał rozwojowy pod strefę gospodarczą lub kulturalną. – Galeria Sztuki Współczesnej znajdująca się na Szlaku Zabytków Techniki jako marka, pod którą można promować cały obszar, mogący być wizytówką miasta. – Korzystny układ przestrzenny – obszar ukształtowany w sposób spójny – zamiast urbanistyczny miasta-ogrodu (brak intensywnej zabudowy), w dodatku z rezerwami na cele inwestycyjne, mieszkaniowe i tereny zielone. – Rozległe tereny zielone otaczające całe założenie kolonii – parki: Jordana, Grabek, 21 Listopada, Alfred, ogródki działkowe. – Istnienie zabytkowej zabudowy (w tym zabudowy mieszkaniowej) – tereny Starej i Nowej Kolonii Saturn. – Dobrze rozwinięta sieć komunikacji miejskiej, łatwa dostępność do sąsiednich miast np. Katowic. – Funkcjonowanie rozpoznawalnych marek przedsiębiorców – Anmark, Termy Rzymskie, Hotel Pod Filarami, Ger-Pol itp.	– Niezagospodarowane tereny po Kopalni Saturn będące własnością Miasta – bardzo zły stan techniczny obiektów, brak inwestora. – Bardzo zły stan techniczny zabytków znajdujących się na obszarze, w tym przede wszystkim Domu Ludowego oraz zabudowy Kopalni. – Niedopasowanie elementów nowej zabudowy do historycznych obiektów pokopalnianych. – Słaba promocja obszaru, który ma duży potencjał promocyjny (wsparty ponadto sztyldem Szlaku Zabytków Techniki) – Termy Rzymskie, obiekt GSW Elektrownia. – Niezadowalający stan dróg i chodników, brak parkingów. – Słabo rozwinięta oferta handlu i usług oraz niższy niż przeciętny stopień przedsiębiorczości (jedynie 159 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, stanowiących 7% podm. gosp. miasta). – Brak dbałości o tereny rekreacyjne i zielone w obszarze. – Zanieczyszczenia powietrza emitowane przez zakłady przemysłowe zlokalizowane w niedalekiej odległości od omawianego obszaru. – Wysoki stopień koncentracji problemów społecznych, 12% wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej mieszka w tym obszarze. – Koncentracja negatywnych zjawisk na ulicach Legionów oraz 21 listopada, w tym: bezrobocie, bieda oraz uzależnienia.

	– Występowanie licznych wykroczeń oraz przestępstw, w tym włamań, kradzieży oraz zakłóceń porządku. – Występowanie zagrożeń powodziowych.
STARE PIASKI	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Istnienie obiektów zabytkowych, posiadających interesującą architekturę oraz układ urbanistyczny będący w rejestrze zabytków – nieodkryta i nieeksploatowana przestrzeń miasta. – Występujące tereny zielone i rekreacyjne znajdujące się na terenie Starych Piasków – stadion sportowy oraz park przy ul. Mickiewicza. – Dobra lokalizacja – sąsiedztwo Katowic i Sosnowca oraz dobre połączenia komunikacyjne. – Optymalna ilość placówek i obiektów instytucji publicznych w tym obiektów pomocy społecznej, szkoły i przedszkoli. – Zaangażowanie instytucji społecznych w życie mieszkańców m.in. organizacja przez parafię p.w. Matki Bożej Bolesnej imprez integrujących mieszkańców np. festynu rodzinnego. – Społeczność lokalna zintegrowana choć ulegająca atomizacji.	– Znaczny stopień degradacji technicznej budynków, w tym budynków będących częścią zabytkowego układu urbanistycznego – w tym występowanie azbestu. – Brak dostępu do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz brak termomodernizacji zabudowy przyczyniający się do pogorszenia się jakości środowiska naturalnego – palenie w piecach powodujące zwiększoną niską emisję. – Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego i gleb, związany z emisją zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych oraz zanieczyszczeń komunikacyjnych. – Natężenie hałasu komunikacyjnego oraz hałasu z zakładów przemysłowych o znaczeniu lokalnym. – Niski stopień jakości przestrzeni publicznych i półpublicznych znajdujących się wokół budynków mieszkalnych. – Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura kulturalna i rekreacyjna – brak miejsca spotkań. – Zły stan dróg oraz chodników. – Bardzo niski potencjał gospodarczy mierzony liczbą działających na terenie podmiotów gospodarczych – jedynie 61 firm prowadziło działalność gospodarczą w 2014 roku (7%). – Duża koncentracja problemów społecznych – 17% klientów pomocy społecznej to mieszkańcy Starych Piasków. – Wyróżniająca się negatywnie na tle miasta ul. Betonowa oraz Nowopogońska jako skupisko ludzi zagrożonych wykluczeniem (alkohol, agresywna młodzież, ubóstwo) – Starzejące się społeczeństwo. – Wyobcowanie społeczności Piasków od mieszkańców pozostałych części miasta,

	poczucie odrębności od Czeladzi.
OBSZAR REWITALIZACJI	
SZANSE	ZAGROŻENIA
– Wzrost znaczenia idei partycypacji społecznej w polityce rozwoju lokalnego. – Nowe priorytety rozwojowe w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. – Zwrócenie uwagi na rewitalizację w sferze społecznej – droga w utrzymaniu infrastruktury nie przekłada się na realną zmianę społeczną i gospodarczą. – Dostępność funduszy zewnętrznych na działania rewitalizacyjne w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej. – Zmiana roli kobiety na rynku pracy – aktywność, przedsiębiorczość. – Wykorzystywanie form przedsiębiorczości nie nastawionej na zysk (tj. ekonomia społeczna) na rzecz aktywizacji środowisk lokalnych i osób wykluczonych społecznie w sferze społecznej i zawodowej. – Szeroki dostęp do środków zewnętrznych na realizację działań w obszarze polityki społecznej, w tym środków kierowanych do organizacji III sektora. – Symptomy powrotu na rynek pracy osób z niego „wypchniętych” (m.in. osoby po 50. roku życia niepełnosprawni). – Zagospodarowywanie terenów poprzemysłowych / kolejowych pod nowe funkcje np. mieszkaniowe – lofty, galerie handlowe, centra kulturalne. – Możliwość realizacji inwestycji w formule publiczno-prywatnej. – Wzrost aktywności różnego typu grup nacisku – organizowania się społeczeństwa wokół różnego typu kwestii istotnych z punktu widzenia małych społeczności. – Zmiana w postrzeganiu osób dotychczas wykluczonych społecznie (m.in. osoby niepełnosprawne, chore) jako pełnoprawnych obywateli i wartościowych (w sferze społecznej i zawodowej) członków społeczeństwa.	– Partykularne interesy partyjne ponad interesami wspólnot samorządowych (podział środków w regionach, inwestycje centralne). – Brak kontynuacji w polityce rozwoju – brak myślenia strategicznego, w dłuższej perspektywie czasowej. Prowadzenie polityki rozwoju w cyklu wyborczym. – Nowe zadania i koszty dla samorządów (np. obsługa wypłat 500+). – Wzrost znaczenia migracji zarobkowych (na terenie kraju i poza jego granice). – Wzrost zamożności części społeczeństwa – pojawiające się rozwarstwienie społeczne. – Odpływ aktywnych, młodych ludzi do większych ośrodków miejskich lub zagranicę. – Niska świadomość społeczna nt. współczesnego przemysłu (stereotyp „dymiących kominów”). – Nieufność społeczna w stosunku do wspólnych przedsięwzięć publiczno-prywatnych. – Roszczeniowość społeczeństwa – postawa oczekiwania, że państwo rozwiąże wszystkie problemy, bierność. – Niskie poczucie odpowiedzialności za swoją gminę / powiat, brak poczucia realnego wpływu na rozwój gminy/powiatu. – Pojawianie się nowych form wykluczenia społecznego (m.in. wykluczenia cyfrowego). – Osłabienie funkcji wychowawczej szkół oraz rodziny w wyniku rosnącego zaangażowania zawodowego rodziców. – Zwiększająca się dostępność różnego rodzaju używek (sklepy z dopalaczami, alkohole 24h). – Rozwój nowych sposobów komunikacji (twitter, aplikacje na smartfony, facebook) – zanikanie bezpośrednich kontaktów. – Wzrost znaczenia handlu internetowego –

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

– Popularyzacja „edukacyjnego stylu życia” i postawy uczenia się przez całe życie (life long learning). – Zmiana modelu rodziny (co raz więcej singli, związków nieformalnych, 2+1, 2+pies*), odejście od rodzin wielopokoleniowych. – Większa dbałość o zdrowie i świadomość roli zdrowego stylu życia w społeczeństwie. – Popularyzacja i zwiększenie dostępności e-usług (e-edukacja, e-administracja, e-zdrowie). – Zmiany w zakresie zarządzania w polityce społecznej – upowszechnienie podejścia projektowego i interdyscyplinarnego. – Zwiększenie dostępu do informatyzacji w zarządzaniu polityką społeczną. – Zrównoważony transport – komunikacja zbiorowa, ścieżki rowerowe, punkty przesiadkowe itp. – Rosnące wykorzystanie nowych technologii i narzędzi informatycznych na rynku pracy (m.in. telepraca).	e-commerce	kosztem	tradycyjnej
	działalności.		

6. Delimitacja obszarów rewitalizacji

Obszar do rewitalizacji w mieście Czeladź został wyznaczony na podstawie pogłębionej diagnozy społeczno – gospodarczo – przestrzennej. W ramach procesu delimitacji obszaru skoncentrowano się na analizie występowania zjawisk kryzysowych, w tym przede wszystkim problemów natury społecznej. Dodatkowo zwrócono również uwagę na wewnętrzny potencjał rozwojowy obszarów, który może mieć kluczowy wpływ na rozwój całego miasta. Wstępnie wytypowane obszary kryzysowe (o ponadprzeciętnym nagromadzeniu problemów społecznych) okazały się obejmować większą liczbę mieszkańców, niż przewidziane jest to w Ustawie o rewitalizacji (ponad 30% mieszkańców Miasta). W związku z powyższym obszar rewitalizacji został doprecyzowany na podstawie konsultacji z przedstawicielami ważnych instytucji publicznych, które posiadają odpowiednie kompetencje i wiedzę na temat tego, które z obszarów wymagają największego wsparcia, w tym przede wszystkim przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz służb porządkowych (Policji, Straży Miejskiej).

Przeprowadzona analiza pięciu sfer funkcjonowania miasta i jego mieszkańców, w tym społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej potwierdziła, iż Miasto Czeladź zmagają się z różnego rodzaju problemami. Co zostało podkreślone w diagnozie, zidentyfikowane problemy są powiązane ze zjawiskami kryzysowymi, a zjawiska te mają bezpośredni wpływ na występowanie tychże problemów rewitalizacyjnych (we wszystkich pięciu sferach). Niektóre problemy są charakterystyczne dla całego miasta, inne koncentrują się jedynie w części jego obszaru. Poniżej opracowane zostało krótkie podsumowanie najważniejszych wniosków z diagnozy. Wnioski te wskazują na zasadność podjęcia działań rewitalizacyjnych we wskazanych obszarach miasta.

Miasto Czeladź od kilkunastu lat zmagają się z problemem wyludnienia, który obrazuje zmniejszająca się liczba mieszkańców miasta, a także ujemne wskaźniki przyrostu rzeczywistego – zarówno przyrostu naturalnego (mniejsza liczba urodzeń niż zgonów), jak i salda migracji (mniejsza liczba zameldowań do miasta niż wymeldowań). Ponadto, podobnie jak cała Polska czy kraje zachodnie, Czeladź charakteryzuje się wysokim odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym, a więc miasto dotknięte jest problemem starzenia się społeczeństwa. Wykazane problemy demograficzne mają ścisłe powiązanie z wizerunkiem miasta (w oczach zarówno mieszkańców, jak i osób z zewnątrz miasta) oraz jego konkurencyjnością w takich obszarach jak gospodarka, czy zagospodarowanie przestrzenne, służące jakości życia mieszkańców.

Diagnoza wykazała, iż całe miasto Czeladź charakteryzuje się niskim potencjałem rozwoju gospodarczego. Zamknięcie kopalni w latach 90-tych XX wieku wpłynęło na sytuację wielu rodzin w tym mieście. Niestety od tamtej pory nie udało się znaleźć i rozwinąć w mieście nowej specjalizacji gospodarczej, która przyczyniłaby się do zapewnienia miejsc pracy dla mieszkańców. W mieście nie ma także wystarczającej ilości terenów inwestycyjnych, które byłyby atrakcyjne dla nowych inwestorów. Niewielki rynek pracy w samym mieście oraz niska przedsiębiorczość mieszkańców niewątpliwie przyczynia się do migracji ekonomicznej (w tym spadku liczby mieszkańców). Jak pokazuje praktyka migracje ekonomiczne dotyczą przede wszystkim ludności bardziej mobilnej, a więc grup osób młodych i dobrze wykształconych. Odpływ tej grupy

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

społecznej przyczynia się do zmniejszenia się kapitału społecznego miasta, a tym samym może powodować eskalację problemów społecznych.

Kolejnym elementem, który mógłby przyczynić się do odwrócenia negatywnych trendów demograficznych i społecznych w mieście jest zapewnienie mieszkańcom odpowiedniej infrastruktury społecznej. Obecnie Czeladź, która znajduje się w konurbacji katowickiej, charakteryzującej się łatwą dostępnością komunikacyjną nie jest miastem, które wybija się pod tym względem na tle innych ośrodków miejskich. Świadczyć o tym może fakt, iż na terenie miasta wszelkie instytucje społeczne i publiczne mają w większości charakter lokalny. Warto podkreślić jednak, że pozytywnym aspektem miasta jest względnie wysoka ilość terenów zielonych (parków) w mieście, jednakże z drugiej strony w świadomości mieszkańców parki są to miejsca najbardziej niebezpieczne w mieście.

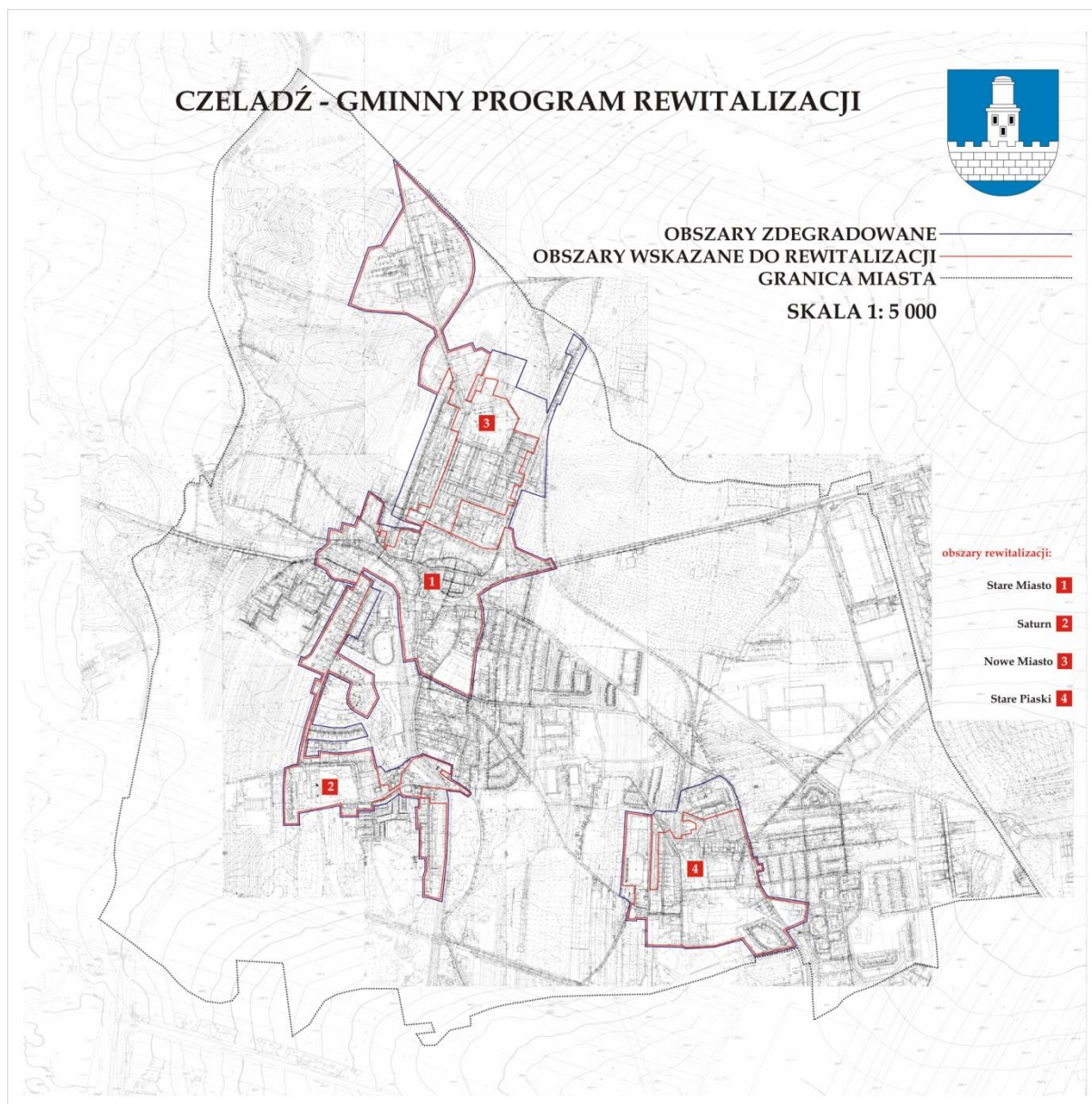
105

Pomimo problemów, z jakimi zmagają się całe miasto, jak gospodarka czy niekorzystne trendy demograficzne są na terenie miasta obszary, w których żyje się lepiej, ale są również i takie, które charakteryzują się kumulacją wielu problemów. Poniżej przedstawiono najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonej diagnozy, które pozwoliły wyłonić 4 podobszary, które wymagają szczególnego wsparcia w polityce rozwojowej miasta i które zostaną objęte Gminnym Programem Rewitalizacji, który pozwoli na rozwój właśnie tych obszarów i wyrównanie szans mieszkańców tychże terenów.

Mapa 9. Obszary zdegradowane oraz obszar wskazany do rewitalizacji w Mieście Czeladź.

Źródło: opracowanie własne

6.1.1. Podobszar I - Stare Miasto

Pierwszym obszarem, który został wytypowany jako obszar rewitalizacji to Stare Miasto. Stare Miasto charakteryzuje się także ponadprzeciętną koncentracją problemów społecznych na swoim obszarze. Co piąta rodzina (19%), korzystająca ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w Czeladzi zamieszkuje ten właśnie obszar. W trakcie przeprowadzonych badań jakościowych potwierdziło się, iż na obszarze Starego Miasta występują takie problemy jak ubóstwo, nieporadność życiowa oraz uzależnienia. Bardzo wrażliwym punktem w tym obszarze jest ulica Bytomska, która ze względu na istniejące tam mieszkania socjalne, koncentruje dużą ilość rodzin, wymagających wsparcia i pomocy.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Obszar Starego Miasta, jest także narażony na wysoką liczbą wykroczeń. W 2014 roku odnotowano na tym terenie 268 wykroczenia, co stanowiło prawie 23% wszystkich wykroczeń na terenie Miasta, wykazanych przez Straż Miejską. Policja wskazuje, iż ze względu na swój centralny charakter obszar ten charakteryzuje się głównie problemami związanymi ze spożyciem alkoholu w miejscach publicznych.

Ze względu na dużą liczbę domów jednorodzinnych na Starym Mieście, istnieje zagrożenie problemem niskiej emisji z lokalnych palenisk i piecy, którymi ogrzewane są takie domy. Ten problem nasila się w szczególności w okresie zimowym. Innymi źródłami zanieczyszczeń powietrza są źródła liniowe w postaci ciągów komunikacyjnych. Obszar ten jest również narażony na uciążliwy dla mieszkańców hałas komunikacyjny.

Na terenie wskazanym, jako Stare Miasto istnieje niewielka liczba budynków w zarządzie komunalnym (4). Co więcej budynki te charakteryzują się niskim poziomem dostępności do instalacji wodno-kanalizacyjnej (3) oraz zbiorczej sieci ciepłowniczej (tylko 1 budynek). Warto podkreślić, że w roku 2015 na 3 bloki podłączone do kanalizacji pojawiły się 3 awarie tej sieci. Co oznacza, iż w 4% wszystkich bloków będących w zarządzie ZBK pojawiło się 14% awarii sieci.

Poza wskazanymi problemami, obszar Starego Miasta charakteryzuje się także bardzo wysokim potencjałem rozwojowym. Stare Miasto spełnia funkcje centrum administracyjnego, a także usługowo-handlowego Czeladzi. W obszar Starego Miasta włączony został m.in. neoromański kościół p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika oraz Rynek Czeladzki, który wyróżnia się m.in. zachowaniem pierwotnego układu miasta lokacyjnego. Historyczna zabudowa w wielu przypadkach charakteryzuje się niską estetyką, a dużym problemem jest niedopasowanie elementów nowej zabudowy do tradycyjnej struktury. Podczas warsztatów strategicznych uczestnicy wskazywali na liczne zainteresowanie miłośników historii tym obszarem. Niestety Rynek, pomimo podejmowanych wcześniej działań rewaloryzacyjnych w chwili obecnej nie spełnia swoich funkcji centrotwórczych. Oferta usługowa i kulturalno-rozrywkowa jest niedostateczna do zgłaszanych potrzeb (niewielka ilość restauracji, kawiarni, barów itp.). Główną konkurencją dla rynku jest centrum handlowe M1 zlokalizowane we wschodniej części miasta, przy drodze nr 94. Przyciąga ono lokalną społeczność, sprawiając, że rynek przestał mieć znaczenie głównego miejsca spotkań mieszkańców i głównego centrum handlowego. Co więcej, podejmowane próby ożywienia przestrzeni rynku przez lokalnych przedsiębiorców (otwieranie nowych restauracji, ogródków piwnych w okresie letnim) często kończą się niepowodzeniem, ze względu na niewielkie zainteresowanie mieszkańców, którzy w swojej świadomości przestali traktować tą przestrzeń, jako miejsce centralne.

Stare Miasto boryka się również z problemami w sferze komunikacyjnej. Określa się, iż obecny system transportowy nie jest wystarczający, co powoduje liczne utrudnienia – „korkujące się centrum”. Taki stan rzeczy spowodowany jest przede wszystkim brakiem rozdziału pomiędzy ruchem miejskich (mieszkańcy miasta i sąsiednich miejscowości), a ruchem tranzytowym..

Biorąc pod uwagę sferę gospodarczą warto wspomnieć, że na terenie Starego Miasta w 2015 roku działało 196 podmiotów gospodarczych, a więc jedynie 8% wszystkich podmiotów funkcjonujących na terenie Czeladzi.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Obszar Starego Miasta pełni szereg istotnych funkcji usługowych względem mieszkańców całego miasta. W granicach rozpatrywanego obszaru zlokalizowane są budynki użyteczności publicznej pełniące funkcje administracyjne (Urząd Miasta Czeladź), kulturalne (Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Nogajowej). Ponadto na obszarze Starego Miasta znajdują się Dom Pomocy Społecznej „Senior” im. J. Kaczmarka, Komisariat Policji wchodzący w struktury Komendy Powiatowej Policji w Będzinie oraz Poczta Główna. Ważną instytucją działającą w tym obszarze jest siedziba główna Miejskiej Biblioteki Publicznej, która jest animatorem życia społecznego w Mieście, m.in. prowadzi Uniwersytet III wieku czy Czeladzkie Koło Gospodyń Miejskich.

W ramach podobszaru Stare Miasto do rewitalizacji wytypowano następujące ulice:

108

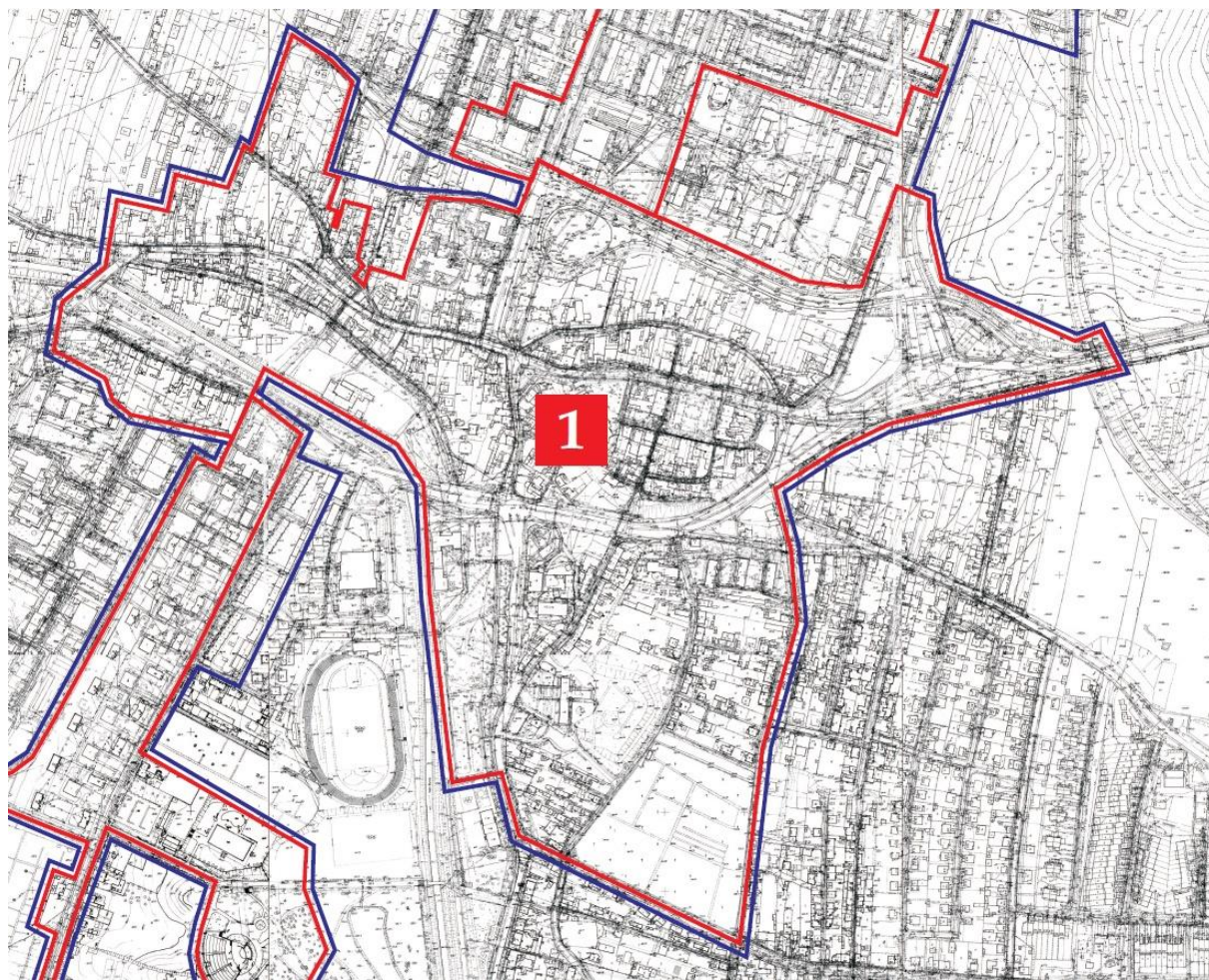
Tabela 14. Wykaz ulic objętych rewitalizacją w podobszarze Stare Miasto.

Stare Miasto	
Nazwa ulicy	Obiekty wchodzące w skład obszaru
Bytomska	cała
Kilińskiego	cała
Nadrzeczna	cała
Podwalna	cała
Pieńkowskiego	cała
Związku Orła Białego	cała
Kościelna	cała
Katowicka od początku do ul. 1 Maja	od nr 1 do nr 45
Grodziecka od początku do ul. Kombatantów	od nr 1 do nr 13
Rynkowa	cała
Rynek	cała
Kacza	cała
Ciasna	cała
Walna	cała
1 Maja	cała
Żabia	cała
Staszica od ul. Mysłowickiej, do Szkoły Podstawowej nr 3	od nr 5 do nr 43
Szpitalna	nr 2,3,5
Przełajska	od początku do ul. Sadowej, do nr 36
Reymonta do ul. Nowopogońskiej	od początku do numeru 51
Cmentarna	cała
Poprzeczna	cała
Górna	cała
Modrzejowska	pomiędzy ul. Staszica a ul. Reymonta
Mysłowicka	pomiędzy ul. Staszica a ul. Reymonta
Kombatantów	od ul. Szpitalnej do ul. Grodzieckiej, wraz ze skrzyżowaniem przy ul. Grodzieckiej

Źródło: opracowanie własne

Mapa 10. Podobszar rewitalizacji I – Stare Miasto

109

Źródło: opracowanie własne

6.1.2. Podobszar II - Kolonia Saturn

Podobnie, jak w pozostałych obszarach wskazanych do rewitalizacji obszar Kolonii Saturn charakteryzuje się znaczną koncentracją problemów o charakterze społecznym. W 2014 roku 133 rodziny z tego obszaru były objęte opieką społeczną, a więc 7% wszystkich rodzin, jednakże na ulicach Legionów oraz 21 listopada istnieje bardzo duża grupa korzystających z pomocy społecznej. Według przeprowadzonych badań jakościowych w Kolonii Saturn największym problemem są uzależnienia, ale są one następstwem takich problemów, jak bezrobocie i bieda.

Również wskaźnik przestępczości wypada niekorzystnie. Około 12% interwencji Straży Miejskiej odnotowano właśnie tam. Z kolei wg badań jakościowych wynika, iż w **Kolonii Saturn** zdarzają się włamania, kradzieże pojazdów, rozboje, zakłócanie porządku, sąsiedzkie nieporozumienia, problemy wynikające z nadmiernego spożywania alkoholu, również przemoc w rodzinie. Co więcej do obszaru Kolonii Saturn włączony został Park Grabek, który zarówno w badaniach z mieszkańcami, jak i w rozmowach z przedstawicielami służb porządkowych uznawany jest za miejsce niebezpieczne.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Na terenie omawianego obszaru istnieje zagrożenie powodziowe ze strony rzeki Brynicy. Kolonia Saturn jest również narażona na zwiększoną emisję zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych, zlokalizowanych w niedalekiej odległości od omawianego obszaru. Zanieczyszczenia gleb wiążą się z obecnością w glebie metali ciężkich (kadm, ołów), co spowodowane jest działalnością przemysłową i wydobywczą, która miała miejsce na tym terenie.

Obszar wskazany jako Kolonii Saturn w głównej mierze spełnia funkcje mieszkaniowe i usługowe. Tereny mieszkaniowe na obszarze Kolonii Saturn obejmują zarówno zabudowę dawnych kolonii i osiedli robotniczych, jak również osiedla współczesnej zabudowy wielorodzinnej. Znaczną część rozpatrywanego obszaru zajmują także tereny poprzemysłowe (tereny i obiekty dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Saturn”). Ponadto w granicach opisywanego obszaru znajdują się tereny sportowe oraz rekreacyjno-wypoczynkowe (kompleks basenów otwartych wraz z zapleczem socjalnym, a także fragment Parku Grabek wraz z amfiteatrem). W granicach obszaru zlokalizowane są siedziby dwóch ważnych instytucji kultury, a mianowicie Muzeum Saturn oraz Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia”.

Obszar Kolonii Saturn ze względu na swoje historyczne uwarunkowania ma wspaniały potencjał rozwojowy, który można zaobserwować na przykładzie GSW „Elektrownia”. Jednakże ogromnym problemem, jaki tutaj zaobserwowano jest brak pomysłu i odpowiednich środków finansowych na zagospodarowanie tego terenu. W związku z powyższym zauważalny jest negatywny wizerunek miejsca – styk starej zabudowy (w bardzo złym stanie technicznym, generującym zagrożenia dla zdrowia i życia mieszkańców) z odnowionym budynkiem Galerii.

Na terenie Kolonii Saturn niżej niż przeciętnie w mieście wypada wskaźnik przedsiębiorczości (94 podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 1000 mieszkańców). Natomiast działalność gospodarczą prowadziło tutaj jedynie 159 podmiotów gospodarczych (7% wszystkich zarejestrowanych w Czeladzi).

W ramach podobszaru Kolonia Saturn do rewitalizacji wytypowano następujące ulice:

Tabela 15. Wykaz ulic objętych rewitalizacją w podobszarze Kolonia Saturn.

Kolonia Saturn	
Nazwa ulicy	Obiekty wchodzące w skład obszaru
Legionów	numery parzyste
Węglowa	cała
21 Listopada	cała
Scheiblera	tereny gospodarcze
Biedermanna	tereny Kopalni Saturn
Dehnelów	numery parzyste od nr 10
Dehnelów	numer 2 - Pałac Saturna wraz z Termami Rzymskimi
Dehnelów	infrastruktura gospodarcza – sklep wielkopowierzchniowy, targ
Katowicka	nr 117 - obiekt dawnej szkoły
Katowicka	od nr 121 do ul. Zacisze – przystanek autobusowy
Fragment Parku Grabek wraz z amfiteatrem i terenami basenu	

Źródło: opracowanie własne

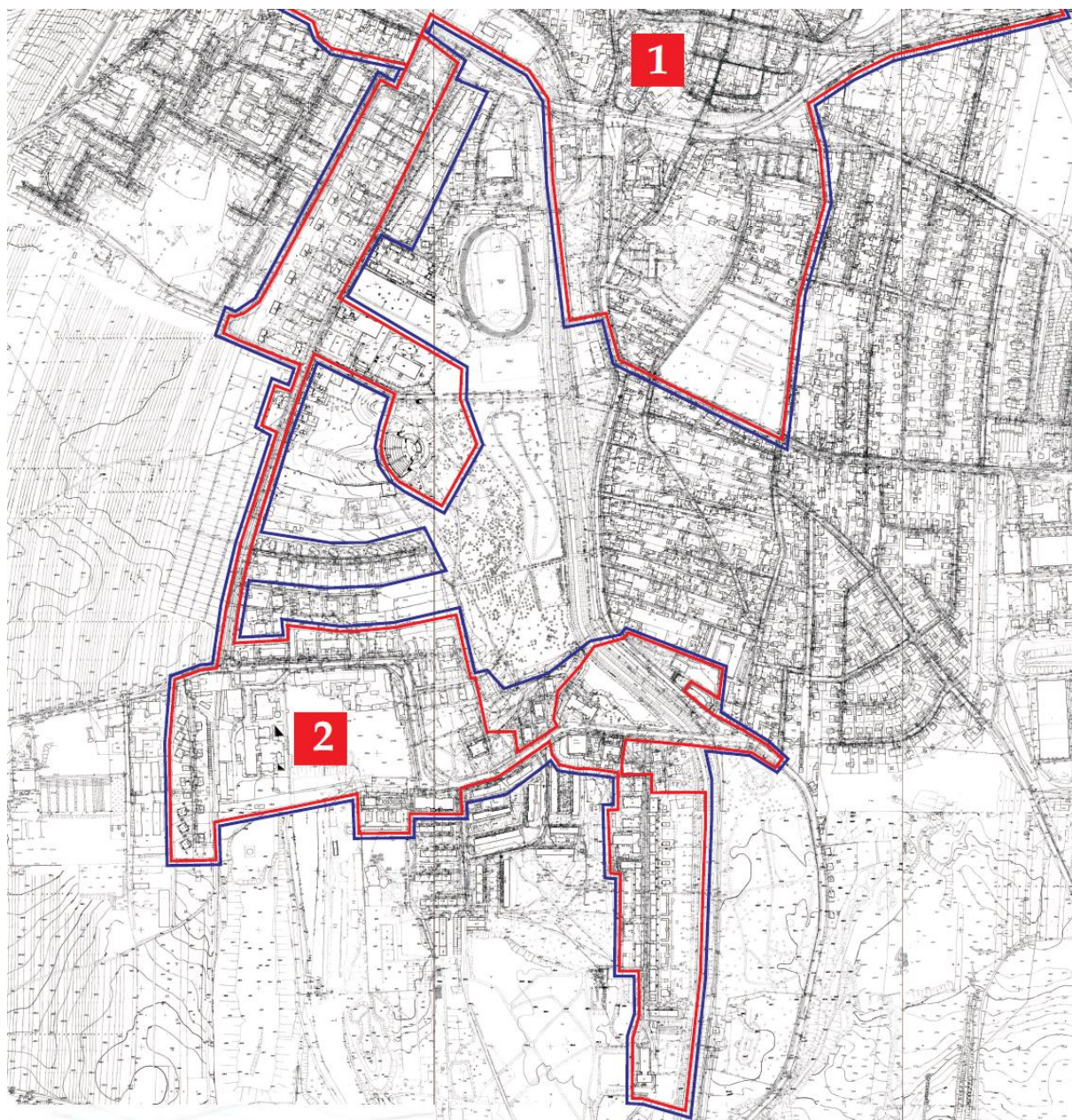
Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Mapa 11. Podobszar rewitalizacji II – Kolonia Saturn

Źródło: opracowanie własne

6.1.3. Podobszar III - Nowe Miasto

Obszar Nowego Miasta charakteryzuje się występowaniem znacznej koncentracji problemów społecznych, co wynika także z dużej gęstości zaludnienia na tym terenie. W 2014 roku na wskazanym obszarze, aż 298 rodzin korzystało ze środowiskowej pomocy społecznej, a więc ponad 27% wszystkich klientów pomocy społecznej. Pomimo wysokiego odsetka osób korzystających z pomocy społecznej to brak poczucia bezpieczeństwa jest wskazywany przez ekspertów, jako główny problem tego obszaru. Aż 19% wszystkich wykroczeń popełnionych na terenie Miasta miało zdarzenie właśnie na Nowym Mieście. Służby porządkowe (policja oraz staż miejska) przyznają, iż dużo problemów związanych jest tutaj ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych, a także dewastacjami mienia.

112

Obszar Nowego Miasta pełni funkcje mieszkaniowe, przemysłowe i usługowe (w tym w zakresie usług publicznych o znaczeniu ogólnomiejskim oraz ponadlokalnym). O znaczeniu tego obszaru dla rozwoju miasta może świadczyć fakt lokalizacji w tej części miasta istotnych instytucji publicznych, w tym Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Czeladzi, (przy ul. Szpitalnej), Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi (przy ul. 17 Lipca 27), miejskich placówek oświatowych i wychowawczych (tj. Przedszkole Publiczne nr 7, Szkoła Podstawowa nr 2 im. M. Konopnickiej, Gimnazjum nr 1), jak również Zespołu Szkół Specjalnych w Czeladzi (jednostka organizacyjna powiatu będzińskiego). Na obszarze Nowego Miasta zlokalizowana jest siedziba Kolegium Pracowników Służb Społecznych (przy ul. Tuwima 14a) – publicznej szkoły wyższej kształcącej pracowników socjalnych, a także Spółdzielczy Dom Kultury „Odeon”. Poza wymienionymi powyżej, obszar Nowego Miasta pełni także szereg innych funkcji na rzecz mieszkańców miasta, do których należy zaliczyć funkcje: komunikacyjne (pętla autobusowa przy ul. Wojkowickiej), handlowe (plac targowy przy ul. Miasta Auby i liczne obiekty handlowe), usługowe, itp.

Wśród kwestii przestrzenno-funkcjonalnych wartych uwagi na wskazanym terenie zdiagnozowano problem z niedostateczną jakością przestrzeni publicznej, ogólnie panujący nieład przestrzenny czy braki w ciągach komunikacji pieszej przyczyniający się do powstawania zagrożenia. Negatywem tego obszaru jest zbyt mała ilość terenów zielonych i rekreacyjnych.

Obszar ten jest najbardziej narażony ze wszystkich obszarów wskazanych do rewitalizacji na silne promieniowanie elektromagnetyczne w związku z istnieniem w pobliskiej okolicy głównego punktu zasilania.

Obszar Nowego Miasta to także miejsce, w którym gmina Czeladź posiada bogaty zasób mieszkalnictwa komunalnego, aż 77% wszystkich budynków komunalnych. Problemem związanym z infrastrukturą techniczną w tym miejscu, jaki zdiagnozowano jest niski odsetek budynków podpiętych do miejskiej sieci ciepłowniczej (9%). W związku z powyższym problemy występujące na terenie Nowego Miasta są związane także ze złym stanem jakości powietrza i pojawiającą się niską emisją. Problem ten pojawiał się także na warsztatach strategicznych, gdzie rekomendowano podjęcie działań termomodernizacyjnych oraz działań edukacji ekologicznej dla mieszkańców. W obszarze Nowego Miasta problemem jest także ponadprzeciętna awaryjność sieci kanalizacyjnej. Aż 71% przypadków wystąpienia awarii sieci dotyczyła właśnie tego terenu.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Dużym problemem pojawiającym się w badanym obszarze była sytuacja gospodarcza. Podczas badań jakościowych wskazywano, iż obszar Nowego Miasta w przeszłości stanowił zaplecze dla małej i średniej przedsiębiorczości – duża liczba lokali użytkowych. W chwili obecnej jest to miejsce, w którym mała przedsiębiorczość upada, a duża liczba lokali użytkowych jest niewykorzystana.

W ramach podobszaru Nowe Miasto do rewitalizacji wytypowano następujące ulice:

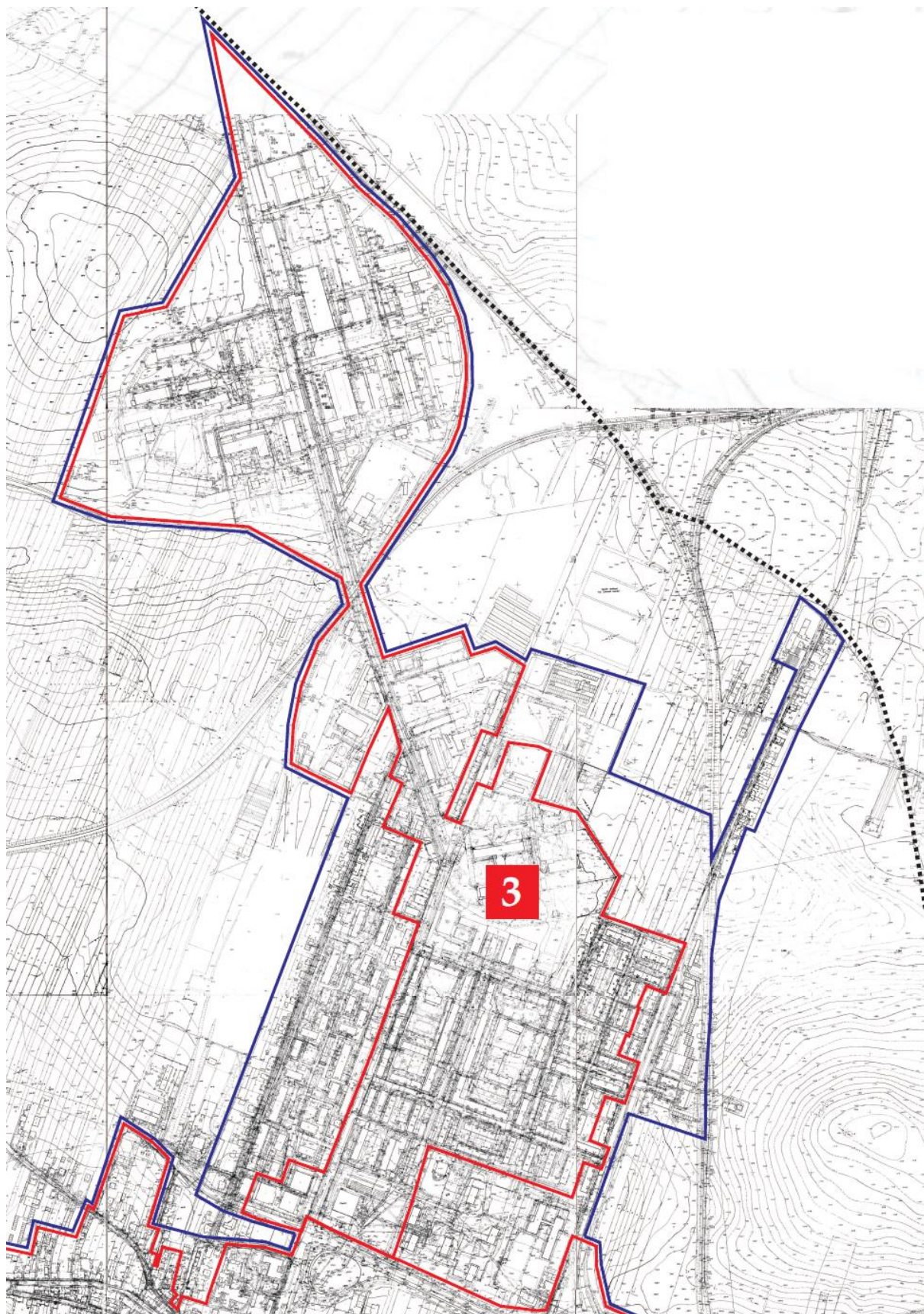
Tabela 16. Wykaz ulic objętych rewitalizacją w podobszarze Nowe Miasto.

Nowe Miasto	
Nazwa ulicy	Obiekty wchodzące w skład obszaru
Juliana Tuwima	cała
11 Listopada	cała
Waryńskiego	cała
Armii Krajowej	cała
Szkolna	cała
17 Lipca	cała
Szpitalna	od nr 8 i dalej parzyste bez 30, 32, 34, 36, 42, 44, 46, 48 oraz nr nieparzyste 59, 61, 63
Szpitalna	nr 9, 9 A oraz 11
Szpitalna	nr 85 – Zespół Szkół Specjalnych
Wojkowicka	cała
Wojkowicka	tereny przemysłu, składu i usług - niezamieszkałe

Źródło: opracowanie własne

Mapa 12. Podobszar rewitalizacji III – Nowe Miasto.

Źródło: opracowanie własne

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

6.1.4. Podobszar rewitalizacji IV - Stare Piaski

Zdiagnozowane problemy społeczne koncentrują się na wysokim odsetku rodzin korzystających z pomocy społecznej – 17% wszystkich rodzin. Jak wskazują badania jakościowe w tym obszarze problemowym wyróżnić można dodatkowo ulice, które zdecydowanie wyróżniają się negatywnie – ul. Betonowa oraz ul. Nowopogońska. Wskazano, iż występują tam takie problemy jak: alkoholizm, bezrobocie, niezaradność w podjęciu jakiegokolwiek decyzji życiowej. Warto także podkreślić, iż w obszarze Starych Piasków pojawia się problem bezdomności – niektórzy ludzie żyją tylko ze zbieractwa – puszek, butelek, surowców wtórnych. Nie płacą czynszu za mieszkanie, potem są wyeksmitowani.

Obszar Starych Piasków jest także dobrze znany policji i straży miejskiej z ich interwencji. 10% wszystkich interwencji Straży Miejskiej podjętych było właśnie na tym obszarze. Warto wspomnieć, iż najbardziej problematyczną ulicą jest ul. Betonowa. Tam najczęściej pojawia się przemoc w rodzinie, a także awantury rodzinne, czy konflikty sąsiedzkie.

Stare Piaski są obszarem pełniącym przede wszystkim funkcje mieszkaniowe, a także w mniejszej skali funkcje usługowe i przemysłowe. W południowej części opisywanego obszaru znajdują się tereny poprzemysłowe (tj. tereny dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Czeladź”). Z kolei w zachodniej części Starych Piasków zlokalizowane są tereny sportowe i rekreacyjno-wypoczynkowe (stadion sportowy oraz park przy ul. Adama Mickiewicza). Ponadto w granicach tego obszaru znajduje się Szkoła Podstawowa nr 7 wraz z zapleczem sportowym. Znaczna część budynków położonych na omawianym obszarze (tj. zabudowa przykopalnianego osiedla robotniczego Piaski) została wpisana do rejestru zabytków. Do rejestru zabytków wpisany został także zespół kościoła p.w. Matki Bożej Bolesnej (położony przy skrzyżowaniu ulic Tadeusza Kościuszki i Francuskiej).

Wśród zdiagnozowanych problemów natury przestrzenno-funkcjonalnej należy wymienić degradację techniczną budynków będących częścią historycznego układu urbanistycznego, niską jakość przestrzeni publicznych, niedostatecznie rozbudowana infrastruktura rekreacyjna oraz brak miejsca spotkań. Problemem występującym na terenie Starych Piasków jest także brak dostępu budynków do zbiorczej sieci ciepłowniczej (żaden z budynków komunalnych ze Starych Piasków nie posiada podłączenia) oraz brak ich termoizolacji.

Obszar Starych Piasków cechuje się wieloma problemami w sferze środowiskowej. Ze względu na lokalizację w południowo – wschodniej części miasta dużej liczby zakładów przemysłowych, obszar ten jest zagrożony emisją zanieczyszczeń z tychże ośrodków. Zakłady przemysłowe są również źródłami hałasu; hałas ten ma jednak znaczenie lokalne i nie oddziałuje na inne obszary miasta. Przemysł jest również źródłem zanieczyszczeń gleb w postaci obecności w nich metali ciężkich.

Spośród wszystkich wskazanych wcześniej obszarów problemowych Stare Piaski wypadają najgorzej pod względem wskaźników gospodarczych. Na każde 1000 mieszkańców przypada jedynie 61 podmiotów gospodarczych, których łącznie na obszarze funkcjonuje 156 – 7% podmiotów z całego Miasta.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Do obszaru rewitalizacji na Starych Piaskach włączona została także Szkoła Podstawowa nr 7. Jest to instytucja, która w dużym stopniu zajmuje się animacją społeczności lokalnej. Przede wszystkim organizowane są imprezy integracyjne dla mieszkańców, takie jak pikniki rodzinne oraz działania mające na celu budowanie postaw obywatelskich. Pomimo aktywności w sferze społecznej Szkoła Podstawowa nr 7 wykazuje się niższym niż przeciętnie wynikiem egzaminów VI-klasisty, bowiem w 2014 roku uzyskała jedynie 59,25%, przy średniej krajowej 64,55%. Swoją ostatnią pozycję wśród czeladzkich szkół pod względem wyników egzaminów Szkoła Podstawowa nr 7 uzyskała dopiero w roku 2014. W związku z powyższym uznano, iż konieczne są działania naprawcze, by jej pozycja uległa poprawie i umocnić jej pozycję lokalnego lidera w społecznej animacji.

116

W ramach podobozsaru Stare Piaski do rewitalizacji wytypowano następujące ulice:

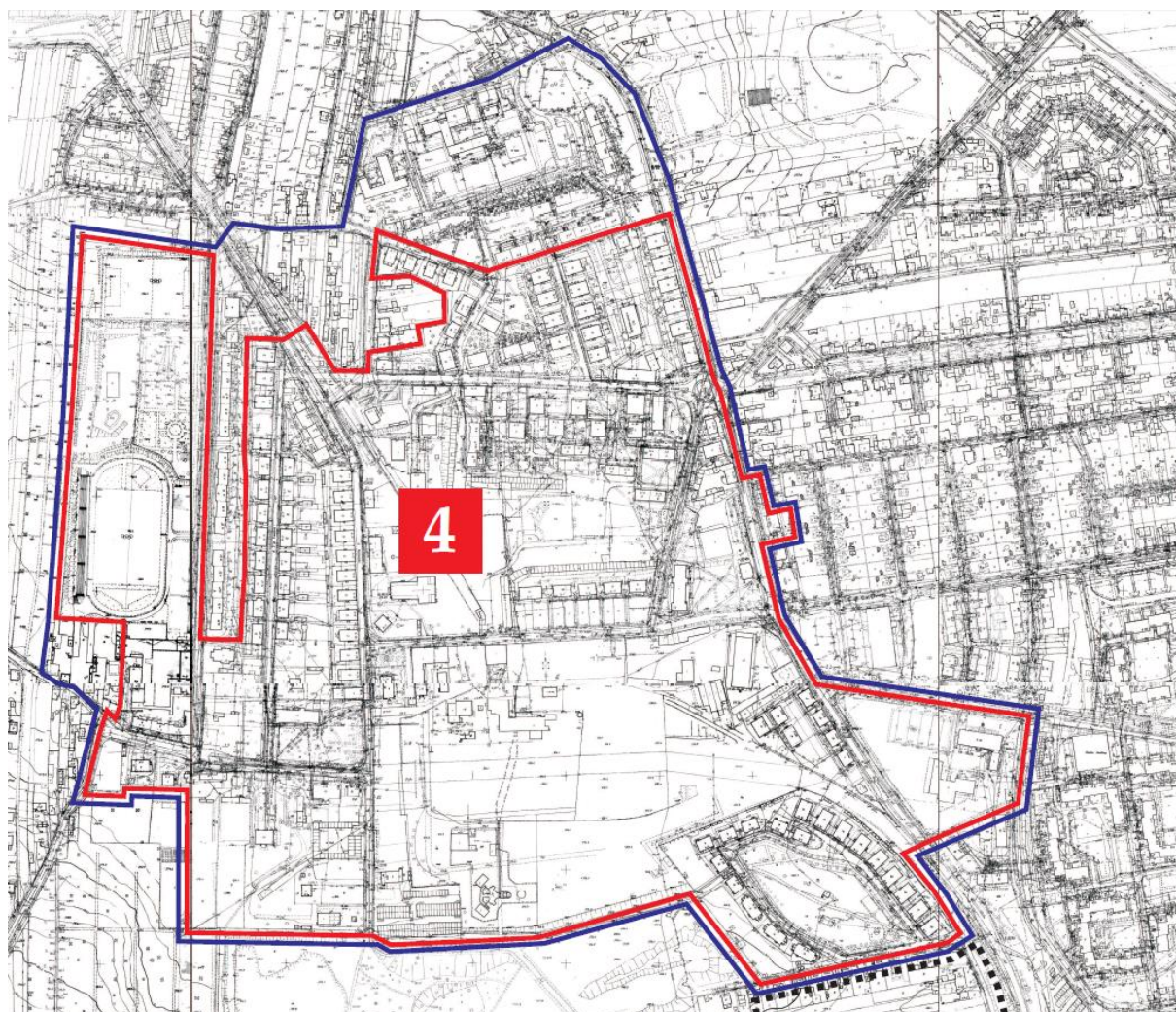
Tabela 17. Wykaz ulic objętych rewitalizacją w podobozszarze Stare Piaski.

Stare Piaski	
Nazwa ulicy	Obiekty wchodzące w skład obszaru
Płocka	cała
Krzywa	cała
Warszawska	cała
Kościuszki	cała
Zwycięstwa	cała
3 Kwietnia	cała
Sikorskiego	cała
Francuska	cała
Trznadla	cała
Betonowa	cała
Nowopogońska	od nr 210 do nr 242 parzyste
Nowopogońska	nr 227 – budynek biblioteki
Nowopogońska	Przystanek autobusowy w kierunku Sosnowca.
Spacerowa	nr 2 - teren Szkoły Podstawowej nr 7
Mickiewicza	Nr 8 i 10
Mickiewicza	tereny rekreacyjne – park Mickiewicza wraz ze stadionem KS Górnik Piaski
Kościuszki oraz Graniczna	tereny niezamieszkałe – przemysłowe po kopalni KWK Czeladź

Źródło: opracowanie własne

Mapa 13. Podobszar rewitalizacji IV – Stare Piaski.

Źródło: opracowanie własne

7. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

W mieście Czeladź zauważalny jest zrównoważony rozwój prowadzony przy udziale lokalnej społeczności, która chętnie angażuje się w projekty służące poprawie jakości życia mieszkańców. Zaplanowana na obszarach rewitalizacji interwencja, przyczyniła się nie tylko do poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz zagospodarowania przestrzennego, ale przede wszystkim wpłynęła na poprawę sytuacji osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej.

Na terenie obszarów rewitalizacji powstały instytucje społeczne (np. Centrum Wsparcia Rodziny na Rynku, czy Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej na terenie Koloni Saturn), posiadające ofertę skierowaną na pomoc mieszkańcom, w tym realizację szkoleń oraz warsztatów pozwalających przeciwdziałać zaistniałym zjawiskom kryzysowym. Działania szkoleniowe przyczyniły się do zwiększenia ilości miejsc pracy (szkolenia z przedsiębiorczości i zakładania działalności gospodarczej), poprawy bezpieczeństwa (szkolenia z policją i strażą miejską nt. zagrożeń w mieście), ale także nauczyły samodzielności i współpracy pomiędzy mieszkańcami (powstałe grupy wsparcia).

W przestrzeni miasta powstały także nowe mieszkania (socjalne, komunalne), zapewniające bezpieczeństwo i poczucie stabilizacji rodzinnej wśród części mieszkańców, co bezpośrednio przyczyniło się do poprawy sytuacji życiowej osób potrzebujących. Mając zapewnione podstawowe potrzeby życiowe (bezpieczeństwo, mieszkanie, sprzyjające środowisko i pomoc instytucjonalną), osoby te mogą myśleć o własnym rozwoju i ponownie stać się pełnoprawnymi, aktywnymi członkami społeczności lokalnej.

Zapewnienie miejsc integracji społecznej, takich jak dom kultury czy centrum usług społecznych dało możliwość mieszkańcom spotkania osób o podobnych zainteresowaniach i pasjach, czasem także problemach. Skutkuje to tworzeniem i powstawaniem oddolnych inicjatyw społecznych, angażujących osoby zainteresowane współpracą, które starają się rozwiązywać wspólnie problemy i wzajemnie sobie pomagać.

Zaproponowane w ramach rewitalizacji działania przyczyniły się również do zwiększenia bezpieczeństwa na terenach rewitalizacji, ale także i w całym mieście. Mieszkańcy są świadomymi użytkownikami przestrzeni miejskiej, wspólnie dbają o tą przestrzeń, a w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa czy porządku publicznego potrafią odpowiednio zareagować.

Stare Miasto jest miejscem najbardziej reprezentacyjnym w całej Czeladzi. Mieszkańcy mogą wypocząć w odnowionych przestrzeniach miejskich, które dostosowane są do potrzeb różnych grup wiekowych, w tym osób starszych, młodych, rodzin z dziećmi itp. Istotnym miejscem, dla każdego mieszkańca Czeladzi jest tętniący życiem staromiejski Rynek. Jest to nie tylko miejsce piękne pod względem architektury, ale także funkcjonalne, służące integracji mieszkańców, czemu sprzyjają organizowane nań imprezy lokalne. Rynek, który przyciąga mieszkańców oraz turystów swoją przestrzenią jest również znakomitym miejscem do rozwoju mikro i małej przedsiębiorczości wśród mieszkańców. Wokół Rynku pojawiły się lokale użytkowe, zajmowane przez obiekty gastronomiczne czy usługi. Właściciele tychże lokali wspólnie dbają o porządek i bezpieczeństwo na Rynku i w jego okolicach, dzięki czemu uzyskiwany jest efekt skali – coraz więcej chętnych zwiedzających i odwiedzających Rynek – dobre prosperujące lokale, zapewniające zatrudnienie mieszkańcom i wspierające budżet miasta.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Miejsce, które buduje markę miasta Czeladź w całym województwie śląskim są tereny byłej kopalni Saturn. Swoją specyfiką przyciągają one turystów z całego regionu zainteresowanych historią oraz techniką. Odnowione i uporządkowane tereny przemysłowe przyczyniają się także do podniesienia atrakcyjności gospodarczej miasta, przyciągając swoją ofertą nowych inwestorów. Pojawienie się nowych inwestorów wraz z nowymi zakładami pracy przyczynia się bezpośrednio do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy. Mieszkańcy mają możliwość znalezienia pracy „na miejscu”, a zwiększona liczba zakładów pracy powoduje wzrost znaczenia pracowników na rynku pracy. W mieście Czeladź poprawiają się warunki pracy (pracownicy są bardziej zadowoleni i zmotywowani), dzięki czemu zmniejsza się problem bezrobocia oraz migracji mieszkańców.

Następują procesy reintegracji społeczności lokalnej na poziomie miejskim i poziomie mniejszych grup. Proces ten dotyczy m.in. społeczności Piasków. Sama dzielnica – ze względu na szczególne walory przestrzenne i kulturowe, podlega procesom stopniowej waloryzacji, co wymaga współdziałania szeregu podmiotów. Odnowione przestrzenie publiczne służą mieszkańcom dzielnic, powstają tereny rekreacyjne oraz mała architektura, poprawiająca jakość życia. Mieszkańcy Starych Piasków oraz Nowego Miasta chętnie angażują się w programy społeczne oraz stają się świadomymi aktorami życia społecznego biorąc czynny udział w kształtowaniu swojego miasta.

8. Cele Rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 wyznaczono cel główny, który otrzymał brzmienie:

Ożywienie społeczne i gospodarcze oraz rozwój infrastrukturalno-przestrzenny dzielnic miasta Czeladź z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju przy udziale lokalnej społeczności poprzez realizacji projektów służących minimalizacji zjawisk kryzysowych, zaistniałych na wskazanych obszarach Miasta.

120

Cel główny rewitalizacji w Mieście Czeladź jest wielowątkowy i wielowymiarowy, tak jak złożone i kompleksowe są przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Przede wszystkim wszystkie działania podejmowane w ramach rewitalizacji będą skupiały się na przeciwdziałaniu problemom społecznym, w tym ubóstwie, bezrobociu czy braku integracji i zanikaniu więzi społecznych. Pozostałe przedsięwzięcia, wpisujące się w obszar gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny czy środowiskowy mają cel służebny dla sfery społecznej, a więc będą wspomagać przeciwdziałanie problemom społecznym. Aby spełniony został cel główny wskazano trzy cele strategiczne:

Cele rewitalizacji zostały zdefiniowane na podstawie przeprowadzonej analizy społeczno-gospodarczej, a tym samym wynikają z określonych zjawisk i kwestii problemowych. Cele strategiczne są zatem komplementarne z występującymi na obszarach Miasta problemami.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

W Gminnym Programie Rewitalizacji wyróżniono trzy cele strategiczne, które odnoszą się do wszystkich sfer, na które powinna oddziaływać rewitalizacja, a zatem sfery społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz funkcjonalno-przestrzennej. Wszystkie cele wzajemnie przenikają sfery działań przewidziane dla rewitalizacji, dzięki czemu zapewniają także komplementarność i spójność Programu.

Poniżej zaprezentowano cele strategiczne, wraz z głównymi beneficjentami działań, podejmowanych w ramach celu.

Cel strategiczny 1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladżan.

121

Realizacja zamierzonego celu pozwoli przeciwdziałać zdiagnozowanym problemom w sferze społecznej. Działania podjęte w ramach tego celu koncentrować się będą przede wszystkim na zapobieganiu wykluczeniu społecznemu różnych grup społecznych, w tym osób bezrobotnych, seniorów, a także dzieci i młodzieży.

Głównymi beneficjentami działań podjętych w ramach tego celu są:

- Osoby starsze,
- Młodzież,
- Klienci pomocy społecznej,
- Osoby bezrobotne,
- Aktywni mieszkańcy miasta,
- Organizacje pozarządowe.

Cel strategiczny 2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.

Realizacja celu strategicznego 2. skupiona będzie na zadaniach związanych z poprawą jakości i dostępności infrastruktury technicznej. Jednakże przedsięwzięcia związane bezpośrednio z renowacją sieci infrastrukturalnych przyczynią się również do osiągnięcia pozytywnych efektów w sferze środowiskowej – poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie ilości pyłów wprowadzanych do atmosfery, sferze społecznej – poprawa jakości życia mieszkańców oraz przestrzenno-funkcjonalnej – wzrost jakości przestrzeni publicznych, przywrócenie ładu przestrzennego.

Głównymi beneficjentami działań podjętych w ramach tego celu są:

- Mieszkańcy obszarów rewitalizacji,
- Mieszkańcy Miasta,
- Wspólnoty mieszkaniowe,
- Spółdzielnie mieszkaniowe,
- Przedsiębiorcy,
- Potencjalni inwestorzy.

Cel strategiczny 3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.

Cel strategiczny 3. odnosi się z kolei do działań zaplanowanych na poprawę kondycji gospodarczej terenów rewitalizacyjnych oraz poprawę jakości przestrzenno-funkcjonalnej obszarów. Dobrze zagospodarowana przestrzeń inwestycyjna zapewni przyciąganie nowych inwestorów i przedsiębiorców do miasta, a to przyczyni się do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy. Z kolei wzrost jakości przestrzeni półpublicznych, jak np. podwórka zapewni poprawę standardu życia mieszkańców. Estetyczna przestrzeń wokół bloków sprawia, iż mieszkańcy sami zaczynają o nią dbać i pilnują porządku, starając się także upiększać przestrzeń wokół siebie. Zwiększa się zatem aktywność społeczna, samopomoc sąsiedzka i integracja mieszkańców. Takie warunki niewątpliwie sprzyjają także powstawaniu małej przedsiębiorczości – zakładaniu własnych działalności gospodarczych na osiedlach. W związku z powyższym wspomniany cel strategiczny pośrednio będzie miał wpływ na każdą ze sfer, w których rewitalizacja powinna przynosić efekty.

122

Głównymi beneficjentami działań podjętych w ramach tego celu są:

- Mieszkańcy obszarów rewitalizacji,
- Mieszkańcy całego Miasta,
- Osoby starsze,
- Młodzież,
- Klienci pomocy społecznej,
- Osoby bezrobotne,
- Przedsiębiorcy,
- Potencjalni inwestorzy,
- Wspólnoty mieszkaniowe,
- Spółdzielnie mieszkaniowe.

Poniżej przedstawiono siatkę celów rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań, jakie zostaną podjęte w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.

Cel główny:

Ożywienie społeczne i gospodarcze oraz rozwój infrastrukturalno-przestrzenny dzielnic miasta Czeladź z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju przy udziale lokalnej społeczności poprzez realizacji projektów służących minimalizacji zjawisk kryzysowych, zaistniałych na wskazanych obszarach Miasta.

Cel strategiczny 1.

Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzan

Reintegracja i aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych.

Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży.

Wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora

Cel strategiczny 2.

Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.

Rozwój oferty mieszkalnictwa komunalnego.

Poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej.

Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.

Poprawa jakości środowiska naturalnego.

Cel strategiczny 3.

Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczną i półpubliczną.

Tworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej w szczególności handlu.

Wzmocnienie funkcji centro twórczych wybranych przestrzeni publicznych.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

L.p.	Kierunki działań	Wskaźniki osiągnięcia celu – wskaźniki produktu	Wskaźniki osiągnięcia celu – wskaźniki rezultatu	Wskaźnik osiągnięcia celu – wskaźnik oddziaływania
Cel strategiczny 1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźian				
1.1.	Reintegracja i aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluceniem społecznym.	– Liczba powstałych ośrodków (centrów) pomocowych dla grup zagrożonych wykluceniem społecznym. – Liczba przeprowadzonych działań szkoleniowo-edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa. – Liczba przeprowadzonych akcji happeningowych dotyczących projektowania przestrzeni publicznych z mieszkańcami. – Liczba przeprowadzonych warsztatów podnoszących kompetencje rodziców. – Liczba przeprowadzonych spotkań i warsztatów zapobiegających izolacji społecznej. – Liczba przeprowadzonych zajęć profilaktycznych z zakresu uzależnień.	– Liczba dostępnych zajęć realizowanych w ramach Czeladzkiego Centrum Pomocy Rodzinie, tym: ▪ Liczba udzielonych porad prawnych. ▪ Liczba udzielonych porad specjalistycznych (np. logopedycznych, psychologicznych). ▪ Liczba uczestników grup samopomocowych dla rodziców. ▪ Liczba rodzin korzystających z Klubu Dziecięcego. – Liczba przeszkolonych animatorów do prowadzenia grup samopomocowych, – Liczba uczestników warsztatów i spotkań dotyczących bezpieczeństwa. – Liczba uczestników warsztatów dotyczących projektowania przestrzeni. – m² przestrzeni publicznej zaprojektowanej do odnowienia. – m² odnowionej przestrzeni publicznej. – Liczba uczestników zajęć profilaktycznych z zakresu uzależnień. – Liczba rodziców przeszkolonych z kompetencji rodzicielskich.	– Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy, które podjęły zatrudnienie. – Zmiana liczby rodzin korzystających ze środków środowiskowej pomocy społecznej. – Liczba osób korzystających z Czeladzkiego Centrum Pomocy Rodzinie zadowolonych z dostępnej oferty ośrodka. – Liczba osób korzystających z grup samopomocowych. – Liczba powstałych grup samopomocy na terenie Miasta, – Zmiana liczby interwencji policji i straży miejskiej na terenach wskazanych do rewitalizacji. – Zmiana liczby interwencji policji dotyczącej aktów wandalizmu. – Liczba akcji społecznych realizowanych przez mieszkańców. – Liczba nowo powstałych grup sąsiedzkich. – Zmiana liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu nieporadności życiowej. – Zmiana liczby osób uzależnionych, korzystających z różnych form pomocy.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

1.2.	Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych	– Liczba wybudowanych/ przebudowanych/ rozbudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społecznej dla osób starszych. – Liczba zorganizowanych zajęć edukacyjno-rozwojowych skierowanych do seniorów. – Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych skierowanych do seniorów	– Liczba uczestników warsztatów / zajęć / wydarzeń skierowanych do seniorów. – Liczba studentów Uniwersytetu III Wieku. – Liczba udzielonych porad specjalistycznych (dietetycznych, psychologicznych itp.) w ramach powstałego Centrum Usług Społecznych.	– Odsetek seniorów zamieszkałych na terenie Miasta i korzystających z dostępnej oferty i infrastruktury społecznej i kulturalnej. – Odsetek zadowolonych seniorów korzystających z dostępnej oferty kulturalno-rekreacyjno-społecznej.
1.3.	Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży.	– Liczba podjętych inicjatyw / pikniki, spotkania integracyjne dla dzieci i młodzieży. – Liczba zorganizowanych bezpłatnych zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży. – Liczba zajęć organizowanych przez Zespół ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego rodziny. – Liczba zrealizowanych projektów socjalnych dla dzieci i młodzieży. – Liczba przeprowadzonych zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży.	– Liczba dzieci i młodzieży korzystających z realizowanych zajęć (warsztatów/ spotkań) kulturalnych. – Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach organizowanych przez Zespół ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego rodziny. – Liczba udzielonych porad specjalistycznych w ramach prowadzonych zajęć socjoterapeutycznych. – Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć socjoterapeutycznych. – Liczba osób korzystających z bezpłatnej oferty zajęć rozwijających zainteresowania.	– Zmiana liczby dzieci i młodzieży sprawiających problemy wychowawcze. – Wzrost średnich wyników z egzaminu gimnazjalnego w szkołach.
1.4.	Wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora	– m² stworzonej powierzchni biurowej do wykorzystania dla organizacji pozarządowych. – Liczba przeprowadzonych szkoleń w ramach wsparcia grup samopomocowych.	– Liczba organizacji pozarządowych, społecznych korzystających z Centrum Organizacji Pozarządowych. – Liczba organizacji pozarządowych korzystających w Centrum. – Liczba przeszkolonych animatorów do prowadzenia grup samopomocowych.	– Liczba spotkań/szkoleń zorganizowanych przez organizacje pozarządowe. – Liczba osób korzystających z grup samopomocowych. – Liczba powstałych grup samopomocy na terenie Miasta.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Cel strategiczny 2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.				
2.1.	Rozwój oferty mieszkalnictwa komunalnego.	– Liczba wyremontowanych budynków pod budownictwo komunalne.	– m2 nowych lokali mieszkalnych. – m2 oddanej do użytku powierzchni użytkowej budynku. – Liczba dostępnych mieszkań komunalnych na terenie gminy.	– Liczba osób korzystających z wyremontowanych mieszkań komunalnych.
2.2.	Poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej.	– liczba zmodernizowanych budynków.	– M2 powierzchni zmodernizowanych elewacji budynków.	– spadek emisji gazów cieplarnianych; – Zmniejszenie emisji CO₂.
2.3.	Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.	– Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych. – Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych. – Liczba nowo powstałych miejsc parkingowych. – Liczba przeprowadzonych akcji happeningowych dotyczących projektowania przestrzeni publicznych z mieszkańcami.	– Liczba osób korzystających z nowo powstałego węzła przesiadkowego. – Średni odsetek zapełniania parkingu przez samochody. – m² przestrzeni publicznej zaprojektowanej do odnowienia. – m² odnowionej przestrzeni publicznej.	– spadek emisji gazów cieplarnianych; – Zmniejszenie emisji CO₂. – Wzrost zadowolenia mieszkańców z jakości przestrzeni miejskich.
2.4.	Poprawa jakości środowiska naturalnego.	– Liczba budynków, które zostały poddane termomodernizacji; – km wybudowanych ścieżek rowerowych na terenie obszarów wskazanych do rewitalizacji.	– Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE. – Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE. – Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. – Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony ekwiwalentu). – Liczba mieszkańców korzystających z tras rowerowych.	– ograniczenie zużycia energii. – wzrost wykorzystania OZE. – Zmniejszenie emisji CO₂. – spadek emisji gazów cieplarnianych (tony ekwiwalentu CO₂/rok).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Cel strategiczny 3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.				
3.1.	Tworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej w szczególności handlu.	– m2 powstałej powierzchni przygotowanej pod działalność MŚP. – m2 powstałej powierzchni usługowej. – m2 powstałej powierzchni parkingów. – liczba przebudowanych obiektów targowiska. – Liczba zrealizowanych szkoleń dla mieszkańców z zakresu otwarcia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. – Liczba zrealizowanych szkoleń / działań aktywizujących wśród osób bezrobotnych.	– Liczba osób przeszkolonych z zakresu przedsiębiorczości. – Liczba osób bezrobotnych uczestniczących w projekcie dot. aktywizacji zawodowej.	– Liczba osób bezrobotnych, które podjęły zatrudnienie. – Liczba nowo powstałych przedsiębiorstw / działalności gospodarczych. – Liczba nowo powstałych miejsc pracy.
3.2.	Wzmocnienie funkcji centro twórczych i wybranych przestrzeni publicznych.	– Ilość podjętych inicjatyw / pikniki, spotkania integracyjne. – m² odnowionych przestrzeni publicznych.	– Liczba osób biorących udział w projektach integracyjnych. – Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach organizowanych przez Zespół ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego rodziny.	– Liczba użytkowników korzystających z oferty rekreacyjnej. – Ilość udzielonych porad specjalistycznych.

9. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

9.1. Lista Planowanych Przedsięwzięć Rewitalizacyjnych

Poniżej w tabeli zaprezentowano wszystkie przedsięwzięcia podstawowe, które zaplanowano do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016-2023. W dalszej części rozdziału znajduje się szczegółowy opis każdego z tych przedsięwzięć w poszczególnych kartach zadania.

Prezentowane zadania stanowią pokłosie partycypacyjnego charakteru prowadzonego procesu. Zapisane w niniejszym Programie Rewitalizacji zadania w większości zostały przedstawione przez interesariuszy biorących udział w procesie (konsultacjach społecznych, warsztatach), a informacja o tym podana jest w konkretnych fiszkach projektowych.

128

Tabela 18. Lista zadań, wpisanych do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź.

Nr zadania	Nazwa zadania
Obszar Stare Miasto	
1.1.	Czeladzkie Centrum Wsparcia Rodziny – Centrum Usług Społecznych – Rynek 22.
1.2.	Centrum Organizacji Pozarządowych.
1.3.	Centrum Wolontariatu.
1.4.	Przebudowa i modernizacja budynku Rynek 22 i nadanie mu nowych, społecznie użytecznych funkcji.
1.5.	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – stworzenie Spółdzielni Socjalnych.
1.6.	Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej – Stworzenie Powiatowego Centrum Usług Społecznych oraz mieszkań chronionych.
1.7.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Bytomskiej 20.
1.8.	Poznaj swojego dzielnicowego – poprawa bezpieczeństwa na obszarze Starego Miasta oraz Nowego Miasta.
1.9.	Zintegrowane punkty przesiadkowe w mieście z przedsięwzięciami towarzyszącymi.
1.10	Niskoenergetyczne Budynki Użyteczności Publicznej - termomodernizacja budynku Urzędu Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45.
Obszar Kolonia Saturn	
2.1.	Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej SATURN – integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców miasta, w tym zwłaszcza osób starszych.
2.2.	Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi – Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn.
2.3.	Kopalnia Saturn – przestrzeń nowych możliwości.
2.4.	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheiblera i ulicy Biedermannna (etap 2) wraz z uzbrojeniem terenu (brownfield).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Obszar Nowe Miasto	
3.1.	Zaprojektuj własną przestrzeń – akcje happeningowe dla mieszkańców Nowego Miasta.
3.2.	Poznaj swojego dzielnicowego – poprawa bezpieczeństwa na obszarze Starego Miasta oraz Nowego Miasta.
3.3.	Rewitalizacja przestrzeni targowiska przy ul. Miasta Auby na Nowym Mieście.
3.4.	Stworzenie miejsca integracji i aktywizacji społecznej osób starszych/seniorów.
3.5.	Integracja społeczności lokalnej poprzez organizację Festynu Rodzinnego.
3.6.	Pomoc rehabilitacyjna i psychologiczna dla członków Klubu Abstynenta
3.7.	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – stworzenie Spółdzielni Socjalnych.
3.8.	Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych powiatu będzińskiego poprzez zastosowanie OZE – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.
3.9.	Ograniczenie niskiej emisji poprzez działania termomodernizacyjne – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.
Obszar Stare Piaski	
4.1.	Aktywizacja społeczna seniorów w dzielnicy Piaski.
4.2.	Rewitalizacja poprzez kulturę – odnowienie budynku Traffic i przywrócenie mu funkcji centrum kulturalno-społecznego dzielnicy.
4.3.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – remont budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 14.
4.4.	Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Wszystkie obszary rewitalizacji	
5.1.	Zintegrowany system połączeń rowerowych w powiecie będzińskim.
5.2.	Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia.
5.3.	wiesz=rozumiesz=reagujesz
5.4.	Edukacja Ludzi Szukających Kompetencji - "ELUSZEK". Program wsparcia rodzicielstwa.
5.5.	Pomagamy rodzinom – program wspierania rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.
5.6.	Działamy razem – wsparcie tworzenia grup samopomocy sąsiedzkiej – metodą organizowanie społeczności lokalnej.
5.7.	Punkt Informacyjno – Konsultacyjny (PIK).
5.8.	Świetlikowa Akademia Rodzica.

129

9.1.1. Stare Miasto

Zadanie 1.1	
Obszar rewitalizowany:	
Stare Miasto	
Tytuł zadania/projektu:	
Czeladzkie Centrum Wsparcia Rodziny – Centrum Usług Społecznych – Rynek 22	
Opis zadania/projektu	
Stan istniejący:	
Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Powiatowego Urzędu Pracy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej oraz bezrobotnych systematycznie wzrasta. Pomimo wzrostu oferowanego wsparcia, przez różne jednostki publiczne i społeczne, ciągle jeszcze na terenie gminy brakuje miejsc, które oferowałyby kompleksową pomoc dla osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.	
Koncepcja zadania:	
Wychodząc naprzeciw problemom społecznym, jakie zostały zdiagnozowane, proponuje się	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

stworzenie centrum wsparcia, które będzie oferować całościową pomoc dla rodzin. Głównym celem funkcjonowania Centrum będzie przeciwdziałanie degradacji społecznej rodzin, narażonych na wykluczenie społeczne w różnych aspektach.

Zakres zadania:

W ramach funkcjonowania Centrum przewiduje się realizację kilku przedsięwzięć, w tym:

- Klub dziecięcy – placówka wsparcia dziennego dla dzieci i rodzin z dysfunkcjami.
- Punkt opieki dla dzieci – placówka zapewniająca opiekę nad dziećmi rodziców korzystających z Centrum oraz poszukujących pracy.
- Klub rodzica – grupy wsparcia i samopomocy dla rodziców.
- Punkt poradnictwa psychologicznego / terapeutycznego / pedagogicznego / logopedycznego.
- Bezpłatny punkt poradnictwa prawnego – udzielanie porad i pomocy w prawnej o tematyce np. prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, mieszkaniowego, postępowania sądowego itp.
- Klub Aktywizacji Zawodowej – zapewnienie pomocy w poszukiwaniu pracy, nauka pisania życiorysów zawodowych, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, pomoc w zakładaniu własnej działalności gospodarczej.
- Działania edukacyjne / rozwojowe dla pracowników / instytucji wspierających rodziny, m.in. pracowników socjalnych, asystentów rodzinnych, opiekunów, kuratorów sądowych itp.

Całość podejmowanych działań będzie realizowana różnymi metodami, m.in. poprzez warsztaty, szkolenia, zajęcia dedykowane, treningi, spotkania, konsultacje itd.

Efekt zadania:

- Poprawa dostępności do poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców.
- Wzrost aktywności zawodowej kobiet na rynku pracy.
- Wzrost aktywności społecznej osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Poprawa kompetencji wychowawczych.
- Integracja środowiska pracowników służb socjalnych.
- Wzrost kompetencji pracowników służb socjalnych.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba udzielonych porad prawnych.
- Liczba udzielonych porad specjalistycznych (np. logopedycznych, psychologicznych).
- Liczba uczestników grup samopomocowych dla rodziców.
- Liczba rodzin korzystających z Klubu Dziecięcego.
- Liczba uczestników grup samopomocowych dla rodziców.

Lokalizacja zadania/projektu:

Rynek 22

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Odpowiedzialność do realizacji Gmina Czeladź	Szacunkowy termin realizacji 2018 – 2023
Partnerzy w realizacji Organizacje pozarządowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy	Szacunkowy koszt 500 000, 00 zł
Zadanie zgłoszone podczas warsztatów strategicznych	

131

Zadanie 1.2

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Centrum Organizacji Pozarządowych

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Mieszkańcy Czeladzi, w większości nie posiadają wiedzy na temat organizacji pozarządowych, działających na terenie miasta. Według badań prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej, 15% mieszkańców przyznało, że nie ma ogólnodostępnej informacji na temat tego, gdzie można działać. Organizacje pozarządowe w Mieście są rozproszone w przestrzeni, przez co są trudniejsze do identyfikacji. Co więcej, w Czeladzi potrzeba jest przestrzeni oraz narzędzi do działania dla instytucji, które chętnie podejmują się współpracy ze środowiskiem lokalnym.

Koncepcja zadania:

Zadanie ma na celu stworzenie przestrzeni biurowej dla organizacji pozarządowych, która pozwoliłaby im rozwijać swoje pomysły na działania.

Zakres zadania:

- Organizacja szkoleń dla organizacji pozarządowych, społecznych.
- Zapewnienie przestrzeni biurowej / szkoleniowej oraz dostępu podstawowych narzędzi biurowych dla organizacji.
- Punkt porad dla organizacji pozarządowych (np. zakładanie fundacji, stowarzyszenia, wsparcie w pisaniu projektów, konsultowanie wniosków itp.).
- Pośrednictwo wolontariatu (pomiędzy organizacjami pozarządowymi a osobami chętnymi do wolontariatu).

Efekt zadania:

- Wzrost aktywności społecznej i obywatelskiej.
- Poprawa funkcjonowania instytucji III sektora.
- Integracja środowiska aktywistów lokalnych.
- Rozwój dialogu obywatelskiego i lokalnego partnerstwa.
- Ułatwienie działalności organizacjom pozarządowym.

Oddziaływania zadania/projektu:

☒ Sfera społeczna

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna	
Wskaźniki: – Liczba organizacji pozarządowych korzystających w Centrum. – Liczba spotkań/szkoleń zorganizowanych przez organizacje pozarządowe.	
Lokalizacja zadania/projektu: Rynek 22	
Odpowiedzialność do realizacji Gmina Czeladź	Szacunkowy termin realizacji 2018 – 2023
Partnerzy w realizacji Organizacje pozarządowe, lokalni liderzy.	Szacunkowy koszt 500 000,00 zł
Zadanie zgłoszone podczas warsztatów strategicznych oraz konsultacji społecznych.	

132

Zadanie 1.3	
Obszar rewitalizowany: Stare Miasto	
Tytuł zadania/projektu: Centrum Wolontariatu.	
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Obszary rewitalizacji na terenie Miasta Czeladź charakteryzują się dużą liczbą problemów społecznych, jednak ciągle niewielką ilością zaangażowania społecznego i samopomocy. Gmina Czeladź chce wyjść naprzeciw temu problemowi i podjąć działania mające na celu zaangażowanie społeczności lokalnej we własne sprawy i rozwiązywanie problemów społecznych. Koncepcja zadania: Zakres zadania: – pośrednictwo pracy wolontarystycznej – punkt poradnictwa i informacji o wolontariacie – szkolenia dla wolontariuszy i koordynatorów pracy wolontarystycznej – akcje promocyjne i upowszechniające idee wolontariatu – wolontariat akcyjny (udział w zbiórkach publicznych) Efekt zadania: – wzmocnienie idei wolontariatu w małych społecznościach – podniesienie kwalifikacji wolontariuszy	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- zwiększenie aktywizacji osób
- podniesienie wiedzy w zakresie postaw prospołecznych

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- liczba wolontariuszy zaangażowanych w działalność samorządu i jego jednostek organizacyjnych
- liczba artykułów w miesięczniku samorządowym "Echo Czeladzi"
- liczba szkoleń, adresowanych do wolontariuszy

Lokalizacja zadania/projektu:

Rynek 22

Odpowiedzialność do realizacji

Gmina Czeladź

Szacunkowy termin realizacji

2018 – 2023

Partnerzy w realizacji

**Organizacje pozarządowe, lokalni liderzy,
Czeladzka Rada Działalności Pożytku
Publicznego.**

Szacunkowy koszt

10 000,00 zł / rocznie

Zadanie zgłoszone przez Urząd Miasta Czeladź.

133

Zadanie 1.4

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Przebudowa i modernizacja budynku Rynek 22 i nadanie mu nowych, społecznie użytecznych funkcji.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Budynek Rynek 22 to budynek dwukondygnacyjny z użytkowym poddaszem o powierzchni użytkowej ok. 403 m² (dane z koncepcji adaptacji i rozbudowy budynku wykonanej w 2009 r.) i kubaturze części użytkowej ok. 2510 m³ zlokalizowany w Czeladzi przy Rynku 22, na działce nr 100 k.m.21. Właścicielem budynku jest Gmina Czeladź.

Obecnie budynek jest nieużytkowany, stan techniczny - zły, wskazany do remontu kapitalnego. Budynek znany jako Dom Konarzewskich. Historycznie funkcjonował jako Dom Gościnny dla najważniejszych osobistości przyjeżdżających do Czeladzi. Jest to jeden z najciekawszych historycznie zachowanych budynków przy Starówce. Posiada elementy barokowe. Dach

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

budynku pokryty jest papą, dwuspadowy z barokowym szczytem skierowanym ku Rynkowi; wejście umiejscowione jest od ul. Będzińskiej. Budynek ten jest częścią układu urbanistycznego starego miasta Czeladzi wpisanego do rejestru zabytków pod nr 1182/72.

Koncepcja zadania:

W czasie opracowywania GPR rozpoczęto prace związane z aktualizacją dokumentacji projektowej celem przystąpienia do remontu kapitalnego istniejącego obiektu i jego rozbudowy. Rozpoczęcie prac remontowych nastąpi w IV kwartale 2016 r., a zakończenie w 2017 r. W ramach przedsięwzięcia planuje się:

- Stworzenie przestrzeni Centrum Organizacji Pozarządowych – miejsce dla organizacji III sektora (organizacji społecznych, NGO).
- Utworzenie Czeladzkiego Centrum Wsparcia Rodziny.

Utworzenie miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej związanej z gastronomią.

Obiekt będzie zlokalizowany i oznaczony w systemie tras rowerowych powiatu będzińskiego.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Rozebranie budynków gospodarczych (w tym komórki gospodarcze, kiosk handlowy) oraz istniejącego ogrodzenia.
- Remont kapitalny istniejącego budynku z zachowaniem bryły budynku w zasadzie bez zmian.
- Rozbudowa budynku.
- Odtworzenie wejścia od strony Rynku, wokół wejścia od strony Rynku zostanie powtórzony portal wejściowy.
- Wystrój zewnętrzny urozmaicony poprzez dodanie: opasek wokół okien, gzymsów nad oknami, boniowania narożników.

Budowa nowego budynku nawiązującego wystrojem do zabytkowej kamienicy; budynek ten będzie połączony z istniejącą kamienicą przewiązką usytuowaną w południowej granicy działki. W nowej części budynku zaprojektowano wieżę wykuszową, która ma być wyeksponowanym elementem ułatwiającym orientację w ścisłym, zabytkowym centrum miasta.

Efekt zadania:

- Uzyskanie obiektu o wyraźnej, centrotwórczej funkcji.
- Ożywienie przestrzeni publicznej w okolicach rynku.
- Aktywizacja społeczna mieszkańców Czeladzi.
- Integracja różnych środowisk, grup społecznych, pokoleń.
- Wzrost poczucia lokalnej tożsamości oraz dumy lokalnej.
- Rozwój usług komercyjnych – punktu gastronomicznego, punktu sprzedaży produktów lokalnych.
- Podniesienie jakości obudowy centralnej przestrzeni publicznej miasta – tj. rynku.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☒ Sfera gospodarcza
- ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

☒ Sfera techniczna	
Wskaźniki: – M² oddanej do użytku powierzchni użytkowej. – Liczba organizacji pozarządowych, społecznych korzystających z Centrum Organizacji Pozarządowych. – Liczba korzystających z oferty Czeladzkiego Centrum Pomocy Rodzinie.	
Lokalizacja zadania/projektu: Rynek 22	
Odpowiedzialność do realizacji Gmina Czeladź	Partnerzy w realizacji Zakład Budynków Komunalnych w Czeladzi
Partnerzy w realizacji Zakład Budynków Komunalnych w Czeladzi	Szacunkowy koszt 6 000 000,00 zł
<i>Zadanie zgłoszone podczas warsztatów strategicznych oraz konsultacji społecznych.</i>	

135

Zadanie 1.5	
Obszar rewitalizowany: Stare Miasto	
Tytuł zadania/projektu: Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – stworzenie Spółdzielni Socjalnych.	
Opis zadania/projektu Stan istniejący: W 2015 roku podobnie jak w latach poprzednich dominującym powodem korzystania ze środków pomocy społecznej w gminie Czeladź było bezrobocie, które występuje w 654 rodzinach. Z analizy danych PUP w Będzinie wynika, iż w okresie I- XII.2015 roku zgłosiło się do Urzędu 2075 osób (w tym 994 kobiety, 1081 mężczyzn) z terenu gminy Czeladź, które uzyskały status osoby bezrobotnej. Stopa bezrobocia w Powiecie Będzińskim wynosi 13,1 % - dane na koniec grudnia 2015 r. Stopa bezrobocia w Województwie Śląskim wyniosła 8,2% %. Na koniec XII.2015r. w ewidencji PUP Będzin pozostawało 1500 osób z terenu gminy Czeladź (w tym 731 kobiet, 769 mężczyzn), co stanowiło 22,94% ogółu bezrobotnych w powiecie będzińskim. Wśród tych osób było 938 osób długotrwale bezrobotnych (447 kobiet i 491 mężczyzn), 113 osób do 25 roku życia (53 kobiety i 60 mężczyzn) i 523 osoby powyżej 50 roku życia (212 kobiet i 311 mężczyzn). Pomimo znaczącego spadku stopy bezrobocia odsetek długotrwale bezrobotnych w analizowanym okresie wzrósł o ponad dziesięć punktów procentowych. Prawie połowa zarejestrowanych osób nie podjęła zatrudnienia przez ponad rok, co w świetle literatury przedmiotu wymaga zastosowania zróżnicowanych i długotrwałych działań mogących zwiększyć ich szanse na podjęcie zatrudnienia. Koncepcja zadania:	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

W ramach działań skierowanych do osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo oraz włączenia trzeciego sektora do realizacji usług społecznych i prowadzenia działań służących społeczności lokalnej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi włączył się do współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie "Jestem Z Tobą" z Czeladzi oraz Stowarzyszeniem Wspierania Organizacji Pozarządowych "MOST", której celem jest założenie na terenie gminy Czeladź dwóch podmiotów ekonomii społecznej - spółdzielni socjalnych. Spółdzielnia socjalna jest specyficzną formą przedsiębiorstwa społecznego, łączący cechy przedsiębiorstwa oraz organizacji pozarządowej (przedsiębiorstwo społeczne), tworzą ją w większości osoby zagrożone marginalizacją ze względu na bezrobocie, niepełnosprawność czy chorobę psychiczną. Celem spółdzielni jest powrót do uregulowanego życia społecznego i aktywności na rynku pracy jej członków. Dzięki wsparciu Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej 10 osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, o ustalonym II lub III profilu pomocy w powiatowym urzędzie pracy oraz korzystających ze wsparcia MOPS w Czeladzi, uzyska zatrudnienie w 2 spółdzielniach socjalnych. W każdej spółdzielni planowane jest zatrudnienie na umowę o pracę (1/3 lub 1/2 etatu) pięciu osób. Osoby zatrudnione w spółdzielniach socjalnych będą miały możliwość uzyskania wsparcia w formie doradztwa ogólnego, specjalistycznego oraz w formie szkoleń zawodowych. Profilem działalności pierwszej ze wskazanych spółdzielni będzie mała gastronomia. Spółdzielnia będzie mieściła się przy ul. 17 Lipca w Czeladzi. Druga ze wskazanych spółdzielni będzie zajmowała się działalnością transportową (organizowanie przejazdów) i będzie mieściła się w Czeladzi przy ul. Reymonta. W ramach rozwoju modelu współpracy międzysektorowej oraz rozszerzania zakresu zadań powierzanych organizacjom pozarządowym, osoby korzystające ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi, zagrożone wykluczeniem społecznym, o ustalonym II lub III profilu pomocy w powiatowym urzędzie pracy, będą miały możliwość uczestnictwa w Projekcie „CENTRUM AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ W SŁAWKOWIE” współfinansowanym przez Unię Europejską i Europejski Fundusz Społeczny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 a realizowanym przez Spółdzielnię Socjalną „OPOKA” oraz Stowarzyszenie Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno – Gospodarczego "KLUCZ". Główny cel projektu to aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym z powiatu będzińskiego. Działania podjęte w ramach projektu mają na celu integrację osób, rodzin oraz grup wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Efekt zadania:

10 osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, o ustalonym II lub III profilu pomocy w powiatowym urzędzie pracy oraz korzystających ze wsparcia MOPS w Czeladzi, uzyska zatrudnienie w 2 spółdzielniach socjalnych. W każdej spółdzielni planowane jest zatrudnienie na umowę o pracę (1/3 lub 1/2 etatu) pięciu osób. Osoby zatrudnione w spółdzielniach socjalnych będą miały możliwość uzyskania wsparcia w formie doradztwa ogólnego, specjalistycznego oraz w formie szkoleń zawodowych.

10 osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo (w tym niepełnosprawnych) z terenu miasta Czeladź zostanie objętych formami wsparcia doradcy zawodowego, coacha, psychologa. Ww. osoby będą miały możliwość skorzystania z oferty szkoleń zawodowych (pracownik biurowy, księgowość, szkolenie gastronomiczne, pracownik ochrony, kurs komputerowy, prawo jazdy i inne) oraz odbycia 5 miesięcznych płatnych staży zawodowych w wybranym wcześniej zawodzie. Wybrane osoby biorące udział w szkoleniach zawodowych

wzmą udział w cyklu szkoleń dotyczących zasad zakładania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej przygotowujący do zakładania spółdzielni socjalnych. W ramach tego szkolenia zostanie zorganizowana wizyta studyjna w dobrze funkcjonującym przedsiębiorstwie społecznym.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
☐ Sfera gospodarcza
☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
☐ Sfera środowiskowa
☐ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- liczba osób zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych,
- liczba osób objętych wsparciem doradcy zawodowego, coacha, psychologa
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach zawodowych

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul. Reymonta

Odpowiedzialność do realizacji
**Stowarzyszenie Na Rzecz Zrównoważonego
 Rozwoju Społeczno – Gospodarczego
 "KLUCZ"**
**Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie "Jestem Z
 Tobą"**
Spółdzielnia Socjalna „OPOKA”

Szacunkowy termin realizacji:
2016 - 2020

Partnerzy w realizacji:
**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w
 Czeladzi**

Szacunkowy koszt
b.d.

Zadanie zgłoszone przez organizacje pozarządowe przy współpracy z MOPS.

Zadanie 1.6

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej–Stworzenie Powiatowego Centrum Usług Społecznych oraz mieszkań chronionych.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Budynek Katowicka 4 to budynek mieszkalny trzykondygnacyjny o powierzchni użytkowej 178,85 m² i kubaturze ok. 530 m³ zlokalizowany w Czeladzi przy ul. Katowickiej 4, na działce nr 89. Właścicielem budynku jest Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. Budynek ten jest częścią układu urbanistycznego starego miasta Czeladzi wpisanego do rejestru zabytków pod nr 1182/72.

Koncepcja zadania:

Zadanie polega na adaptacji istniejącego budynku, zlokalizowanego w obszarze Starówki, na realizację projektów miękkich. Utworzenie pomieszczeń zajęciowo-terapeutycznych na parterze pod realizację zadań Powiatowego Centrum Usług Społecznych (PCUS) oraz mieszkań chronionych na kolejnych kondygnacjach budynku.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Uzyskanie pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na roboty budowlane.
- Uzyskanie od Starosty Powiatowego pozwolenia na budowę.
- Uzyskanie pozwolenia na badania archeologiczne.
- Kompleksowy remont budynku.
- Zagospodarowanie przestrzeni wokół budynku.

Efekt zadania:

- Integracja społeczna.
- Poprawa jakości przestrzeni Starówki.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☒ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- m² nowych lokali mieszkalnych.
- m² oddanej do użytku powierzchni użytkowej.

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul. Katowicka 4

Odpowiedzialność do realizacji

Starostwo Powiatowe

Szacunkowy termin realizacji:

2016 - 2020

Partnerzy w realizacji:

Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Szacunkowy koszt

ok. 1 150 000 zł

Zadanie zgłoszone przez Starostwo Powiatowe.

Zadanie 1.7

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Bytomskiej 20.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Budynek trzykondygnacyjny o powierzchni ok. 400 m² i kubaturze ok. 2160 m³ zlokalizowany w Czeladzi przy Bytomska 20, na działce Nr 205. Właścicielem budynku jest Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. Budynek jest w złym stanie technicznym, wymagającym gruntownego remontu. Budynek ten jest częścią układu urbanistycznego starego miasta Czeladzi wpisanego do rejestru zabytków pod nr 1182/72.

Koncepcja zadania:

Zadanie polega na odtworzeniu budynku zlokalizowanego na obszarze Starówki. Przedmiotem zadania będzie wyburzenie i odbudowa budynku mieszkalnego w celu przywrócenia mu funkcji mieszkalnych i użytkowych.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Przeprowadzenie ekspertyz dotyczących stanu technicznego budynku.
- Uzyskanie pozwolenia na wyburzenie i budowę od Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- Uzyskanie pozwolenia na badania archeologiczne.
- Uzyskanie od Starosty Powiatowego pozwolenia na budowę.
- Odtworzenie budynku (konieczność zachowania lub odtworzenia elewacji budynku od strony ul. Bytomskiej).
- Zagospodarowanie terenu działki, na której zlokalizowany jest budynek.

Efekt zadania:

- Poprawa dostępności mieszkań komunalnych na terenie gminy.
- Integracja społeczna poprzez wprowadzenie mieszkań do budownictwa komunalnego.
- Poprawa jakości struktury przestrzennej Starówki.
- Podniesienie jakości przestrzeni Starówki.

Oddziaływania zadania/projektu:

☒	Sfera społeczna
☒	Sfera gospodarcza
☒	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
☐	Sfera środowiskowa
☒	Sfera techniczna

Wskaźniki:

- M² nowych lokali komunalnych.
- M² oddanej do użytku powierzchni użytkowej.
- Liczba utworzonych mieszkań komunalnych.

Lokalizacja zadania/projektu: Ul. Bytomska 20	
Odpowiedzialność do realizacji Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	Szacunkowy termin realizacji 2016 - 2020
Partnerzy w realizacji	Szacunkowy koszt Ok. 1 500 000, 00 zł
Zadanie zgłoszone podczas warsztatów strategicznych.	

Zadanie 1.8

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Poznaj swojego dzielnicowego – poprawa bezpieczeństwa na obszarze Starego Miasta oraz Nowego Miasta.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Obszary Starego i Nowego Miasta charakteryzują się wysoką liczbą popełnionych przestępstw i wykroczeń. Odnotowuje się tutaj najwięcej interwencji związanych z zakłócaniem porządku czy włamaniami. Na obszarach tych należy zatem zwrócić większą uwagę na bezpieczeństwo mieszkańców. Służby bezpieczeństwa (policja, straż miejska) pomimo zwiększonych ilości partoli nie są w stanie reagować na wszystkie zdarzenia bez współpracy mieszkańców, którzy powinni znać podstawowe schematy postępowania w sytuacjach zagrożenia i umieć odpowiednio zareagować, w tym zgłosić zaistniałą sytuację odpowiednim służbom. Mieszkańcy, którzy są odpowiednio poinformowani w jaki sposób działać, mogą się stać bowiem strażą obywatelską, co wpłynie na poprawę sytuacji na tym obszarze.

Koncepcja zadania:

Zdanie polegać będzie na organizacji spotkań informacyjno-szkoleniowych, na których mieszkańcy będą mogli porozmawiać na temat zauważalnych przez nich problemów oraz uciążliwościach związanych z bezpieczeństwem.

Zakres prac:

1. Akcja promocyjno-informacyjna dotycząca projektu – wysłanie zaproszeń do wspólnot mieszkaniowych, podjęcie współpracy ze szkołami, przedszkolami i instytucjami kultury.
2. Cykliczna organizacja spotkań policjantów dzielnicowych z mieszkańcami np. raz w roku mających na celu zbieranie informacji od mieszkańców na temat sytuacji problemowych oraz edukację mieszkańców w zakresie procedur bezpieczeństwa, w tym kogo informować i w jaki sposób zgłaszać konkretne sytuacje problemowe.

Efekt zadania: Dobra współpraca policji z mieszkańcami oraz rozwijanie świadomości obywatelskiej dotyczącej różnych sfer bezpieczeństwa, nauka tego jak reagować w sytuacjach zagrożenia oraz w jaki sposób zgłaszać zaistniałe sytuacje. Efektem zadania będzie zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców na wskazanym terenie.	
Oddziaływania zadania/projektu: ☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna	
Wskaźniki: – Liczba zorganizowanych spotkań z policjantami. – Liczba mieszkańców biorących udział w spotkaniu.	
Lokalizacja zadania/projektu: Obszar Starego Miasta	
Odpowiedzialność do realizacji: Komenda policji w Czeladzi	Szacunkowy termin realizacji: 2017-2023
Partnerzy w realizacji: Mieszkańcy, szkoły podstawowe, szkoły gimnazjalne.	Szacunkowa wartość realizacji: b.d.
Zadanie zgłoszone podczas konsultacji społecznych.	

Zadanie 1.9.
Obszar rewitalizowany: Stare Miasto
Tytuł zadania/projektu: Zintegrowane punkty przesiadkowe w mieście z przedsięwzięciami towarzyszącymi
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Obecnie w mieście nie funkcjonuje zintegrowane centrum przesiadkowe, pozwalające zapewnić sprawną komunikację. W rejonie ulicy Kombatanów, Szpitalnej zbiega się kilkanaście linii autobusowych i linia tramwajowa. Łącznie docierają one do 9 miast Aglomeracji. Brak zintegrowanego punktu przesiadkowego ma wpływ na niespójność transportu publicznego w mieście. Koncepcja zadania:

Zadanie obejmuje budowę przystanku zintegrowanego A-T-R w rejonie ul. Kombatantów / Szpitalnej, w ścisłym centrum Czeladzi, wraz z przebudową (zmianą geometrii i usytuowania) skrzyżowania ul. Szpitalnej i Kombatantów (przy którym znajduje się wlot do punktu przesiadkowego), krótkiego odcinka ulicy Kombatantów i trakcji tramwajowej.

Zadanie obejmuje także przebudowę otoczenia pętli tramwajowej oraz modernizację węzłowych przystanków A-T-R. Zadanie obejmie ponadto budowę miejsc parkingowych przy przystanku oraz infrastrukturę dla rowerzystów jak i punkt obsługi pasażera z przygotowaniem stanowiska dla dyspozytora ruchu. Omawiany układ obsługuje relacje dla 9 miast Aglomeracji. Docelowo, w latach późniejszych, projekt zakłada także wdrożenie systemu dynamicznej informacji pasażerskiej dla gminy z centralą w omawianym pawilonie oraz usytuowanie 19 tablic na przystankach węzłowych w mieście.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Budowa przystanku zintegrowanego A-T-R w rejonie ul. Kombatantów/Szpitalnej w ścisłym centrum Czeladzi wraz z przebudową (zmianą geometrii i usytuowania) skrzyżowania ul. Szpitalnej i Kombatantów wraz z punktem obsługi pasażera oraz stanowiska dla dyspozytora ruchu.
- Budowa miejsc parkingowych.
- Budowa infrastruktury dla rowerzystów.

Efekt zadania:

- Poprawa jakości transportu publicznego na terenie Miasta.
- Poprawa jakości środowiska naturalnego w Mieście.
- Poprawa ładu przestrzennego.
- Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Czeladzi.

Oddziaływania zadania/projektu:

☐	Sfera społeczna
☐	Sfera gospodarcza
☒	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
☒	Sfera środowiskowa
☒	Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych.
- Liczba miejsc postojowych.

Lokalizacja zadania/projektu:

ul. Kombatantów/Szpitalna

Odpowiedzialność do realizacji

Gmina Czeladź

Szacunkowy termin realizacji

2016 - 2018

Partnerzy w realizacji

Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej

Szacunkowy koszt

10 000 000 zł

Zadanie zgłoszone przez Urząd Miasta

Zadanie 1.10

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Niskoenergetyczne Budynki Użyteczności Publicznej - termomodernizacja budynku Urzędu Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Projekt stanowiący kontynuację programu termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej w mieście. Obejmuje termomodernizację budynku administracyjnego przy ul. Katowickiej 45 w Czeladzi, wymianę oświetlenia na energooszczędne i instalacji elektrycznej w ww. budynku.

Obiekt pełni funkcje administracyjne, powstał w latach 60. XX wieku i nie spełnia norm cieplnych – ściany, stropy, piwnice. W budynku konieczne jest wykonanie termorenowacji ścian z przebudową okien ryzalitu frontowego, termorenowacji dachu, ścian piwnic, przegród oraz wymiany części stolarki. Ponadto działania termomodernizacyjne powinny objąć zarządzanie energią i wymianę oświetlenia na nowoczesne i energooszczędne.

Koncepcja zadania:

Zadanie obejmuje kompleksową termomodernizację budynku, wraz z wymianą stolarki i zastosowaniem systemów alternatywnych zaopatrzenia w energię elektryczną w tym instalacji ogniw fotowoltaicznych.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Kompleksowa termomodernizacja obiektu wraz z fundamentami.
- Przebudowa obiektu, obejmująca dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych, wymogów ppoż. i aktualnych przepisów prawa budowlanego, przebudowa piwnic obiektu.
- Remont instalacji c.o., kotłowni gazowej, instalacji sanitarnych, instalacji elektrycznych.
- Budowa systemu komunikacji wizualnej wewnątrz budynku.
- Budowa klimatyzacji i wentylacji wraz z odzyskiem ciepła.

Iluminacja obiektu, uwzględniająca punktowe oświetlenie elewacji, oświetlenie świąteczne, montaż pylonu świetlnego oraz odtworzenie pylonu Czeladź.

Efekt zadania:

- Poprawa efektywności energetycznej budynku.
- Poprawa estetyki budynku wyeksponowanego na wzgórzu stanowiącego wizytówkę miasta.
- Poprawa stanu środowiska przyrodniczego.
- Poprawa ładu przestrzennego w mieście.

Oddziaływania zadania/projektu:

☐	Sfera społeczna
☐	Sfera gospodarcza
☒	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
☒	Sfera środowiskowa
☒	Sfera techniczna

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wskaźniki: – Ograniczenie zużycia energii. – Zmniejszenie emisji CO₂. – Wzrost wykorzystania OZE. – Liczba zmodernizowanych budynków.	
Lokalizacja zadania/projektu: Ul. Katowicka 45	
Odpowiedzialność do realizacji Gmina Czeladź	Szacunkowy termin realizacji 2016 - 2017
Partnerzy w realizacji Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej	Szacunkowy koszt 7 400 000 zł
<i>Zadanie zgłoszone podczas konsultacji społecznych oraz ankiet z mieszkańcami.</i>	

144

9.1.2. Kolonia Saturn

Zadanie 2.1.
Obszar rewitalizowany: Kolonia Saturn
Tytuł zadania/projektu: Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej SATURN – integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych.
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Na obszarze Kolonii Saturn została zdiagnozowana koncentracja problemów społecznych, 7% mieszkańców całego miasta korzystających z pomocy społecznej zamieszkuje właśnie ten obszar. W związku z powyższym konieczne jest zapewnienie odpowiedniej oferty pomocowej oraz infrastruktury, w której oferta ta będzie się odbywać. Koncepcja zadania: Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców planuje się utworzenie, w niewielkiej odległości od Centrum Miasta, miejsca, w którym mieszkańcy miasta, w tym także osoby starsze mogłyby aktywnie spędzać czas. CUSiAL SATURN jest miejscem, w którym każda osoba znajdzie coś dla siebie, zarówno dla ciała (fitness, usługi rehabilitacyjne, zajęcia ruchowe,) jak i dla ducha (warsztaty aktywności obywatelskiej, Uniwersytet III Wieku, itp.) Zakres zadania: W ramach Centrum Przewiduje się realizację następujących usług: – Usługi rehabilitacyjne (w tym sala gimnastyczna z dostępem do urządzeń rehabilitacyjnych). – Zajęcia sportowe (yoga, tai chi). – Uniwersytetu III Wieku.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- Zajęcia edukacyjno-rozwojowe:
 - nauka języków obcych;
 - warsztaty aktywności obywatelskiej;
 - projekcje filmowe;
 - nauka obsługi komputerów i urządzeń cyfrowych (aparatów, drukarek, smartfonów) – walka z wykluczeniem cyfrowym.
- Cykliczne spotkania integracyjne – wycieczki, wspólne gotowanie, tańce itp.
- Poradnictwo specjalistyczne (np. dietetyka, wsparcie psychologiczne itp.).

Efekt zadania:

- Poprawa jakości życia mieszkańców, w tym osób starszych.
- Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców, w tym osób starszych.
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu.
- Integracja społeczna.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba uczestników warsztatów i zajęć w CUSIAL SATURN.
- Liczba zorganizowanych zajęć edukacyjno-rozwojowych.
- Liczba studentów Uniwersytetu III Wieku.
- Liczba udzielonych porad specjalistycznych (dietetycznych, psychologicznych itp.).

Lokalizacja zadania/projektu:

Budynek Warsztatów Elektrycznych oraz Transformatorowni – Teren byłej KWK Saturn

Odpowiedzialność do realizacji Gmina Czeladź	Szacunkowy termin realizacji 2018 – 2023
Partnerzy w realizacji Organizacje pozarządowe	Szacunkowy koszt 2 100 000 zł
Zadanie zgłoszone podczas warsztatów strategicznych.	

Zadanie 2.2.

Obszar rewitalizowany:

Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu:

Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi – Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Obszar Zarzecza i Saturna, jako obszar pogórnicy przeżywa strukturalne skutki zmiany gospodarczej i społecznej, przez co usługi społeczne dla społeczności lokalnej są wysoce potrzebne w tym właśnie obszarze miasta. Uwidacznia się problem dziedziczenia bezradności w rodzinach, a także upadek gospodarczy dzielnicy i zwiększająca się ilość osób starszych. Ponadto obszar był KWK Saturn, po cieszącej się sukcesem rewitalizacji budynku dawnej Elektrowni na Galerię Sztuki Współczesnej, cieszy się coraz większą popularnością i jednocześnie jest przykładem do naśladowania, by cały teren uległ ponownemu ożywieniu, przy zachowaniu historycznego charakteru całego obszaru. Planowane do rewitalizacji budynki warsztatów elektrycznych i transformatorowni bezpośrednio sąsiadują z budynkiem elektrowni. Od czasu zaprzestania eksploatacji obiekty ulegają stopniowej degradacji i dewaluacji, stąd pilna potrzeba ich rewaloryzacji i nadania nowych, użytkowych funkcji.

Koncepcja zadania:

Projekt obejmuje przebudowę i adaptację na funkcje społeczne, gospodarcze, edukacyjne zabudowy byłej KWK Saturn, tzn. 2 budynków: warsztatów i transformatorowni zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi, a także zagospodarowanie przyległych terenów zielonych. Rewitalizacja obiektu umożliwi utworzenie Centrum Usług Społecznościowych - skierowanych głównie do starszych osób z obszarów rewitalizowanych.

Zakres prac modernizacyjnych:

Budynki warsztatów i transformatorowni zostaną ze sobą połączone szklanym łącznikiem, który będzie pełnił funkcję komunikacyjną pomiędzy tymi budynkami oraz funkcjonalną. Połączenie to będzie na poziomie parteru jak i na poziomie piętra dzięki kładce łączącej te dwie przestrzenie. W budynku transformatorów projektuje się strop samonośny opierający się na 10 słupach. W budynku warsztatów elektrycznych projektuje się nowy układ pomieszczeń wraz ze zmianą położenia klatki schodowej. Ściany zewnętrzne pozostaną zachowane w całości. Dach skośny o spadku ok. 16% w technologii tradycyjnej – więźba dachowa płatwiowokleszczowa. Okna nowe powiększone PCV. W budynku transformatorów projektuje się strop samonośny w którym centralnie znajdować się będzie stalowa klatka schodowa łączące dwie kondygnacje. W stropie tym, który będzie oddylatowany od ścian budynku około 5cm w jego centralnej części zostanie wstawione szkło matowe podświetlone.

Projektuje się również nową instalację energii elektrycznej, odgromowej, sieci logiczne (alarm, monitoring, sieć teleinformatyczna) oraz instalację wod-kan, instalacje grzewczą oraz wentylację mechaniczną.

W budynku znajdą miejsce m.in. sala wykładowa z funkcją wystawienniczą, pomieszczenia warsztatowe, biurowe, szatnia i pomieszczenia techniczne i magazynowe.

Efekt zadania:

- zrewitalizowane obiekty o wartości historycznej, w których realizowane będą usługi społeczne dla mieszkańców miasta
- konsekwentne ożywianie obszaru byłej KWK SATURN

Oddziaływania zadania/projektu:

☒	Sfera społeczna
☒	Sfera gospodarcza
☒	Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

☐	Sfera środowiskowa
☒	Sfera techniczna
Wskaźniki – Liczba wybudowanych/ przebudowanych/ rozbudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społecznej– 1 szt. – Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: powierzchnia zabudowy: 546,15 m²	
Lokalizacja zadania/projektu: teren byłej KWK SATURN	
Odpowiedzialność do realizacji Gmina Czeladź	Szacunkowy termin realizacji 2017 rok
Partnerzy w realizacji Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej	Szacunkowy koszt 4 000 000 zł
Zadanie zgłoszone podczas warsztatów strategicznych.	

147

Zadanie 2.3.
Obszar rewitalizowany: Saturn
Tytuł zadania/projektu: Kopalnia Saturn – przestrzeń nowych możliwości.
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Do połowy lat 90-tych XX wieku dominującą na terenie Czeladzi branżą gospodarki było górnictwo węgla kamiennego. W efekcie wyczerpywania złóż oraz recesji gospodarczej istniejąca na terenie miasta KWK „Saturn” została zlikwidowana w 1995 roku i w chwili obecnej w Czeladzi nie jest prowadzona działalność górnicza. Tereny kopalniane w mieście obejmowały głównie rejony ul. Dehnelów (ruch I – Dawna kopalnia „Saturn”) oraz ruch II – tereny dawnej Kopalni „Czeladź”. Z górnictwem związane były również tereny innych szybów (wydobywczych, wentylacyjnych, do transportu drewna czy podsadzki itd.) m.in. : szyb Kondratowicz (w okolicach ul. Ogrodowej), 3 Szyb (przy ul. 3 Szyb), szyb Jana, Szyb Paweł i Piotr (tereny dawnej kop. „Czeladź”, szyb Julian (Piaski), Alfred, Korneliusz itd. oraz tereny dawnych prochowni. KWK Saturn Ruch I, Czeladź ulica Dehnelów – to kompleks o strukturze przestrzennej charakterystycznej dla zakładu wydobywczego z końca XIX i początku XX wieku, usytuowany w otoczeniu zieleni komponowanej oraz kilku zespołów osiedlowych o całościowym założeniu przestrzennym. Zabudowę dawnej kopalni „Saturn” stanowią zachowane historyczne budynki (według wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków) : – budynek nadszybowy z wieżą wyciągową szybu „I”, – budynek maszynowni szybu „I”, – budynek nadszybowy szybu „II” (obiekt unikatowy),

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
 Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

- budynek maszynowni szybu „II”,
- budynek siłowni, sprężarkowni i rozdzielni, obecnie GSW „Elektrownia”,
- budynek kotłowni wraz z dwoma kominami,
- budynek warsztatów mechanicznych,
- budynek warsztatów elektrycznych,
- budynek sprzętu z garażami (nie będący własnością gminy),
- budynek cechowni, łaźni, szatni i administracji (z salą zborną),
- budynek Zakładowej Straży Pożarnej (obiekt nie będący własnością gminy),
- budynek transformatorowni,
- budynek kompresorowni.

Budynki związane z działalnością kopalni (oprócz budynków mieszkalnych dla pracowników):

- budynek dawnej dyrekcji i administracji – Dehnelów 2 (Pałac Saturna),
- willa dyrektora kop. Saturn wraz z oficyną – Dehnelów 10 i 12 (Muzeum Saturn i hotel Pod Filarami),
- Dom Ludowy – 21 Listopada 21 (obecnie nieużytkowany).

Obiekty są murowane z cegły, z elewacjami pozbawionymi tynku. Zabudowa ta zróżnicowana jest pod względem wysokości (budynki jedno-, dwu- i trzykondygnacyjne). W strukturze przestrzennej zespołu wyróżniają się segmenty głównych obiektów produkcyjnych oraz pierwszoplanowa grupa obiektów frontowych. Całość uzyskała historyzujący i w znacznej mierze ujednolicony wystrój. W kompleksie znajdują się budynki i budowle pochodzące z różnych okresów czasu. Występują tu dobrze zachowane przykłady cennych obiektów górnictwa, unikalne w skali regionu, a nawet kraju.

W roku 2013, w efekcie realizacji Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi, oddano do użytku zrewaloryzowany budynek elektrowni, który przystosowano do współczesnych standardów i może on teraz pełnić wiele funkcji: wystawienniczą – przestrzeń dla zwiedzających w Sali Głównej z zabytkowymi maszynami, konferencyjną – dla narad, spotkań, konferencji w Sali konferencyjnej i multimedialnej oraz warsztatową – sala warsztatów artystycznych z zapleczem dla dzieci i dorosłych. Efektem działań rewitalizacyjnych jest możliwość uzyskania bogatej oferty kulturalnej w nietuzinkowej scenerii dawnej „Elektrowni”, m.in. wystaw malarstwa, grafiki, rzeźby, fotografii, wydarzeń muzycznych, warsztatów tańca, małych form teatralnych itp.

Przykład dobrego przekształcenia tego obiektu jest podstawą decyzji podjęcia wysiłku w kierunku prac rewitalizacyjnych kolejnych obiektów.

Bezpośrednio z budynkiem elektrowni sąsiadują następujące obiekty: cechownia, warsztat elektryczny i transformatorownia, warsztat mechaniczny, kotłownia, maszynownia i nadszybia szybów I i II. Od czasu zaprzestania eksploatacji obiekty ulegają stopniowej degradacji i dewaluacji, stąd pilna potrzeba ich rewaloryzacji i nadania nowych, użytkowych, funkcji.

Obecnie postępujący stan kryzysowy tego obszaru przejawia się między innymi:

- Złym stanem technicznym zabudowy i infrastruktury: nieremontowane i niezabezpieczone obiekty stopniowo niszcząc stwarzają zagrożenie dla otoczenia. Ich stan techniczny jest niezadowalający i budzi zastrzeżenia natury eksploatacyjnej i bezpieczeństwa. Degradacji ulega infrastruktura techniczna obiektów i całego terenu.
- Postępującą degradacją przestrzenną: wyburzenia pojedynczych obiektów przemysłowych, a także naturalna, niekontrolowana sukcesja roślinności powodują

chaos przestrzenny oraz zacieranie się czytelnych niegdyś układów przestrzennych.

- Utratą znaczenia i rangi: likwidacja przemysłu wydobywczego, tak istotnego niegdyś dla rozwoju i funkcjonowania miasta oraz jego mieszkańców spowodowała spadek rangi tych terenów do rangi obszarów problemowych. Stały się one źródłem problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych.
- Negatywnym oddziaływaniem na otoczenie: przejawia się ono w negatywnym odbiorze wizualnym i estetycznym tych terenów zarówno przez mieszkańców miasta, jak i przyjezdnych. W ich oczach tereny poprzemysłowe nie przedstawiają również żadnej większej wartości użytecznej i estetycznej.

Koncepcja zadania:

Na bazie przekształconych terenów i obiektów oraz istniejących zabytkowych budynków dawnej Kopalni Saturn wraz z przyległym terenem opracowanie wstępnej koncepcji zagospodarowania obiektów pod kątem realizacji funkcji skansenu górniczego, jako formy tymczasowego zagospodarowania i utrzymania obiektów lub przygotowania oferty inwestycyjnej dla obiektów i terenów (*brownfield*) – uwzględniając historyczny układ urbanistyczny/walory miejsca. Konieczne są remont budynków kopalni oraz ich adaptacja pod cele kulturalne itp.

W ramach koncepcji przewiduje się nadanie obiektom nowych funkcji skoncentrowanych wokół miejsca aktywnego spędzania czasu wolnego dla mieszkańców Czeladzi i miast sąsiadujących – centrum sportowo-kulturalne.

Przykładowe formy adaptacji przestrzeni na funkcje prospołeczne:

- Strefa gastronomiczna:
 - restauracja, punkty gastronomiczne specjalistyczne np. dietetyczne/zdrowe.
- Strefa kultury/galeria sztuki – już istniejąca Elektrownia, ale dodatkowo:
 - Centrum Aktywności Seniora, w tym Uniwersytet Trzeciego Wieku, sala do zajęć ruchowych z dostępem do urządzeń rehabilitacyjnych, sale szkoleniowe, poradnictwa i konsultacji (na bazie Warsztatów Elektrycznych połączonych z transformatorownią nowo wybudowanym łącznikiem),
 - centrum handlowe i edukacyjne,
 - kino na wolnym powietrzu (w okresie letnim) w towarzystwie ogródków gastronomicznych.
 - Ośrodek kultury (na bazie Budynku Cechowni).

Zakres prac modernizacyjnych:

- Uzbrojenie terenów typu *brownfield* pod działalność małych i średnich przedsiębiorstw.
- Ogrodzenie i oświetlenie całego terenu.
- Wykonanie placu z infrastrukturą wypoczynkową i rowerową oraz zielenią ozdobną.
- Prace budowlane polegające na zabezpieczeniu obiektów: nadszubyia szybu II, kominów pokopalnianych.
- Remont i przebudowa obiektów budowlanych.

Efekt zadania:

- Nadanie nowych funkcji gospodarczych terenom typu *brownfield*.
- Zabezpieczenie i wielofunkcyjne wykorzystanie obiektów kopalni na cele rekreacji, gospodarki, kultury i turystyki, a przez to istotne wzbogacenie oferty miasta i regionu

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

w tych dziedzinach. – Zachowanie i popularyzacja dziedzictwa kulturowego, którego unikatowym elementem jest uznana za zabytek techniki kopalnia Saturn. – Wzbogacenie, poprzez istotne zwiększenie ilości i różnorodności, form organizowanych w mieście imprez i wydarzeń. – Uczynienie z kopalni zespołu urbanistycznego o randze regionalnej i krajowej ze względu na potencjał i typ oferty.	
Oddziaływania zadania/projektu: ☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Wskaźniki: – m² powierzchni przygotowanej pod działalność MŚP. – m² powierzchni usługowej. – Liczba użytkowników korzystających z oferty rekreacyjnej.	
Lokalizacja zadania/projektu: Obiekty Kopalni Saturn	
Odpowiedzialność do realizacji: Gmina Czeladź	Szacunkowy termin realizacji: Zabezpieczenie kominów: 2016 r. / 2017 r. Zabezpieczenie szybu II: 2016 r. / 2017 r.
Partnerzy w realizacji: Zakład Budynków Komunalnych w Czeladzi, Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej	Szacunkowy koszt: Zabezpieczenie kominów: ok. 150 000 zł Zabezpieczenie szybu II: ok. 700 000 zł
<i>Zadanie zgłoszone podczas warsztatów strategicznych</i>	

Zadanie 2.3

Obszar rewitalizowany:

Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu:

Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheiblera i ulicy Biedermanna (etap 2) wraz z uzbrojeniem terenu (brownfield).

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Zadanie obejmuje teren dawnej KWK Saturn, zlikwidowanej w 1996 roku. Teren ten położony jest przy ul. Dehnelów / Biedermanna w Czeladzi. Powierzchnia terenu to ok. 6 ha.

Restrukturyzacja ekonomiczna tego terenu wymaga wybudowania systemu dróg i uzbrojenia, dzięki czemu teren zostanie otwarty na potrzeby małych i średnich przedsiębiorstw. Proponowany do wybudowania układ komunikacyjny pozwoli stworzyć dogodne warunki do inwestowania.

Koncepcja zadania:

Projekt obejmuje realizację kompleksowego uzbrojenia terenu po zakładzie górniczym KWK Saturn. Teren ten podlega przekształceniom od roku 2005 i przeznaczony jest na działalność usługową. Zadanie dotyczy budowy ul. Scheiblera (całość) i Biedermanna - etap 2. Zadanie obejmuje rozbudowę istniejącego na terenie dawnego zakładu uzbrojenia (KS, KD, wodociągi), a także pozostałe media: teletechnikę, przygotowanie pod instalację gazową, ciepłowniczą, elektroenergetyczną, a także oświetlenie i drogi.

Zakres prac:

- budowa drogi – jednej jezdni z dwoma pasami ruchu – ulica Scheiblera
- przebudowa odcinka drogi wewnętrznej ul. Biedermanna
- budowa parkingów, placów, chodników, ścieżki rowerowej, ogrodzeń, wykonanie małej architektury, nasadzenia zieleni
- wykonanie sieci wodno kanalizacyjnych oraz oświetlenie terenu, kanalizacji teletechnicznej i monitoringu
- wykonanie pasażu z plenerową wystawą stałą poświęconą historii przemysłu w mieście, jako kontynuacja pasażu zrealizowanego w ramach zagospodarowania terenu wokół budynku Galerii Elektrownia.

Efekt zadania:

- uzbrojenie terenów typu brownfield pod działalność małych i średnich przedsiębiorstw
- przeznaczenie terenu na szeroko pojmowaną działalność usługową, w tym publiczną i handlową z dopuszczeniem nieuciążliwej produkcji.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☐ Sfera społeczna
- ☒ Sfera gospodarcza
- ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☒ Sfera techniczna

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wskaźniki	
– Powierzchnia wspartych (przygotowanych) terenów inwestycyjnych [ha]	
Lokalizacja zadania/projektu: Teren byłej KWK Saturn	
Odpowiedzialność do realizacji: Gmina Czeladź	Szacunkowy termin realizacji 2016 – 2017 rok
Partnerzy w realizacji: Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej	Szacunkowy koszt: 4 000 000 zł
Zadanie zgłoszone podczas warsztatów strategicznych	

152

9.1.3. Nowe Miasto

Zadanie 3.1.	
Obszar rewitalizowany:	
Nowe Miasto	
Tytuł zadania/projektu:	
Zaprojektuj własną przestrzeń – akcje happeningowe dla mieszkańców Nowego Miasta.	
Opis zadania/projektu	
Stan istniejący: Obszar Nowego Miasta charakteryzuje się dużym wskaźnikiem zagęszczenia ludności. Znaczne nagromadzenie ludności na małym terenie często prowadzi do konfliktów o przestrzeń – zarówno w postaci nadania różnych funkcji przestrzeniom: zawłaszczanie trawników na parkingi, jak i różnice w formach spędzania czasu wolnego przez różne grupy społeczne – chęć spokojnego odpoczynku na ławce przed blokiem, a aktywny wypoczynek – granie w piłkę itp. Mając na uwadze tego typu problemy konieczne jest skonfrontowanie różnych punktów widzenia i wspólne dojście do porozumienia, tak by przestrzeń mogła służyć wszystkim mieszkańcom. Koncepcja zadania: Zadanie będzie polegać na opracowaniu i przeprowadzeniu akcji happeningowej wśród mieszkańców dzielnicy Nowe Miasto w celu wykreowania wspólnej przestrzeni. Przeprowadzone warsztaty pozwolą na rozpoznanie potrzeb różnych grup mieszkańców. Będą oni mogli spotkać się i wspólnie przedyskutować własne potrzeby Etapy zadania: 1. Opracowanie koncepcji akcji happeningowej (wybór podwórek, form warsztatów, interesariuszy programu, form promocji). 2. Przeprowadzenie akcji promocyjnej – artykuł w lokalnej gazecie, ulotki, informacje na	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

stronie internetowej, informacje przekazane na spotkaniach wspólnot mieszkaniowych.

3. Przeprowadzenie warsztatów dotyczących projektu podwórek / przestrzeni publicznych w formie np. design thinking (zapewnienie uczestnictwa ekspertów – m.in. architekta, architekta krajobrazu).
4. Zmiany przestrzeni – wykonanie nasadzeń, montaż ławek, koszy na śmieci.

Zakres prac:

1. Przygotowanie materiałów promocyjnych, przeprowadzenie akcji promocyjnej.
2. Przeszkolenie / zatrudnienie ekspertów do prowadzenia warsztatów.
3. Zakup odpowiedniej ilości materiałów budowlanych i elementów małej architektury (klombów, sadzonek, drzew, ławek, koszy na śmieci).
4. Koordynacja procesu warsztatów i realizacji.

Efekt zadania:

Zadanie przyczyni się do integracji i wzajemnego zrozumienia potrzeb różnych grup społecznych wśród mieszkańców. Będzie to również element aktywizacji społecznej mieszkańców i możliwość ich realnego wpływu na proces rewitalizacji. Przeprowadzone zadania będzie zatem służyć nie tylko przygotowaniu założeń do projektu architektonicznego aranżacji przestrzeni publicznej poszczególnych podwórek, ale przede wszystkim budowie tożsamości lokalnej, tzw. wartości miejsca dla mieszkańców oraz poznanie wzajemnych potrzeb mieszkańców i siebie nawzajem. Budowanie odpowiedzialności za miejsce, zaprojektowane i zrealizowane „własnymi rękoma” będzie skutkowało dbałością o porządek i estetykę otoczenia, odpowiedzialnością za poszczególne element. Dodatkowo odnowiona i uatrakcyjniona zostanie przestrzeń publiczna.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba mieszkańców biorących udział w warsztacie.
- M² odnowionej przestrzeni publicznej.
- Liczba odnowionych podwórek.

Lokalizacja zadania/projektu:

Podwórka na terenie Nowego Miasta.

Odpowiedzialność do realizacji:

UM Czeladź

Szacunkowy termin realizacji:

Cyklicznie, np. raz / dwa razy do roku

Partnerzy w realizacji:

Mieszkańcy, wspólnoty mieszkaniowe

Szacunkowa wartość realizacji:

b.d.

Zadanie wynikające z przeprowadzonej diagnozy społecznej.

Zadanie 3.2.

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Poznaj swojego dzielnicowego – poprawa bezpieczeństwa na obszarze Starego Miasta oraz Nowego Miasta.

154

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Obszary Starego i Nowego Miasta charakteryzują się wysoką liczbą popełnionych przestępstw i wykroczeń. Odnotowuje się tutaj najwięcej interwencji związanych z zakłócaniem porządku czy włamaniami. Na obszarach tych należy zatem zwrócić większą uwagę na bezpieczeństwo mieszkańców. Służby bezpieczeństwa (policja, straż miejska) pomimo zwiększonych ilości partoli nie są w stanie reagować na wszystkie zdarzenia bez współpracy mieszkańców, którzy powinni znać podstawowe schematy postępowania w sytuacjach zagrożenia i umieć odpowiednio zareagować, w tym zgłosić zaistniałą sytuację odpowiednim służbom. Mieszkańcy, którzy są odpowiednio poinformowani w jaki sposób działać, mogą się stać bowiem strażą obywatelską, co wpłynie na poprawę sytuacji na tym obszarze.

Koncepcja zadania:

Zdanie polegać będzie na organizacji spotkań informacyjno-szkoleniowych, na których mieszkańcy będą mogli porozmawiać na temat zauważalnych przez nich problemów oraz uciążliwościach związanych z bezpieczeństwem.

Zakres prac:

1. Akcja promocyjno-informacyjna dotycząca projektu – wysłanie zaproszeń do wspólnot mieszkaniowych, podjęcie współpracy ze szkołami, przedszkolami i instytucjami kultury.
2. Cykliczna organizacja spotkań policjantów dzielnicowych z mieszkańcami np. raz w roku mających na celu zbieranie informacji od mieszkańców na temat sytuacji problemowych oraz edukację mieszkańców w zakresie procedur bezpieczeństwa, w tym kogo informować i w jaki sposób zgłaszać konkretne sytuacje problemowe.

Efekt zadania:

Dobra współpraca policji z mieszkańcami oraz rozwijanie świadomości obywatelskiej dotyczącej różnych sfer bezpieczeństwa, nauka tego jak reagować w sytuacjach zagrożenia oraz w jaki sposób zgłaszać zaistniałe sytuacje. Efektem zadania będzie zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców na wskazanym terenie.

Oddziaływania zadania/projektu

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

☐ Sfera techniczna	
Wskaźniki: – Liczba zorganizowanych spotkań z policjantami. – Liczba mieszkańców biorących udział w spotkaniu.	
Lokalizacja zadania/projektu: Obszar Nowego Miasta	
Odpowiedzialność do realizacji: Komenda policji w Czeladzi	Szacunkowy termin realizacji: 2017-2023
Partnerzy w realizacji: Mieszkańcy, szkoły podstawowe, szkoły gimnazjalne.	Szacunkowa wartość realizacji: b.d.
Zadanie zgłoszone podczas konsultacji społecznych.	

Zadanie 3.3	
Obszar rewitalizowany:	
Nowe Miasto	
Tytuł zadania/projektu: Rewitalizacja przestrzeni targowiska przy ul. Miasta Auby na Nowym Mieście.	
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Targowisko znajduje się w dzielnicy Nowe Miasto przy ulicy Miasta Auby w sąsiedztwie sklepu wielkopowierzchniowego. Jest ono w złym stanie technicznym. Targowisko zagospodarowane jest w formie blaszanych obiektów, dzierżawionych przez sprzedawców. Ustawione w rzędach tworzą „alejki”, jednak ze względu na stan techniczny obiektów i jakość ich wykonania oraz fakt, iż część z nich jest opuszczona i dawno nieużytkowana, całość obszaru robi wrażenie śmietniska i bałaganu przestrzennego. Obiekty te nie są wyposażone w zaplecze sanitarne. Koncepcja zadania: Targowisko jest wpisane w świadomość mieszkańców, jako miejsce, w którym można zakupić świeże owoce i warzywa, a także wiejskie produkty (jaja, nabiał itp.) w przystępnej cenie. Koncepcja zadania polega na etapowym poszukiwaniu rozwiązania kilku problemów: poprawy jakości obiektów i warunków handlu na targowisku, problemów z parkowaniem w tym obszarze, będącym centrum tej części miasta oraz zagospodarowanie otoczenia. Zakres prac modernizacyjnych: – Budowa targowiska miejskiego w formie obiektu kubaturowego, zadaszonego pasażu pawilonów handlowych, w zabudowie szeregowej, w liczbie min. 40 punktów handlowych, wyposażonego w zaplecza sanitarne dla sprzedających i kupujących. – Aranżacja otoczenia budynku elementami małej architektury (ławki, oświetlenie, tablice informacyjne i reklamowe, stojaki na rowery, zieleni ozdobna) w sposób zapewniający	

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

powiązanie obszaru z otaczającymi obiektami. – Budowa parkingów. Efekt zadania: Realizacja zadania przyczyni się do poprawy funkcjonalności oraz estetyki przestrzeni w dzielnicy Nowe Miasto. Realizacja takiego zespołu urbanistycznego stworzy warunki dla przedsiębiorców, chcących prowadzić działalność gospodarczą w tym obszarze miasta.	
Oddziaływania zadania/projektu: ☐ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Wskaźniki: – M² powierzchni usługowej. – M² powierzchni parkingów. – Liczba nowo powstałych miejsc parkingowych. – Liczba przebudowanych obiektów targowiska.	
Lokalizacja zadania/projektu: Targowisko przy ul. Miasta Auby oraz ul. Szpitalnej. Działka nr 210/6, 210/36, 210/3, 210/28, 210/29, 210/30	
Odpowiedzialność do realizacji: Gmina Czeladź	Szacunkowy termin realizacji: 2016 - 2018
Partnerzy w realizacji: Realizacja zadania planowana w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego	Szacunkowy koszt 2 000 000,00 zł
Zadanie zgłoszone podczas konsultacji społecznych.	

156

Zadanie 3.4	
Obszar rewitalizowany:	
Nowe Miasto	
Tytuł zadania/projektu: Stworzenie miejsca integracji i aktywizacji społecznej osób starszych/seniorów.	
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Na terenie Miasta Czeladź obecnie (2015 rok) funkcjonuje jedynie jeden Klub Seniora, który znajduje się przy ul. Zwycięstwa 6, tj. w dzielnicy Piaski. Zlokalizowany jest w dużej odległości od pozostałych dzielnic miasta, jest więc poza zasięgiem wielu starszych osób. Dodatkowo na	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

terenie całego miasta niewiele jest miejsc, w których osoby starsze mogłyby znaleźć atrakcyjną ofertę spędzania czasu wolnego.

Na terenie dzielnicy Nowe Miasto istnieje wiele lokali użytkowych, które obecnie nie są wykorzystywane, m.in. przy ul. 17 lipca lub ul. 11 listopada, a które po remoncie mogą służyć za miejsce spotkań dla osób starszych / seniorów zamieszkujących obszar Nowego Miasta.

Koncepcja zadania:

Stworzenie miejsca integracji dla osób starszych przyczyni się do poprawy dostępności do oferty spędzania czasu wolnego i rozwoju osobistego dla tej grupy mieszkańców. Będzie to miejsce integrujące, gdzie seniorzy będą aktywnie i ciekawie spędzać wolny czas.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Przekazanie jednego z pustych lokali użytkowych przy ul. 17 lipca lub 11 listopada na potrzebę organizacji miejsca spotkań.
- Kompleksowy remont lokalu, wraz z likwidacją barier architektonicznych.
- Wyposażenie lokalu: zakup sprzętu i urządzeń na potrzeby pełnienia przez lokal nowych funkcji (stoły, krzesła, biurka, sprzęt komputerowy i multimedialny).
- Organizacja zajęć tematycznych i wydarzeń kulturalnych skierowanych do seniorów.

Efekt zadania:

- Stworzenie miejsca przyjaznego osobom starszym.
- Aktywizacja osób starszych.
- Poprawa oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów.
- Poprawa dostępności do infrastruktury kulturalnej dla osób starszych.
- Ożywienie przestrzeni publicznych.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☒ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba seniorów korzystających z zajęć.
- Liczba zorganizowanych zajęć skierowanych do seniorów.
- Liczba wydarzeń kulturalnych skierowanych do seniorów.
- M² powierzchni wyremontowanych i przystosowanych do pełnienia nowej funkcji przez lokal.

Lokalizacja zadania/projektu:

Lokal użytkowy przy ul. 17 lipca lub ul. 11 listopada.

Obecnie brak możliwości wskazania konkretnego wolnego lokalu z przeznaczeniem na miejsce spotkań dla seniorów, z uwagi na obecne zainteresowanie potencjalnych najemców wszystkimi wolnymi lokalami, w momencie przystąpienia do realizacji zadania Zakład Budynków Komunalnych wskaże wolny lokal.

Odpowiedzialność do realizacji

Miasto Czeladź

Szacunkowy termin realizacji:

2017 – 2023

Partnerzy w realizacji Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Klub Seniora Zakład Budynków Komunalnych w Czeladzi	Szacunkowy koszt Etap I – remont i wyposażenie miejsca – 100 000, 00 zł Etap II – działalność – 100 000,00 zł/rocznie
<i>Zadanie zgłoszone podczas konsultacji społecznych z mieszkańcami.</i>	

zadanie 3.5.

158

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto

Tytuł zadania/projektu: Projekt

Integracja społeczności lokalnej poprzez organizację Festynu Rodzinnego

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Aktualny system gospodarczy i kryzys ekonomiczny wymuszają na dorosłych poświęcanie większości swojego czasu na pracę i zdobywanie podstawowych zasobów materialnych, niezbędnych do zapewnienia rodzinie korzystnych warunków bytowych co sprawia, że współczesna rodzina przeżywa kryzys. Liczne badania socjologiczne wskazują, że w ostatnich latach znacznie rozluźniły się więzi między rodzicami i dziećmi. Kryzys rodziny przejawia się głównie na płaszczyźnie rozpadu podstawowych więzi łączących członków rodziny, a co za tym idzie powolnym zaniku tradycyjnych funkcji rodziny. Niestety coraz rzadziej rodzice mają czas, żeby przekazywać dziecku pewne wzorce zachowań, tradycje, normy społeczne, obecnie przy braku obecności rodziców, funkcję socjalizacyjną przejmują inne jednostki lub instytucje, np. żłobki, opiekunki do dzieci. Mając na uwadze powyższe Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi w 2015 roku po raz pierwszy zorganizował Festyn Rodzinny „Witajcie Wakacje” którego głównym celem była integracja rodzin mieszkających w dzielnicy „Nowe Miasto” w Czeladzi.

Koncepcja zadania:

Rewitalizacja dzielnicy „Nowe Miasto” to m.in. zaplanowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej. Zaplanowane działania w ramach festynu rodzinnego adresowane są do lokalnych grup mieszkańców pochodzących z różnych środowisk społecznych, w szczególności do rodzin z dziećmi, w tym również zagrożonych wykluczeniem społecznym: bezradnością w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, bezrobociem i alkoholizmem. Projekt będzie realizowany w Czeladzi przy ul. 17 Lipca 27. Zaplanowane działania w trakcie festynów takie jak wspólne, rodzinne malowanie obrazów na blejtramach, konkursy oraz zabawy adresowane są do całych rodzin i mają na celu ich integrację ze społecznością lokalną. Uczestnicy festynów będą mogli skorzystać z poczęstunku (potrawy z grilla, ciasta,

słodycze, wata cukrowa itp.) oraz wziąć udział w różnorodnych działaniach artystycznych. Imprezie będą towarzyszyły występy zespołów artystycznych, tanecznych i wokalnych, oraz konkursy z nagrodami.

Efekt zadania:

- pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców dzielnicy „Nowe Miasto” oraz integracja społeczności lokalnej,
- podniesienie kompetencji społecznych mieszkańców dzielnicy,
- zwiększenie jakości i efektywności działań środowiskowych w obszarze pomocy społecznej,
- tworzenie pozytywnego wizerunku pracowników ops, jak również ośrodka jako instytucji.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki

- liczba uczestników festynów,
- liczba zrealizowanych festynów

Lokalizacja zadania/projektu:

Czeladź, ul 17 Lipca

Odpowiedzialność do realizacji

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi

Szacunkowy termin realizacji:

lata 2016- 2020

Partnerzy w realizacji

Szacunkowy koszt

b.d.

Zadanie wynikające z przeprowadzonej diagnozy społecznej.

Zadanie 3.6.

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Pomoc rehabilitacyjna i psychologiczna dla członków Klubu Abstynenta

Opis zadania/projektu

Koncepcja zadania:

Organizacja pomocy rehabilitacyjnej i psychologicznej dla członków Klubu Abstynenta.

Zakres prac:

- Raz w tygodniu organizowanie spotkań w ramach „grup wsparcia”.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

160

- Raz w tygodniu organizowanie spotkań z psychologiem, posiadającym kwalifikacje do pracy z osobami uzależnionymi.
- Raz w roku organizowanie obozów rehabilitacyjnych. Osoby wyjeżdżające na obóz będą kwalifikowane przez społeczność Klubu. Jednym z kryteriów kwalifikacyjnych jest czas abstynencji, uczestnictwo w zajęciach klubowych itp. Obozy są jedną (obok spotkań z psychologiem i spotkań „grup wsparcia”) z podstawowych form wspierania procesu trzeźwienia i utrzymania abstynencji członków. Podczas 10 dniowego obozu realizowane będą: 4 godzinne spotkania w ramach grupy wsparcia, pozostały czas to zajęcia sportowe, rekreacyjne oraz rodzinne. Wyjazdy wspomagają motywację utrzymania trzeźwości, uczą sposobów trzeźwego życia, wspomagają integrację grupy – a co za tym idzie realizację celów statutowych stowarzyszenia.

Efekt zadania:

Kluby Abstynenta realizuje zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. To one niejednokrotnie stanowią ważne miejsce promowania zdrowego i trzeźwego stylu życia dla uzależnionego i jego rodziny oraz podejmują działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych na poziomie lokalnym.

Praca rehabilitacyjna organizowana w Klubie dla osób uzależnionych i ich rodzin jest istotnym elementem na drodze indywidualnego trzeźwienia. Wspomaga funkcjonowanie zaburzonej chorobowo rodziny, daje możliwość wzajemnego wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych, pozwala odzyskać właściwą postawę w najbliższym otoczeniu.: rodzina, praca, środowisko lokalne.

Oddziaływania zadania/projektu

- ☐ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba osób, które utrzymują trzeźwość
- Liczba zorganizowanych spotkań grup wsparcia
- Liczba uczestników grup wsparcia
- Liczba uczestników obozów rehabilitacyjnych

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul. 11 listopada 8

Odpowiedzialność do realizacji:
UM Czeladź

Szacunkowy termin realizacji:
2017 - 2023

Partnerzy w realizacji:
Organizacje pozarządowe, grupy samopomocy

Szacunkowy koszt:
20.820 zł

Zadanie wynikające z przeprowadzonej diagnozy społecznej.

Zadanie 3.7

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych powiatu będzińskiego poprzez zastosowanie OZE – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.

Opis zadania/projektu:

Zadanie zgłoszone przez Starostwo Powiatowe w Będzinie.

Projekt zakłada przeprowadzenie działań inwestycyjnych zmierzających do zwiększenia efektywności kosztowej użytkowania budynku Szpitala Powiatowego w Czeladzi polegających na montażu kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych, pomp ciepła.

Stan istniejący:

Szpital Powiatowy w Czeladzi składa się z 4 segmentów (A-D). W roku 2010 została przeprowadzona termomodernizacja segmentu D. Obecnie planowana jest termomodernizacja pozostałych 3 części budynku oraz wymiana źródła ciepła.

Koncepcja zadania:

Poza działaniami termomodernizacyjnymi obiektu, które znacząco wpłyną na obniżenie emisji gazów oraz ciepła do atmosfery Powiat Będziński chce stopniowo zwiększać udział energii czystej we wszystkich budynkach użyteczności publicznej. W ramach projektu przewiduje się wykorzystanie energii słonecznej i wiatrowej oraz pomp ciepła. Spodziewamy się ograniczenia zużycia energii ze źródeł konwencjonalnych do poziomu 30%.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Opracowanie analizy wariantów wykorzystania różnych instalacji OZE wraz z wskazaniem ich efektywności kosztowej.
- Wykonanie instalacji OZE.

Efekt zadania:

Ograniczenie niskiej emisji do atmosfery oraz zmniejszenie kosztów związanych z zużyciem ciepła (CWU i CO) poprzez zastosowanie Odnawialnych Źródeł Energii.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☐ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☒ Sfera środowiskowa
- ☒ Sfera techniczna

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wskaźniki: – Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE (szt.). – Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE (szt.). – Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (MW). – Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony ekwiwalentu CO₂/rok). Dokładna wartość wskaźników zostanie określona po sporządzeniu dokumentacji budowlanej i audytu.	
Lokalizacja zadania/projektu: Czeladź, ul. Szpitalna 40	
Odpowiedzialność do realizacji Starostwo Powiatowe w Będzinie	Szacunkowy termin realizacji: 2016 - 2018
Partnerzy w realizacji	Szacunkowy koszt 4 780 979,00
Zadanie zgłoszone przez Starostwo Powiatowe.	

162

Zadanie 1.4.	
Obszar rewitalizowany: Stare Miasto	
Tytuł zadania/projektu: Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – stworzenie Spółdzielni Socjalnych.	
Opis zadania/projektu Stan istniejący: W 2015 roku podobnie jak w latach poprzednich dominującym powodem korzystania ze środków pomocy społecznej w gminie Czeladź było bezrobocie, które występuje w 654 rodzinach. Z analizy danych PUP w Będzinie wynika, iż w okresie I- XII.2015 roku zgłosiło się do Urzędu 2075 osób (w tym 994 kobiety, 1081 mężczyzn) z terenu gminy Czeladź, które uzyskały status osoby bezrobotnej. Stopa bezrobocia w Powiecie Będzińskim wynosi 13,1 % - dane na koniec grudnia 2015 r. Stopa bezrobocia w Województwie Śląskim wyniosła 8,2% %. Na koniec XII.2015r. w ewidencji PUP Będzin pozostawało 1500 osób z terenu gminy Czeladź (w tym 731 kobiet, 769 mężczyzn), co stanowiło 22,94% ogółu bezrobotnych w powiecie będzińskim. Wśród tych osób było 938 osób długotrwale bezrobotnych (447 kobiet i 491 mężczyzn), 113 osób do 25 roku życia (53 kobiety i 60 mężczyzn) i 523 osoby powyżej 50 roku życia (212 kobiet i 311 mężczyzn). Pomimo znaczącego spadku stopy bezrobocia odsetek długotrwale bezrobotnych w analizowanym okresie wzrósł o ponad dziesięć punktów procentowych. Prawie połowa zarejestrowanych osób nie podjęła zatrudnienia przez ponad rok, co w świetle literatury przedmiotu wymaga zastosowania zróżnicowanych i długotrwałych działań mogących zwiększyć ich szanse na podjęcie zatrudnienia.	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
 Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Koncepcja zadania:

W ramach działań skierowanych do osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo oraz włączenia trzeciego sektora do realizacji usług społecznych i prowadzenia działań służących społeczności lokalnej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi włączył się do współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie "Jestem Z Tobą" z Czeladzi oraz Stowarzyszeniem Wspierania Organizacji Pozarządowych "MOST", której celem jest założenie na terenie gminy Czeladź dwóch podmiotów ekonomii społecznej - spółdzielni socjalnych. Spółdzielnia socjalna jest specyficzną formą przedsiębiorstwa społecznego, łączący cechy przedsiębiorstwa oraz organizacji pozarządowej (przedsiębiorstwo społeczne), tworzą ją w większości osoby zagrożone marginalizacją ze względu na bezrobocie, niepełnosprawność czy chorobę psychiczną. Celem spółdzielni jest powrót do uregulowanego życia społecznego i aktywności na rynku pracy jej członków. Dzięki wsparciu Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej 10 osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, o ustalonym II lub III profilu pomocy w powiatowym urzędzie pracy oraz korzystających ze wsparcia MOPS w Czeladzi, uzyska zatrudnienie w 2 spółdzielniach socjalnych. W każdej spółdzielni planowane jest zatrudnienie na umowę o pracę (1/3 lub 1/2 etatu) pięciu osób. Osoby zatrudnione w spółdzielniach socjalnych będą miały możliwość uzyskania wsparcia w formie doradztwa ogólnego, specjalistycznego oraz w formie szkoleń zawodowych. Profilem działalności pierwszej ze wskazanych spółdzielni będzie mała gastronomia. Spółdzielnia będzie mieściła się przy ul. 17 Lipca w Czeladzi. Druga ze wskazanych spółdzielni będzie zajmowała się działalnością transportową (organizowanie przeprowadzek) i będzie mieściła się w Czeladzi przy ul. Reymonta. W ramach rozwoju modelu współpracy międzysektorowej oraz rozszerzania zakresu zadań powierzanych organizacjom pozarządowym, osoby korzystające ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi, zagrożone wykluczeniem społecznym, o ustalonym II lub III profilu pomocy w powiatowym urzędzie pracy, będą miały możliwość uczestnictwa w Projekcie „CENTRUM AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ W SŁAWKOWIE” współfinansowanym przez Unię Europejską i Europejski Fundusz Społeczny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 a realizowanym przez Spółdzielnię Socjalną „OPOKA” oraz Stowarzyszenie Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno – Gospodarczego "KLUCZ". Główny cel projektu to aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym z powiatu będzińskiego. Działania podjęte w ramach projektu mają na celu integrację osób, rodzin oraz grup wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Efekt zadania:

10 osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, o ustalonym II lub III profilu pomocy w powiatowym urzędzie pracy oraz korzystających ze wsparcia MOPS w Czeladzi, uzyska zatrudnienie w 2 spółdzielniach socjalnych. W każdej spółdzielni planowane jest zatrudnienie na umowę o pracę (1/3 lub 1/2 etatu) pięciu osób. Osoby zatrudnione w spółdzielniach socjalnych będą miały możliwość uzyskania wsparcia w formie doradztwa ogólnego, specjalistycznego oraz w formie szkoleń zawodowych.

10 osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo (w tym niepełnosprawnych) z terenu miasta Czeladź zostanie objętych formami wsparcia doradcy zawodowego, coacha, psychologa. Ww. osoby będą miały możliwość skorzystania z oferty szkoleń zawodowych (pracownik biurowy, księgowość, szkolenie gastronomiczne, pracownik ochrony, kurs komputerowy, prawo jazdy i inne) oraz odbycia 5 miesięcznych płatnych staży zawodowych w

wybranych wcześniej zawodzie. Wybrane osoby biorące udział w szkoleniach zawodowych wezmą udział w cyklu szkoleń dotyczących zasad zakładania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej przygotowujący do zakładania spółdzielni socjalnych. W ramach tego szkolenia zostanie zorganizowana wizyta studyjna w dobrze funkcjonującym przedsiębiorstwie społecznym.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
☐ Sfera gospodarcza
☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
☐ Sfera środowiskowa
☐ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- liczba osób zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych,
- liczba osób objętych wsparciem doradcy zawodowego, coacha, psychologa
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach zawodowych

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul. 17 lipca

Odpowiedzialność do realizacji
**Stowarzyszenie Na Rzecz Zrównoważonego
 Rozwoju Społeczno – Gospodarczego "KLUCZ"**
**Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie "Jestem Z
 Tobą"**
Spółdzielnia Socjalna „OPOKA”

Szacunkowy termin realizacji:
2016 - 2020

Partnerzy w realizacji:
**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w
 Czeladzi**

Szacunkowy koszt
b.d.

Zadanie zgłoszone przez organizacje pozarządowe przy współpracy z MOPS.

Zadanie 3.9.

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Ograniczenie niskiej emisji poprzez działania termomodernizacyjne – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.

Opis zadania/projektu:

Zadanie zgłoszone przez Starostwo Powiatowe w Będzinie.

Projekt przewiduje termomodernizację Szpitala Powiatowego w Czeladzi – segmentów A, B, C

wraz z wymianą źródła ciepła oraz wymianą okien i drzwi.

Stan istniejący:

Szpital Powiatowy w Czeladzi składa się z 4 segmentów (A-D). W roku 2010 została przeprowadzona termomodernizacja segmentu D.

Koncepcja zadania:

Poza działaniami termomodernizacyjnymi obiektu, które znacząco wpłyną na obniżenie emisji gazów oraz ciepła do atmosfery Powiat Będziński chce stopniowo zwiększać udział energii czystej we wszystkich budynkach użyteczności publicznej. W ramach projektu przewiduje się wykorzystanie energii słonecznej i wiatrowej oraz pomp ciepła. Spodziewamy się ograniczenia zużycia energii ze źródeł konwencjonalnych do poziomu 30%.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Docieplenie ścian nadziemna.
- Docieplenie ścian piwnic.
- Docieplenie stropu ostatniej kondygnacji.
- Wymiana źródła ciepła.
- Wymiana okien i drzwi.

Efekt zadania:

Ograniczenie niskiej emisji do atmosfery oraz zmniejszenie kosztów zużycia ciepła na ogrzewanie. Zgodnie z audytem energetycznym przeprowadzonym dla segmentów A, B, C po termomodernizacji budynków zapotrzebowanie energii końcowej zmniejszy się z 7868 GJ/a do 3462 GJ/a.

Oddziaływania zadania/projektu

- ☐ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☒ Sfera środowiskowa
- ☒ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Stopień redukcji PM₁₀ (t/rok).
- Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (kWh/rok).
- Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony ekwiwalentu CO₂/rok).

Lokalizacja zadania/projektu:

Czeladź, ul. Szpitalna 40

Odpowiedzialność do realizacji

Starostwo Powiatowe w Będzinie

Szacunkowy termin realizacji:

2016 - 2018

Partnerzy w realizacji

Szacunkowy koszt

7 015 483,00

Zadanie zgłoszone przez Starostwo Powiatowe.

9.1.4. Stare Piaski

Zadanie 4.1	
Obszar rewitalizowany:	
Stare Piaski	
Tytuł zadania/projektu: Aktywizacja społeczna seniorów w dzielnicy Piaski.	
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Klub Seniora „Wrzos” działa w ramach struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi i skupia 20 członków (18 kobiet i 2 mężczyzn) dysponujących dużą ilością wolnego czasu i chcących ten czas spożytkować w sposób aktywny. Siedziba Klubu Seniora mieści się przy ul. Zwycięstwa 6. Działania Klubu zmierzają w kierunku zaspokojenia potrzeb i pragnień osób starszych w dziedzinie aktywizacji seniorów by mogli pozostać jak najdłużej w swoim środowisku, czerpiąc radość z życia z podejmowanych działań. Klub „Wrzos” skupia osoby w wieku 55+, proponuje przede wszystkim zajęcia o charakterze integracyjnym, jego działalność ma na celu wykształcenie umiejętności aktywnego spędzania wolnego czasu przez seniorów oraz pogłębiania ich zainteresowań i pasji. Seniorzy spotykają się codziennie od godz. 10.00 do godz. 14.00 oprócz sobót i niedziel. Bardzo chętnie uczestniczą w zajęciach muzycznych, teatralnych, kulinarnych, psychologicznych, ruchowych, plastycznych itd. Przynależność do Klubu daje możliwość przebywania razem w dniach szczególnie dla każdego z nich ważnych, kiedy samotność jest szczególnie uciążliwa np. spotkania imieninowe, urodzinowe, mikołajkowe, wigilijne, sylwestrowe, wielkanocne oraz Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Matki. Koncepcja zadania: Zadaniem Klubu Seniora jest tworzenie nowych więzi społecznych, poprzez integrację i organizowanie wzajemnej pomocy ze stosowaniem zasady wzajemności. Również zapobieganie rosnącej przepaści między seniorami, a aktywnym młodym pokoleniem, które jest lepiej dostosowane do nowych warunków gospodarczych i społecznych. Klub „Wrzos” to miejsce spotkań osób starszych niejednokrotnie odrzuconych przez najbliższych. To osoby często samotne i zmęczone nieporozumieniami z rodziną. W takich domowych warunkach nie mogą normalnie funkcjonować tak, jak tego chcą. W Klubie rozwijają swoje zainteresowania i razem z ludźmi w podobnym wieku spędzają czas i te właśnie zadania są i będą nadal realizowane. Klub Seniora „Wrzos” współpracuje aktywnie ze Stowarzyszeniem Twórców Zagłębia Dąbrowskiego w Będzinie, Miejską Biblioteką Publiczną Filia 2, Związkiem Emerytów i Rencistów, Klubem Aktywna Jesień Życia, oraz Domem Pomocy Społecznej „Senior” w Czeladzi. Działania Klubu skierowane są również na wzmacnianiu międzypokoleniowych więzi poprzez wspólne spędzanie czasu seniorów i dzieci z Zespołu ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego rodziny. W ramach tak zorganizowanych wspólnych zajęć prowadzone są m.in.: zajęcia manualno-plastyczne, wokalnie-recytatorskie, a także wspólne spotkania świąteczne czy spotkania przy grillu. Dzięki nowo powstałej Pracowni Orange wiele	

zajęć i spotkań odbywa się właśnie tam, ku ucieście klubowiczów. To bez wątpienia miejsce spotkań, rozwoju pasji, warsztatów, szkoleń z zakresu obsługi komputera oraz wykorzystania urządzeń multimedialnych.

Oferta Klubu Seniora:

- „Spotkania ze zdrowiem” – pogadanki z lekarzem, pielęgniarką na temat profilaktyki zdrowia i zdrowego odżywiania.
- „Chcę być piękna” – poznawanie sposobów pielęgnacji urody. Cykliczne spotkania z fryzjerką i kosmetyczką.
- „Kącik komputerowy” – możliwość nabywania umiejętności obsługi komputera. Nauka korzystania z Internetu.
- Zajęcia kulinarne.
- Organizowanie imprez okolicznościowych (imieniny, urodziny, jubileusze).
- Uczestnictwo w imprezach organizowanych na terenie miasta i innych – wyjścia do kina, teatru, spacer, wycieczki piesze, autokarowe, pielgrzymkowe, ogniska, wieczorki taneczne, wystawy, prelekcje itp.
- Zajęcia plastyczne – malowanie, rysowanie, papieroplastyka itp.
- Zajęcia relaksacyjne przy muzyce.
- Zajęcia muzyczne, taneczne, wspólne śpiewanie.
- Trening pamięci – krzyżówki, rebusy, szarady, szachy, karty, warcaby, puzzle, gry planszowe itp.
- Spotkania z ciekawymi ludźmi, wieczorki poetyckie, występy artystyczne.
- Zajęcia manualne – prace na drutach, szydełku, szycie itp.
- Zajęcia teatralne rozwijające umiejętności aktorskie.
- Cykliczne spotkania w bibliotece – zapoznanie się z księgozbiorem, nowościami literackimi, czytanie prasy.
- Zajęcia i warsztaty psychologiczne.
- Spotkania integracyjne z dziećmi Zespołu ds. Wspierania Opiekuńczo-Wychowawczego Rodziny.
- Współpraca z czeladzkimi stowarzyszeniami ds. Osób Starszych, Związkami Emerytów i Rencistów itd.
- Tworzenie kroniki Klubu, ilustracji fotograficznych, wycinków prasowych, opisy ważniejszych wydarzeń.

Efekt zadania:

- Podniesienie poziomu aktywności społecznej seniorów.
- Budowanie solidarności międzypokoleniowej i kształcenie liderów wywodzących się z tej grupy wiekowej.
- Wspieranie nieformalnych – rodzinnych i pozarodzinnych sieci wsparcia oraz propagowanie organizacji pozarządowych działających w imieniu i na rzecz seniorów.
- Zwiększenie świadomości i motywacji w zakresie osobistego rozwoju społecznego seniorów.
- Zwiększenie jakości i efektywności działań środowiskowych w obszarze pomocy społecznej.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Oddziaływania zadania/projektu: ☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna	
Wskaźniki: – Ilość seniorów biorących udział w zajęciach Klubu Seniora. – Ilość zrealizowanych projektów socjalnych. – Ilość podjętych inicjatyw.	
Lokalizacja zadania/projektu: ul. Zwycięstwa 6	
Odpowiedzialność do realizacji Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi	Szacunkowy termin realizacji: 2016 - 2020
Partnerzy w realizacji Organizacje pozarządowe	Szacunkowy koszt 400 000,00 zł
Zadanie zgłoszone podczas warsztatów strategicznych oraz konsultacji społecznych.	

168

Zadanie 4.1	
Obszar rewitalizowany:	
Stare Piaski	
Tytuł zadania/projektu: Rewitalizacja poprzez kulturę – odnowienie budynku Traffic i przywrócenie mu funkcji centrum kulturalno-społecznego dzielnicy.	
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Budynek Traffic zlokalizowany w Czeladzi przy ul. Trznadla 1 na działce nr 26/7 k.m. 47. Traffic jest budynkiem wolnostojącym na planie prostokąta o rozczłonkowanej bryle w konstrukcji tradycyjnej murowanej. Jest to budynek dwukondygnacyjny podpiwniczony z dachem płaskim o powierzchni użytkowej 1215,53 m ² i kubaturze 6872,53 m ³ . Ze względu na rozczłonkowanie bryły budynku można wyróżnić 4 strefy funkcjonalne: – część użytkowa z salami ogólnofunkcyjnymi (północna część budynku), – część komunikacyjna z główną klatką schodową (północno-centralna część budynku z wejścia od ul. Trznadla), – sala wielofunkcyjna (centralna część budynku), – zaplecze sceny (zachodnia część budynku). Budynek użytkowany był do tej pory jako skate park. Na dzień dzisiejszy budynek nie jest	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
 Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

użytkowany od ok. 2011 roku.

Koncepcja zadania:

Rewitalizacja budynku Traffic. Wykorzystanie potencjału budynku do walki z wykluczeniem społecznym oraz zwiększeniem aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, w tym także osób starszych. Stworzenie ciekawej i różnorodnej oferty spędzania czasu wolnego – odpowiednie wyposażenie miejsc – możliwość przeprowadzania zajęć ogólnodostępnych plastycznych, tanecznych, ale też np. modelarstwa, fotografii lub robotyki. Stworzenie Centrum aktywności i spotkań dla osiedla, w tym okazji do nawiązania kontaktu pomiędzy mieszkańcami a władzami w kwestiach potrzeb, oddolnych inicjatyw i informacji o tym, co zostało zrobione. Sytuacją do nawiązania kontaktu mogą być np. wywiady w szkole lub wydarzenia – festyny, imprezy, grille, konkursy, rozgrywki sportowe, wspólne oglądanie meczu, wystawy plenerowe. Stworzenie sali widowiskowej (wielofunkcyjnej), która pozwoli na organizację różnego rodzaju koncertów, wydarzeń muzycznych i teatralnych. Dla poszerzenia oferty kulturalnej miasta, w budynku planuje się także kino.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Kompleksowy remont budynku:
 - o adaptacja z dostosowaniem budynku do potrzeb centrum społeczno-kulturalnego zapewniająca niezbędne warunki do korzystania w części parterowej przez osoby niepełnosprawne,
 - o zmiana układu funkcjonalnego,
 - o termomodernizacja budynku wielofunkcyjnego centrum kulturalnego polegająca na dociepleniu przegród zewnętrznych,
 - o wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
 - o modernizacja wentylacji,
 - o poprawa sprawności instalacji ogrzewania oraz przygotowywania ciepłej wody użytkowej.
- Zagospodarowanie przestrzeni wokół budynku, budowa parkingów.

Efekt zadania:

- Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej dla mieszkańców.
- Reintegracja społeczna mieszkańców, w tym także osób starszych.
- Budowa tożsamości mieszkańców dzielnicy Stare Piaski.
- Poprawa ładu oraz zagospodarowania przestrzennego dzielnicy.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☒ Sfera środowiskowa
- ☒ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- M² oddanej do użytku powierzchni użytkowej.
- Liczba korzystających z oferty kulturalnej.

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul. Trznadla 1, 41-253 Czeladź

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Odpowiedzialność do realizacji Zakład Budynków Komunalnych	Szacunkowy termin realizacji 2016
Partnerzy w realizacji Gmina Czeladź	Szacunkowy koszt 4 000 000 zł
Zadanie zgłoszone podczas warsztatów strategicznych.	

Zadanie 4.2

170

Obszar rewitalizowany:

Stare Piaski

Tytuł zadania/projektu:

Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – remont budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 14.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Budynek przy ulicy Kościuszki 14 to obiekt, który ze względu na zły stan techniczny jest obecnie wyłączony z użytkowania. Pierwotnie posiadał funkcję mieszkalną. Dwupiętrowy o powierzchni użytkowej ok. 450 m² i kubaturze ok. 1300 m³ zlokalizowany w Czeladzi na działce Nr 28/17. Właścicielem budynku jest Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.

Koncepcja zadania:

Przedmiotem zadania jest remont kapitalny budynku wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku oraz przywrócenie mu funkcji mieszkalnych. Po przeprowadzeniu remontu w budynku powstaną mieszkania komunalne.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Kompleksowy remont budynku.
- Termomodernizacja budynku w technologii MULTIPOR.
- Zagospodarowanie terenu działki.

Efekt zadania:

Realizacja zadania poprawi dostępność do mieszkań komunalnych na terenie gminy Czeladź. Ponadto przykładowa termomodernizacja w technologii MULTIPOR wskaże na możliwości oszczędności kosztów ogrzewania i polepszenia warunków zamieszkania dla innych mieszkańców osiedla. Technologia takiej modernizacji pozwala na samodzielne jej wykonanie bez ingerencji w zewnętrzny wygląd budynku, znajdującego się pod ochroną konserwatorską.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☒ Sfera techniczna

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wskaźniki: – M² wyremontowanej powierzchni użytkowej mieszkań. – Liczba nowych mieszkań komunalnych. – M² zagospodarowanego terenu działki.	
Lokalizacja zadania/projektu: Ul. Kościuszki 14	
Odpowiedzialność do realizacji Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	Szacunkowy termin realizacji: 2017 – 2018
Partnerzy w realizacji:	Szacunkowy koszt: 1 800 000,00 zł
<i>Zadanie zgłoszone podczas warsztatów strategicznych.</i>	

171

Zadanie 4.3	
Obszar rewitalizowany: Stare Piaski	
Tytuł zadania/projektu: Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.	
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując tym samym jego aktywność i postępowanie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje konieczne jest podjęcie działań mających na celu wspieranie rodziny i podjęcie na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań (choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ubóstwo, długotrwałe bezrobocie, zagrożenie eksmisją). Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotymowej należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Ponadto program skierowany jest do dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, rodzin niepełnych, borykających się z problemami bezrobocia i etykietą społeczną, zagrożonych wykluczeniem społecznym, uzależnieniami i wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju. Wychodząc naprzeciw tym problemom Dział ds. wspierania rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi, mającego swoją siedzibę przy ul. Zwycięstwa 6 realizuje	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
 Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

program profilaktyczny. Realizacja założeń programu odbywa się między innymi poprzez działalność Zespołu ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego organizującego pracę z dziećmi i młodzieżą w wieku od 6 do 15 roku życia. Z uwagi na trudną sytuację rodzinną dzieci i młodzież bardzo często są pozbawione możliwości harmonijnego rozwoju. Wymagają wsparcia i pomocy w związku z licznymi problemami występującymi w ich domach. Zazwyczaj doświadczają przykrych uczuć, otrzymują negatywne treści o sobie. Niestabilna sytuacja domowa powoduje, że dzieci te szczególnie narażone są na niebezpieczeństwa, są bardziej podatne na uzależnienia, agresję oraz zachowania poza normami społecznymi. Dodatkowym zjawiskiem jest postawa roszczeniowa lub postawa wycofania społecznego. Obie postawy zakłócają prawidłowy rozwój dzieci.

Koncepcja zadania:

Rewitalizacja społeczna dzielnicy Piaski to między innymi rozszerzenie działalności Działu ds. wspierania rodziny o nowe założenia i sposoby realizacji. W latach najbliższych planuje się wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, rozwój społecznego i emocjonalnego funkcjonowania dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych poprzez organizowanie zajęć dla dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców.

Zapewniając dzieciom możliwość spędzenia czasu wolnego w sposób konstruktywny oraz poprzez oddziaływania socjoterapeutyczne i profilaktyczne wychowankowie będą mieli możliwość poznania metod radzenia sobie z trudnymi sytuacjami i odpowiedniego reagowania w sytuacjach kryzysowych. Nauczą się jak rozwiązywać konflikty, jak radzić sobie ze złością, jak wyrażać swoje emocje. Dzięki aktywnym metodom warsztatowym wychowankowie poznają swoje mocne strony, poznają siebie, rozwiną umiejętności interpersonalne, pozwalające na satysfakcjonujące kontakty z rówieśnikami i dorosłymi. Ponadto nauczą się reakcji i odporności na stres, podejmowania decyzji, twórczości i afirmacji życia. Bardzo cennym aspektem programu jest funkcja edukacyjna w zakresie profilaktyki uzależnień. Ważnym elementem będzie poprawa współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Zadaniem priorytetowym będzie większa aktywizacja rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz integracja ze środowiskiem lokalnym. Dzięki tym działaniom nastąpi poprawa jakości życia oraz odtworzenie więzi między mieszkańcami. Niezmiennie istotnym elementem rewitalizacji może stać się Pracownia Orange, która powstała z inicjatywy mieszkańców w partnerstwie z MOPS. W najbliższych latach planuje się zintensyfikowanie działań w niej realizowanych. W tym:

- socjoterapia dla dzieci i młodzieży;
- zajęcia profilaktyczne z zakresu uzależnień;
- realizacja projektów socjalnych dla rodzin zagrożonych wykluczeniem;
- integracja rodziny poprzez organizowanie spotkań i warsztatów zapobiegających izolacji;
- warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze rodziców;
- poradnictwo specjalistyczne.

Efekt zadania:

- Podniesienie poziomu aktywności społecznej rodzin, dzieci i młodzieży.
- Zwiększenie kompetencji społecznych umożliwiających poprawę relacji w rodzinie i środowisku, dzieci, młodzieży i ich rodziców.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- Zwiększenie świadomości i motywacji w zakresie osobistego rozwoju społeczno-zawodowego mieszkańców.
- Ograniczenie negatywnego wpływu sytuacji kryzysowych wpływających na życie mieszkańców, w szczególności rodzin i osób niepełnosprawnych poprzez budowanie i wzmacnianie świadomości.
- Zwiększenie jakości i efektywności działań środowiskowych w obszarze pomocy społecznej.
- Zwiększenie skuteczności działań środowiskowych poprzez wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach organizowanych przez Zespół ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego rodziny.
- Ilość podjętych inicjatyw / pikniki, spotkania integracyjne.
- Ilość zrealizowanych projektów socjalnych.
- Ilość udzielonych porad specjalistycznych.

Lokalizacja zadania/projektu:

ul. Zwycięstwa 6

Odpowiedzialność do realizacji

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi

Szacunkowy termin realizacji:

2016 - 2018

Partnerzy w realizacji

Organizacje pozarządowe

Szacunkowy koszt

750 000, 00 zł

Zadanie zgłoszone podczas warsztatów strategicznych.

9.1.5. Zadania ogólnomiejskie – wskazane do realizacji na wszystkich obszarach rewitalizacji.

zadanie 5.1

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto, Stare Miasto, Stare Piaski, Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu:

Zintegrowany system połączeń rowerowych w powiecie będzińskim.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Potrzeba realizacji projektu wynika m. in. z wysokiego wskaźnika zanieczyszczenia powietrza na obszarach rewitalizacji w Mieście Czeladź, jak również w całym Powiecie Będzińskim, którego źródłem jest niska emisja, w tym pochodząca z indywidualnego transportu samochodowego (biorąc pod uwagę gęstość dróg i liczbę mieszkańców). Średnio na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji średnie roczne stężenie pyłu PM10 wynosi ponad 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Należy podkreślić, iż problem dotyczący zanieczyszczenia powietrza jest trudny do rozwiązania w sposób punktowy, skupiający się jedynie na jednym obszarze (dzielnicy), czy nawet jednym mieście. Aby poprawić sytuację dotyczącą ochrony powietrza należy zatem zintegrować działania różnych jednostek terytorialnych (miast, gmin), aby działać na rzecz dobra wspólnego.

Koncepcja zadania:

Aby ograniczyć zanieczyszczenia środowiska wynikające z transportu samochodowego należy umożliwić mieszkańcom sprawne, alternatywne poruszanie się po mieście / miastach i dotarcie do różnego typu instytucji oraz do różnych miejsc (domu, pracy, szkoły, uczelni wyższej), co może zostać zapewnione jedynie w przypadku uruchomienia ciągłych szlaków rowerowych.

W związku z powyższym zdecydowano się na realizację zadania poza bezpośrednimi wskazanymi do rewitalizacji obszarami. Zadanie polegać będzie na realizacji zintegrowanego systemu połączeń rowerowych na terenie całego powiatu będzińskiego, które będą przechodzić również przez obszary rewitalizacji. Koncepcja zadania odpowiada także idei tworzenia miast kompaktowych i nowych mobilności.

Zakres prac:

Projekt polegał będzie na budowie liniowej infrastruktury dróg rowerowych łączących najbardziej zurbanizowane miasta powiatu: Będzin, Wojkowice, Czeladź wraz z infrastrukturą węzłów przesiadkowych obejmujących parkingi typu: Bike & Ride and Park & Ride. W ramach projektu będzie stworzona możliwość bezpiecznego poruszania się w ruchu rowerowym pomiędzy poszczególnymi węzłami, a poza budową połączeń liniowych zostaną stworzone warunki zachęcające do pozostawiania samochodów osobowych/rowerów na zlokalizowanych przy węzłach/centrach przesiadkowych parkingach typu Bike & Ride oraz Park & Ride i przesiadanie się do środków transportu publicznego.

Efekt zadania:

Efekty zadania, przy założeniu 50% „przemieszczeń” w mieście w granicach do 4 km dotyczą

wielu aspektów:

- Środowiskowe – poprawa jakości powietrza na terenach rewitalizowanych.
- Szybkość przejazdu – bez oczekiwania w korkach i między miejscami docelowymi – bez konieczności poszukiwania miejsca parkowania.
- Ochrona środowiska i bycie „Eko”.
- Dbłość o zdrowie – ok. 20 do 30 min aktywności fizycznej dziennie.
- Oszczędność – koszty transportu rowerowego są ok. 20 razy niższe niż przejazdy samochodem.
- Społeczne – większa możliwość nawiązania kontaktów międzyludzkich.

Na tej podstawie wyraźnie można wskazać zalety transportu rowerowego w stosunku do komunikacji samochodowej i rozwoju system ścieżek i tras rowerowych w mieście.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☒ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☒ Sfera środowiskowa
- ☒ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych.
- Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych.
- Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony ekwiwalentu CO₂/rok).

Lokalizacja zadania/projektu:

Stare Miasto, Nowe Miasto, Kolonia Saturn, Stare Piaski oraz obszary poza wskazanymi terenami w powiecie będzińskim.

Odpowiedzialność do realizacji
Starostwo powiatowe w Będzinie

Szacunkowy termin realizacji:
2016 - 2018

Partnerzy w realizacji:
Projekt realizowany będzie na zasadzie zawiązania partnerstwa pomiędzy Powiatem a gminami uczestniczącymi w Projekcie.

Szacunkowy koszt
5 000 000,00 PLN

Zadanie zgłoszone przez Starostwo Powiatowe.

Zadanie 5.2.

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto, Stare Miasto, Stare Piaski, Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu:

Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Opis zadania/projektu:

Zadanie zgłoszone przez Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie.

Stan istniejący:

Liczba osób zarejestrowanych z terenu gminy Czeladź wg stanu na 31.12.2015r. to 1500 osób, w tym 731 kobiet.

Koncepcja zadania:

Aktywizacja oraz podnoszenie poziomu wiedzy, kwalifikacji i umiejętności uczestników projektu z terenu gminy Czeladź.

Efekt zadania:

- Zmniejszenie rozmiarów bezrobocia poprzez aktywizację zawodową bezrobotnych, podnoszenie ich zdolności do podjęcia pracy oraz stałą weryfikację gotowości do zatrudnienia osób zarejestrowanych w urzędzie pracy.
- Zwiększanie szans na zatrudnienie osób bezrobotnych i poszukujących pracy z terenu gminy Czeladź.
- Podjęcie zatrudnienia przez osoby bezrobotne z terenu gminy Czeladź.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☒ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Będzinie z terenu gminy Czeladź, które podjęły zatrudnienie.

Lokalizacja zadania/projektu:

Gmina Czeladź, obszary objęte rewitalizacją.

Odpowiedzialność do realizacji

Powiatowy Urząd Pracy

Szacunkowy termin realizacji:

2016 - 2023

Partnerzy w realizacji

Gmina Czeladź

Szacunkowy koszt

Zadanie zgłoszone przez Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie.

Zadanie 5.3.

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto, Stare Miasto, Stare Piaski, Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu:

wiesz=rozumiesz=reagujesz

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Istotnym problemem, który w ostatnich latach nasila się na obszarze rewitalizacji, jest przemoc w rodzinie. Jak wynika z danych Komisarjatu Policji w Czeladzi w 2014 r. na obszarze tym wydano w sumie 49 Niebieskich Kart, co stanowi aż 62% Niebieskich Kart wydanych na terenie miasta. Szczególnie niepokojący jest fakt, że udział Niebieskich Kart wydanych na obszarze rewitalizacji w ogólnej liczbie wszystkich Niebieskich Kart wydanych na terenie miasta dynamicznie wzrasta.

Koncepcja zadania:

Zadanie zakłada realizację kompleksowych działań informacyjno-edukacyjnych mających na celu zmniejszenie się zjawiska przemocy domowej wobec dzieci.

Zakres prac:

1. Realizacja kampanii informacyjno-medialnej z wykorzystaniem innowacyjnych mechanizmów, kierowanych do lokalnej społeczności, w tym poprzez eventy promocyjne angażujące społeczność lokalną, kampanie internetową, portale społecznościowe (facebook, twitter,), cykle informacyjne w lokalnych TV, cykle informacyjne w lokalnych gazetach, dystrybucję broszur i ulotek, billboardy, youtube.
2. Zwiększenie dostępu do oferty efektywnych i nowatorskich działań profilaktycznych i edukacyjnych w tematyce zapobiegania powielaniu złych wzorców rodzinnych oraz propagowania prawidłowych metod wychowawczych, w tym:
 - KREATYWNA KRAINA POMPONA. Zajęcia dla rodziców i dzieci (1-3). Zajęcia mają na celu wzmocnienie więzi między dzieckiem i rodzicem i będą przeznaczone wyłącznie dla rodziców i ich dzieci. Rodzice nauczą się jak bez nudy spędzać czas wolny z dzieckiem i jak poprzez kontakt z dzieckiem i wspólną zabawę budować bezpieczną więź - czynnik chroniący przed krzywdzeniem dzieci. Zakładany rezultat: zwiększenie liczby rodziców mających wiedzę na temat budowania czynników ochronnych.
 - LABORATORIUM WIĘZI. Spotkania rozwojowo-warsztatowe z zakresu profilaktyki okołoporodowej przeznaczone dla rodziców spodziewających się dzieci. W trakcie spotkań przyszli rodzice zostaną zapoznani z podstawami teorii przywiązania i roli więzi w zdrowym rozwoju niemowlęcia; znaczeniem emocji rodziców i emocji dziecka; psychologiczną sytuacją rodziców spodziewających się dziecka i rodziców małych dzieci i jej wpływem na rozwój dziecka - profilaktyka krzywdzenia małych

dzieci i powielania nieprawidłowych wzorców rodzicielskich. Zakładany rezultat: zwiększenie liczby rodziców mających wiedzę na temat szkodliwości powielania nieprawidłowych wzorców rodzicielskich.

- CYKL WARSZTATÓW DLA RODZICÓW małych dzieci (1-5) Przykładowa tematyka warsztatów:

- A. Światlikowa akademia uczuć dzieci i ich rodziców.
- B. Fizyczne i psychiczne potrzeby dziecka.
- C. Potrafię kochać – potrafię być kochany.
- D. Wychowanie, to też trudne emocje.
- E. Sposoby budowania bezpiecznej więzi między dzieckiem a opiekunem.
- F. Pół taty i pół mamy – o roli mamy i taty w wychowaniu małego dziecka.

Rodzicom w trakcie trwania warsztatów zostaną rozdane materiały edukacyjne dotyczące bezpiecznego wychowania dzieci. Materiały zostaną też rozdysponowane wśród rodziców dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenie miasta. Warsztaty mają na celu zwrócenie uwagi rodziców na powielanie negatywnych wzorców rodzicielskich oraz promocję pozytywnych metod wychowawczych.

3. Prowadzenie grupy psycho-edukacyjnej z elementami oddziaływań terapeutycznych dla rodziców mających trudności w kontrolowaniu emocji, w tym stosujących mechanizmy przemocowe wobec dzieci w wymiarze 40h. W ramach zajęć rodzice z grupy ryzyka nauczą się konstruktywnego reagowania w sytuacjach kryzysowych - grożących użyciem przemocy wobec dzieci (uderzenie, szarpanie, policzkowanie etc.).

Efekt zadania:

Głównym celem projektu jest poprawa sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie poprzez działania zwiększające świadomość i wiedzę mieszkańców, w tym osłabiające bierność w podejmowaniu interwencji, upowszechnienie pozytywnych wzorców rodzicielskich w tym propagowanie prawidłowych metod wychowawczych oraz zwiększenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych przez rodziców stosujących przemoc wobec dzieci.

Działania pozwolą na nabycie przez mieszkańców umiejętności rozpoznawania zjawiska przemocy wobec dzieci i sposobów reagowania, zwiększenie wiedzy na temat zagrożeń płynących ze stosowania przemocy wobec dzieci, sposobów zapobiegania powielaniu złych wzorców rodzinnych, środowiskowych oraz dostarczą informację na temat dostępnej oferty wsparcia w tym sposobów radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Zwiększenie wśród rodziców małych dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Oddziaływania zadania/projektu

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wskaźniki:

- Liczba przeprowadzonych warsztatów dla rodziców.
- Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.
- Liczba rodziców korzystających z zajęć grupy psycho-edukacyjnej.
- Liczba rodziców mających wiedzę nt. wychowania bez przemocy.
- Liczba rodziców mających wiedzę nt. radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Lokalizacja zadania/projektu:

Całe miasto, w tym w szczególności obszary rewitalizacji.

Odpowiedzialność do realizacji:

Gmina Czeladź

Szacunkowy termin realizacji:

2016-2023

Partnerzy w realizacji:

Organizacje pozarządowe

Szacunkowa wartość realizacji:

108 000,00 zł

Zadanie wynikające z przeprowadzonej diagnozy społecznej.

179

Zadanie 5.4.

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto, Stare Miasto, Stare Piaski, Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu: Projekt

Edukacja Ludzi SZukających Kompetencji - "ELUSZEK". Program wsparcia rodzicielstwa.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Na przestrzeni 3 lat wskaźniki dotyczące bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych utrzymują się na podobnym poziomie (rok 2012 - 144 rodziny, rok 2013 - 145 rodzin, rok 2014 - 147 rodzin). Natomiast gwałtownie wzrosła liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodzinnego tj. w 2012 roku - 35 rodzin, w 2013 roku - 37 rodzin, w 2014 roku aż 69 rodzin. Zaistniała sytuacja wymaga interwencji. Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi mają ograniczony dostęp do osób, instytucji pomocowych (psycholog, prawnik, mediator, logopeda itp.), ponieważ te, które istnieją nie zawsze dysponują wystarczającą ilością specjalistów w danym momencie. Występują również braki w możliwości edukowania rodzin poprzez udział w warsztatach typu "szkoła dla rodziców". Instytucje/organizacje prowadzące tego typu zajęcia bardzo często oferują tylko jeden cykl spotkań natomiast prowadząc działania prewencyjne i profilaktyczne konieczna jest ciągłość spotkań w celu utrwalenia pozytywnych nawyków i umiejętności. Zbyt mała jest również oferta umożliwiająca korygowanie deficytów i

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

dysfunkcji nabytych w swoich rodzinach lub w okresie dojrzewania. Z pokolenia na pokolenie są więc powielane i utrwalane dysfunkcje wychowawcze, które przyczyniają się do osłabiania potencjału ochronnego rodziny, a tym samym osłabia się potencjał i obszar ochronny dziecka. Grupę docelową w projekcie będą stanowić osoby/rodziny oraz ich otoczenie zgodnie z rekomendacjami zawartymi w regulaminie naboru tj. osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie, kandydaci na rodziny wspierające. Ponadto podczas rekrutacji do projektu preferowane będą: - osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego, rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej przesłanki, korzystające z PO PŻ, zakwalifikowane do III profilu pomocy zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i osoby z niepełnosprawnością. Wieloletnie doświadczenie zawodowe pracowników/pracownic socjalnych i asystentek rodziny wskazuje, że rodziny mające trudności związane z opieką i wychowywaniem dzieci cechuje przede wszystkim brak porozumienia, zaburzona komunikacja, konflikty, brak wspólnego realizowania celów rodziny i poszczególnych jej członków. Ze strony rodziców zauważane jest głównie niedostateczne zainteresowanie potrzebami i problemami dzieci, brak dbałości lub niska dbałość o prawidłowy rozwój, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci, brak dbałości lub niska dbałość o realizację obowiązku szkolnego i brak lub niewystarczająca pomoc w nauce, zaniedbywanie i krzywdzenie dzieci. Natomiast ze strony dzieci widoczne jest nieposłuszeństwo wobec rodziców, nie liczenie się ze zdaniem rodziców (brak szacunku dla autorytetu), zachowania agresywne i przemocowe, trudności w nauce, niska frekwencja w szkole, przynależność do destrukcyjnych grup nieformalnych, uzależnienia, konflikty z prawem, ucieczki z domu, wczesne macierzyństwo itp.

Koncepcja zadania:

Kluczową intencją projektu jest upowszechnienie wiedzy oraz rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców w zakresie modelowania warunków i czynników ochronnych dla dzieci i młodzieży, które umożliwią budowanie wspólnej strategii profilaktyczno-interwencyjnej w obrębie środowiska lokalnego.

Cel główny projektu: Poprawa funkcjonowania 70 osób dorosłych (kobiet i mężczyzn) zagrożonych umieszczeniem dziecka/dzieci w pieczy zastępczej w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich z terenu miasta Czeladź poprzez zapewnienie systemowego, efektywnego i zindywidualizowanego wsparcia w tym przez osoby/rodziny wspierające.

Zadania

I Działania na rzecz wzmocnienia czynników ochronnych rodziny.

Moduł ten poświęcony będzie pogłębianiu wiedzy dotyczącej rodzinnych i środowiskowych uwarunkowań ryzyka i ochrony zasobów rodziny i ochrony dziecka przed zaniedbaniem. Będzie on modyfikować wadliwe informacje i wiedzę dotyczące procesu wychowywania dziecka. Treści edukacyjne będą dotyczyły przede wszystkim: prawidłowego formułowania u dziecka poczucia własnej wartości, rozwijania poczucia odpowiedzialności, uwarunkowań rozwoju osobowościowego, kreowania w dziecku własnej autonomii jako wyjątkowości istotnej dla

najbliższego środowiska emocjonalnego i społecznego, metod kontaktu i wspomagania dziecka w procesie doświadczania świata. W ramach modułu planuje się kompleksowe i dostosowane do indywidualnych potrzeb wsparcie uczestników/uczestniczek.

1. Wsparcie dla rodzin z trudnościami rodzicielskimi tj.:

- a) Treningi kompetencji rodzicielskich (32 godz. dydaktyczne dla każdej z grup)
- b) Udział w spotkaniach grup wsparcia (16 godz. dydaktycznych dla każdej z grup)
- c) Poradnictwo specjalistyczne świadczone przez logopedę 200 godz. łącznie, psychologa 200 godz.
- d) Poradnictwo prawne, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego, 80 godz.
- e) Mediacje rodzinne, 80 godz.

2. Wsparcie dla osób/rodzin wspierających tj.: treningi kompetencji specjalistycznych mające na celu wyposażenie uczestników/uczestniczek w kompetencje psychologiczno- społeczne umożliwiające prowadzenie wsparcia w ramach podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniu (TSR), 40 godz. dydaktycznych.

Podczas zajęć uczestnicy/uczestniczki będą mieli zapewnioną opiekę nad osobami zależnymi (dziećmi).

II. Działania na rzecz weryfikacji uzyskanych kompetencji.

Moduł polega na poszerzaniu świadomości rodziców w zakresie własnych deficytów i zasobów wychowawczych powstałych w skutek osobistych doświadczeń i kontaktów z własnym rodzicem. Pokolenie dorosłych niesie skutki różnych deficytów wychowawczych oraz wadliwych wzorców, które silnie utrwaliły się jako ich cecha wychowawcza. Działania w tym module umożliwią wdrożenie strategii korygowania deficytów wychowawczych zdefiniowanych w Module I. Dotyczy to przede wszystkim: wzmacniania więzi rodzinnych jako czynnika ochronnego, budowania poczucia własnej wartości dziecka, wzmacniania poczucia odpowiedzialności, korekty dysfunkcji wychowawczych, budowania poczucia świadomego dojrzewania w warunkach społecznych, promowania i akceptacji autonomii dziecka w rodzinie i w szkole, wzmacniania zasobów rodzinnych i środowiskowych jako potencjału ochronnego.

Działania w ramach tego Modułu będą realizowane w systemie wzajemnie się uzupełniających oddziaływań modelujących czynniki ochronne. Rodzice będą mogli pozyskać w module I wiedzę i umiejętności weryfikować i utrzymywać podczas treningu relacji przywiązaniowej oraz wyjazdu terapeutyczno-integracyjnego.

Wsparcie dla rodzin z trudnościami rodzicielskimi tj.:

- a/ Treningi relacji przywiązaniowej z zastosowaniem innowacyjnego elementu zapisu filmowego (216 godz. dla każdej z grup)
- b/ Wyjazdy terapeutyczno-integracyjne dla rodzin z dziećmi (2,5 dnia od piątku do niedzieli)

Podczas zajęć uczestnicy/uczestniczki będą mieli zapewnioną opiekę nad osobami zależnymi (dziećmi).

III. Działania na rzecz zwiększenia czynników ochronnych w środowisku lokalnym.

Moduł ten polega na modelowaniu i utrwalaniu umiejętności wychowawczych tworzących warunki i czynniki ochronne dla dziecka. Będzie to forma utrwalania nabytych umiejętności w realnych sytuacjach wychowawczych. Wspomagane to będzie przez rodzica wspierającego oraz superwizorów rodzinnych. Wszelkie trudności oraz sukcesy na tym polu będą treścią bezpośrednich oddziaływań trenerów/trenerek. W ramach zadania planuje się:

a/ Superwizje rodzinne, które prowadzone będą przez przeszkolonych w module pierwszym rodziców wspierających. Będą one polegały na wzmacnianiu zasobów rodzin oraz modelowaniu pożądanych zachowań relacji z dziećmi. rodzice w ramach superwizji będą mogli konsultować problemy wychowawcze oraz rozpoznane deficyty. Superwizje obejmą łącznie 120 godz.

b/ Działania edukacyjno-integracyjne dla rodzin. Zastosowana forma swobodnego spędzania czasu całej rodziny pozwoli modelować czynniki ochronne rodziny. Spotkania te będą poświęcone działaniom angażującym rodziny wraz z dziećmi. Animatorami zajęć będą osoby/rodziny wspierające. W ramach działań planuje się również wyjścia edukacyjno-

integracyjne np. do kina, teatru (średnio po 3 wyjścia dla każdej rodziny) itp.

c/ Superwizja ekspercka ma na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu merytorycznego wsparcia udzielanego przez osoby/rodziny wspierające, które dotychczas nie realizowały takich działań pomocowych. Superwizorzy będą monitorować relacje zachodzące między rodzinami, a osobami/rodzinami wspierającymi w celu zwiększenia ich profesjonalizmu i kompetencji. Planuje się łącznie 40 godz.

Podczas zajęć uczestnicy/uczestniczki będą mieli zapewnioną opiekę nad osobami zależnymi (dziećmi).

IV. Asystentura rodzin mających trudności opiekuńczo- wychowawcze.

Planuje się zatrudnienie 2 asystentów/asystentek rodzin, których zadaniem będzie między innymi monitorowanie, doradzanie, motywowanie, aktywizowanie oraz koordynowanie działań skierowanych na rodzinę. Dodatkowo planuje się możliwość skorzystania przez wszystkich asystentów/asystentki rodzin z superwizji prowadzonej pracy z rodzinami uczestniczącymi w projekcie. Pomoc będzie miała na celu zwiększenie świadomości, rozwijania umiejętności, osiągania lepszych wyników w pracy z rodziną, pozwoli również na dokonywanie rzetelnej oceny, możliwości omówienia bieżących problemów i trudności oraz sposobów ich rozwiązywania. Działania asystentów/asystentek rodziny prewencyjnie mają ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej.

V. Wsparcie finansowe dla rodzin uczestniczących w projekcie.

Rodziny uczestniczące w projekcie zostaną objęte wsparciem finansowym, którego celem będzie m.in. pokrycie kosztów związanych z udziałem w projekcie oraz zapewnieniem podstawowych

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

potrzeb bytowych rodzin. Pomoc finansowa będzie realizowana zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Efekt zadania:

Planowane działania prewencyjne, zastosowanie usług wsparcia rodziny w ramach projektu pozwolą ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej.

Zaplanowane kompleksowe wsparcie uwzględniające indywidualne potrzeby i zasoby uczestników/uczestniczek projektu zwiększy dostępność i jakość usług społecznych, tym samym będzie miało wpływ na zapobieganie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. Zapewnienie asystentom/asystentkom rodziny systematycznych spotkań superwizujących pracę z rodziną oraz przeszkolenie i zaangażowanie osób/rodzin wspierających zdecydowanie podniesie jakość świadczonych usług społecznych.

183

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie
- Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu

Lokalizacja zadania/projektu:

Czeladź, ul 17 Lipca

Odpowiedzialność do realizacji

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi

Partnerzy w realizacji

Szacunkowy termin realizacji:

lata 2016- 2018

Szacunkowy koszt

392 450,20 zł

Zadanie wynikające z przeprowadzonej diagnozy społecznej.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

zadanie 5.5.

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto, Stare Miasto, Stare Piaski, Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu: Projekt

Pomagamy rodzinom – program wspierania rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Rodzina w ujęciu społecznym jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Ma ona zasadniczy wpływ na funkcjonowanie człowieka w rolach społecznych oraz kształtowanie jego tożsamości i postaw. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa i wzmacnia ich rozwój osobisty. Rodzina, jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy, a co za tym idzie ukierunkowuje na całe życie. Zaburzone więzi rodzinne wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie człowieka, stanowią podstawowe źródło jego deficytów. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być ze sobą spójne i uwzględniać prawo do zachowania własnej tożsamości. Badania dotyczące problemów, jakie występują na terenie Miasta wykazały, iż pojawia się problem

Koncepcja zadania:

Ideą w tworzeniu niniejszego programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata. Celem głównym zadania jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, prowadzące do przywrócenia zdolności prawidłowego funkcjonowania.

W ramach programu organizowane będą działania w kilku obszarach:

Obszar I: Wspieranie rodzin we wzmacnianiu ich roli i funkcji opiekuńczo – wychowawczej

- Pomoc w integracji rodziny - Organizacja spotkań, warsztatów zapobiegania izolacji, pikników rodzinnych, projektów socjalnych itp.
- Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz podnoszenie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny.
- Pomoc w nauce szkolnej dzieciom objętym wsparciem asystenta rodziny.
- Opracowanie i wdrażanie projektów socjalnych i programów profilaktyczno - edukacyjnych dla rodzin z dziećmi.
- Zacieśnienie współpracy z instytucjami i innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny na terenie Miasta Czeladź, w tym na obszarach rewitalizacji.
- Pomoc w organizowaniu grup wsparcia dla rodzin borykających się z różnymi problemami.

Obszar II: Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i rodzin.

- Objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach.
- Organizacja zbiórek na rzecz rodzin wymagających szczególnego wsparcia.
- Stałe rozwijanie współpracy z instytucjami i innymi organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy /Szlachetna Paczka, Caritas itp./.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- Zapewnienie pomocy rodzinom w wypełnianiu formalności związanych z uzyskaniem prawa do lokalu socjalnego lub komunalnego.
- Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin wymagających wsparcia /kolonie, obozy socjoterapeutyczne, akcja lato, akcja zima/.

Obszar III: Podnoszenie umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców.

- Organizowanie spotkań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.
- Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.

Obszar IV: Zapewnienie infrastruktury i dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.

- Rozwój konsultacji i poradnictwa na obszarach objętych rewitalizacją, w tym zapewnienie pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego.

Efekt zadania:

- poprawa sytuacji osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wzmocnienie polityki prorodzinnej,
- wyrównywanie szans wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- wzmocnienie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- wzmocnienie roli rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki

- liczba działań zrealizowanych na rzecz integracji rodziny,
- liczba rodzin, które wzięły udział w działaniach integracyjnych – warsztatach, piknikach itp.
- liczba rodzin, które skorzystały z porad udzielnych przez specjalistów
- liczba rodzin, które skorzystały z konsultacji
- liczba realizowanych projektów socjalnych i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci,
- liczba zorganizowanych grup wsparcia,
- liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach pozaszkolnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom,
- liczba dzieci pochodzących z rodzin wymagających wsparcia, którym zorganizowano różne formy wypoczynku,
- *liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą w formie posiłku w szkole i przedszkolu.*

Lokalizacja zadania/projektu:

Czeladź, ul 17 Lipca

Odpowiedzialność do realizacji

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi
UM Czeladź**

Szacunkowy termin realizacji:

lata 2016- 2018

Organizacje pozarządowe	
Partnerzy w realizacji	Szacunkowy koszt b.d.
Zadanie wynikające z przeprowadzonej diagnozy społecznej.	

Zadanie 5.6.

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto, Stare Miasto, Stare Piaski, Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu: Projekt

Działamy razem – wsparcie tworzenia grup samopomocy sąsiedzkiej – metodą organizowanie społeczności lokalnej.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Obszary wskazane do rewitalizacji zmagają się z koncentracją różnorodnych problemów społecznych, w tym z bezrobociem, ubóstwem, niepełnosprawnością itp. Działające na terenie Miasta instytucje starają się dotrzeć do osób wymagających pomocy, jednak osoby te nie zawsze są chętne do pobierania takiego wsparcia. Tworzenie grup samopomocowych pozwala zintegrować lokalną społeczność i stwarza warunki do wspólnego rozwiązywania zaistniałych problemów. Łatwiej jest bowiem rozmawiać o swoich problemach z ludźmi, którzy są w podobnej sytuacji, ponieważ rozumieją oni wzajemnie swoje potrzeby.

Koncepcja zadania:

Program ma na celu inicjowanie i prowadzenia grup samopomocowych. W tym celu przeprowadzone zostaną szkolenia na animatorów grup samopomocowych z zakresu organizowania Klubów Samopomocy oraz budowania koalicji lokalnych na rzecz samopomocy.

Zakres prac:

1. Promocja idei rozwiązywania problemów społecznych przez lokalne kluby samopomocy.
2. Stworzenie sieci liderów lokalnych.
3. Organizacja szkoleń dotyczących organizacji i prowadzenia grup samopomocy, w tym: animowanie grup samopomocowych dla rozwiązywania problemów społecznych, prowadzenie i dynamika grup samopomocowych; tworzenie partnerstwa wokół samopomocy.
4. Wsparcie instytucjonalno-techniczne dla powstających grup samopomocowych – m.in. darmowe udostępnienia sal np. w budynku Centrum Usług Społecznych – Rynek 22, czy budynku Traffic .

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Efekt zadania:

Wyszkolenie liderów lokalnych, chętnych do bycia animatorami grup samopomocowych, budowanie koalicji grup samopomocowych w celu poprawy sytuacji osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej. Dzięki stworzeniu grup samopomocowych, osoby o podobnych problemach, znajdujące się w podobnej sytuacji życiowej np. niepełnosprawni, bezrobotni, mają możliwość spotkać się z osobami o podobnych problemach, wymienić doświadczeniami i otrzymać niezbędne wsparcie.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki

- Liczba przeszkolonych animatorów, liderów
- Liczba powstałych grup samopomocy na terenie Miasta,
- Liczba osób korzystających z grup samopomocowych.

Lokalizacja zadania/projektu:

Całe miasto, w tym w szczególności obszary rewitalizacji.

Odpowiedzialność do realizacji

Organizacje pozarządowe

Szacunkowy termin realizacji:

lata 2016- 2018

Partnerzy w realizacji

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi

Szacunkowy koszt

b.d.

Zadanie wynikające z przeprowadzonej diagnozy społecznej.

zadanie 5.7.

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto, Stare Miasto, Stare Piaski, Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu: Projekt

Punkt Informacyjno – Konsultacyjny (PIK)

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Odsetek klientów pomocy społecznej na obszarze Miasta systematycznie wzrasta. Dodatkowo obszary objęte rewitalizacją charakteryzują się dużą koncentracją problemów społecznych, w związku z tym konieczne jest wsparcie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Koncepcja zadania:

Zadanie polega na prowadzeniu miejsca, w którym osoby znajdujące się w trudnej sytuacji osobistej i rodzinnej mogą uzyskać specjalistyczną opiekę.

Zakres prac:

W ramach funkcjonującego punktu konsultacyjnego konsultanci będą

- diagnozować problemy zdrowotne i potrzeby klienta oraz ustalać sposób ich rozwiązania,
- prowadzić poradnictwo prozdrowotne, szczególnie w zakresie zapobiegania uzależnieniom oraz z zakresu HIV/AIDS,
- motywować do podjęcia leczenia oraz kierować klientów PIK do specjalistycznych placówek.

Mieszkańcy Czeladzi mogą skorzystać z pomocy:

- specjaliści w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (6 tygodniowo),
- specjaliści terapii uzależnień od narkotyków (6 tygodniowo),
- terapeuty uzależnień od alkoholu (4 tygodniowo),
- prawnika (4 tygodniowo).

Wymagania lokalowe (minimalne): pomieszczenie wyposażone w podstawowe meble biurowe z dostępem do sieci telekomunikacyjnej, z możliwością korzystania z sanitariatów.

Efekt zadania:

Mieszkańcy Miasta, którzy zmagają się z problemami rodzinnymi czy osobistymi mają dostęp do specjalistycznej opieki. Bliskość tego typu placówek oraz zapewnienie anonimowości zwiększy szansę na realną pomoc tym, którzy tego potrzebują.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki

- liczba osób korzystających ze wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, liczba osób korzystających ze wsparcia specjalisty terapii uzależnień od narkotyków,

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

– liczba osób korzystających ze wsparcia terapeuty uzależnień od alkoholu, – liczba osób korzystających ze wsparcia prawnika,	
Lokalizacja zadania/projektu: Całe miasto, w tym w szczególności obszary rewitalizacji.	
Odpowiedzialność do realizacji UM Czeladź	Szacunkowy termin realizacji: lata 2016- 2018
Partnerzy w realizacji Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi	Szacunkowy koszt 55000,00 zł
Zadanie wynikające z przeprowadzonej diagnozy społecznej.	

189

zadanie 5.8.

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto, Stare Miasto, Stare Piaski, Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu: Projekt
Świetlikowa Akademia Rodzica.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Na przestrzeni 3 lat wskaźniki dotyczące bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych utrzymują się na podobnym poziomie (rok 2012 - 144 rodziny, rok 2013 - 145 rodzin, rok 2014 - 147 rodzin). Natomiast gwałtownie wzrosła liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodzinnego tj. w 2012 roku - 35 rodzin, w 2013 roku - 37 rodzin, w 2014 roku aż 69 rodzin. Zaistniała sytuacja wymaga interwencji. Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi mają ograniczony dostęp do osób, instytucji pomocowych (psycholog, prawnik, mediator, logopeda itp.), ponieważ te, które istnieją nie zawsze dysponują wystarczającą ilością specjalistów w danym momencie.

Zakres prac:

Klub dziecięcy - placówka wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, niewydolnych wychowawczo, rodzin w kryzysie,

Klub rodzica – jako forma wsparcia dla rodziców, prowadzony w formie grupy samopomocowej lub grupy wsparcia,

Poradnictwo rodzicielskie – wsparcie i pomoc dla rodzin w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych w rodzinie, rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem, rodzin w których występują problemy wychowawcze ,

Wspierające/ Pomocowe - poradnictwo/ wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, pedagogiczne, logopedyczne itp.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
 Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Konsultacje prawne, psychologiczne, terapeutyczne itd.

Edukacyjne - (wsparcie, edukacja) pracowników instytucji pracujących z rodziną: pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, asystenci rodzin, nauczyciele/wychowawcy, opiekunowie.

Efekt zadania:

Zadanie na całość celu wspieranie rodzin, w tym rodzin wieloproblemowych, we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz rozwojowej, przeciwdziałanie zjawisku dezintegracji rodziny, wspieranie edukacji dzieci i ich rodzin, poprawa kompetencji wychowawczych, w tym osób pracujących z rodziną.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki

- Liczba dzieci objętych opieką w ramach Klubu Dziecięcego.
- Liczba rodziców uczestniczących w Klubie Rodzica,
- Liczba godzin udzielonego wsparcia psychologicznego dla rodziców,
- Liczba godzin udzielonych porad prawnych.

Lokalizacja zadania/projektu:

Całe miasto, w tym w szczególności obszary rewitalizacji.

Odpowiedzialność do realizacji

UM Czeladź

Szacunkowy termin realizacji:

lata 2016- 2018

Partnerzy w realizacji

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi

Szacunkowy koszt

b.d.

Zadanie wynikające z przeprowadzonej diagnozy społecznej.

Zadanie 5.9.

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto, Stare Miasto, Kolonia Saturn, Stare Piaski

Tytuł zadania/projektu:

Rozwój usług społecznych – realizacja wiązki projektów zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Powiatu Będzińskiego.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane. Szeroko rozumianą profilaktykę, czyli pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka oraz pracę z rodziną przydzielono gminie, a rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza jest zadaniem powiatu. Piecza zastępcza może być sprawowana w formie rodzinnej pieczy zastępczej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej często wykazują się ubóstwem, a także problemem z uzależnieniami, w tym alkoholizmem. Pojawia się także nieporadność wychowawcza i przekazywanie negatywnych wzorców życiowych kolejnym pokoleniom. W ramach pomocy społecznej dla rodzin dysfunkcyjnych i problemowych, dzieci wraz z rodzicami/opiekunami mogą korzystać min. filii Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie będącej specjalistyczną placówką wsparcia dziennego w Czeladzi.

Na dzień 31 maja 2016r. na terenie miasta Czeladzi zawiązano 46 rodzin zastępczych, w których przebywa 70 dzieci.

Na terenie Powiatu Będzińskiego funkcjonuje placówka opiekuńczo – wychowawcza Dom Dziecka im. D Savio w Sarnowie. W placówce przebywa 118 dzieci, w tym 27 poniżej 10 roku życia. 18 dzieci pochodzi z miasta Czeladzi.

Na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Będzinie liczba osób niepełnosprawnych na terenie gminy Czeladź wyniosła 567 osób.

Ponadto należy zaznaczyć, iż na terenie miasta znaczną liczbę mieszkańców stanowią osoby starsze, mniej mobilne, objęte wsparciem instytucji pomocowych, z różnymi problemami społecznymi, które również należy objąć wsparciem.

Koncepcja zadania:

Celem zadania jest wzrost dostępności i jakości usług społecznych i zdrowotnych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu mieszkańców, w szczególności poprzez podjęcie działań rozwojowych i wspierających pieczę zastępczą oraz udzielenie wsparcia osobom przebywającym w mieszkaniach chronionych.

Działania w zakresie

- rozwoju usług wsparcia rodziny wspierających proces deinstytucjonalizacji min. wsparcie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej
- rozwoju usług mieszkalnictwa wspieranego, poprzez zapewnienie dostępu do usług świadczonych w mieszkaniach np. chronionych
- rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych
- rozwoju środowiskowych form usług społecznych innych niż wymienione powyżej

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

wspierających proces integracji społecznej, zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych -rozwój usług zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Efekt zadania: – Integracja społeczna. – Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej – Stworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych zawodowych i rodzin pomocowych - Wsparcie procesu usamodzielniania wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. – Wzrost dostępności do usług społecznych i zdrowotnych – Zmniejszanie barier społecznych – Wzrost kompetencji społecznych dzieci i rodzin	
Oddziaływania zadania/projektu: ☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna	
Wskaźniki: – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem (łącznie) – Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem – Liczba udzielonych porad specjalistycznych – Liczba przeprowadzonych zajęć edukacyjno-rozwojowych – Liczba przeszkolonych kandydatów na rodziny zastępcze – Liczba zawiązanych rodzin zastępczych – Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej – Liczba dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej – Liczba usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej przebywających w mieszkaniu chronionym – Liczba zorganizowanych grup wsparcia dla rodzin zastępczych – Liczba godzin przeprowadzonych szkoleń dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą	
Lokalizacja zadania/projektu: ul. Katowicka 4, Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych, Zespół Szkół Specjalnych, Biblioteka Miejska w Czeladzi ul. 1 Maja 27 oraz filia biblioteki nr 1 przy ul. 11 Listopada 8, Filia Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie	
Odpowiedzialność do realizacji Starostwo Powiatowe	Szacunkowy termin realizacji: 2016 - 2020
Partnerzy w realizacji: Np. instytucje otoczenia społeczno-gospodarczego	Szacunkowy koszt ok. 2 800 000 zł.

9.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Rozdział ten przedstawia projekty, które zostały wskazane przez różne grupy interesariuszy (mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli instytucji społecznych i publicznych) podczas opracowywania dokumentu. Projekty te, podobnie, jak projekty priorytetowe (opisane w rozdziale 9.1.), zgłoszono podczas spotkań warsztatowych oraz otwartych spotkań konsultacyjnych, jednakże ze względu na duże zróżnicowanie tematyczne, nie zostały wskazane jako kluczowe dla rozwoju obszarów. Pomimo tego, są one odpowiedzią na potrzeby mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów, zainteresowanych rozwojem tych obszarów, dlatego też należy mieć je na uwadze, projektując dalszy rozwój obszarów rewitalizowanych, jak i całej gminy.

193

Projekty podzielono ze względu na ich zakres tematyczny, na projekty w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Działania w sferze społecznej:

1. **Opracowanie i wdrożenie założeń Programu Edukacji Ekologicznej** dla mieszkańców terenów objętych rewitalizacją. Program wspierał będzie działania inwestycyjne dotyczące ochrony środowiska.
2. **Opracowanie projektu rekompensacyjnego dla mieszkańców kamienic** wokół Rynku, np. wyciszenie okien, dofinansowanie termomodernizacji, remont elewacji budynków, adaptacja piwnic i kamienic itp.
3. **Utworzenie programu grantowego** dla mieszkańców i grup społecznych na organizację oddolnych inicjatyw, w tym różnych wydarzeń, np. Święto Ulicy, które mogą przyczynić się do wzmocnienia integracji, więzi lokalnych i tożsamości, a także zaktywizować społeczność do podejmowania inicjatyw społecznych.
4. **Organizacja Izby Pamięci z wykorzystaniem istniejącego dziedzictwa i tradycji dzielnicy przy Szkole Podstawowej nr 7.** Koncepcja zadania polega na organizacji Izby Pamięci przy Szkole Podstawowej nr 7 z wykorzystaniem nowych technologii multimedialnych. Zadanie zakłada wykorzystanie potencjału szkoły podstawowej jako miejsca spotkań pokoleń mieszkańców dzielnicy. Historia powstania dzielnicy oraz wyraźne poczucie tożsamości przestrzennej mieszkańców ma być wykorzystane do promowania dziedzictwa i tradycji dzielnicy.
5. **Organizacja konkursu/konkursów na kulinarny produkt lokalny wraz z działaniami aktywizującymi mieszkańców Miasta.** Konkurs kulinarny ma na celu zaangażowanie mieszkańców w życie miasta, skłonienie ich do zapoznania się z historią i tradycjami Miasta. Jest to także element promujący Miasto.
6. **Przemyć trochę kultury Czeladzkiej.** Działania animacyjno-edukacyjne dla mieszkańców gminy Czeladź dotyczące historii miasta. Projekt zakładać będzie realizację warsztatów/wykładów/prelekcji/akcji plenerowych, pokazujących historię i kulturę miasta.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Realizacja działań przyczyni się do rozbudowania oferty kulturalno-rozwojowej dla mieszkańców oraz pozwoli na promocję Czeladzi wśród jej mieszkańców.

7. **Opracowanie i przeprowadzenie akcji świadomościowych w szkołach** w celu wzbudzenia wśród dzieci i młodzieży poczucia przynależności i szacunku do przestrzeni w której żyją. Np. organizacja warsztatów/zajęć/prelekcji włączających młodych ludzi do projektowania ich własnej przestrzeni oraz oferty kulturalnej (warsztaty desing thinking). Projektowanie przestrzeni wspólnie z różnymi grupami pozwala na badanie potrzeb mieszkańców Miasta, a także przyczynia się do budowania poczucia tożsamości z miejscem zamieszkania.
8. **Stała praca socjalna** z mieszkańcami będącymi klientami pomocy społecznej pozostających w trudnej sytuacji życiowej, mająca na celu poprawę jakości ich życia z wykorzystaniem tzw. *street workerów*.

194

Działania w sferze gospodarczej:

9. **Stworzenie programu promocji inwestycyjnej obszaru Kopalnia Saturna jako przestrzeni typu *brownfield***. Przygotowanie programu promocji inwestycyjnej, prowadzonego przez Urząd Miasta Czeladź, dotyczącego terenu Kopalni Saturn. Program powinien uwzględniać takie elementy, jak: opis/charakterystyka obszaru inwestycyjnego, szczegółowa lokalizacja obszaru, przeznaczenie terenu (zgodnie m.in. z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zaleceniami konserwatora zabytków, etc.), oczekiwane efekty inwestycyjne, plan promocji inwestycyjnej (co/kto/do kogo/jak/kiedy), odpowiedzialność realizacyjna, wskaźniki efektywności realizacji, itp.
10. **Opracowanie założeń kampanii informacyjno-promocyjnej dotyczącej terenów Kopalni Saturn, skierowanej do mieszkańców miasta**. Kampania pozwoli na wzrost świadomości mieszkańców o dziedzictwie i historii miasta, a także przyczyni się do budowania tożsamości z miejscem i wzrost poczucia dumy.
11. **Opracowanie założeń kampanii informacyjno-promocyjnej skierowanej do regionu śląskiego**. Celem zadań jest budowa tożsamości miejsca – wagi/znaczenia terenu Kopalni Saturn dla wizerunku Czeladzi, zarówno w oczach mieszkańców miasta, jak i w skali regionu. Pokazanie unikatowego charakteru miejsca, niepowtarzalności architektury, jako zabytku techniki, etc. W efekcie, jest to ważny element wspierający realne pozyskiwanie inwestorów dla tego terenu.

Działania w sferze technicznej:

12. **Opracowanie i wykonanie budowy/przebudowy sieci kanalizacyjnej w dzielnicy Stare Piaski**. Celem zadania jest zawiązanie współpracy pomiędzy właścicielami terenów (na ulicach Krakowskiej, Krzywej oraz 3-go Kwietnia), na których występuje kanalizacja (wspólnoty mieszkaniowe, Spółdzielnia Saturn), opracowanie możliwości przebudowy sieci sanitarnych i ich wspólne wykonanie. Działanie to wpłynie bezpośrednio na poprawę jakości życia mieszkańców oraz w dalszej perspektywie, będzie sprzyjało zachowaniu dobrej jakości środowiska naturalnego.

13. **Termomodernizacja budynków mieszkaniowych w dzielnicy Stare Piaski, Nowe Miasto, Kolonia Saturn oraz Stare Miasto.** Zadanie pozwoli na zwiększenie efektywności energetycznej budynków, a co za tym idzie zmniejszenie kosztów eksploatacji oraz poprawę jakości środowiska przyrodniczego.
14. **Remont muru oporowego przy ulicy Kilińskiego.** Działanie ma na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Remont muru przyczyni się także do poprawy estetyki miejsca.
15. **Rozbudowa monitoringu** na terenach objętych rewitalizacją, w szczególności na terenach parków (działania poprzedzone wymianą światłowodów).

Działania w sferze środowiskowej:

16. **Ograniczenie niskiej emisji - programu likwidacji palenisk domowych na tzw. paliwa stałe (węglowe).** Bieżąco ok. 70% źródeł ciepła w mieszkaniach/domach w dzielnicy Saturn to paleniska na tzw. paliwa stałe (węglowe i inne). Opracowanie i wdrożenie na terenie Kolonii Saturn programu ograniczenia niskiej emisji związanej z korzystaniem z palenisk dokowych. Program pozwoli na dofinansowania dla mieszkańców na likwidację dotychczasowo używanych palenisk i zastąpienie ich kotłami gazowymi. Realizacja programu pozwoli na wyraźne podniesienie jakości życia dla mieszkańców terenu rewitalizowanego ze względu na podniesienie jakości powietrza.

Działania w sferze przestrzenno-funkcjonalnej:

17. **Przeprowadzenie konkursu urbanistycznego** z możliwością budowy „Bramy Krakowskiej” wraz z fragmentami murów obronnych oraz odtworzenie budynku karczmy. Wcześniej należy wykonać badania archeologiczne w celu poszukiwania ewentualnego przebiegu muru oraz lokalizacji bramy.
18. **Zagospodarowanie skweru przy ul. ks. Skorupki i ul. 27 stycznia** na miejsce wypoczynku dla mieszkańców, w tym porządkowanie zieleni miejskiej, ustawienie elementów małej architektury – np. ławek, koszy na śmieci, altan itp.
19. **Modernizacja stadionu KS Górnik Piaski wraz z realizacją działań (projektów) sportowych dla różnych grup wiekowych.** Realizacja zadania pozwoli na poprawę dostępności mieszkańców do oferty sportowo-rekreacyjnej.
20. **Aleja Rodów Czeladzkich – przyjazne miejsce dla mieszkańców i turystów,** służące odpoczynkowi i rekreacji. Dokończenie działań rewitalizacyjnych alei spacerowej w centrum miasta. Aleja zostanie uzupełniona o kolejne elementy infrastruktury rekreacyjnej dla mieszkańców, co przyczyni się do wzrostu atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców.
21. **Rewitalizacja Domu Kultury w Czeladzi, ul. 21 listopada 10 (zlokalizowanego na działce nr 29/28 k. m. 41).** Odtworzenie miejsca kulturalnego, pozwalającego na rozwój lokalnej społeczności. W ramach przedsięwzięcia zakłada się stworzenie przestrzeni dla realizacji oferty kulturalno – edukacyjnej dla mieszkańców Czeladź (nawiązanie do starych funkcji

miejsca). W tym m.in.: zajęcia dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych. Przykładowe formy działań: organizacji spotkań tanecznych/spotkań/gimnastyki, oferta zajęć edukacyjnych dla dzieci oraz młodzieży szkolonej (lekcje gry na instrumentach, zajęcia językowe, zajęcia plastyczne, robotyka, itp.), zajęcia dla osób dorosłych (zajęcia edukacyjne, kulturalne).

22. Rynek w Czeladzi – reprezentacyjna, funkcjonalna i tętniąca życiem przestrzeń publiczna.

Zadanie zakłada dokończenie działań modernizacyjnych przy Rynku, mających na celu poprawę estetyki budynków i przestrzeni wokół Rynku oraz zagospodarowanie dla potrzeb użytkowników Rynku. W ramach zadania planuje się remont elewacji kamienic, czy też adaptację piwnic tychże budynków. Ponadto w celu dopełnienia działań rewitalizacyjnych planuje się organizację cyklicznych działań, wydarzeń o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, takich jak: kino plenerowe; konkursy i gry miejskie; wystawy obrazów, rzeźb; organizacje jarmarków świątecznych (bożonarodzeniowych, wielkanocnych) itp.

23. Poprawę stanu zagospodarowania oraz jakości przestrzeni publicznych i półpublicznych, wraz z promowaniem dziedzictwa kulturowego cennych obiektów / budynków / przesztreni historycznych znajdujących się na terenie **Starego Miasta jak i zabytkowego osiedla robotniczego Czeladź-Piaski, wpisanego do rejestru zabytków pod nr A 1479/92.**

24. Wsparcie przedsięwzięć termomodernizacyjnych i remontowych obiektów zlokalizowanych na terenie **Starego Miasta Czeladzi jak i cennego osiedla robotniczego **Czeladź-Piaski** wpisanego do rejestru zabytków pod nr A 1479/92.**

25. Wymiana / konserwacja linii kablowych średniego napięcia oraz modernizacja i przebudowa sieci rozdzielczych oraz stacji transformatorowych na terenach objętych rewitalizacją. Zadanie ma na celu poprawę jakości i dostępności do infrastruktury technicznej mieszkańców wskazanych terenów.

9.3. Inne przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poza szczegółowo opisanymi powyżej projektami (podstawowymi i pozostałymi dopuszczanymi), w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź przewidziana jest również możliwość realizacji innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Należy mieć na uwadze, że na chwilę obecną trudno jest zidentyfikować jednoznacznie wszystkie potrzeby mieszkańców. Mogą się one bowiem zmieniać, na przestrzeni funkcjonowania Programu, także ze względu na realizację wpisanych do dokumentu działań. Aby Gminny Program Rewitalizacji był elastyczny i mógł reagować na zmieniające się potrzeby mieszkańców, poniżej zaprezentowano zakres tematyczny projektów, które będą mogły być podejmowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź, na obszarach objętych Programem, a więc na Starym Mieście, Nowym Mieście, Kolonii Saturn oraz Starych Piaskach:

- wyrównywanie szans społecznych i zawodowych osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- aktywizacja i integracja społeczna seniorów;
- rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzmocnienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;
- przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców;

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- promowanie przedsiębiorczości, podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarczego, w tym podejmowanie działań sprzyjających tworzeniu nowych firm i rozwoju kompetencji przedsiębiorczości mieszkańców;
- wsparcie przedsiębiorczości społecznej;
- poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej;
- poprawa stanu zagospodarowania oraz jakości przestrzeni publicznych i półpublicznych;
- zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego;
- integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie stopnia ich udziału w życiu publicznym;
- rozwój nowych przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb społecznych;
- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i ich udostępnianie na cele społeczne i gospodarcze;
- ochrona środowiska przyrodniczego (zwłaszcza zaś powietrza atmosferycznego);
- poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej oraz zasobów mieszkaniowych;
- poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej i zdrowotnej dla mieszkańców terenów zdegradowanych.

197

Działania z ww. zakresu tematycznego wpisują się w Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź ze względu na realizację celów i poszczególnych kierunków.

10. Zapewnienie komplementarności działań

Komplementarność jest jednym z ważnych aspektów Programu Rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować może lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Według Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wymogiem koniecznym przy opracowaniu programów rewitalizacji jest konieczność zapewnienia komplementarności w pięciu aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

10.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź została zapewniona dzięki skupieniu projektów wybranych do realizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany w Mieście został wyznaczony po przeprowadzeniu dogłębnej analizy wskaźnikowej przy zasięgnięciu opinii przedstawicieli zainteresowanych środowisk oraz samych mieszkańców Miasta, dzięki czemu można mówić o trafności działań na danym terenie.

Wszystkie podstawowe projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Są odpowiedzią na główne problemy dla tego terenu. Dzięki ich realizacji pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli mieszkańcy obszaru, całego miasta jak i regionu. Ich realizacja będzie zapobiegać przenoszeniu się różnych problemów na dalsze obszary miasta.

10.2. Komplementarność problemowa

W Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź zapewniona została także komplementarność problemowa. Wybrane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą wzajemnie powiązane, a także wzajemnie się dopełniają, w celu przeciwdziałania zaistniałym problemom, w tym przede wszystkim zdiagnozowanym problemom społecznym.

Podobszar Stare Miasto:

W diagnozie wykazano, iż w podobszarze Stare Miasto występuje ponadprzeciętne nagromadzenie problemów społecznych (co piąta rodzina korzystająca z pomocy społecznej mieszka właśnie w tym obszarze). Warto podkreślić, że pojawiające się tutaj problemy są wielowarstwowe, występująca nieporadność życiowa niesie za sobą takie problemy, jak ubóstwo czy też alkoholizm. W związku z powyższym w ramach przeciwdziałania problemom społecznym w pierwszej kolejności skupiono się na działaniach skierowanych do rodzin. Rodzina została uznana za podstawową komórkę społeczną, którą należy wspierać, bowiem zadania nastawione

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

na rozwój i wsparcie całych rodzin przyczynią się do faktycznego rozwiązania problemów społecznych i pozwolą przeciwdziałać dziedziczeniu złych wzorców przez kolejne pokolenia.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na obszarze Starego Miasta, jako zadanie kluczowe planuje się stworzenie instytucji pn. Czeladzkie Centrum Wsparcia Rodziny (zadanie 1.1.) – Instytucję, która posiadać będzie ofertę różnorodną i wszechstronną, począwszy od wsparcia psychologicznego, poprzez działania edukacyjno-szkoleniowe oraz zapewnienie opieki nad dziećmi. Wszystkie te działania realizowane będą w celu aktywizacji społecznej rodzin. Konieczne wydaje się stworzenie jednej instytucji, która byłaby rozpoznawalna w przestrzeni Miasta i charakteryzowała się dostępnością komunikacyjną, dzięki czemu z jej oferty skorzysta więcej osób. W związku z powyższym, instytucję Czeladzkiego Centrum Wsparcia Rodziny planuje się powołać przy Rynku, a to wymagać będzie remontu kamienicy (zadanie 1.4). W związku z powyższym oba zadania są ze sobą ściśle powiązane. Dodatkowo, w celu zapewnienia dostępności do różnego typu oferty pomocowej postanowiono także zrealizować zadanie pn. „Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej – Stworzenie Powiatowego Centrum Usług Społecznych oraz mieszkań chronionych” (1.6.). Zadanie to realizowane będzie przez jednostkę powiatową, a więc będzie odpowiadało na nieco inne problemy. Zadaniem komplementarnym do stworzenia infrastruktury technicznej będzie zadanie 5.9 pn. „Rozwój usług społecznych – realizacja wiązki projektów zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Powiatu Będzińskiego.” Pomimo, iż zadanie będzie realizowane bezpośrednio na terenie Starego Miasta, to jego oferta będzie zdecydowanie szersza. Centrum Usług Społecznych będzie zatem skierowane, zarówno do osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarze rewitalizacji Stare Miasto, jak i na pozostałych obszarach rewitalizowanych, ale z oferty będą mogły skorzystać także osoby, które wskazywanych obszarów nie zamieszkują. Pozwoli to przeciwdziałać przenoszeniu się problemów społecznych i wykluczeniu społecznemu. Osoby wykluczone społecznie z różnych powodów potrzebują kompleksowej oferty pomocowej (w tym także zapewnienia przysłowiowego „dachu nad głową”), aby móc radzić sobie z różnymi problemami życiowymi (np. przemocą w rodzinie). W związku z powyższym zrealizowane zostanie zadanie pn. „Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Bytomskiej 20”. Podobnie jak w przypadku poprzedniego zadania, jego realizacja na obszarze rewitalizacji nie wskazuje jednoznacznie na pomoc jedynie mieszkańcom obszaru Starego Miasta. Podczas działań partycypacyjnych zwrócono bowiem uwagę, że oczywiście należy przeciwdziałać problemom społecznym, które koncentrują się na wskazanych obszarach, jednak należy także zapewnić zaplecze dla mieszkańców innych dzielnic / ulic Miasta.

Baza lokalowa jest niezwykle ważna dla rozwiązywania problemów społecznych, jednak nie jest ona wystarczająca. Należy pamiętać, że osoby wymagające wsparcia, często początkowo niechętnie korzystają z oferty instytucjonalnej, z powodu strachu bądź wstydu. A zatem, poza stworzeniem zinstytucjonalizowanej oferty, konieczne jest tworzenie programów, które będą w sposób bezpośredni docierać do osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. W tym celu Gminny Program rewitalizacji zakłada realizację kilku komplementarnych ze sobą programów społecznych, które będą skoncentrowane na pomocy mieszkańcom, a tym samym będą stanowiły uzupełnienie oferty Czeladzkiego Centrum Wspierania Rodziny i pozwolą dotrzeć do osób potrzebujących pomocy, będą to: program „Pomagamy Rodzinom” (zadanie

5.5.), który również jest nastawiony na rozwój kompetencji rodzicielskich, w tym w szczególności działania edukacyjne i profilaktyczne, a także „Świetlikowa Akademia Rodzica” (zadanie 5.8.), program na całość celu wspieranie rodzin, w tym rodzin wieloprotblemowych, we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Przedsięwzięciem o podobnym charakterze jest projekt „Edukacja Ludzi SZukających Kompetencji – "ELUSZEK". Program wsparcia rodzicielstwa” (zadanie 5.4), ukierunkowany na upowszechnianie wiedzy oraz rozwijanie umiejętności rodziców w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich. Wsparcie dla rodzin i osób borykających się z różnego rodzaju problemami świadczone będzie również w ramach punktów informacyjno-konsultacyjnych (zadanie 5.7), gdzie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji osobistej i rodzinnej będą mogły uzyskać specjalistyczną pomoc (wsparcie ze strony specjalistów m.in. w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie czy terapii uzależnień).

Jednym z problemów społecznych, właściwych dla podobszaru Starego Miasta, jest wysoka liczba popełnianych wykroczeń. Tym samym podobszar ten wymaga podjęcia działań na rzecz poprawy poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego. W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji przewiduje się realizację projektu pn. „Poznaj swojego dzielnicowego – poprawa bezpieczeństwa na obszarze Starego Miasta oraz Nowego Miasta” (zadanie 1.7), którego zasadniczym dążeniem jest wzmocnienie współpracy Policji z mieszkańcami oraz rozwijanie świadomości obywatelskiej dotyczącej różnych sfer bezpieczeństwa, a także reagowania w sytuacjach zagrożenia. Działaniem komplementarnym jest projekt pn. „Wiesz=Rozumiesz=Reagujesz” (zadanie 5.3), który obejmuje kompleksowe działania informacyjno-edukacyjne, mające na celu ograniczenie zjawiska przemocy domowej wobec dzieci.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji na podobszarze Starego Miasta realizowane będą również działania z zakresu przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji zawodowej mieszkańców. W celu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, planowane jest utworzenie spółdzielni socjalnej (zadanie 1.5). Projektem o charakterze komplementarnym do wymienionego wyżej przedsięwzięcia jest projekt pn. „Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia” (zadanie 5.2), który jest ukierunkowany na aktywizację oraz podnoszenie poziomu wiedzy, kwalifikacji i umiejętności zawodowych osób bezrobotnych.

Poza działaniami ukierunkowanymi na rozwiązywanie różnego rodzaju problemów społecznych, podobszar Starego Miasta wymaga także podjęcia działań w sferze technicznej i środowiskowej, służących poprawie stanu powietrza atmosferycznego (ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz poprawa efektywności energetycznej). W tym celu niezbędna jest realizacja projektów z zakresu strategii niskoemisyjnych (zarówno w odniesieniu do obiektów budowlanych, jak i transportu). W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji przewidziano termomodernizację budynku Urzędu Miasta Czeladź (zadanie 1.9) wraz z wymianą oświetlenia na energooszczędne. Przedsięwzięciem komplementarnym jest ogólnomiejski projekt pn. „Zintegrowany system połączeń rowerowych w powiecie będzińskim” (zadanie 5.1), który zakłada rozwój alternatywnych względem transportu indywidualnego (samochodowego) form mobilności miejskiej. Dodatkowo nowe szlaki komunikacyjne pozwolą na poprawę mobilności mieszkańców, w tym także mobilności zawodowej.

Podobszar Kolonia Saturn:

Jak wynika z diagnozy społecznej podobszar Kolonia Saturn również charakteryzuje się występowaniem zróżnicowanych problemów społecznych. Jako odpowiedź na występujące problemy, wspólnie z mieszkańcami podjęto decyzję, o konieczności stworzenia ciekawej i różnorodnej oferty społeczno-edukacyjnej dla mieszkańców tego obszaru. W związku z tym w Gminnym Programie Rewitalizacji przewidziano realizację zadania pn. Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej SATURN – integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych (zadanie 2.1.). W ramach zadania zwiększona zostanie oferta edukacyjna, ale także społeczna dla różnych grup społecznych, zapewniające z jednej strony organizację czasu wolnego, jak również specjalistyczną pomoc dla grup wymagających szczególnego wsparcia. Aby możliwe było powstanie tej instytucji konieczna jest realizacja drugiego zadania - Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi – Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn (2.2.), które jest nastawione na remont jednego z budynków KWK „Saturn”, w których rzeźbione Centrum będzie się znajdować.

201

Rewitalizacja terenów pokopalnianych wydaje się istotna z kilku powodów, po pierwsze są one wizytówką Miasta, a obecnie znajdują się w stanie degradacji technicznej, w związku z tym zagrażają także zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców. Dodatkowo obszar ten może stać się miejscem, z którym mieszkańcy chętnie się utożsamiają, dzięki temu chętniej skorzystają z oferty centrum. Przyciągnięcie mieszkańców do tego obszaru, może przyczynić się także do realizacji kolejnych zadań (2.3. oraz 2.4.), które mają na celu nadanie obszarowi znaczenia gospodarczego. Tereny pokopalniane w ramach procesu rewitalizacji zostaną przygotowane pod tereny inwestycyjne. Inwestorzy zwracają uwagę na potencjał miejsca, także poprzez potencjalnych użytkowników tego wskazanego terenu (mieszkańców, turystów). Z kolei wprowadzenie inwestorów pozwoli na znalezienie pracy dla mieszkańców. Aby wszystkie te działania mogły zaistnieć konieczna jest stała praca edukacyjna i społeczna z osobami wykluczonymi i zagrożonymi wykluczeniem społecznym. W celu aktywizacji społecznej mieszkańców na obszarze Kolonii Saturn realizowane będą zadania społeczne, związane z pomocą rodzinom na różnych płaszczyznach (rozwój kompetencji rodzicielskich, w tym w szczególności działania edukacyjne i profilaktyczne - „Światlikowa Akademia Rodzica” (zadanie 5.8.), „Pomoc Rodzinom” (zadanie 5.5.) „Edukacja Ludzi SZukających Kompetencji – "ELUSZEK". Program wsparcia rodzicielstwa” (zadanie 5.4)) oraz działania nastawione na poprawę ich kompetencji na rynku pracy, w tym zadanie pn. „Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia” (zadanie 5.2).

Podobszar Nowe Miasto:

Podobszar Nowe Miasto podobnie, jak Stare Miasto, charakteryzuje się ponadprzeciętną liczbą popełnianych przestępstw i wykroczeń. W związku z powyższym na podobszarze tym konieczne jest podjęcie działań służących poprawie poziomu bezpieczeństwa oraz porządku publicznego. W tym celu w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji planowana jest realizacja projektu pn. „Poznaj swojego dzielnicowego – poprawa bezpieczeństwa na obszarze Starego Miasta oraz Nowego Miasta” (zadanie 3.2). Realizacja powyższego projektu w założeniu przyczynić ma się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa dzięki wzmocnieniu współpracy Policji z mieszkańcami oraz

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

rozwinięciu świadomości obywatelskiej dotyczącej różnych sfer bezpieczeństwa i reagowania w sytuacjach kryzysowych. Komplementarnym przedsięwzięciem będzie ogólnomiejski projekt „Wiesz=Rozumiesz=Reagujesz” (zadanie 5.3), obejmujący kompleksowe działania informacyjno-edukacyjne, ukierunkowane na ograniczenie zjawiska przemocy domowej wobec dzieci.

Podobszar Nowe Miasto charakteryzuje się niską jakością przestrzeni publicznych oraz dużą ilością konfliktów o przestrzeń, brak jest natomiast miejsc społecznej integracji. Warto zauważyć, że postępująca atomizacja społeczeństwa może prowadzić do pogłębiania się patologii, ponieważ brak jest społecznej kontroli. Rozpad więzi społecznych może prowadzić również do izolacji społecznych, co powoduje, że konieczna jest interwencja instytucjonalna (służb miejskich, powiatowych), a zmniejsza się umiejętność samopomocy. To wszystko prowadzi do pogłębiania się życiowej nieporadności. W celu ograniczenia tego typu problemów w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji postanowiono postawić na integrację społeczną mieszkańców Nowego Miasta. W związku z powyższym postanowiono wdrożyć programy społeczne, służące integracji różnych środowisk. Działania te będą prowadzone systematycznie, wśród zróżnicowanych grup społecznych, w tym takie działania jak: Zaprojektuj własną przestrzeń – akcje happeningowe dla mieszkańców Nowego Miasta, Integracja społeczności lokalnej poprzez organizację Festynu Rodzinnego, Stworzenie miejsca integracji i aktywizacji społecznej osób starszych/seniorów. Przedstawienie mieszkańcom różnych możliwości spędzania czasu wolnego oraz danie im możliwości faktycznego decydowania o swoich przestrzeniach przy uzyskaniu konsensusu różnych grup społecznych pozwoli na poprawę integracji mieszkańców tej dzielnicy. Równolegle Miasto prowadzić będzie projekt „Działamy Razem – tworzenie grup samopomocowych” (zadanie 5.6.), które może pozwolić na wyłonienie spośród lokalnej społeczności liderów, którzy poprowadzą grupy sąsiedzkie, kluby i inne małe formy aktywizacji do działania.

W celu poprawy jakości środowiska naturalnego również na obszarze Nowego Miasta zakłada się podjęcia działań w sferze technicznej i środowiskowej, służących poprawie stanu powietrza atmosferycznego ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz poprawa efektywności energetycznej, poprzez realizację kompleksowej termomodernizacji Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi (zadania 3.4. oraz 3.5.). Przedsięwzięciem komplementarnym jest ogólnomiejski projekt pn. „Zintegrowany system połączeń rowerowych w powiecie będzińskim” (zadanie 5.1), który zakłada rozwój alternatywnych względem transportu indywidualnego (samochodowego) form mobilności miejskiej.

Kolejnym obszarem tematycznym, który wymaga wsparcia na terenie Nowego Miasta jest ogólnie pojęta gospodarka oraz przedsiębiorczość mieszkańców, zauważalny jest trend zamykania się małej przedsiębiorczości na rzecz wielko powierzchniowych sklepów. Mała, lokalna przedsiębiorczość jest niezwykle ważna z punktu widzenia rozwoju społecznego i zapobieganiu problemom społecznym. W związku z powyższym przewiduje się po pierwsze realizacją działań edukacyjno-szkoleniowych w celu poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy - „Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia” (zadanie 5.2). Dodatkowo przewidziane zostało zadanie zmierzające do poprawy przestrzeni Targowiska znajdującego się w obszarze, tak aby zachęcić mieszkańców do korzystania z niego - Rewitalizacja przestrzeni targowiska przy ul. Miasta Auby na Nowym Mieście (zadanie nr 3.3.).

Podobszar Stare Piaski:

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Dzielnica Stare Piaski charakteryzuje się występowaniem zróżnicowanych problemów społecznych. Zwrócono uwagę na specjalne potrzeby grup wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych oraz rodzin. W związku z powyższym zdecydowano się realizować zadania nastawione na zapewnienie kompleksowej oferty pomocowej dla grup wykluczonych. W ramach oferty aktywizującej przewidziano realizację zadania skierowanego do rodzin: Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym (zadanie 4.4.) skierowanych wyłącznie do mieszkańców dzielnicy Starych Piasków. Zadaniem komplementarnymi i uzupełniającymi tą ofertę będą zadania: Edukacja Ludzi SZukających Kompetencji - "ELUSZEK". Program wsparcia rodzicielstwa (zadanie 5.4.), Punkt Informacyjny – Konsultacyjny (zadanie 5.7.) oraz Świetlikowa Akademia Rodzica (zadanie 5.8). Działania będą zróżnicowane pod względem użytych metod i technik pracy z grupami wymagającymi wsparcia, tak aby z Programów mogły skorzystać osoby o różnych potrzebach społecznych. Podobnie, jak w innych obszarach rewitalizacji konieczne wydawało się stworzenie miejsca integracji społecznej mieszkańców. Miejsca rozpoznawalnego dla mieszkańców dzielnicy, z którego chętnie będą korzystać i które będzie posiadało ofertę zarówno społeczną, jak i kulturalną. Miejsce to zostanie zapewnione poprzez realizację zadania Rewitalizacja poprzez kulturę – odnowienie budynku Traffic i przywrócenie mu funkcji centrum kulturalno-społecznego dzielnicy. Jak już zostało wspomniane, stworzenie „osiedlowego Domu Kultury” pozwoli na animację lokalnej społeczności i aktywizację społeczną różnych grup. Poza zapewnieniem infrastruktury GPR przewiduje także działania społeczne, mające na celu pozyskiwanie liderów lokalnych, którzy pomogą rozwijać się mieszkańcom tej dzielnicy. Zadaniem realizującym te cele będą: Działamy razem – wsparcie tworzenia grup samopomocy sąsiedzkiej – metodą organizowanie społeczności lokalnej (zadanie 5.6) oraz Aktywizacja społeczna seniorów w dzielnicy Piaski (zadanie 4.1.). Warto wspomnieć, że osoby wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem społecznym, potrzebują nie tylko wsparcia szkoleniowo-doradczego, ale często także odpowiedniej infrastruktury. Usamodzielniający się członkowie rodzin (dzieci, samotne matki itp.) potrzebują mieszkań, w których mogą godnie żyć, a ceny mieszkań prywatnych są wysokie. W związku z tym postanowiono również poprawić dostępność do mieszkalnictwa komunalnego na tym terenie poprzez realizację zadania (4.3.) Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – remont budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 14. Realizacja tego zadania pozwoli na zwiększenie możliwości uzyskania samodzielnego lokalu mieszkaniowego przez osoby tego potrzebujące. Dopełnieniem działań aktywizujących społecznie będzie zadanie zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia (5.2.), którego realizacja pozwoli na aktywizację zawodową mieszkańców.

203

10.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź charakteryzuje się komplementarnością w wymiarze proceduralno-instytucjonalnym, co oznacza, iż zapewniona jest współpraca i współdziałania różnych podmiotów działających na rzecz realizacji Programu i poprawy sytuacji obszarów zdegradowanych.

Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź odpowiada Operator ds. Rewitalizacji, przy współpracy z Komitetem ds. Rewitalizacji oraz Partnerami Programu.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Operator ds. Rewitalizacji to odpowiednia komórka funkcjonująca w ramach obecnych struktur Urzędu Miasta, powołana przez Burmistrza. Umieszczenie Operatora ds. Rewitalizacji w ramach obecnych struktur Urzędu zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych w poprzednim Lokalnym Programie Rewitalizacji oraz programach rozwoju gminy.

Operator ds. Rewitalizacji pełni rolę wykonawczą i zarządczą programu, a także co najważniejsze, zapewnia możliwości aktywnego włączania się Partnerów Programu. Aby to osiągnąć Operator ds. Rewitalizacji realizuje zadania z zakresu upowszechniania wiedzy na temat Programu i jego realizacji, prowadzenia konsultacji społecznych oraz mobilizacji zasobów, które powinny lub mogą działać na rzecz realizacji Programu. W trakcie realizacji Programu Operator ds. Rewitalizacji podejmuje także współpracę z różnymi podmiotami społecznymi i publicznymi działającymi na terenie Miasta i obszarów zdegradowanych, rekomendując prowadzenie przez nich odpowiednich działań edukacyjno-szkoleniowych, służących uświadamianiu potencjalnym interesariuszom, znaczenia procesu Rewitalizacji. Tym samym Operator ds. Rewitalizacji koordynuje włączenie nowych podmiotów i interesariuszy w proces Rewitalizacji oraz wspiera Partnerów Programu, w realizację przez nich zadań, pomagając im poszukiwać funduszy na ich realizację.

Komitet ds. Rewitalizacji jest ciałem opiniotwórczym i doradczym dla Burmistrza Miasta. Jako podmiot międzysektorowy tworzy warunki do współpracy i koordynacji działań rewitalizacyjnych przez różnych Partnerów. Komitet dba, aby różne podmioty działające na obszarze zdegradowanym nie powielały realizowanych przez siebie zadań oraz aby ich działalność przyczyniła się do osiągnięcia komplementarności programu w wymiarze problemowym.

Każdy potencjalny Partner Programu dzięki działaniom Operatora ds. Rewitalizacji ma zapewniony dostęp do informacji na temat realizacji założeń programu oraz ma szansę uczestniczyć w działaniach edukacyjno-szkoleniowych, w których dowie się w jaki sposób może zgłaszać i realizować zaproponowane przez siebie zadania. Dodatkowo w ramach procedur zarządczych przewidziano możliwość zgłaszania nowych zadań oraz uwag do istniejącego Programu Rewitalizacji przez wszystkich zainteresowanych. W ten sposób każdy Partner będzie miał wpływ na realizację Programu.

10.4. Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 zwraca także uwagę na zachowanie ciągłości programowej. Przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okresach programowych mają swoją ciągłość i kontynuację w obecnym dokumencie. M.in. zakłada się ożywienie społeczne przestrzeni Rynku, która to została zmodernizowana w poprzednich latach. Również planowane działania na obszarze Kolonii Saturn – ożywienie gospodarcze terenu wraz z zachowaniem dziedzictwa architektonicznego pozwoli na dopełnienie działań z lat poprzednich (Rewitalizacja jednego z budynków Kopalni Saturn – utworzenie Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia”). Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań rewitalizacyjnych pozwolą na jeszcze bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej.

10.5. Komplementarność źródeł finansowania

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź wykazuje się komplementarnością w zakresie źródeł finansowania. W ramach poszczególnych zadań wpisanych do GPR, wykazano możliwe źródła finansowania, zgodnie z założeniami Narodowego Planu Rewitalizacji, przewidziano możliwość wykorzystania następujących funduszy:

- Publicznych wspólnotowych (Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych: EFRR, EFS i Funduszu Spójności, w ramach RPO WSL i krajowych, w tym także sukcesywne zasilanie środkami pochodzącymi ze spłaty pożyczek udzielonych w ramach instrumentu Jessica).
- Publicznych krajowych – istniejących instrumentów i źródeł (poprzez terytorialne profilowanie - ukierunkowywanie na obszary zdegradowane istniejących instrumentów różnych polityk dotyczących m.in.: wykluczenia społecznego, edukacji, infrastruktury, środowiska, kultury, zabytków, mieszkalnictwa itd.) oraz sukcesywnie tworzonych nowych (w tym obejmujących instrumenty inżynierii finansowej).
- Prywatnych, m.in. poprzez tworzenie zachęt do inwestowania na obszarach zdegradowanych oraz poprzez upowszechnianie formuły ppp.

Gmina w pierwszej kolejności zakłada wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania, w tym funduszy europejskich dedykowanych rewitalizacji. Jednakże, w trakcie trwania Programu, zakłada się prowadzenie działań edukacyjnych dla różnych podmiotów z zakresu możliwości włączenia się w proces rewitalizacji. Mając to na uwadze, Gmina w trakcie realizacji Programu, będzie starała pozyskać się Partnerów partycypujących w kosztach realizacji działań i projektów służących wyprowadzaniu obszaru ze stanu kryzysowego poprzez zawieranie partnerstw publiczno-prywatnych czy współpracę z różnymi podmiotami.

11. Zintegrowane podejście Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź

Zintegrowane podejście Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź jest uszczegółowieniem komplementarności dokumentu i dotyczy kilku aspektów:

- **Zintegrowanie na poziomie zdiagnozowanych potrzeb i problemów oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.**

Wszystkie zadania, zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź zostały opracowane po wcześniejszym zapoznaniu się z wynikami diagnozy potrzeb i potencjałów rozwojowych Miasta oraz jego mieszkańców. Zasadniczo, każde zaplanowane w ramach niniejszego dokumentu zadanie, pozwala na przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, które zostały wcześniej przeanalizowane. Aby przedstawić powiązania problemów z przedsięwzięciami, posłużono się tabelą, która zamieszczona została poniżej:

Tabela 19. Zintegrowanie przedsięwzięć wraz ze zdiagnozowanymi problemami w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023.

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia:	Zdiagnozowany problem:
Obszar Stare Miasto		
1.1.	Czeladzkie Centrum Wsparcia Rodziny – Centrum Usług Społecznych – Rynek 22	Pogłębiający się problem ubożenia społeczeństwa – wzrastająca liczba mieszkańców pozostających bez pracy oraz klientów pomocy społecznej.
1.2.	Centrum Organizacji Pozarządowych	Niski poziom kapitału społecznego w mieście, przejawiający się niewielkim zaangażowaniem mieszkańców w sprawy społeczne, niechęcią do uczestnictwa w życiu społecznym oraz brakiem aktywności społecznej.
1.3.	Centrum Wolontariatu	Niski poziom kapitału społecznego w mieście, przejawiający się niewielkim zaangażowaniem mieszkańców w sprawy społeczne, niechęcią do uczestnictwa w życiu społecznym oraz brakiem aktywności społecznej.
1.4.	Przebudowa i modernizacja budynku Rynek 22 i nadanie mu nowych, społecznie użytecznych funkcji.	Niewykorzystanie potencjału miejsca centralnego, atrakcyjnego dla działań integracyjnych dla mieszkańców oraz promujących Miasto Czeladź na zewnątrz. Degradacja tkanki historycznej Miasta, niska jakość obiektów publicznych zlokalizowanych na Starówce i jej okolicach. Niewystarczająca, w stosunku do zgłaszanych potrzeb ilość miejsc integracji społecznej i pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
1.5.	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – stworzenie Spółdzielni	Wzrastająca liczba mieszkańców pozostających bez pracy. Wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia. Pogłębiający się problem ubożenia społeczeństwa.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

	Socjalnych.	Zagrożenie wykluczeniem społecznym niektórych grup.
1.6.	Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej – Stworzenie Powiatowego Centrum Usług Społecznych oraz mieszkań chronionych.	Pogłębiający się problem ubożenia społeczeństwa – wzrastająca liczba mieszkańców pozostających bez pracy oraz klientów pomocy społecznej
1.7.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Bytomskiej 20.	Niski poziom dostępności do mieszkalnictwa komunalnego w Czeladzi. Nieład przestrzenny, spowodowany przez niszczące budynki.
1.8.	Poznaj swojego dzielnicowego – poprawa bezpieczeństwa na obszarze Starego Miasta oraz Nowego Miasta.	Duża liczba popełnionych wykroczeń i przestępstw oraz interwencji związanych z zakłócaniem porządku publicznego. Niska świadomość społeczna na temat postępowania w sytuacjach zagrożeń.
1.9.	Zintegrowane punkty przesiadkowe w mieście z przedsięwzięciami towarzyszącymi.	Brak w Czeladzi zintegrowanego centrum przesiadkowego, pozwalającego zapewnić sprawną komunikację publiczną. Niespójność transportu publicznego w mieście. Pogłębiający się problem zanieczyszczenia powietrza pyłami oraz niską emisją.
1.10	Niskoenergetyczne Budynki Użyteczności Publicznej - termomodernizacja budynku Urzędu Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45.	Chaos i bałagan przestrzenny, niedostateczna jakość przestrzeni publicznej. Pogłębiający się problem zanieczyszczenia powietrza pyłami oraz niską emisją.
Obszar Kolonia Saturn		
2.1.	Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej SATURN – integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców miasta, w tym zwłaszcza osób starszych.	Problem starzenia się społeczeństwa. Brak odpowiednio dopasowanej oferty edukacyjno-rozwojowej dla osób starszych. Niewielka aktywność społeczna i integracja różnych pokoleń mieszkańców.
2.2.	Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi – Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn.	Nieład i nieporządek przestrzenny na terenie byłej KWK Saturn. Budynki byłej kopalni znajdują się w złym stanie estetycznym i technicznym stwarzającym zagrożenie dla zdrowia i życia osób znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów (nie dotyczy budynku „Elektrowni”).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

2.3.	Kopalnia Saturn – przestrzeń nowych możliwości.	Nieład i nieporządek przestrzenny na terenie byłej KWK Saturn. Budynki byłej kopalni znajdują się w złym stanie estetycznym i technicznym stwarzającym zagrożenie dla zdrowia i życia osób znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów (nie dotyczy budynku „Elektrowni”). Pogłębiające się problemy społeczne – starzenie się społeczeństwa, ubożenie ludności, bezrobocie.
2.4.	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheiblera i ulicy Biedermanna (etap 2) wraz z uzbrojeniem terenu (brownfield).	Nieład i nieporządek przestrzenny na terenie byłej KWK Saturn. Budynki byłej kopalni znajdują się w złym stanie estetycznym i technicznym stwarzającym zagrożenie dla zdrowia i życia osób znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów (nie dotyczy budynku „Elektrowni”).
Obszar Nowe Miasto		
3.1.	Zaprojektuj własną przestrzeń – akcje happeningowe dla mieszkańców Nowego Miasta.	Konflikty dotyczące użytkowania przestrzeni. Nieład przestrzenny, nieodpowiednie wykorzystanie przestrzeni publicznych, niedopasowanie funkcji do potrzeb. Brak zintegrowanych działań mieszkańców w celu stworzenia wspólnej przestrzeni użytkowej.
3.2.	Poznaj swojego dzielnicowego – poprawa bezpieczeństwa na obszarze Starego Miasta oraz Nowego Miasta.	Duża liczba popełnionych wykroczeń i przestępstw oraz interwencji związanych z zakłócaniem porządku publicznego. Niska świadomość społeczna na temat postępowania w sytuacjach zagrożeń.
3.3.	Rewitalizacja przestrzeni targowiska przy ul. Miasta Auby na Nowym Mieście.	Nieład i nieporządek przestrzenny. Niewłaściwe wykorzystanie przestrzeni generujące bałagan przestrzenny i miejsca niebezpieczne.
3.4.	Stworzenie miejsca integracji i aktywizacji społecznej osób starszych/seniorów.	Problem starzenia się społeczeństwa. Brak odpowiednio dopasowanej oferty edukacyjno-rozwojowej dla osób starszych. Niewielka aktywność społeczna i integracja różnych pokoleń mieszkańców.
3.5.	Integracja społeczności lokalnej poprzez organizację Festynu Rodzinnego.	Oślabienie i kryzys więzi rodzinnych. Zanik tradycyjnych więzi rodzinnych. Niewielka aktywność społeczna mieszkańców. Mała liczba wydarzeń integracyjnych dla różnych grup pokoleniowych.
3.6.	Pomoc rehabilitacyjna i psychologiczna dla członków Klubu Abstynenta	Zwiększająca się liczba osób korzystających z pomocy społecznej, w tym z tytułu alkoholizmu, niska świadomość społeczna na temat przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Bierność w podejmowaniu interwencji.
3.7.	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – stworzenie Spółdzielni Socjalnych.	Wzrastająca liczba mieszkańców pozostających bez pracy. Wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia. Pogłębiający się problem ubożenia społeczeństwa. Zagrożenie wykluczeniem społecznym niektórych grup.
3.8.	Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych powiatu będzińskiego poprzez zastosowanie OZE – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.	Pogłębiający się problem zanieczyszczenia powietrza pyłami oraz niską emisją.
3.9.	Ograniczenie niskiej emisji poprzez działania termomodernizacyjne – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki	Pogłębiający się problem zanieczyszczenia powietrza pyłami oraz niską emisją.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

	Zdrowotnej w Czeladzi.	
Obszar Stare Piaski		
4.1.	Aktywizacja społeczna seniorów w dzielnicy Piaski.	Problem starzenia się społeczeństwa. Brak odpowiednio dopasowanej oferty edukacyjno-rozwojowej dla osób starszych. Niewielka aktywność społeczna i integracja różnych pokoleń mieszkańców.
4.2.	Rewitalizacja poprzez kulturę – odnowienie budynku Traffic i przywrócenie mu funkcji centrum kulturalno-społecznego dzielnicy.	Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców. Niewielka i niedostosowana do potrzeb różnych grup społecznych oferta kulturalna Miasta.
4.3.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – remont budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 14.	Niski poziom dostępności do mieszkalnictwa komunalnego w Czeladzi. Nieład przestrzenny, spowodowany przez niszczące budynki.
4.4.	Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Pogłębiający się problem ubożenia społeczeństwa – wzrastająca liczba mieszkańców pozostających bez pracy oraz klientów pomocy społecznej.
Wszystkie obszary		
5.1.	Zintegrowany system połączeń rowerowych w powiecie będzińskim.	Niespójność ciągów pieszo-rowerowych na terenie Miasta. Pogłębiający się problem zanieczyszczenia powietrza pyłami oraz niską emisją.
5.2.	Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia.	Pogłębiający się problem ubożenia społeczeństwa – wzrastająca liczba mieszkańców pozostających bez pracy oraz klientów pomocy społecznej.
5.3.	wiesz=rozumiesz=reagujesz	Występujący problem przemocy domowej. Niska świadomość społeczna na temat przeciwdziałaniu przemocy domowej. Bierność w podejmowaniu interwencji.
5.4.	Edukacja Ludzi Szukających Kompetencji - "ELUSZEK". Program wsparcia rodzicielstwa.	Rosnąca liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodzinnego. Ograniczony dostęp rodzin do instytucji pomocowych. Trudności opiekuńczo - wychowawcze rodzin.
5.5.	Pomagamy rodzinom – program wspierania rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.	Duża liczba rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. Problemy opiekuńczo – wychowawcze w rodzinach.
5.6.	Działamy razem – wsparcie tworzenia grup samopomocy sąsiedzkiej – metodą organizowanie społeczności lokalnej.	Problemy społeczne: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność. Trudności integracyjne osób z wyżej wymienionymi problemami.
5.7.	Punkt Informacyjny – Konsultacyjny (PIK)	Duża liczba rodzin borykająca się z problemami społecznymi. Mała świadomość społeczna dotycząca przeciwdziałania i walki z problemami. Mała liczba miejsc, gdzie takie rodziny mogą uzyskać pomoc i informacje.
5.8.	Świetlikowa Akademia Rodzica.	Problemy opiekuńczo – wychowawcze w rodzinach. Brak odpowiedniego wsparcia (edukacyjnego, terapeutycznego, psychologicznego) dla rodzin.
5.9.	Rozwój usług społecznych – realizacja wiązki projektów zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Powiatu Będzińskiego.	Duża liczba rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. Problemy opiekuńczo – wychowawcze w rodzinach.

Źródło: zestawienie własne.

– **Zintegrowanie na poziomie zastosowania różnych metod.**

Dokument Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 został wypracowany różnymi metodami partycypacyjnymi, przy udziale szerokiego grona przedstawicieli różnych grup interesariuszy (społecznych, gospodarczych, samorządowych). Całość procesu opisana została w rozdziale 12. *Mechanizmy włączenia mieszkańców przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta w proces rewitalizacji.* Dopiero całość działań partycypacyjnych wraz z pracami eksperckimi (włączającymi ekspertów zewnętrznych, ale przede wszystkim ekspertów z Urzędu Miasta) pozwoliła na wypracowanie działań i mechanizmów, które zostały zawarte w niniejszym dokumencie, a które pozwolą na skuteczne przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom.

210

– **Zintegrowanie na poziomie różnych sektorów, partnerów.**

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź zakłada również zintegrowane podejście na poziomie podmiotów realizujących założenia niniejszego Dokumentu. Przewidziane do realizacji przedsięwzięcia przewidują bowiem współpracę partnerów wywodzących się z różnych sektorów, w tym m.in.:

- Sektor publiczny – Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy.
- Partnerzy gospodarczy – przedsiębiorcy, inwestorzy.
- Partnerzy społeczni – organizacje pozarządowe działające na różnych płaszczyznach – pomoc społeczna, kultura, edukacja, aktywizacja społeczna.

– **Zintegrowanie na poziomie zaplanowanych celów, kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.**

Zaplanowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź przedsięwzięcia są kompleksowe, dzięki czemu, ich realizacja zapewni wypełnienie kilku kierunków działań (w ramach różnych celów strategicznych). Zależność ta przedstawiona została w tabeli poniżej:

Tabela 20. Zintegrowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami i kierunkami działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023.

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Cel strategiczny	Kierunki działań
Obszar Stare Miasto			
1.1.	Czeladzkie Centrum Wsparcia Rodziny – Centrum Usług Społecznych – Rynek 22	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
1.2.	Centrum Organizacji Pozarządowych.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
1.3.	Centrum Wolontariatu	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

		zawodowo społeczność Czeladźan.	wykluczeniem społecznym.
1.4.	Przebudowa i modernizacja budynku Rynek 22 i nadanie mu nowych, społecznie użytecznych funkcji.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym Wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora.
		CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeni publiczna i półpubliczna.	Wzmocnienie funkcji centrotwórczych i wybranych przestrzeni publicznych.
1.5.	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – stworzenie Spółdzielni Socjalnych.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
1.6.	Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej – Stworzenie Powiatowego Centrum Usług Społecznych oraz mieszkań chronionych.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
		CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Rozwój oferty mieszkalnictwa komunalnego. Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.
1.7.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Bytomskiej 20.	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Rozwój oferty mieszkalnictwa komunalnego. Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.
1.8.	Poznaj swojego dzielnicowego – poprawa bezpieczeństwa na obszarze Starego Miasta oraz Nowego Miasta.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
1.9.	Zintegrowane punkty przesiadkowe w mieście z przedsięwzięciami towarzyszącymi.	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej	Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.
1.10	Niskoenergetyczne Budynki Użyteczności Publicznej - termomodernizacja budynku Urzędu Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45.	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej. Poprawa jakości środowiska naturalnego.
Obszar Kopalnia Saturn			
2.1.	Centrum Usług Społecznych i	CS.1. Zintegrowana,	Reintegracja aktywizacja grup

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

	Aktywności Lokalnej SATURN – integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców miasta, w tym zwłaszcza osób starszych.	aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
			Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych.
			Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży.
			Wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora.
2.2.	Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi – Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn.	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.
		CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.	Tworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej w szczególności handlu.
		CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych.
2.3.	Kopalnia Saturn – przestrzeń nowych możliwości.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży.
			Wzmocnienie funkcji centrotwórczych i wybranych przestrzeni publicznych.
			Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
			Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych.
2.4.	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheiblera i ulicy Biedermanna	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży.
			Wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora.
			Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.
2.4.	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheiblera i ulicy Biedermanna	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Tworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej w szczególności handlu.
			CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.
			Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

	(etap 2) wraz z uzbrojeniem terenu (brownfield).	Czeladzian.	
		CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeni publiczna i półpubliczna.	Wzmocnienie funkcji centro twórczych i wybranych przestrzeni publicznych.
Obszar Nowe Miasto			
3.1.	Zaprojektuj własną przestrzeń – akcje happeningowe dla mieszkańców Nowego Miasta.	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.
		CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeni publiczna i półpubliczna.	Wzmocnienie funkcji centro twórczych wybranych przestrzeni publicznych.
3.2.	Poznaj swojego dzielnicowego – poprawa bezpieczeństwa na obszarze Starego Miasta oraz Nowego Miasta.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3.3.	Rewitalizacja przestrzeni targowiska przy ul. Miasta Auby na Nowym Mieście.	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.
		CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeni publiczna i półpubliczna.	Poprawa jakości środowiska naturalnego.
			Tworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej w szczególności handlu.
3.4.	Stworzenie miejsca integracji i aktywizacji społecznej osób starszych/seniorów.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.	Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych.
3.5.	Integracja społeczności lokalnej poprzez organizację Festynu Rodzinnego.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
			Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży.
3.6.	Pomoc rehabilitacyjna i psychologiczna dla członków Klubu Abstynenta	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
3.7.	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – stworzenie Spółdzielni Socjalnych.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

3.8.	Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych powiatu będzińskiego poprzez zastosowanie OZE – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej.
3.9.	Ograniczenie niskiej emisji poprzez działania termomodernizacyjne – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej.
Obszar Stare Piaski			
4.1.	Aktywizacja społeczna seniorów w dzielnicy Piaski.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzan.	Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych.
4.2.	Rewitalizacja poprzez kulturę – odnowienie budynku Traffic i przywrócenie mu funkcji centrum kulturalno-społecznego dzielnicy.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
			Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych.
			Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży.
			Wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora.
4.3.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – remont budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 14.	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej.
		CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.	Wzmocnienie funkcji centro twórczych i wybranych przestrzeni publicznych.
		CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Rozwój oferty mieszkań socjalnych i komunalnych.
4.4.	Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzan.	Poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej.
			Rozbudowa infrastruktury technicznej.
4.4.	Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wszystkie obszary			
5.1.	Zintegrowany system połączeń rowerowych w powiecie będzińskim	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Poprawa jakości środowiska naturalnego.
5.2.	Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5.3.	wiesz=rozumiesz=reagujesz	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5.4.	Edukacja Ludzi Szukających Kompetencji - "ELUSZEK". Program wsparcia rodzicielstwa.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5.5.	Pomagamy rodzinom – program wspierania rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5.6.	Działamy razem – wsparcie tworzenia grup samopomocy sąsiedzkiej – metodą organizowanie społeczności lokalnej.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5.7.	Punkt Informacyjny – Konsultacyjny (PIK)	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5.8.	Świetlikowa Akademia Rodzica.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5.9.	Rozwój usług społecznych – realizacja wiązki projektów zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Powiatu Będzińskiego.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Źródło: zestawienie własne

12. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

W celu zapewnienia skutecznej i efektywnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych konieczne jest znalezienie odpowiednich źródeł ich finansowania. Wytyczne Ministerialne, a także Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku wskazują na konieczność zapewnienia komplementarności tychże źródeł finansowania. Oznacza to, iż w celu uzyskania jak najlepszych efektów programu rewitalizacji należy zdywersyfikować jej finansowanie, w tym m.in. łączyć publiczne środki z prywatnymi. Endogeniczne stymulowanie zdolności inwestycyjnych ma bowiem kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądanych zmian.

Niniejszy rozdział przedstawia zatem plan finansowy dla Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź. Przy czym w części pierwszej zawarte zostały Ramy finansowania, natomiast w części drugiej opisano możliwe źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w dokumencie.

12.1. Ramy finansowe Programu Rewitalizacji

Działania rewitalizacyjne, uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023, obejmują zarówno zadania o charakterze głównym, jak i zadania uzupełniające, których realizacja uzależniona została przede wszystkim od możliwości finansowych miasta. Koszty poszczególnych przedsięwzięć zaprezentowane zostały w Tabeli 16.

Tabela 21. Harmonogram rzeczowo – finansowy przedsięwzięć głównych planowanych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023.

L.p.	Nazwa projektu	Wartość projektu [zł]	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania
Obszar Stare Miasto				
1.1.	Czeladzkie Centrum Wsparcia Rodziny – Centrum Usług Społecznych – Rynek 22	500 000,00	2018 – 2023	Budżet Gminy, RPO WSL, środki prywatne, partnerstwo publiczno-prywatne
1.2.	Centrum Organizacji Pozarządowych	500 000,00	2018 – 2023	Budżet Gminy, RPO WSL, FIO
1.3.	Centrum Wolontariatu	10 000,00 / rocznie	2018 - 2023	Budżet Gminy, RPO WSL, FIO, środki prywatne
1.4.	Przebudowa i modernizacja budynku Rynek 22 i nadanie mu nowych, społecznie użytecznych funkcji.	6 000 000,00	2016-2017	Budżet Gminy, RPO WSL, środki prywatne, partnerstwo publiczno-

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

				prywatne
1.5.	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – stworzenie Spółdzielni Socjalnych.	b.d.	2016 - 2020	Środki organizacji pozarządowych, budżet gminy, środki prywatne, Fundusz Pracy, fundusze PEFRON, środki zewnętrzne (EFS)
1.6.	Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej - Stworzenie Powiatowego Centrum Usług Społecznych oraz mieszkań chronionych.	1 150 000,00	2016 - 2020	Budżet Gminy, RPO WSL, środki prywatne, partnerstwo publiczno-prywatne
1.7.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Bytomskiej 20.	1 500 000, 00	2016 - 2020	Budżet Gminy, RPO WSL, środki prywatne, partnerstwo publiczno-prywatne
1.8.	Poznaj swojego dzielnicowego – poprawa bezpieczeństwa na obszarze Starego Miasta oraz Nowego Miasta.	b.d.	2017 - 2023	Fundusze Komendy Powiatowej Policji, Budżet Gminy
1.9.	Zintegrowane punkty przesiadkowe w mieście z przedsięwzięciami towarzyszącymi	10 000 000,00	2016 - 2018	Budżet Gminy, RPO WSL, PO IIŚ
1.10	Niskoenergetyczne Budynki Użyteczności Publicznej - termomodernizacja budynku Urzędu Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45.	7 400 000,00	2016 - 2017	Budżet Gminy, RPO WSL, PO IIŚ, FTiR, Środki WFOŚiGW
Obszar Kolonia Saturn				
2.1.	Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej SATURN – integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców miasta, w tym zwłaszcza osób starszych.	2 100 000,00	2018 - 2023	Budżet Gminy, RPO WSL, Programy MKiDN, Środki prywatne, partnerstwo publiczno-prywatne
2.2.	Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi – Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn.	4 000 000,00	2017	Budżet Gminy, RPO WSL, partnerstwo publiczno-prywatne, środki prywatne
2.3.	Kopalnia Saturn – przestrzeń nowych możliwości.	850 000,00	2016 - 2017	Budżet Gminy, RPO WSL, Środki prywatne, partnerstwo publiczno-

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

				prywatne
2.4.	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheiblera i ulicy Biedermannna (etap 2) wraz z uzbrojeniem terenu (brownfield).	4 000 000,00	2017	Budżet Gminy, RPO WSL, środki prywatne
Obszar Nowe Miasto				
3.1.	Zaprojektuj własną przestrzeń – akcje happeningowe dla mieszkańców Nowego Miasta.	b.d.	2017 - 2023	Budżet Gminy, środki prywatne
3.2.	Poznaj swojego dzielnicowego – poprawa bezpieczeństwa na obszarze Starego Miasta oraz Nowego Miasta.	b.d.	2017 - 2023	Fundusze Komendy Powiatowej Policji, Budżet Gminy
3.3.	Rewitalizacja przestrzeni targowiska przy ul. Miasta Auby na Nowym Mieście.	2 000 000,00	2016-2018	Budżet Gminy, RPO WSL
3.4.	Stworzenie miejsca integracji i aktywizacji społecznej osób starszych/seniorów.	100 000,00 + 100 000,00 / rocznie zł/rocznie	2017-2023	Budżet Gminy, RPO WSL, Rządowy Program ASOS, środki prywatne, partnerstwo publiczno-prywatne
3.5.	Integracja społeczności lokalnej poprzez organizację Festynu Rodzinnego	b.d.	2016- 2020	Budżet Gminy, środki prywatne
3.6.	Pomoc rehabilitacyjna i psychologiczna dla członków Klubu Abstynenta	20 800,00	2016- 2023	Budżet Gminy,
3.7.	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – stworzenie Spółdzielni Socjalnych.	b.d.	2016 - 2020	Środki organizacji pozarządowych, budżet gminy, środki prywatne, Fundusz Pracy, fundusze PEFRON, środki zewnętrzne (EFS)
3.7.	Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych powiatu będzińskiego poprzez zastosowanie OZE – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.	4 780 979,00	2016 - 2018	Budżet Powiatu, RPO WSL, PO IiŚ, FTiR, Środki WFOŚiGW
3.8.	Ograniczenie niskiej emisji poprzez działania termomodernizacyjne – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.	7 015 483,00	2016 - 2018	Budżet Powiatu, RPO WSL, PO IiŚ, FTiR, Środki WFOŚiGW
Obszar Stare Piaski				
4.1.	Aktywizacja społeczna seniorów w dzielnicy Piaski.	400 000,00	2016 - 2020	Budżet Gminy, RPO WSL,

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

4.2.	Rewitalizacja poprzez kulturę – odnowienie budynku Traffic i przywrócenie mu funkcji centrum kulturalno-społecznego dzielnicy.	4 000 000,00	2016	Budżet Gminy, RPO WSL, Programy MKiDN
4.3.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – remont budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 14.	1 800 000,00	2017 – 2018	Budżet Gminy, RPO WSL, środki prywatne, partnerstwo publiczno-prywatne
4.4.	Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.	750 000, 00	2016 - 2018	Budżet Gminy, RPO WSL, FIO
Wszystkie obszary				
5.1	Zintegrowany system połączeń rowerowych w powiecie będzińskim	5 000 000,00	2016 - 2018	Budżet Gminy, Budżet Powiatu, RPO WSL, PO IIŚ
5.2.	Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia	5 000 000,00	2016 - 2023	Budżet Powiatu, RPO WSL
5.3.	wiesz=rozumiesz=reagujesz	108 000,00	2016-2023	Budżet Gminy, środki prywatne,
5.4.	Edukacja Ludzi Ssukających Kompetencji - "ELUSZEK". Program wsparcia rodzicielstwa.	392 450,20	2016- 2018	Budżet Gminy, środki zewnętrzne
5.5.	Pomagamy rodzinom – program wspierania rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.	b.d.	2016- 2018	Budżet Gminy, środki zewnętrzne
5.6.	Działamy razem – wsparcie tworzenia grup samopomocy sąsiedzkiej – metodą organizowanie społeczności lokalnej.	b.d.	2016- 2018	Budżet Gminy, środki zewnętrzne środki prywatne, FIO,
5.7.	Punkt Informacyjno – Konsultacyjny (PIK)	55000,00	2016- 2018	Budżet Gminy
5.8.	Świetlikowa Akademia Rodzica.	b.d.	2016- 2018	Budżet Gminy
5.9.	Rozwój usług społecznych – realizacja wiązki projektów zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Powiatu Będzińskiego.	2 800 000,00	2016 - 2023	Budżet powiatu, środki unijne, partnerstwo publiczno-prywatne

Źródło: zestawienie własne.

Powyższa tabela wskazuje na możliwe źródła finansowania dla poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. W przypadku każdego zadania wskazano co najmniej dwa potencjalne źródła, z których będzie można sfinansować założone inwestycje / projekty. Taka dywersyfikacja źródeł finansowania zwiększy szansę na realizację wszystkich założonych w Programie zadań.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Priorytetem realizacyjnym będą działania społeczne. To na zapewnieniu ich realizacji w pierwszej kolejności skoncentruje się Operator ds. Realizacji. Potencjalnymi źródłami finansowania działań społecznych realizowanych w ramach GPR są fundusze własne gminy (w tym instytucji publicznych), fundusze europejskie oraz fundusze krajowe, w tym w szczególności w zakresie rozwoju edukacji, kultury oraz aktywizacji osób starszych. W przypadku braku możliwości współfinansowania projektów z funduszy zewnętrznych przewiduje się realizację kluczowych zadań ze środków własnych gminy oraz przy współpracy organizacji pozarządowych, działających na terenie Miasta Czeladź.

W przypadku braku możliwości sfinansowania wszystkich założonych w Gminnym Programie Rewitalizacji zadań społecznych zwołana zostanie specjalna narada Komitetu ds. Rewitalizacji, który zaopiniuje zadania, które należy zrealizować w pierwszej kolejności.

220

W przypadku zadań infrastrukturalnych za główne źródła finansowania uznano środki własne gminy oraz środki dostępne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego. Jeżeli gmina nie uzyska dofinansowania w ramach funduszy zewnętrznych Operator ds. Rewitalizacji wraz z Komitetem ds. Rewitalizacji uruchomią procedurę pozyskania inwestora prywatnego. W przypadku braku inwestora zainteresowanego udziałem w projekcie, bądź też brakiem możliwości pozyskania inwestora ze względu na charakter zadania, Operator ds. za zgodą Komitetu ds. Rewitalizacji zmieni harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

12.2. Potencjalne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych

Jednym ze źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych w województwie śląskim w latach 2014 – 2020 (z perspektywą do roku 2023) są środki w ramach funduszy europejskich wydatkowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020. Ponadto, w celu zapewnienia komplementarności finansowej projektów należy mieć na uwadze możliwości finansowania z innych dostępnych źródeł, w tym z krajowych funduszy europejskich (np. PO WER, PO IŚ, PO PC), ze środków celowych będących w dyspozycji Ministerstw (np. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej), innych środków regionalnych i lokalnych, w tym z budżetów JST czy środków prywatnych podmiotów.

12.2.1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020

Głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2023. W ramach tego Programu przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpierane będą w Osi Priorytetowej X. Rewitalizacja oraz infrastruktura Społeczna i Zdrowotna. Głównym celem tego działania jest ograniczenie problemów społecznych na terenach zdegradowanych, a finansowane będą projekty ukierunkowane na ograniczenie istotnych problemów społecznych zidentyfikowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Możliwymi typami przedsięwzięć będą:

- Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w obiektach przemysłowych, powojennych, popegeerowskich, pokolejowych wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym wynikającym z Lokalnego Programu Rewitalizacji.

- Zagospodarowywanie przestrzeni miejskich, w tym roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w obiektach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym wynikającym z Programu Rewitalizacji.
- Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w zdegradowanych budynkach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym wynikającym z Lokalnego Programu Rewitalizacji.

221

Wnioskodawcami projektów realizowanych w ramach Poddziałania **10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych** mogą być: jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i stowarzyszenia, podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; podmioty działające na zlecenie samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; organizacje pozarządowe; jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wcześniej); spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, spółdzielnie; instytucje kultury oraz przedsiębiorcy.

Poza Poddziałaniem 10.3. (*Rewitalizacja obszarów zdegradowanych*), w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 przewidziano również preferencje dla projektów rewitalizacyjnych także w ramach innych działań. Działaniami tymi są:

VII Regionalny rynek pracy

7.1.1 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – ZIT (projekty związane z indywidualizacją wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej, uzupełnianie lub zdobywanie nowych umiejętności, doświadczenia zawodowego, a także bezpośrednie świadczenie usług dla osób bezrobotnych).

7.3.1 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych – ZIT (projekty dotyczące przyznawania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcia doradczo-szkoleniowego na rozpoczęcie działalności oraz wsparcia pomostowego).

7.4.1 Outplacement – ZIT (projekty skierowane do pracowników przedsiębiorstw zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn zakładu pracy, w tym działania doradcze, pośrednictwo pracy, staże, szkolenia, wsparcie na rozpoczęcie własnej działalności).

VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy

8.2.1 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa – ZIT (projekty związane z dostarczaniem usług rozwojowych i szkoleniowych zgodnych z potrzebami oraz rozwój kwalifikacji pracowników).

IX Włączenie społeczne

9.1.1 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT (celem działania jest wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnej poprzez m.in. wolontariatu, działań edukacyjnych, czy środowiskowych).

9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT.

X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna

10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego (projekty związane z wkładem programu w fundusze poręczeniowe, pożyczkowe oraz inne instrumenty finansowe wspierające rozwój obszarów miejskich).

XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego

11.4.1 Kształcenie ustawiczne – ZIT (projekty nastawione na rozwój kompetencji osób dorosłych, w tym kursów i szkoleń).

Ponadto w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego przewidziano dodatkowo wsparcie dla projektów wpisanych do Gminnych Programów Rewitalizacji w ramach działań:

III Konkurencyjność MŚP.

3.1.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield.

IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna.

4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej.

V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów.

5.1.1 Gospodarka wodno-ściekowa.

5.3.1 Dziedzictwo kulturowe – konkurs.

X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna.

10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych.

XII Infrastruktura edukacyjna.

12.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego.

12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego.

12.2.2. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020

Projekty rewitalizacyjne zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź mogą być finansowane również w ramach środków **Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020**, który zakłada, iż może być narzędziem wdrażania działań rewitalizacyjnych. W ramach programu nie przewidziano odrębnych działań dedykowanych projektom rewitalizacyjnym, jednak przyjęto rozwiązania promujące projekty związane z rewitalizacją poprzez wprowadzenie dedykowanych kryteriów wyboru.

Preferencje dla projektów rewitalizacyjnych przewidziane zostały w następujących Działaniach / Poddziałaniach:

- **Działanie 2.5. Poprawa jakości środowiska miejskiego** (rekultywacja obszarów zdegradowanych / zdewastowanych oraz remediacja terenów zanieczyszczonych, rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych, w tym terenów przemysłowych i pogórnich oraz inwentaryzacja terenów zdegradowanych i terenów zanieczyszczonych).

12.2.3. Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych

Zadania do realizacji związane z zaspokojeniem potrzeb osób starszych, przewidziane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź mogą być natomiast dofinansowane przez **Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020**²⁶. Program ASOS za cel przyjął poprawę jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. U podstaw programu leży natomiast zróżnicowanie populacji osób starszych i ich potrzeb. Promowane są zatem działania mające na celu podtrzymanie aktywności osób starszych i zapewnienie ich udziału w życiu społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności. W programie wyznaczone zostały 4 Priorytety:

Priorytet 1. Edukacja osób starszych. Celem Priorytetu jest zwiększenie różnorodności oraz poprawa jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych. W ramach priorytetu wspierane są działania obejmujące np. tworzenie ofert zajęć edukacyjnych i warsztatów o aktywnym starzeniu się, kształcenie opiekunów.

Priorytet 2. Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz i międzypokoleniową. Celem priorytetu jest tworzenie odpowiednich warunków dla integracji wewnątrzpokoleniowej, a także międzypokoleniowej osób starszych w oparciu o istniejącą infrastrukturę społeczną. W ramach priorytetu wspierane są projekty dotyczące m.in.: aktywności społecznej oraz fizycznej i turystyczno-rekreacyjnej osób starszych, działania angażujące różne pokolenia, przeciwdziałania e-wykluczeniu.

Priorytet 3. Partycypacja społeczna osób starszych. Celem priorytetu jest rozwój zróżnicowanych form aktywności społecznej osób starszych, w tym zwłaszcza ich partycypacji w życiu społecznym, procesach decyzyjnych i kształtowaniu polityk publicznych). W ramach tego priorytetu wspierane są projekty dotyczące m.in.: form aktywności osób starszych wobec społeczności lokalnych, aktywności wspierających uczestnictwo i integrację w życiu społecznym i publicznym, pomocy obywatelskiej.

Priorytet 4. Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne). Celem priorytetu jest zwiększenie stopnia dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych dla osób starszych, a także wspieranie różnych działań na rzecz samoorganizacji i samopomocy. W ramach tego priorytetu wspierane są projekty obejmujące m.in.: szkolenia dla wolontariuszy i opiekunów (z zakresu pomocy osobom starszym), wspieranie różnych form samopomocy, poprawę dostępności osób starszych do różnorodnych usług (m.in. opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych, doradczych, sportowych i turystycznych).

²⁶ Źródło: portal informacyjny Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (www.mpips.gov.pl).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Podmiotami, które mogą składać wnioski na realizację projektów są: organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, przepisów o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, spółdzielnie socjalne, spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe, towarzystwa jednostek samorządu terytorialnego.

12.2.4. Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Projekty przewidziane do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź mogą zostać dofinansowane w ramach **Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego**. Źródłem finansowania zadań zaproponowanych w niniejszym dokumencie mogą być w szczególności następujące programy:

- **Program Rozwój infrastruktury kultury** (zasadniczym celem programu jest wsparcie infrastruktury oraz poprawa funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność kulturalną, domów kultury, jak również szkół i uczelni artystycznych). Projekty zaproponowane z ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach priorytetów:

- **Priorytet 1. Infrastruktura kultury** (głównym celem priorytetu jest stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działalności kulturalnej, poprzez rozbudowę oraz modernizację infrastruktury instytucji kultury, a także innych podmiotów prowadzących działalność w tym obszarze).

W ramach Priorytetu 1. możliwe jest dofinansowanie projektów dotyczących m.in. budowy, przebudowy i remontu infrastruktury oraz zakup wyposażenia na potrzeby działalności kulturalnej. O dofinansowanie mogą się ubiegać m.in. samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem domów i ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki, a także bibliotek w skład których wchodzi powyższe instytucje), jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, jak również kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne.

- **Priorytet 3. Infrastruktura domów kultury** (Zasadniczym celem priorytetu jest zapewnienie optymalnych warunków dla działalności domów i ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki w zakresie edukacji kulturalnej i animacji kultury poprzez modernizację i rozbudowę ich infrastruktury. Zadania możliwe do realizacji w ramach tego priorytetu to: prace budowlane, opracowywanie dokumentacji technicznej czy zakup wyposażenia niezbędnego dla realizacji celów statutowych. O wsparcie finansowe w ramach priorytetu mogą się ubiegać: domy i ośrodki kultury oraz centra kultury i sztuki posiadające status samorządowej instytucji kultury, biblioteki posiadające status samorządowej instytucji kultury, w skład których wchodzi domy i ośrodki kultury bądź centra kultury i sztuki, a także jednostki samorządu terytorialnego (wyłącznie jako organy prowadzące dla wyżej wskazanych podmiotów).

- **Program Edukacja.** Zasadniczym celem Programu jest rozwijanie ekspresji twórczej i kreatywności, podnoszenie kompetencji artystycznych i medialnych. Projekty

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź mogą być finansowane z następujących priorytetów:

- **Priorytet 1. Edukacja kulturalna.** Celem tego priorytetu jest wspieranie zadań z zakresu edukacji kulturalnej, ważnych dla rozwoju kapitału społecznego. Wsparcie finansowe kierowane będzie do dwóch rodzajów projektów: działań edukacyjno-animacyjnych, stymulujących kreatywność i aktywizujących twórczo uczestników reprezentujących wszystkie grupy wiekowe i społeczne oraz przedsięwzięć artystycznych dla dzieci i młodzieży, kształtujących potrzebę stałego uczestniczenia w życiu kulturalnym. W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie wydarzeń artystycznych dla dzieci i młodzieży do 18 r. ż. (festiwalu, koncertów, spektakli teatralnych) oraz zadań edukacyjno-kulturalnych (projektów rozwijających kreatywność i umiejętności twórcze uczestników, zadań integracji międzypokoleniowej i społecznej). O dofinansowanie w ramach priorytetu mogą ubiegać się samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem instytucji współprowadzonych przez ministra i jednostki samorządu terytorialnego), organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne; podmioty prowadzące działalność gospodarczą.
- **Program Promocja literatury i czytelnictwa.**
 - **Priorytet 4. Partnerstwo publiczno-społeczne.** Celem Priorytetu 4. jest aktywizowanie lokalnych społeczności wokół bibliotek publicznych jako ważnych instytucji kultury w gminach, a także wzmacnianie roli bibliotek publicznych jako miejsc integracji życia lokalnych społeczności. W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie na rzecz organizowania i prowadzenie wolontariatu na rzecz biblioteki, organizację i prowadzenie działań aktywizujących lokalną społeczność wokół biblioteki. O dofinansowanie w ramach priorytetu mogą ubiegać się organizacje pozarządowe, będące podmiotami prawa polskiego, które nawiążą współpracę z biblioteką publiczną, poświadczoną umową określającą warunki współpracy umożliwiające realizację zadania.

12.2.5. Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020

Działania społeczne, które ukierunkowane są na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, włączanie mieszkańców we współdecydowanie i zaangażowanie ich w sprawy lokalne, które przewidziane są do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź mogą być wspierane finansowo poprzez **Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020**. Program FIO jest programem rządowym, wspieranym ze środków budżetu państwa i adresowany jest do podmiotów sektora pozarządowego (tzw. III sektora). Celem głównym programu jest zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. W ramach Programu realizowane są cztery główne priorytety:

- **Priorytet 1. Małe inicjatywy.** Celem Priorytetu jest zwiększenie możliwości obywateli w realizacji inicjatyw oddolnych. Priorytet wspiera m.in. inicjatywy nieformalne, samopomocowe czy wsparcie młodych organizacji pozarządowych.
- **Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo.** Celem priorytetu jest zwiększenie liczby obywateli angażujących się w inicjatywy lokalne oraz działania realizowane przez organizacje pozarządowe. W ramach tego priorytetu wspierane są działania

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

skierowane m.in. na: aktywizację obywateli w sprawach wspólnotowych, rozwijanie wolontariatu, aktywizację współpracy wspólnot lokalnych i organizacji publicznych, wspieranie aktywnych form integracji społecznej, a także rozwój przedsiębiorczości społecznej.

- **Priorytet 3. Aktywni obywatele.** Celem priorytetu jest wzrost poziomu partycypacji obywateli w sprawach publicznych. W ramach priorytetu wspierane są przedsięwzięcia dotyczące m.in. zwiększania wpływu obywateli na polityki publiczne, rozwijanie edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych, a także wspierania tworzenia partnerstw i innych form współpracy służących aktywizacji obywateli i przekazywaniu im realizacji zadań publicznych.
- **Priorytet 4. Silne organizacje pozarządowe.** Celem priorytetu jest wzmocnienie potencjału sektora pozarządowego, w szczególności wzmocnienie potencjału organizacji federacyjnych. W ramach tego Priorytetu dofinansowane są działania dotyczące wspierania działań o charakterze systemowym oraz wspomaganie zwiększania kompetencji organizacji społecznych.

226

12.2.6. Programy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach jest publiczną instytucją finansową, realizującą politykę ekologiczną województwa śląskiego. W ramach funduszu wspierane są działania proekologiczne podejmowane przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe.

Wydatkowanie środków finansowych Funduszu następować będzie zgodnie z niżej przedstawioną hierarchią:

1. Finansowanie projektów wynikające z zawartych umów w latach ubiegłych, w tym zobowiązań z umów zawartych na dofinansowania projektów korzystających ze środków europejskich.
2. Wspomaganie projektów korzystających ze środków europejskich.
3. Wspieranie inwestycji pozwalających na osiągnięcie standardów ochrony środowiska oraz wypełnienie zobowiązań akcesyjnych, wynikających z przyjętych programów i planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym.
4. Dofinansowanie pozostałych zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z krajową i regionalną polityką ekologiczną.

12.2.7. Fundusz Termomodernizacji i Remontów

Przedsięwzięcia dotyczące działań termomodernizacyjnych i remontowych, przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź, mogą zostać wsparte w ramach **Funduszu Termomodernizacji i Remontów**. Celem Programu jest pomoc finansowa dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe, jak również wypłata rekompensat dla właścicieli budynków mieszkalnych, w których istniały lokale kwaterunkowe. Fundusz obsługiwany jest przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Wsparcie w ramach programu udzielane jest w formie tzw. premii (termomodernizacyjnej, remontowej i kompensacyjnej).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- **Premia termomodernizacyjna.** Z premii może skorzystać inwestor realizujący przedsięwzięcia termomodernizacyjne. Premia stanowi spłatę części kredytu zaciągniętego przez Inwestora (przysługuje jedynie inwestorom korzystającym z kredytu. O dofinansowanie przedsięwzięć w ramach premii termomodernizacyjnej mogą się ubiegać właściciele bądź też zarządcy: budynków mieszkalnych, budynków zbiorowego zamieszkania, budynków użyteczności publicznej stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego służących do wykonywania przez nie zadań publicznych, lokalnych sieci ciepłowniczych, a także lokalnych źródeł ciepła.
- **Premia remontowa** przysługuje inwestorowi z tytułu realizacji przedsięwzięcia remontowego i stanowi spłatę części kredytu zaciągniętego przez tego inwestora. O dofinansowanie projektu w ramach premii remontowej mogą się ubiegać wyłącznie właściciele lub zarządcy budynków wielorodzinnych (tj. osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe z większościovym udziałem osób fizycznych, spółdzielnie mieszkaniowe oraz towarzystwa budownictwa społecznego), których użytkowanie rozpoczęto przed dniem 14 sierpnia 1961 roku.
- **Premia kompensacyjna** przysługuje osobom fizycznym, realizującym projekty remontowe lub remont budynku mieszkalnego. O dofinansowanie projektu w ramach premii kompensacyjnej mogą się ubiegać wyłącznie osoby fizyczne, będące właścicielami budynków mieszkalnych oraz właścicielami części budynków mieszkalnych, w których w okresie pomiędzy 12 listopada 1994 roku a 25 kwietnia 2005 roku znajdowały się lokale kwaterunkowe (co najmniej jeden lokal).

227

12.2.8. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Działania dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego oraz zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego, przewidziane do realizacji w ramach niniejszego dokumentu, mogą zostać dofinansowane ze środków **Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**. W kontekście zadań zaproponowanych w niniejszej Strategii szczególnie istotnymi źródłami finansowania wydaje się być program **Edukacja ekologiczna**. Głównym celem programu *Edukacja ekologiczna* jest „*podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju*”. W ramach tego programu wspierane są przedsięwzięcia edukacyjne dotyczące m.in.: kształtowania postaw społeczeństwa z wykorzystaniem tradycyjnych mediów i Internetu, aktywizacji społeczeństwa dla zrównoważonego rozwoju, wsparcia systemu edukacji w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, a także budowy, rozbudowy, remontu i wyposażenia obiektów infrastruktury służących edukacji ekologicznej.

12.2.9. Środki prywatne.

Na chwilę opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź nie udało się pozyskać prywatnych inwestorów, którzy aktywnie chcieliby włączyć się w Program. Jednakże w trakcie realizacji programu zakłada się podjęcie działań edukacyjnych oraz promocyjnych Programu, tak, aby dotrzeć do potencjalnie zainteresowanych podmiotów i przedstawić im korzyści i możliwości płynące z procesu rewitalizacji, a tym samym włączyć ich do procesu.

13. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta w proces rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 został przygotowany w procesie szerokiej partycypacji społecznej. Każdemu etapowi prac związanych z dokumentem towarzyszyła zasada partnerstwa różnych środowisk i partnerów, w tym podczas wyznaczenia obszarów zdegradowanych, obszarów rewitalizacji, a także zbieranie propozycji rozwiązań, projektów, pomysłów na zadania. Wnioski płynące z przeprowadzonych działań partycypacyjnych znajdują się w poszczególnych rozdziałach niniejszego dokumentu, natomiast w rozdziale tym przedstawiona została procedura tychże działań partycypacyjnych, pokazująca techniki opracowania dokumentu GPR.

228

W ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 wykorzystano następujące mechanizmy partycypacji społecznej:

- I. **Etap diagnostyczny** (wyznaczenie obszarów kryzysowych oraz obszarów do rewitalizacji). W ramach tego etapu wykorzystano następujące metody:
 - a. **Publikacje w prasie lokalnej** – artykuły informujące o przystąpieniu do prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla Miasta Czeladź, prezentujące całość procesu rewitalizacji i efekty prac nad programem rewitalizacji, jak również zachęcające mieszkańców do korzystania z konsultacji on-line.
 - b. **Badania społeczne ilościowe z mieszkańcami** miasta Czeladź (próbą n=100). Badania te w swej tematyce skupione były głównie na społeczności obszarów zdegradowanych (prowadzone w dzielnicach wstępnie wybranych do rewitalizacji poprzez wstępną analizę danych zastanych). Ankiety pozwoliły na poznanie potrzeb mieszkańców z zakresu rewitalizacji społecznej, przestrzennej, środowiskowej, technicznej jak i gospodarczej Miasta. Wyniki badań zostały opisane w rozdziale nr 4.6.
 - c. **Badania społeczne jakościowe** – wywiady pogłębione z lokalnymi ekspertami / osobami odpowiedzialnymi za rozwój miasta Czeladź w aspektach społecznym, gospodarczym, oraz przestrzennym (n=5 – liczba indywidualnych wywiadów pogłębionych). Wnioski z badań zostały zawarte w diagnozie do obszarów rewitalizacji w rozdziale dotyczącym diagnozy obszarów rewitalizacji.
 - d. **Wizja lokalna (spacer badawczy)** – badanie jakościowe, polegające na wizycie obszarów Miasta, często połączone z rozmowami z mieszkańcami, korzystającymi w danej chwili z odwiedzanej przestrzeni miejskiej. Metoda ta miała na celu zdiagnozowanie występujących w terenie problemów przede wszystkim zaś w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Opis i wnioski z badania zostały załączone do rozdziału nr 4.3.
 - e. **Warsztat strategiczny I** z udziałem przedstawicieli władz Miasta, pracowników Urzędu Miasta w Czeladzi oraz jednostek podległych, przedstawicieli środowiska

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

biznesu oraz organizacji społecznych, na którym m.in. przeprowadzono analizę zasobów miasta oraz zewnętrznych trendów / oddziaływań mających wpływ na rozwój miasta, jak też bieżące i przyszłe procesy rewitalizacyjne, określono misję czyli główny cel rewitalizacji Czeladzi. Pierwsze spotkanie warsztatowe odbyło się 21.10.2015 roku. Prace warsztatowe pozwoliły na dopełnienie informacji uzyskanych z danych zastanych, nie wszystkie dane statystyczne zostały bowiem dostępne. Informacje na temat zebranych opinii i danych dotyczących sytuacji miasta oraz obszarów wskazanych jako kryzysowe zawarte zostały w rozdziale 4 niniejszego GPR.

Ponadto po zakończeniu prac związanych z I etapem diagnostycznym, zgodnie z *Ustawą o rewitalizacji z dnia 9.10.2015 roku, Uchwała o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* (wraz z diagnozą społeczno – gospodarczo – przestrzenną oraz mapą o treści mapy ewidencyjnej w skali 1:5000, z zaznaczonymi obszarami zdegradowanymi i obszarami rewitalizacji wynikającymi z przeprowadzonego etapu I prac) została poddana konsultacjom społecznym w dniach 4 stycznia 2016 – 2 lutego 2016 roku w trzech formach:

- f. **Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej.** Na tydzień (28 grudnia 2015 roku) przed rozpoczęciem konsultacji właściwych, na stronie Urzędu Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej pojawiło się ogłoszenie o planowanych konsultacjach społecznych. W ogłoszeniu tym pojawił się elektroniczny kwestionariusz do zgłaszania uwag, który można było przesłać na funkcjonujący cały czas specjalny adres mailowy poświęconym sprawom rewitalizacji – rewitalizacja@um.czeladz.pl. Uwagi zbierane były w terminie od 4.01.2016 do 2.02.2016 roku. W ramach tej formy konsultacji wpłynęła jedna uwaga, której treść została opisana w rozdziale dot. diagnozy obszarów rewitalizacji.
- g. **Zbieranie uwag ustnych w siedzibie Urzędu Miasta.** Na tydzień (28 grudnia 2015 roku) przed rozpoczęciem konsultacji właściwych, na stronie Urzędu Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej pojawiło się ogłoszenie o planowanych konsultacjach społecznych. Ogłoszenie zawierało informacje o możliwości zgłaszania uwag osobiście w Referacie ds. Funduszy Zewnętrznych w godzinach funkcjonowania Urzędu. Uwagi zbierane były w terminie od 4.01.2016 do 2.02.2016 roku. W ramach tej formy konsultacji nie wpłynęły uwagi do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź.
- h. **Wywiady z przedstawicielami środowiska pozarządowego / gospodarczego.** Wywiady przeprowadzono w terminie **29 stycznia 2016 roku**. Respondenci zgodzili się, iż wskazane wstępnie obszary kryzysowe i obszary rewitalizacji mają istotne znaczenie dla Miasta, a równocześnie są obszarami, które koncentrują w sobie negatywne zjawiska społeczne i gospodarcze. Warto podkreślić, że za szczególnie ważny obszar dla rozwoju Miasta została wskazana Wschodnia Strefa Ekonomiczna.

II. ***Etap strategiczny – opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji.***

- a. **Warsztat strategiczny II** z udziałem przedstawicieli władz Miasta, pracowników Urzędu Miasta w Czeladzi oraz jednostek podległych, przedstawicieli środowiska

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

biznesu oraz organizacji społecznych, na którym m.in. sformułowano projekty rewitalizacyjne – drugie spotkanie warsztatowe odbyło się w dniu 16.11.2015. Poniżej zaprezentowano zapis powarsztatowego materiału, który zawiera pomysł na zadania do realizacji zgłoszone przez uczestników warsztatów. Materiał wypracowany na warsztacie posłużył do stworzenia zadań, które znalazły się w Gminnym Programie Rewitalizacji. Zapis prac warsztatowych znajduje się w załączniku nr 3.

- b. **Otwarte spotkania konsultacyjne z mieszkańcami Miasta.** W dniu 3 grudnia 2015 roku odbyły się konsultacje społeczne w ramach opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji przeprowadzone w 2 punktach Czeladzi: Miejskim Zespole Szkół oraz Szkole Podstawowej nr 7. W spotkaniu w na terenie Nowego Miasta (odbywającym się w Miejskim Zespole Szkół) wzięło udział łącznie 8 osób, natomiast na Starych Piaskach (w Szkole Podstawowej nr 7) 5 osób. Celem spotkań konsultacyjnych było zaprezentowanie efektów dotychczasowej pracy nad Gminnym Programem Rewitalizacji, poznanie potrzeb, opinii i pomysłów mieszkańców, osób zainteresowanych procesem rewitalizacji, a także debata dotycząca kierunków rewitalizacji. Spotkanie rozpoczęło się od zaprezentowania definicji rewitalizacji oraz obszaru kryzysowego zgodnych z nowoprzyjętą ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku. Uczestników uwrażliwiono na specyfikę podchodzenia do działań rewitalizacyjnych w 5 wymiarach: społecznym (kluczowym), gospodarczym, funkcjonalno-przestrzennym, technicznym i środowiskowym. Następnie zaprezentowano wstępnie wyodrębnione obszary kryzysowe oraz zgłoszone w trakcie dotychczasowych prac warsztatowych i partycypacyjnych propozycje kierunków działań bądź konkretnych zadań do realizacji. Przyjęta formuła dyskusji, zakładała że po zaprezentowaniu poszczególnych obszarów mieszkańcy mogli komentować już zaproponowane rozwiązania oraz zgłaszać własne, autorskie propozycje działań.
- c. **Powszechne konsultacje on-line** z mieszkańcami Miasta z wykorzystaniem strony internetowej Urzędu Miasta w Czeladzi i indywidualnego adresu – rewitalizacja@um.czeladz.pl, na który mieszkańcy mogli zgłaszać własne propozycje działań rewitalizacyjnych oraz komentować na bieżącego postęp prac nad sformułowaniem programu rewitalizacji. Konsultacje trwały przez cały czas prac nad programem rewitalizacji.

Ponadto po zakończeniu prac związanych z II etapem strategicznym, zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9.10.2015 roku, Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji został poddany konsultacjom społecznym w dniach 1 marca 2016 – 1 kwietnia 2016 roku w trzech formach:

- a. **Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej.** Na tydzień (23 lutego 2016 roku) przed rozpoczęciem konsultacji właściwych na stronie Urzędu Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, pojawiło się ogłoszenie o planowanych konsultacjach społecznych. W ogłoszeniu tym pojawił się elektroniczny kwestionariusz do zgłaszania uwag, który można było przesłać na funkcjonujący cały czas specjalny adres mailowy poświęcony sprawom rewitalizacji –

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

rewitalizacja@um.czeladz.pl. W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych nie pojawiła się żadna uwaga.

- b. Zbieranie uwag ustnych w siedzibie Urzędu Miasta.** Na tydzień (23 lutego 2016 roku) przed rozpoczęciem się konsultacji właściwych na stronie Urzędu Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, pojawiło się ogłoszenie o planowanych konsultacjach społecznych. Ogłoszenie zawierało informacje o możliwości zgłaszania uwag osobiście w Referacie ds. Funduszy Zewnętrznych w godzinach funkcjonowania Urzędu. W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych nie pojawiła się żadna uwaga.
- c. Wywiady z przedstawicielami środowiska pozarządowego / gospodarczego.** Respondenci biorący udział w badaniu nie wnieśli negatywnych uwag do programu, jednakże podkreślali konieczność współpracy ze środowiskiem społecznym i gospodarczym. Wskazano, iż rewitalizacja prowadzona przez Gminę powinna być a bodźcem do podejmowania działań przez osoby fizyczne, mieszkańców, przedsiębiorców. Tylko współpraca wszystkich przyczyni się do skutecznej rewitalizacji

231

Tym samym Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 został opracowany przez samorząd lokalny w ścisłej współpracy z parterami – przedstawicielami środowiska gospodarczego Miasta, organizacji społecznych oraz instytucji publicznych działających na terenie Czeladzi. Do myślenia o przyszłości, w kontekście rewitalizacji terenów zdegradowanych, szeroko włączono społeczność lokalną.

14. System realizacji (wdrażania) i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji

14.1. Podmioty zaangażowane w realizację i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź.

232

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź wdrażany będzie w oparciu o zasady:

- Partnerstwa i Partycypacji – współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym mieszkańcami obszarów rewitalizacji oraz reprezentującymi sektor społeczny i gospodarczy podmiotami będącymi Partnerami Programu. Działania związane z zarządzaniem programem realizowane będą w oparciu o założenie współdecydowania o kształcie wprowadzanych zmian na każdym z etapów (zgłaszania problemów, projektów aż po ich wdrażanie i ewaluację);
- Kompleksowości – poszukiwania różnych możliwości i źródeł finansowania dla planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wspierania i zachęcania do realizacji przedsięwzięć w ramach środków prywatnych czy z wykorzystaniem pracy społecznej;
- Komplementarności proceduralno – instytucjonalnej ukierunkowanej na efektywne współdziałanie różnych podmiotów w oparciu o jasny podział ról i procedury.

Zarządzanie wdrażaniem Programu będzie odbywać się na trzech poziomach:

Realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź powierza się Burmistrzowi Miasta Czeladź poprzez Urząd Miasta Czeladź, w szczególności – Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych - Referat Funduszy Zewnętrznych – Operatorowi ds. Rewitalizacji. Na każdym z poziomów, w proces wdrażania założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź zaangażowane będą ponadto następujące podmioty:

- Komitet ds. Rewitalizacji
- Zespoły Robocze ds. podobszarów rewitalizacji (wyłaniane w ramach Komitetu ds. Rewitalizacji spośród jego członków)
- Partnerzy Programu – interesariusze procesu rewitalizacji, wśród których znajdują się m.in. podmioty takie jak:

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- Mieszkańcy,
- Lokalni aktywiści,
- Przedsiębiorcy,
- Związki przedsiębiorców,
- Właściciele nieruchomości,
- Spółdzielnie mieszkaniowe,
- Zarządcy nieruchomości,
- Instytucje zarządzające infrastrukturą techniczną,
- Instytucje społeczne, w tym kościoły, parafie, związki wyznaniowe,
- Instytucje edukacyjne,
- Rada Działalności Pożytku Publicznego,
- Organizacje pozarządowe, w tym np. Koło Gospodyń Miejskich, Uniwersytet III Wiek, Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalnych, Stowarzyszenie „Komitet Rozwoju Czeladzi”, Stowarzyszenie „Młoda Czeladź”, Zwykłe Stowarzyszenie Kupców Targowych, Czeladzkie Stowarzyszenie Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Fundacja Razem z Dziećmi, Fundacja Polski Konwój Kultury,
- Kluby sportowe,
- Media lokalne.

Wskazane powyżej podmioty w ramach procesu wdrażania i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji pełnić będą następujące, odnoszące się do poszczególnych poziomów zarządzania dokumentem, funkcje:

Podmioty zaangażowane we wdrażanie Programu	Funkcje podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania i monitorowania		
	Zarządzanie Programem	Zarządzanie podobszarami rewitalizacji	Zarządzanie projektami rewitalizacyjnymi
Operator ds. Rewitalizacji	— mobilizuje zasoby na rzecz realizacji działań zapisanych w GPR; — dba o upowszechnienie założeń GPR wśród mieszkańców Miasta; — odpowiada za aktualizację zapisów GPR; — prowadzi konsultacje społeczne z mieszkańcami Miasta; — zbiera propozycje zmian do GPR; — diagnozuje sytuację na obszarze objętym rewitalizacją; — sporządza okresowe sprawozdania z realizacji GPR;	— w sposób stały monitoruje realizację zadań i zmiany zachodzące w ramach poszczególnych podobszarów; — prowadzi wystandaryzowaną bazę wskaźników monitorujących zmiany w podobszarach rewitalizacji; — podejmuje działania na rzecz angażowania Partnerów do realizacji założeń Programu w ramach poszczególnych podobszarów rewitalizacji;	— wspiera Partnerów w poszukiwaniu zewnętrznych środków na realizację przedsięwzięć wpisujących się w założenia GPR; — monitoruje możliwości pozyskania dofinansowania na realizację zadań uwzględnionych w GPR; — zbiera propozycje zadań do GPR;
Komitet ds. Rewitalizacji	— upowszechnia wśród lokalnej społeczności informacje na temat postępów w realizacji założeń GPR; — określa standardy bieżącego monitorowania wdrażania GPR (wprowadza niezbędne zmiany do procedury monitoringu); — rekomenduje zmiany do GPR; — opiniuje sprawozdania z realizacji GPR; — tworzy warunki do współpracy i koordynacji działań rewitalizacyjnych;	— wdraża założenia GPR oraz koordynuje procesy w podobszarach rewitalizacji; — stanowi forum wymiany opinii nt. podobszarów rewitalizacji, ich potrzeb i zmian zachodzących na ich terenie; — diagnozuje zaistniałe problemy w podobszarach rewitalizacji; — promuje założenia i efekty realizacji zadań w ramach podobszarów rewitalizacji; — opiniuje propozycje zmian w ramach podobszarów;	— poszukuje nowych Partnerów do realizacji istotnych przedsięwzięć; — inicjuje partnerstwa do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
Zespoły Robocze ds. podobszarów rewitalizacji	— opiniują wnioski Partnerów dotyczące zmian w GPR;	— przedstawiają wstępną opinię dotyczącą zmian w ramach podobszarów;	— opiniują propozycje projektów rewitalizacyjnych dotyczących podobszarów zgłaszane przez Partnerów oraz zgłaszają projekty własne;
Partnerzy Programu	— przekazują informacje nt. realizowanych zadań wpisujących się w założenia GPR oraz statystyki i dane pomocne w procesie monitorowania wskaźników dla Programu; — zgłaszają wnioski dotyczące zmian w GPR;	— zgłaszają propozycje projektów rewitalizacyjnych dotyczących podobszarów;	— aktywnie, zgodnie z posiadanymi kompetencjami włączają się w realizację zadań wpisujących się w GPR; — zgłaszają Operatorowi ds. Rewitalizacji pojawienie się trudności lub dodatkowych potrzeb związanych z wdrażanymi zadaniami uwzględnionymi w GPR;

14.2. Procedury zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji.

Procedura stałego monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Sprawozdania z postępów w realizacji zadań uwzględnionych w Gminnym Programie Rewitalizacji przygotowywane są raz w roku i obejmują sprawozdanie końcoworoczne. W tym celu podejmowane są następujące działania:

- a. Operator ds. Rewitalizacji pozyskuje informacje na temat zrealizowanych projektów w danym roku kalendarzowym od Partnerów realizujących projekty rewitalizacyjne. Dane zawierają informacje takie jak m.in.: harmonogram, osiągnięte efekty (wskaźniki), napotkane / potencjalne trudności i problemy, niezbędne do zrealizowania zadania zasoby, a także listę proponowanych działań do realizacji na kolejny rok.

Dane gromadzone są do 31 października.

- b. Partnerzy realizujący projekty przygotowują niezbędne dane w postaci mini raportów z wykonanych projektów, z których Operator ds. Rewitalizacji opracowuje całościowe Sprawozdanie, które zawiera:
 - wyniki działań związanych z pozyskiwaniem funduszy zewnętrznych na realizację działań zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź (ile i jakie wnioski o dofinansowanie zostały złożone w okresie sprawozdawczym, na jakie działania udało się pozyskać środki, w jakiej wysokości, jakie działania nie otrzymały wsparcia finansowego),
 - prezentację przebiegu realizacji projektów, które otrzymały dofinansowanie z funduszy zewnętrznych,
 - analizę przyczyn nie zrealizowania projektów zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź w czasie sprawozdawczym lub szerszym,
 - stan przygotowań i wdrażania projektów wpisanych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź.

Sprawozdania cząstkowe przekazywane są do 15 listopada.

- c. W ciągu 10 dni od otrzymania sprawozdania Burmistrz zwołuje spotkanie Komitetu ds. Rewitalizacji, podczas którego konsultuje ujęte w sprawozdaniu wyniki monitoringu, rekomendacje oraz zaopiniowaną przez Zespoły Robocze listę zadań planowanych do realizacji w kolejnym roku budżetowym.
- d. Na kolejnej, następującej po spotkaniu Komitetu ds. Rewitalizacji, sesji Rady Miejskiej Burmistrz przedstawia wyniki sprawozdania z realizacji zamierzeń strategicznych wraz z listą zadań proponowanych do uwzględnienia w budżecie Miasta na kolejny rok. Informacje z systemu monitorowania służą zarządzającym realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 do sprawowania bieżącego nadzoru nad postępami.

Procedura zgłaszania nowych zadań do GPR

Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu, w tym Partnerzy Programu oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mają możliwość zgłoszenia nowego zadania do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź. Proces ten reguluje poniższa procedura:

- a. Propozycję nowego zadania, opisaną zgodnie z kartą projektu Gminnego Programu Rewitalizacji, zgłasza instytucja zaliczająca się do katalogu Partnerów GPR lub grupa minimum 15 mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Propozycje zadań zbierane są raz w roku i muszą zostać złożone do Operatora ds. rewitalizacji w terminie do 31 października.

- b. Po upływie tego terminu Operator ds. rewitalizacji w przeciągu dwóch tygodni zwołuje spotkania Zespołów Roboczych ds. podobszarów rewitalizacji. Podczas spotkań Zespoły opiniują zebrane propozycje zadań rewitalizacyjnych dla danego podobszaru oraz zgłaszają własne zadania.
- c. Opinie Zespołów wraz z zadaniami przedstawiane są podczas spotkania Komitetu ds. Rewitalizacji, którego zwołanie następuje zgodnie z punktem c procedury stałego monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji.
- d. Zgodnie z punktem d procedury stałego monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Procedura zgłaszania propozycji zmian do GPR

Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu, w tym Partnerzy Programu oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mają możliwość zgłoszenia propozycji zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź. Proces ten reguluje poniższa procedura:

- a. Propozycję zmiany w zakresie zasięgu podobszaru rewitalizacji czy diagnozy podobszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem zgłasza instytucja zaliczająca się do katalogu Partnerów GPR lub grupa minimum 15 mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Propozycje zmian zbierane są raz w roku i muszą zostać złożone do Operatora ds. rewitalizacji w terminie do 31 października.

- b. Po upływie tego terminu Operator ds. rewitalizacji w przeciągu dwóch tygodni zwołuje spotkania Zespołów Roboczych ds. podobszarów rewitalizacji. Podczas spotkań Zespoły opiniują zebrane propozycje zmian dotyczących poszczególnych podobszarów rewitalizacji.
- c. Opinie Zespołów przedstawiane są podczas spotkania Komitetu ds. Rewitalizacji, którego zwołanie następuje zgodnie z punktem c procedury stałego monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji.
- d. Zgodnie z punktem d procedury stałego monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ewaluacja ex post – Ewaluacja po zakończeniu Realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023

Ewaluacja ex post jest dokumentem, który posłuży do rozliczenia wyników prac związanych z Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Czeladź. Za wykonanie Ewaluacji odpowiedzialny będzie Operator ds. Rewitalizacji. Raport ten powinien zawierać zestawienie najważniejszych wniosków ze Sprawozdań Końcoworocznych prowadzonych przez cały okres obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź, a więc w latach 2016 – 2023. Dodatkowo ewaluacja powinna obejmować badania społeczno-ekonomiczne, które będą stanowiły odpowiedź na zdiagnozowane problemy w dokumencie Diagnozy Społeczno-Gospodarczo-Przestrzennej opracowanej na potrzeby wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji. Takie zestawienie pozwoli na wykazanie efektów, które zostały osiągnięte dzięki podjętej interwencji.

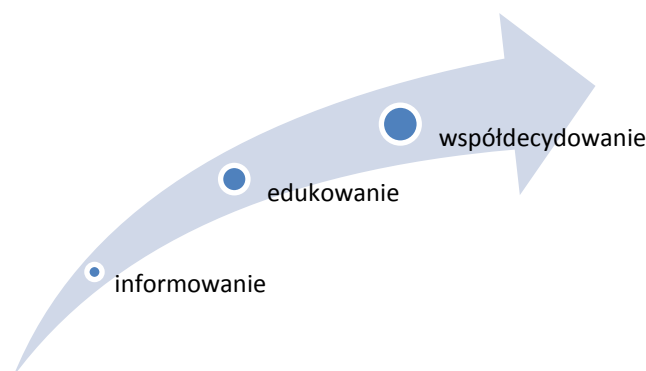
Raport zostanie przekazany Komitetowi ds. Rewitalizacji do zaopiniowania, a także Burmistrzowi i Radzie Miasta. Z raportem ewaluacyjnym będą mogli zapoznać się także mieszkańcy, bowiem zostanie on podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta Czeladź.

237

14.3. Uspołecznienie procesu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź opiera się o zasadę partnerstwa i partycypacji. Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem procesu jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy, instytucji mogących być partnerami w realizacji przedsięwzięć zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji, ale także zachęcenie mieszkańców do podejmowania inicjatyw służących realizacji celów Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zasada partnerstwa i partycypacji społeczności lokalnej w realizacji GPR odbywać się będzie trójtorowo poprzez informowanie, edukację oraz współdecydowanie.

Informacje dotyczące podejmowanych działań dotyczących Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź zamieszczane będą zamieszczane w lokalnej prasie, na stronie internetowej miasta, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych.

W ramach promocji i działań informacyjnych podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- Umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta – Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź.
- Wzbogacanie Serwisu Internetowego na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowane zadania w ramach GPR.
- Współpraca z prasą lokalną mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i monitorowania GPR.

238

Działania informacyjne będą prowadzone w sposób ciągły, tak aby w każdym momencie zainteresowane podmioty, interesariusze procesu mieli możliwość zaczerpnięcia wiedzy na temat poczynionych postępów realizacji programu oraz mogli zgłaszać swoje uwagi i pomysły na realizację. Proces informacyjny jest jednak jedynie podstawą do prowadzenia działań, mających na celu uspołecznienie procesu rewitalizacji.

Kolejnym ważnym elementem uspołecznienia procesu rewitalizacji będzie prowadzenie działań edukacyjno-szkoleniowych na temat przebiegu całego procesu.

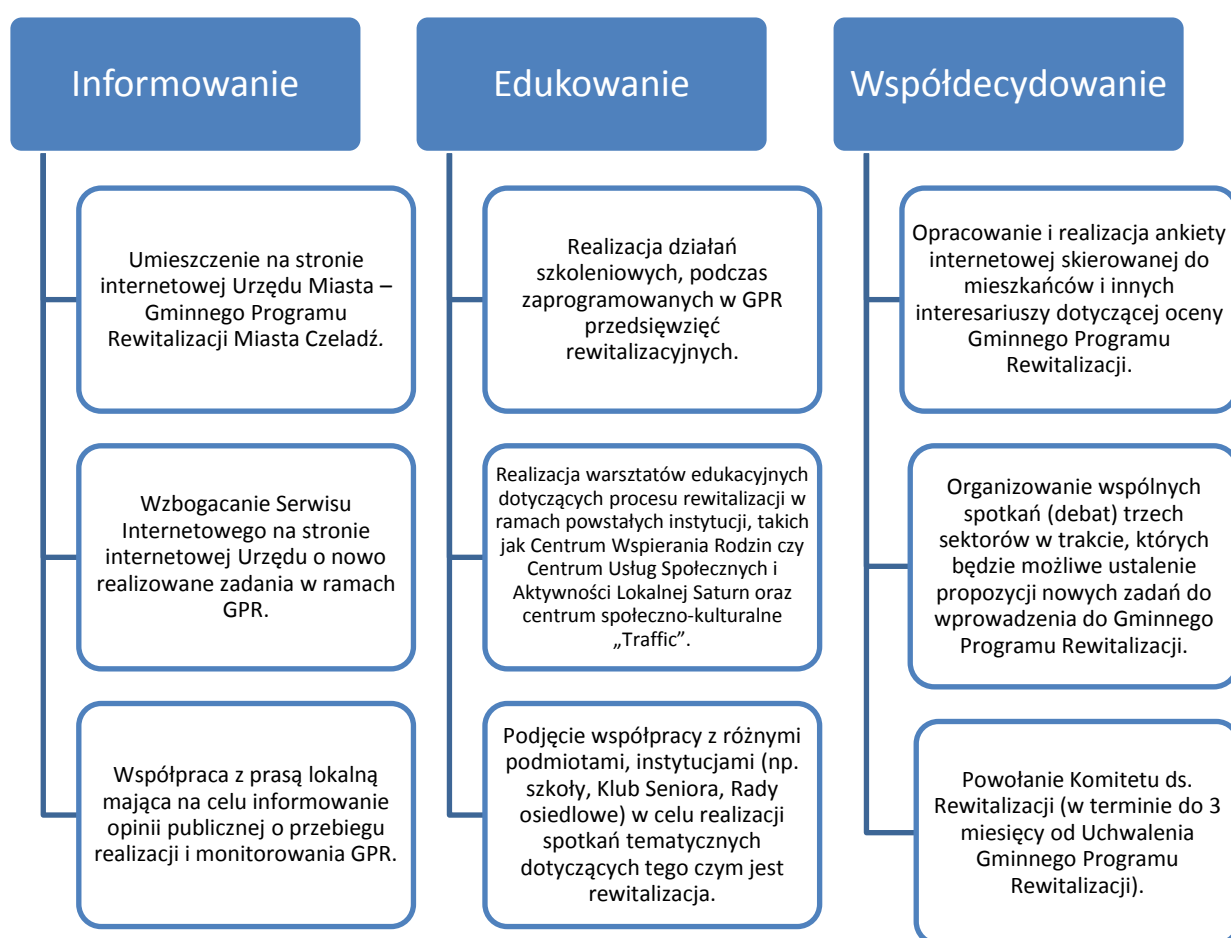
Działania szkoleniowe będą prowadzone w taki sposób, aby potencjalni interesariusze procesu rewitalizacji mieli możliwość pogłębienia wiedzy na temat tego, czym jest proces rewitalizacji i jakie możliwości niesie on za sobą dla poszczególnych grup społecznych. Działania edukacyjne będą prowadzone w trzech etapach.

- Realizacja modułów szkoleniowych, podczas zaprogramowanych w GPR przedsięwzięć rewitalizacyjnych, np. w ramach spotkań dot. rewitalizacji podwórek czy projektowania przestrzeni wspólnych.
- Podjęcie współpracy z różnymi podmiotami, instytucjami (np. szkoły, Klub Seniora, Rady osiedlowe, Rada godpodarcza) w celu realizacji spotkań tematycznych dotyczących tego, czym jest rewitalizacja – działania podejmowane na terenie całego Miasta, tak aby o procesie tym mieli szansę dowiedzieć się także mieszkańcy obszarów, przedstawiciele środowiska gospodarczego, czy inni interesariusze procesu rewitalizacji. Wspólne spotkania i debaty z tymi środowiskami pozwolą na włączenie tychże środowisk w realizację Programu.
- Realizacja warsztatów edukacyjnych dotyczących procesu rewitalizacji w ramach powstałych instytucji, takich jak Centrum Wspierania Rodzin czy Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej Saturn oraz centrum społeczno-kulturalne „Traffic” dla różnych grup społecznych. Warsztaty edukacyjne będą tematycznie dostosowywane do wieku uczestników. Warsztaty realizowane będą cyklicznie, po wcześniejszej akcji promocyjno-informacyjnej.

Równolegle do działań edukacyjnych prowadzone będą działania skierowane na pozyskanie aktywnych partnerów do realizacji działań międzysektorowych. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi:

- Opracowanie i realizacja ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców, podmiotów gospodarczych i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji.
- Organizowanie wspólnych spotkań (debat) trzech sektorów w trakcie, których będzie możliwe ustalenie propozycji nowych zadań do wprowadzenia do Gminnego Programu Rewitalizacji.
- Powołanie Komitetu ds. Rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od Uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji).

239

Zaprezentowany model uspołecznienia procesu partycypacji, przyczyni się do zwiększenia legitymizacji działań rewitalizacyjnych wśród lokalnych interesariuszy. Działania edukacyjne będą stanowiły podstawę do wprowadzenia większej reprezentacji różnych grup interesariuszy do współdziałania. Uświadomienie mieszkańcom i interesariuszom procesu, jak ważne jest uczestnictwo w życiu publicznym i jasne artykułowanie swoich potrzeb będzie skutkowało zwiększeniem ich aktywności lokalnej. Dzięki temu podczas prowadzonych działań konsultacyjnych, mających na celu włączenie grup interesariuszy do współdecydowania

możliwe będzie osiągnięcia pełnego konsensusu. Proces rewitalizacji ze względu na swoją specyfikę może prowadzić do podejmowania trudnych decyzji i potencjalnych konfliktów społecznych. W związku z powyższym aktywne włączenie się określonych grup społecznych do podejmowania decyzji przyczyni się do większej legitymizacji działań. Projekty zainicjowane w ramach współpracy z partnerami społecznymi będą mieć większą trwałość, bowiem zaangażują kluczowych interesariuszy. Dodatkowo, stały dostęp do materiałów dotyczących rewitalizacji (artykułów, sprawozdań) pozwoli wszystkim zainteresowanym podmiotom na stały monitoring i włączanie się w odpowiednim dla nich momencie (nie tylko podczas wyznaczonych spotkań).

Tak szeroko zakrojone działania zapewnią upowszechnienie i upublicznienie tego dokumentu, a tym samym uzyskanie akceptacji społecznej dla jego realizacji poprzez zapobieganie potencjalnym konfliktom interesów.

15. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

15.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21. Ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu Cywilnego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 wymusza zmianę w uchwale nr LXXIII/1090/2014 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 7 lipca 2014r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Czeladź na lata 2014-2018.

241

Zmiany w ww. uchwale dotyczyć będą:

- 1) Prognozy stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach.
- 2) Planu remontów i modernizacji wynikających ze stanu technicznego budynków i lokali.
- 3) Wysokości wydatków w kolejnych latach, z uwzględnieniem kosztów remontów oraz kosztów modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.
- 4) Wydatków inwestycyjnych.

15.2. Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3

Komitet ds. Rewitalizacji, to ciało doradczo-opiniotwórcze, przewidziane w Ustawie z dnia 9 października 2015 roku o Rewitalizacji, jako podmiot wspierający Burmistrza w podejmowaniu decyzji i wydawaniu opinii o działaniach rewitalizacyjnych. Komitet ds. Rewitalizacyjnych, zgodnie z prawodawstwem zostanie powołany do 3 miesięcy od daty wejścia w życie Uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź. Jego zadania zostaną określone w odrębnej Uchwale. Jednakże na etapie tworzenia dokumentu GPR Komitet ds. Rewitalizacji został uwzględniony w strukturze Zarządzania i Monitoringu.

16. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na dzień przyjęcia uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, jednakże Miasto zastrzega sobie możliwość jej powołania, zgodnie z art. 25 Ustawy z dnia 9 października o Rewitalizacji.

16.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023, nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Czeladź (aktualizacja 2013).

16.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023, nie przewiduje się wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jednakże Miasto zastrzega sobie możliwość wprowadzenia zmian, w razie zmian / aktualizacji w dokumencie GPR.

ZAŁĄCZNIK NR 1. KARTY ZADAŃ DO PRZEDSIĘWZIĘĆ DODATKOWYCH

W załączniku tym przedstawiono uzupełnione karty zadań przedsięwzięć dodatkowych, które zostały wypracowane podczas prac warsztatowych bądź też konsultacji społecznych z mieszkańcami.

Zadanie
Obszar rewitalizowany:
Nowe Miasto
Tytuł zadania/projektu: Podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Nowe Miasto.
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Zadanie to dotyczy budynków: • ul. Armii Krajowej 2-4, 6-8, 10-12, 14-16 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja; • Armii Krajowej 18-20, 22, 24, 26, 28-30-32 – podłączenie do sieci ciepłowniczej; • Armii Krajowej 1, 3, 9-11-13, 15-17 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja; • Armii Krajowej 5-7, 19-21, 23-25 – podłączenie do sieci ciepłowniczej; • ul. Waryńskiego 1-3-5, 7-9-11, 13-15-17, 21-23-25, 27-29, 31-33, 35-37 – podłączenie do sieci ciepłowniczej; • Waryńskiego 2-4, 18-20, 22-24-26 – podłączenie do sieci ciepłowniczej; • Waryńskiego 6-8, 10-12, 14-16 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja; • 17-go Lipca 2-4-6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24 – podłączenie do sieci ciepłowniczej; • 17-go Lipca 7-9-11, 15-25, 29-31 – podłączenie do sieci ciepłowniczej; • Szpitalna 28 a-b-c, – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja; • Tuwima 1, 3, 5, 19-21-23, 25, 27, 29, 31, 26-28-30 – podłączenie do sieci ciepłowniczej; • Tuwima 7, 9, 11, 33-35-37-39, 41-43-45, 47, 51, 53-55-57, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16, 18, 20, 22, 24 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja; • 11-go Listopada 1, 3, 5, 7, 9, 11, 2, 4, 6 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja; • Szkolna 1-3, 2 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja; • Szkolna 5, 7, 13-15-17, 9, 11 – podłączenie do sieci ciepłowniczej; • Spółdzielcza 7-9 – podłączenie do sieci ciepłowniczej; • Spółdzielcza 8, 10, 12, 14-16-18 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja; • Czysa 8-10 – podłączenie do sieci ciepłowniczej;

- Wojkowicka 3,7 – podłączenie do sieci ciepłowniczej.

Budynki te ogrzewane indywidualnymi źródłami ciepła - paleniska na tzw. paliwa stałe - węgiel i inne - powiększają skutki niskiej emisji. Ponadto nie spełniają normy cieplnej - posiadają zbyt wysoki współczynnik przenikania ciepła U zewnętrznej przegrody cieplnej - negatywnie wpływając na bilans energetyczny obiektu.

Koncepcja zadania:

Zakres prac modernizacyjnych:

Poprawa warunków mieszkaniowych dla mieszkańców Czeladzi poprzez podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz termomodernizację budynków mieszkaniowych.

- Doprowadzenie do budynków sieci ciepłowniczej.
- Przeprowadzenie robót termomodernizacyjnych i termo renowacyjnych.

Effekt zadania:

- Poprawa jakości życia mieszkańców Nowego Miasta.
- Ograniczenie niskiej emisji.
- Wymierna poprawa jakości środowiska naturalnego.
- Poprawa ładu przestrzennego.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☒ Sfera środowiskowa
- ☒ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej.
- Liczba mieszkań podłączonych do sieci ciepłowniczej.
- Liczba budynków poddanych termomodernizacji.

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul.17 Lipca, ul. Tuwima, ul. 11 Listopada, ul. Szpitalna, ul. Spółdzielcza

Zadanie

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Aleja Rodów Czeladzkich – przyjazne miejsce dla mieszkańców i turystów, służące odpoczynkowi i rekreacji.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Na przełomie 2009/2010 r. została zabudowana przestrzeń publiczna Alei Rodów Czeladzkich. W ramach robót inwestycyjnych wykonano ciąg spacerowy z elementami

małej architektury (ławki, kosze, kwietniki, stoliki do gry w szachy). Wzdłuż alei wybudowano ścieżkę rowerową, teren został oświetlony i urządzony zielenią. Przy Alei powstał parking dla samochodów.

Koncepcja zadania:

Uzupełnienie alei spacerowej zwanej Aleją Rodów Czeladzkich o infrastrukturę rekreacyjną – place zabaw dla dzieci, siłownie na wolnym powietrzu, stoliki szachowe itp. Infrastruktura ta będzie służyć mieszkańcom miasta oraz przyciągać mieszkańców do spędzania swojego czasu wolnego w tym miejscu wraz z całą rodziną.

Ponadto trakt spacerowy zostanie przedłużony w kierunku wschodniej granicy Starego Miasta poprzez wykonanie deptaku wraz z małą architekturą z Alei Rodów Czeladzkich w okolice targowiska przy ul. Grodzieckiej. Przedłużenie alei w kierunku granicy Starego Miasta będzie także ciekawą alternatywą dla turystów odwiedzających Rynek i jego okolice.

Dodatkowo koncepcję można rozbudować poprzez przedłużenie Alei w kierunku zachodnim do ul. Szpitalnej (poprzez istniejący przystanek tramwajowy i jego remont).

Zakres prac modernizacyjnych:

- Rozbudowa małej architektury.
- Stworzenie siłowni na wolnym powietrzu.
- Stworzenie placu zabaw dla dzieci.
- Wytyczenie traktu pieszego łączącego Aleję Rodów Czeladzkich z Rynkiem (przejście w okolicach Targowiska na ul. Grodzieckiej).
- Zagospodarowanie infrastrukturą techniczną (chodnik) oraz zielenią.

Efekt zadania:

- Podniesienie jakości przestrzeni miejskiej.
- Poprawa ładu przestrzennego w mieście.
- Poprawa wizerunku dzielnicy Miasta.
- Wzrost atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego skierowanej do mieszkańców dzielnicy.
- Poprawa atrakcyjności turystycznej.
- Wzrost poczucia tożsamości miejsca.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☒ Sfera środowiskowa
- ☒ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- M² urządzonej zieleni.
- Powierzchnia urządzonych ciągów pieszych i placów rekreacyjnych.
- Liczba korzystających z oferty przestrzeni wypoczynkowej.

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul. Kombatantów

Zadanie	
Obszar rewitalizowany:	
Stare Miasto	
Tytuł zadania/projektu: Podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Stare Miasto.	
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Zadanie to dotyczy budynków: - ul. Grodziecka 4 ab – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja; - ul. Grodziecka 5 ab, 6 ab, – podłączenie do sieci ciepłowniczej. Budynki te ogrzewane indywidualnymi źródłami ciepła – paleniska na tzw. paliwa stałe – węgiel i inne – powiększają skutki niskiej emisji. Ponadto nie spełniają normy cieplnej – posiadają zbyt wysoki współczynnik przenikania ciepła u zewnętrznej przegrody cieplnej – negatywnie wpływając na bilans energetyczny obiektu. Koncepcja zadania: Zakres prac modernizacyjnych: Poprawa warunków mieszkaniowych dla mieszkańców Czeladzi poprzez podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz termomodernizację budynków mieszkaniowych. - Doprowadzenie do budynków sieci ciepłowniczej. - Przeprowadzenie robót termomodernizacyjnych i termorenowacyjnych. Efekt zadania: - Poprawa jakości życia mieszkańców Starego Miasta. - Ograniczenie niskiej emisji. - Wymierna poprawa jakości środowiska naturalnego. - Poprawa ładu przestrzennego.	
Oddziaływania zadania/projektu: ☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Wskaźniki: - Liczba budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej. - Liczba mieszkań podłączonych do sieci ciepłowniczej. - Liczba budynków poddanych termomodernizacji.	
Lokalizacja zadania/projektu: Ul. Grodziecka	

Zadanie
Obszar rewitalizowany: Kolonia Saturn
Tytuł zadania/projektu: Termorenowacja historycznych budynków mieszkalnych Kolonii Saturn.
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Czeladź jest miastem zabudowanym nierównomiernie. 34% istniejących zasobów mieszkaniowych pochodzi sprzed 1945 roku. Najwięcej z tej grupy budynków zostało wybudowanych w latach 1918-45. Najmłodsze zasoby mieszkaniowe to mieszkania spółdzielcze, niemal wszystkie wybudowane po 1960 roku. Charakterystycznym elementem struktury przestrzennej miasta jest zabudowa kolonii i osiedli robotniczych (dzielnice związane z rozwojem XIX-XX wiecznym górnictwa węglowego), usytuowaną w większości na południowy-wschód i południowy-zachód od Starego Miasta. Składają się na nie kilka zespołów mieszkaniowych zróżnicowanych pod względem urbanistycznym oraz architektonicznym, powstałych w różnych okresach, począwszy od końca XIX wieku po lata 20-te XX wieku. Wśród nich jest tzw. Kolonia Saturn. Historyczny, zachowany w całości, z niewielkimi naruszeniami, jednorodny i spójny układ kolonii robotniczej przełomu XIX/XX wieku, zrealizowanej jako założenie zbliżone do idei miasta-ogrodu. Zwarta zabudowa mieszkalna wraz z infrastrukturą społeczną (dom kultury wraz z klubem urzędniczym oraz park) tworzy typowo śląski (polski) kompleks modernistycznej zabudowy kopalnianej, o dużej wartości historycznej. Stan techniczny części zabytków jest niezadowalający. Ponadto struktura własności jest rozproszona. Wieloletnie użytkowanie przez państwowe zakłady ukształtowało w miarę jednolitą strukturę mieszkańców tych osiedli, którzy w dobie restrukturyzacji tych zakładów (w czasie, gdy nakłady na modernizację są niewspółmierne do ich możliwości nabywczych) nie są w stanie samodzielnie zmodernizować mieszkania, a jako wspólnoty – budynków i ich otoczenia. Zmieniły się także standardy mieszkaniowe i obecnie budynki (przed kapitalnym remontem) nie przedstawiają wysokiej wartości użytkowej. Ze względu na szczegółowe uregulowania odnośnie odnowy zabytków, którymi jest znaczna część zabudowań a także niechęć czy brak środków prywatnych inwestorów do odnawiania obiektów, ulegają one niszczeniu. Budynki proponowane do objęcia programem termomodernizacji zlokalizowane są przy ulicy: 21 listopada nr 1, 2, 3, w tym budynku nr 1 oraz 3 – ogrzewanie od środka. Budynki przy ul. 21 listopada 1 oraz 3 znajdują się w strefie ochrony konserwatorskiej kolonii robotniczej „Stary Saturn”: Uchwała Nr LVIII/941/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 29 października 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź – „Stara Kolonia Saturn”. Budynek przy ul. 21 listopada 2 jest własnością Skarbu Państwa, oddany w użytkowanie wieczyste wspólnocie, w tym SRK, natomiast budynku przy ul. 21 listopada 1 oraz 3 są własnością Skarbu Państwa, oddane w użytkowanie wieczyste wspólnocie, w tym S.M. Saturn.

Koncepcja zadania:**Zakres prac modernizacyjnych:**

Poprawa warunków mieszkaniowych dla mieszkańców Czeladzi poprzez termomodernizację budynków mieszkaniowych.

- Wymiana stolarki okiennej.
- Przeprowadzenie robót termomodernizacyjnych i termorenowacyjnych.

Efekt zadania:

- Poprawa jakości życia mieszkańców Kolonii Saturn.
- Wzrost jakości środowiska naturalnego.
- Poprawa ładu przestrzennego.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☒ Sfera środowiskowa
- ☒ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej.
- Liczba budynków poddanych termomodernizacji.

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul. 21 listopada

Zadanie

Obszar rewitalizowany:

Stare Piaski

Tytuł zadania/projektu:

Plan budowy kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

Opis zadania/projektu**Stan istniejący:**

Czeladź jest miastem zabudowanym nierównomiernie. 34% istniejących zasobów mieszkaniowych pochodzi sprzed 1945 roku. Najwięcej z tej grupy budynków zostało wybudowanych w latach 1918-45. Najmłodsze zasoby mieszkaniowe to mieszkania spółdzielcze, niemal wszystkie wybudowane po 1960 roku.

Charakterystycznym elementem struktury przestrzennej miasta jest zabudowa kolonii i osiedli robotniczych (dzielnice związane z rozwojem XIX-XX wiecznym górnictwa węglowego), usytuowana w większości na południowy-wschód i południowy-zachód od Starego Miasta. Składają się na nią kilka zespołów mieszkaniowych zróżnicowanych pod względem urbanistycznym oraz architektonicznym, powstałych w różnych okresach, począwszy od końca XIX wieku po lata 20-te XX wieku.

Wyróżnia się wśród nich zachowany niemal w całości układ tzw. Starych Piasków. Osiedle składa się z 3 kompleksów, spośród których zabudowa ul. 3 Kwietnia – najstarsza część, pochodzi z roku 1865 r. oraz w ul. Kościuszki – z lat 1903-1905.

W tym obszarze, ochrona konserwatorska dotyczy obiektów układu urbanistycznego i zabudowy osiedla robotniczego:

- a) budynki mieszkalne:
 - ulica 3.Kwietnia 2,3,4,5,6,7,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,24,26;
 - ulica Kościuszki 1,4,6,8,10,12,14,16,18,20,22;
 - ulica Sikorskiego 1,6,8,10;
 - ulica Mickiewicza 8;
- b) budynki użyteczności publicznej:
 - „Dom Katolicki” – ulica Kościuszki 3;
 - kościół parafialny pod wezwaniem Matki Bolesnej (ul. Francuska – Kościuszki);
 - kapliczka na skrzyżowaniu ulic Francuskiej i Kościuszki;
 - Plebania – ul. Francuska 1;
 - dawny klub urzędniczy – ulica Sikorskiego 3;
- c) zespół osiedlowy, który tworzy zabudowa ulic:
 - Krzywej 1,2,3,4,5;
 - Warszawskiej 1,2,3,4,5,6,7,8,10;
 - Nowopogońskiej 210,1212,214,216,218,220;
 - Zwycięstwa 1;
- d) Budynki mieszkalne przy ulicy Francuskiej 5,7,9,11,13;
- e) Zabudowa mieszkaniowa przy ulicy:
 - Betonowej 1,2,3,4,6,8,10,12,14,16,18,20,22,24,26,28,30,32,34;
 - Nowopogońskiej 230,232,234,236,238,240,242.

W związku z tym na terenach historycznych kolonii i osiedli występuje wiele problemów związanych ze stanem istniejącej infrastruktury technicznej jak i dostosowaniem standardów zamieszkania do współczesnych wymogów. Do tych problemów należy brak kanalizacji lub jej zły stan techniczny.

Koncepcja zadania:

Koncepcja zadania polega na zawiązaniu porozumienia pomiędzy właścicielami terenów, na których występuje problem z kanalizacją, tj. jej fatalny stan techniczny lub całkowity brak (Spółka Restrukturyzacji Kopalni, Spółdzielnia Saturn, wspólnoty mieszkaniowe), a następnie przebudowa kanalizacji albo opracowanie planu budowy nowej sieci z rozdziałem na kanalizację deszczową i sanitarną.

Zadanie objęłoby najstarsze – zabytkowe, fragmenty kolonii i osiedli robotniczych zlokalizowane przy ulicach:

- ul. Krakowska - 250 mb,
- ul. Krzywa - 90 mb,
- ul.3-go Kwietnia - 450 mb,
- ul. Kościuszki - 350 mb.

Zakres prac modernizacyjnych:

Przebudowa lub budowa sieci kanalizacyjnej.

Efekt zadania:

- Poprawa jakości życia mieszkańców.
- Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych i prywatnych.
- Poprawa jakości środowiska naturalnego.

Oddziaływania zadania/projektu: ☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna
Wskaźniki: • Długość przebudowanej sieci kanalizacyjnej [mb]. • Liczba przyłączy i budynków podłączonych do nowej sieci kanalizacyjnej. • M3 ścieków odprowadzonych do miejskiej oczyszczalni ścieków.
Lokalizacja zadania/projektu: • Ul. Krakowska • Ul. Krzywa • Ul.3-go Kwietnia • Ul. Kościuszki

Zadanie
Obszar rewitalizowany: Stare Piaski
Tytuł zadania/projektu: Termomodernizacja budynków mieszkaniowych w dzielnicy Stare Piaski.
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Czeladź jest miastem zabudowanym nierównomiernie. 34% istniejących zasobów mieszkaniowych pochodzi sprzed 1945 roku. Najwięcej z tej grupy budynków zostało wybudowanych w latach 1918-45. Najmłodsze zasoby mieszkaniowe to mieszkania spółdzielcze, niemal wszystkie wybudowane po 1960 roku. Charakterystycznym elementem struktury przestrzennej miasta jest zabudowa kolonii i osiedli robotniczych (dzielnice związane z rozwojem XIX-XX wiecznym górnictwa węglowego), usytuowaną w większości na południowy-wschód i południowy-zachód od Starego Miasta. Składają się na nie kilka zespołów mieszkaniowych zróżnicowanych pod względem urbanistycznym oraz architektonicznym, powstałych w różnych okresach, począwszy od końca XIX wieku po lata 20-te XX wieku. Wyróżnia się wśród nich zachowany niemal w całości układ tzw. Starych Piasków. Osiedle składa się z 3 kompleksów, spośród których zabudowa ul. 3 Kwietnia – najstarsza część, pochodzi z roku 1865 r. oraz w ul. Kościuszki – z lat 1903-1905. W tym obszarze, ochrona konserwatorska dotyczy obiektów układu urbanistycznego i zabudowy osiedla robotniczego: a) budynki mieszkalne: • ulica 3.Kwietnia 2,3,4,5,6,7,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,24,26; • ulica Kościuszki 1,4,6,8,10,12,14,16,18,20,22; • ulica Sikorskiego 1,6,8,10; • ulica Mickiewicza 8;

b) budynki użyteczności publicznej: • „Dom Katolicki” – ulica Kościuszki 3; • kościół parafialny pod wezwaniem Matki Bolesnej (ul. Francuska – Kościuszki); • kapliczka na skrzyżowaniu ulic Francuskiej i Kościuszki; • Plebania – ul. Francuska 1; • dawny klub urzędniczy – ulica Sikorskiego 3; c) zespół osiedlowy, który tworzy zabudowa ulic: • Krzywej 1,2,3,4,5; • Warszawskiej 1,2,3,4,5,6,7,8,10; • Nowopogońskiej 210,1212,214,216,218,220; • Zwycięstwa 1; d) Budynki mieszkalne przy ulicy Francuskiej 5,7,9,11,13; e) Zabudowa mieszkaniowa przy ulicy: • Betonowej 1,2,3,4,6,8,10,12,14,16,18,20,22,24,26,28,30,32,34; • Nowopogońskiej 230,232,234,236,238,240,242. Budynki proponowane do objęcia programem termomodernizacji zlokalizowane są przy ulicach: • 3 kwietnia pod numerami 2 oraz 3, • Tadeusza Kościuszki pod numerami 4 oraz 6. Koncepcja zadania: Koncepcja zadania polega na przyłączeniu zabytkowych budynków do sieci ciepłowniczej. Na etapie prac instalacyjnych prowadzonych we wnętrzach poszczególnych mieszkań wykonane zostanie ocieplenie obiektu <u>od wewnątrz z zastosowaniem technologii MULTIPOR</u>. Płyty izolacyjne MULTIPOR są idealne do ocieplenia od wewnątrz ścian zabytkowych kamienic, dworów i pałaców, zachowując ich pierwotne elewacje. Zakres prac modernizacyjnych: • Przyłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej. • Docieplenie budynków od wewnątrz. • Czyszczenie pierwotnych elewacji. Efekt zadania: • Podniesienie komfortu mieszkania. • Wyrównanie standardów zamieszkania w starych i nowych dzielnicach miasta. • Poprawa bilansu cieplnego budynków.	
Oddziaływania zadania/projektu: ☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Wskaźniki: • Liczba mieszkań podłączonych do sieci ciepłowniczej. • M2 wykonanych dociepleń. • Obniżenie współczynnika przenikania ciepła przegród zewnętrznych.	

Lokalizacja zadania/projektu:

Osiedle Piaski.

Ul. 3 kwietnia: nr 2 i 3.

Ul. Tadeusza Kościuszki: nr 4 i 6.

Zadanie

Obszar rewitalizowany:

Stare Piaski

Tytuł zadania/projektu:

Organizacja Izby Pamięci z wykorzystaniem istniejącego dziedzictwa i tradycji dzielnicy.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Obecnie mieszkańcy dzielnicy Piaski wyraźnie podkreślają swoją tożsamość z miejscem, wynikającą z historii powstania dzielnicy i jej niepowtarzalnym charakterem. Jednocześnie odczuwalny jest brak miejsca, gdzie młodzież mogłaby aktywnie spędzić czas, gdzie byłaby pielęgnowana pamięć i przekazywana tradycja.

Koncepcja zadania:

Koncepcja zadania polega na organizacji Izby Pamięci przy Szkole Podstawowej nr 7 z wykorzystaniem nowych technologii multimedialnych. Zadanie zakłada wykorzystanie potencjału szkoły podstawowej jako miejsca spotkań pokoleń mieszkańców dzielnicy.

Historia powstania dzielnicy oraz wyraźne poczucie tożsamości przestrzennej mieszkańców ma być wykorzystane do promowania dziedzictwa i tradycji dzielnicy.

Efekt zadania:

- Integracja społeczna mieszkańców.
- Wzrost poczucia tożsamości z dzielnicą Stare Piaski.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☐ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- M2 powstałej izby pamięci.
- Liczba osób biorących udział w akcjach społecznych.
- Liczba wydarzeń kulturalnych zorganizowanych na terenie szkoły.

Lokalizacja zadania/projektu:

Szkoła Podstawowa nr 7 – ul. Spacerowa 2.

Zadanie

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Rynek w Czeladzi – reprezentacyjna, funkcjonalna i tętniąca życiem przestrzeń publiczna.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Obecnie zrewaloryzowaną przestrzeń Rynku w Czeladzi otaczają kamienice o niskiej jakości estetycznej. Wraz z brakiem oferty aktywizującej tę przestrzeń, miejsce to robi wrażenie obumarłego. W obszarze Staromiejskim oraz w pierzejach otaczających Rynek brak jest usług o charakterze centrotwórczym: restauracje, kawiarnie, kluby, galeria.

Koncepcja zadania:

- Poprawa wizerunku Rynku w Czeladzi i dostosowanie do wielofunkcyjnych zadań.
- Stworzenie i organizacja cyklicznych wydarzeń o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, takich jak:
 - kino plenerowe;
 - konkursy i gry miejskie;
 - wystawy obrazów, rzeźb;
 - organizacje jarmarków świątecznych (bożonarodzeniowych, wielkanocnych).
- Dokończenie działań modernizacyjnych przy Rynku, mających na celu poprawę estetyki budynków i przestrzeni wokół Rynku oraz zagospodarowanie dla potrzeb użytkowników Rynku.
- Stworzenie cyklicznego wydarzenia włączającego mieszkańców w jego realizację o znaczeniu ponadlokalnym, np.
 - organizacja konkursu tanecznego, tańca współczesnego (we współpracy z szkołami tańca) w przestrzeni Rynku lub innej przestrzeni publicznej,
 - organizacja cyklicznych warsztatów / zajęć tanecznych / muzycznych dla mieszkańców w miejskich przestrzeniach,
 - organizacja cyklicznego wydarzenia związanego z biegami (współpraca ze Stowarzyszeniem Czeladź Biega, znanymi osobami np. Robert Janiec),
 - organizacja kina letniego,
 - przygotowanie i realizacja gry miejskiej w formie Questu np. „Szlakiem przemytników”, „Miasto czarownic”,
 - organizacja festiwali, zabaw karnawałowych „pod chmurką”.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Wypracowanie koncepcji programu współfinansowania remontów elewacji (% dofinansowania, konkurs na najlepszą elewację na Starówce, itp.).
- Poprawa stanu technicznego elewacji budynków znajdujących się wokół Rynku, w tym ujednolicenie elewacji budynków.
- Zagospodarowanie w przestrzeni obszaru Staromiejskiego (Rynek wraz z przyległymi ulicami) małej architektury.

Efekt zadania:

- M² odnowionych elewacji.
- M² nowych lokali usługowych.
- Rozwój oferty kulturalnej i edukacyjnej mieszkańców – liczba cyklicznych wydarzeń.
- Poprawa jakości przestrzeni publicznej w centrum Miasta.
- Ochrona dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta.

Oddziaływanie projektu: ☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna
Wskaźniki: – Liczba osób korzystających z Rynku. – Liczba imprez organizowanych na Rynku. – Liczba mieszkańców korzystających z oferty kulturalno-rozrywkowej w przestrzeni Rynku.
Lokalizacja zadania/projektu: Rynek w Czeladzi

Zadanie
Obszar rewitalizowany: Kolonia Saturn
Tytuł zadania/projektu: Rewitalizacja Domu Kultury w Czeladzi. Odtworzenie miejsca kulturalnego, pozwalającego na rozwój lokalnej społeczności.
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Na bazie istniejącego budynku Domu Ludowego z 1910 roku (okazały budynek w posiadaniu Gminy, pustostan, do generalnego remontu) uruchomienie instytucji kultury o charakterze Miejskiego Domu Kultury w Czeladzi. Zadanie jest odpowiedzią na potrzeby mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej – obecnie w mieście nie działa podobna instytucja. Dodatkowo budynek dawnego Domu Ludowego pierwotnie (historycznie) pełnił funkcje kulturalne, integracyjne dla lokalnej społeczności dzielnicy Saturn. Powrót do dawnych funkcji, z wprowadzeniem nowych, dodatkowych, to przykład wszechstronnej rewitalizacji miejsca. Działka nr 29/28 k. m. 41 stanowi własność Skarbu Państwa, a użytkownikiem wieczystym jest Gmina Czeladź. Pozostałe działki, na których mają być lokalizowane stanowiska postojowe, mała architektura (ławki, kosze na śmieci, zieleń) nie są własnością gminy. Koncepcja zadania: W ramach przedsięwzięcia: • Stworzenie przestrzeni dla realizacji oferty kulturalno – edukacyjnej dla mieszkańców Czeladź (nawiązanie do starych funkcji miejsca). W tym m.in.: zajęcia dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych. Przykładowe formy działań: organizacji spotkań tanecznych / spotkań / gimnastyki, oferta zajęć edukacyjnych dla dzieci oraz młodzieży szkolonej (lekcje gry na instrumentach, zajęcia językowe, zajęcia plastyczne, robotyka, itp.), zajęcia dla osób dorosłych (zajęcia edukacyjne, kulturalne). • W wyremontowanym budynku przewiduje się m.in.: salę widowiskowo-taneczną, salę muzyczną (miejsce prób orkiestry górniczej, zespołów muzycznych, etc.), pomieszczenia do prowadzenia zajęć edukacyjnych, strefę biur / przestrzeni dla

organizacji pozarządowych, strefę recepcyjną z szatniami oraz zapleczem sanitarnym, pomieszczenia gospodarcze / techniczne.

Zakres prac modernizacyjnych:

Zakres remontu kapitalnego budynku: wykonanie izolacji pionowych i poziomych ścian piwnicznych, osuszenie piwnic, wzmocnienie konstrukcji stropów, ścian zewnętrznych i wewnętrznych, wymiana stolarki okiennej, wzmocnienie lub wymiana elementów konstrukcyjnych więźby dachowej, pokrycie dachu, wymiana instalacji: elektrycznej, gazowej, wentylacji i klimatyzacji, itd.

W sąsiedztwie budynku (zgodnie z koncepcją adaptacji Domu Ludowego przy ul. 21 Listopada 10 w Czeladzi na bibliotekę wraz z czytelnią z 2007 r.) przewiduje się budowę parkingu 7-stanowiskowego dla samochodów osobowych oraz aranżację małej architektury (ławki, kosze na śmieci, zieleń). Wszystko w obrębie działki nr 29/28 i 29/30 stanowiącej własność Gminy Czeladź.

Efekt zadania:

- Poprawa dostępności do oferty kulturalnej i edukacyjnej dla mieszkańców dzielnicy.
- Poprawa jakości przestrzeni publicznej.

Oddziaływania zadania/projektu:

- ☒ Sfera społeczna
- ☐ Sfera gospodarcza
- ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ Sfera środowiskowa
- ☒ Sfera techniczna

Wskaźniki:

- M² oddanej do użytku powierzchni użytkowej.
- Liczba mieszkańców korzystających z zajęć / wydarzeń organizowanych w Domu Kultury.

Lokalizacja zadania/projektu:

Działka nr 29/28 k. m. 41

ZAŁĄCZNIK NR 2. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ WG DZIELNIC MIASTA

Osiedle	Ulica	Liczba rodzin korzystających z pomocy
Nowotki	11 Listopada	8
	17 Lipca	43
	Armii Krajowej	21
	Będzińska	5
	Boczna	5
	Grodziecka	22
	Miasta Auby	15
	Ogródowa	16
	Spółdzielcza	13
	Szkołna	25
	Szpitalna	68
	Tuwima	42
	Waryńskiego	31
	Wojkowicka	9
		323

Osiedle	Ulica	Liczba rodzin korzystających z pomocy
Piłsudskiego	35 Lecia PRL	14
	Legionów	46
	Siemianowicka	1
	Składkowskiego	21
	Sportowa	5
	Staszica	14
		101

Osiedle	Ulica	Liczba rodzin korzystających z pomocy
Stare Miasto	Bytomska	24
	Ciasna	2
	Kacza	6
	Kilińskiego	7
	Pieńkowskiego	4
	Podwalna	1
	Rynek	6
	Rynkowa	5
	Wałna	1
	Wąska	2
		58

Osiedle	Ulica	Liczba rodzin korzystających z pomocy
Musiała	21 Listopada	50
	Dehnelów	21
	Górnicza	2
	Miła	2
	Powstańców Śl.	12
	Skłodowskiej	14
	Węgłowa	14
		115

Osiedle	Ulica	Liczba rodzin korzystających z pomocy
Madera	Przelajska	11
	Rolnicza	1
	Zielona	2
		14

Osiedle	Ulica	Liczba rodzin korzystających z pomocy
Słoneczne	Ciołkowskiego	4
	Jaśminowa	1
	Kosmonautów	3
	Modrzejowska	1
	Mysłowicka	13
	Narutowicza	1
	Nowopogońska	42
	Poprzeczna	6
	Pusta	1
	Tulipanów	1
	Żytnia	2
		75

Dzielnica	Ulica	Liczba rodzin korzystających z pomocy
Piaski	27 Stycznia	5
	3 Kwietnia	34
	3 Szyb	4
	Bema	3
	Betonowa	22
	Brzechwy	1
	Daleka	5
	Dziekana	26
	Francuska	3
	Jasna	1
	Konopnickiej	1
	Kościuszki	24
	Krakowska	3
	Krzywa	5
	Lipowa	3
	Małobądzka	1
	Mickiewicza	13
	Norwida	7
	Piaskowa	7
	Promyka	2
	Robotnicza	2
	Sikorskiego	2
	Słowackiego	1
	Spacerowa	1
	Stawowa	1
	Szybkowa	2
	Trznadla	3
	Warszawska	21
	Wiejska	1
	Wincentego Pola	3
	Zamiejska	2
	Zwycięstwa	19
		228

Osiedle	Ulica	Liczba rodzin korzystających z pomocy
Borowa	Aleja Róż	7
	Borowa	10
	Buczka	3
	Chopina	2
	Harcerska	2
	Kamienna	1
	Katowicka	61
	Moniuszki	2
	Nowa	21
	Polna	4
	Poniatowskiego	7
	Powstania Styczniowego	2
	Reymonta	49
	Strzelecka	9
	Ślepa	2
	Zacisze	3
		185

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi za rok 2014.

ZAŁĄCZNIK NR 3. OKRĘGI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I GIMNAZJALNYCH W MIEŚCIE CZELADŹ WG ULIC

Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Stanisławy Łakomik w Czeladzi, ul. Reymonta 80

ulice: 21 Listopada, Aleja Róż, Astrów, Borowa do nr 60 i 61, Bratków, Buczka, Chopina, Ciołkowskiego, Czarnomskiego, Cmentarna, Dehnelów do nr 12 i 33, Dojazd, Górna, Jaśminowa, Kamienna, Katowicka, Kosmonautów, Lotnicza, Łączna, Mieczyków, Modrzejowska, Moniuszki, Mysłowicka, Narutowicza, Niecała, Nowa, Nowopogońska do nr 53 i 96, Okrzei, Polna, Poprzeczna, Powstania Styczniowego, Powstańców Śl., Profesora Cieczotta, Reja, Reymonta, Skłodowskiej, Słowiańska, Spokojna, Storczyków, Strzelecka, Szarych Szeregów, Ślepa, Topolowa, Tulipanów, Wapienna, Wąska, Wrzosowa, Zacisze, Żwirki i Wigury, Żytnia.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Marii Konopnickiej w Czeladzi, ul. Szkolna 6 wchodząca w skład Miejskiego Zespołu Szkół w Czeladzi

ulice: 11 Listopada, 17 Lipca, Armii Krajowej, Asfaltowa, Chmielna, Czysta, Grodziecka, Kombatantów, Miasta Auby, Ogrodowa, Rolnicza, Spółdzielcza, Szkolna, Szpitalna, Tuwima, Waryńskiego, Wesoła, Wojkowicka, Wspólna, Zielona

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Janusza Korczaka w Czeladzi, ul Staszica 47

ulice: 1 Maja, 35 Lecia PRL, Będzińska, Biskupa Pieńkowskiego, Boczna, Boguckiego, Bytomska, Ciasna, Cicha, Dehnelów od nr 14 i 35, Górnicza, Kacza, Kilińskiego, Kościelna, Legionów, Miła, Nadrzeczna, Niwa, Podwalna, Przełajska, Równoległa, Rynek, Rynkowa, Sadowa, Siemianowicka, Składkowskiego, Słoneczna, Sobieskiego, Sportowa, Staszica, Szyb Jana, Walna, Węglowa, Związku Orła Białego, Żabia

Szkoła Podstawowa Nr 7 w Czeladzi, ul. Spacerowa 2

ulice: 27-Stycznia, 3 Kwietnia, 3 Szyb, Batorego, Bema, Betonowa, Borowa od nr 62 i 63, Broniewskiego, Brynicka, Brzechwy, Brzozowa, Daleka, Dr Trznadła, Dziekana, Francuska, Graniczna, Handlowa, Harcerska, Jasna, Klonowa, Konopnickiej, Kopernika, Kościuszki,

Krakowska, Krasickiego, Krótką, Krzywa, Ks. Skorupki, Lipowa, Lwowska, Małobądzka, Matejki, Mickiewicza, Norwida, Nowopogońska od nr 55 i 98, Orzeszkowej, Piaskowa, Piastowska, Płocka, Pola, Poniatowskiego, Promyka, Prosta, Prusa, Pułaskiego, Pusta, Robotnicza, Rzemieślnicza, Saturnowska, Sienkiewicza, Sikorskiego, Słowackiego, Spacerowa, Stalowa, Staropogońska, Stawowa, Sułkowskiego, Szybikowa, Warszawska, Wiejska, Wiosenna, Wojciechowskiego, Wybickiego, Wyspiańskiego, Zamiejska, Zwycięstwa, Żeromskiego.

Gimnazjum Nr 1 w Czeladzi, ul. Szkolna 6 wchodzącego w skład Miejskiego Zespołu Szkół w Czeladzi

ulice: 11 Listopada, 17 Lipca, Armii Krajowej, Asfaltowa, Będzińska, Biskupa Pieńkowskiego, Boczna, Boguckiego, Bytomska, Chmielna, Czysta, Grodziecka, Kacza, Kilińskiego, Kombatantów, Kościelna, Miasta Auby, Nadrzeczna, Ogrodowa, Podwalna, Przełajska, Rolnicza, Rynek, Rynkowa, Sadowa, Sobieskiego, Spółdzielcza, Szkolna, Szpitalna, Tuwima, Walna, Waryńskiego, Wesoła, Wojkowicka, Ciasna, Wspólna, Zielona, Związku Orła Białego, Niwa

Gimnazjum Nr 2 w Czeladzi, ul. Katowicka 42

ulice: 1 Maja, 21 Listopada, 35 Lecia, Aleja Róż, Astrów, Borowa do nr 60 i 61, Bratków, Buczka, C. Skłodowskiej, Chopina, Cicha, Ciołkowskiego, Cmentarna, Czarnomskiego, Dehnelów, Dojazd, Górna, Górnicza, Jaśminowa, Kamienna, Katowicka, Kosmonautów, Legionów, Lotnicza, Łączna, Mieczyków, Miła, Modrzejowska, Moniuszki, Mysłowicka, Narutowicza, Niecała, Nowa, Nowopogońska do nr 53 i 96, Okrzei, Polna, Poprzeczna, Powstania Styczniowego, Powstańców Śląskich, Profesora Cieczotta, Równoległa, Reja, Reymonta, Siemianowicka, Składkowskiego, Słoneczna, Słowiańska, Spokojna, Sportowa, Staszica, Storczyków, Strzelecka, Szarych Szeregów, Szyb Jana, Ślepa, Topolowa, Tulipanów, Wapienna, Wąska, Węglowa, Wrzosowa, Zacisze, Żabia, Żwirki i Wigury, Żytia

Gimnazjum Nr 3 w Czeladzi, ul. Lwowska 2

ulice: 27-Stycznia, 3 Kwietnia, 3 Szyb, Batorego, Bema, Betonowa, Borowa od nr 62 i 63, Broniewskiego, Brynicka, Brzechwy, Brzozowa, Daleka, Dr Trznadla, Dziekana, Francuska, Graniczna, Handlowa, Harcerska, Jasna, Klonowa, Konopnickiej, Kopernika, Kościuszki, Krakowska, Krasickiego, Krótką, Krzywa, Ks. Skorupki, Lipowa, Lwowska, Małobądzka, Matejki, Mickiewicza, Norwida, Nowopogońska od nr 55 i 98, Orzeszkowej, Piaskowa, Piastowska, Płocka, Pola, Poniatowskiego, Promyka, Prosta, Prusa, Pułaskiego, Pusta, Robotnicza, Rzemieślnicza, Saturnowska, Sienkiewicza, Sikorskiego, Słowackiego, Spacerowa, Stalowa, Staropogońska, Stawowa, Sułkowskiego, Szybikowa, Warszawska, Wiejska, Wiosenna, Wojciechowskiego, Wybickiego, Wyspiańskiego, Zamiejska, Zwycięstwa, Żeromskiego

ZAŁĄCZNIK NR 4. GRANICE OBWODÓW GŁOSOWANIA

Wg Uchwały nr VI/96/Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 5 marca 2015 r. W sprawie zmiany siedziby stałego obwodu głosowania nr 14 w Czeladzi:

Nr 1: 1 Maja, Będzińska, Boczna, Boguckiego, Bytomska, Ciasna, Gdańska, Grodziecka 1, 7-29, Kacza, Katowicka 1- 52, 57-67 nieparzyste, Kilińskiego, Kombatantów, Kościelna, Łączkowa, Madera, Miodowa, Nadrzeczna, Niwa, Pieńkowskiego, Plac Konstytucji 3 Maja, Podwalna, Przełajska, Rolnicza, Rynek, Rynkowa, Sadowa, Sobieskiego, Staszica 2-6 parzyste, Szpitalna 2-5C, Walna, Wesoła, Wspólna, Zielona, Związku Orła Białego, Żabia

Nr 2: Chmielna, Czysta, Ogrodowa, Spółdzielcza, Wojkowicka

Nr 3: Szpitalna od 7 do końca

Nr 4: 17 Lipca, Szkolna, Waryńskiego

Nr 5: 11 Listopada, Armii Krajowej, Asfaltowa, Grodziecka 4A-6B, od 31 do końca

Nr 6: Miasta Auby, Tuwima

Nr 7: Bratków, Ciołkowskiego, Cmentarna, Dojazd, Górna, Jaśminowa, Kamionka, Kosmonautów, Mieczyków, Modrzejowska, Mysłowicka, Narutowicza, Poprzeczna, Reymonta 1-32, 35-53 nieparzyste, Słowiańska, Storczyków, Tulipanów, Wąska, Wrzosowa, Żwirki i Wigury, Żytnia

Nr 8: Aleja Róż, Astrów, Borowa 1-57, Buczka, Chopina, Czarnomskiego, Cieczotta, Kamienna, Katowicka 73-153 nieparzyste, Lotnicza, Łączna, Moniuszki, Niecała, Nowa, Nowopogońska 1-99, Okrzei, Polna, Powstania Styczniowego, Reja, Reymonta 34-54 parzyste, od 55 do końca, Skałka, Spokojna, Strzelecka, Szarych Szeregów, Ślepa, Topolowa, Wapienna, Zacisze

Nr 9: 35 Lecia PRL, Równoległa, Składkowskiego 1-4C, 6-6C

Nr 10: Składkowskiego 5-7B nieparzyste, od 8A do końca

Nr 11: Cicha, Legionów 1-39, 41-121 nieparzyste, Siemianowicka, Słoneczna, Sportowa, Staszica od 9 do końca

Nr 12: 21 Listopada, Dehnelów 2-13, od 23 do końca numery nieparzyste

Nr 11: Curie-Skłodowskiej, Powstańców Śląskich od 1 do końca numery nieparzyste

Nr 14: Bidermanna, Dehnelów od 16 do końca numery parzyste, Górnicza, Legionów 40-46 parzyste, od 125 do końca, Miła, Powstańców Śląskich od 2 do końca numery parzyste, Scheiblera, Szyb Jana, Węglowa

Nr 15: Borowa od 85 do końca, Broniewskiego, Brynicka, Brzechwy, Harcerska, Katowicka 54-110 parzyste, od 157 do końca, Lwowska, Nowopogońska 100-214, 216-220 parzyste, Piastowska, Poniatowskiego, Pułaskiego, Saturnowska, Sułkowskiego, Szybikowa, Wojciechowskiego, Wybickiego, Żeromskiego

Nr 16: Bema, Krakowska. Krzywa, Płocka, Warszawska, Zwycięstwa

Nr 17: 3 Kwietnia, Francuska, Graniczna, Kościuszki, Mickiewicza, Sikorskiego, Trznadla

Nr 18: 3 Szyb, Batorego, Daleka, Handlowa, Kasztanowa, Letnia, Małobądzka, Norwida, Piaskowa, Prosta, Pusta, Robotnicza, Staropogońska, Wiejska, Wiosenna, Wiśniowa

Nr 19: 27 Stycznia, Brzozowa, Jasna, Klonowa, Konopnickiej, Kopernika, Krasickiego, Krótka, Lipowa, Nowopogońska 215- 221 nieparzyste, od 222 do końca, Osiedle Dziekana 9-10G, Promyka, Skorupki, Słowackiego, Spacerowa, Zamiejska

Nr 20: Osiedla Dziekana 1-11, 4-8F, od 11 do końca, Wyspiańskiego

Nr 21: Betonowa, Matejki, Orzeszkowej, Osiedle Dziekana 2- 3G, Pola, Prusa, Rzemieślnicza, Sienkiewicza, Stawowa